

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2018-3-077 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 21-01/18-8
Karar Tarihi : 07.01.2021

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Didem ULUÇ SÜDEMEN, Çiğdem Gizem OKKAOĞLU,
Ömer Volkan YAZAR, Ahmet SAĞDUYU, Nur ÖZKAN,
Emre KARA

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Re'sen

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

YAPILANLAR :

1. Akçaabatlılar Gıda Maddeleri Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş.
Yaylacık Mah. Adnan Menderes Cad. No:10 Akçaabat/Trabzon
2. Akkarun Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Çivril Mah. Çivril Merkez Sok. Karabacak Un No:355 İç Kapı No:1 İlkadım/Samsun
3. Akmehmet Gıda San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Metin PEKTAŞ
Kızılırmak Mah. 1450 Sok. Ankara Ticaret Merkezi (ATM) B Blok Kat: 5 No: 1/29
Çukurambar Çankaya/Ankara
4. Aksu Gıda İhtiyaç Maddeleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Temsilcileri: Av. Tuncay SONGÖR, Av. Ayla SONGÖR, Av. Nergiz GÜVEN
Hoşdere Cad. No:202/7 Çankaya/Ankara
5. Alaybeyi Gıda San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Mustafa KOSTAK
Feritpaşa Mah. Ahmet Hilmi Nağçacı Cad. Altan Sit. A Blok No:43/2 Selçuklu/Konya
6. Altınbaşak Un İrmik ve Yem Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Murat İKİZ
25 Mayıs Mah. Mesut Kuru Cad. No:1 Havza/Samsun
7. Amasya Un Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
Yıldızköy Mevkii, No:5 05140 Amasya
8. Aydınçüler Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcileri: Av. Tuncay SONGÖR, Av. Ayla SONGÖR, Av. Nergiz GÜVEN
Hoşdere Cad. No:202/7 Çankaya/Ankara
9. Ay-Ser Bak Tarım Ürünleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Kazım YİĞİTER
İstasyon Cad. Uluocak Apt. Blok 1/1 Merkez/Sivas
10. Bafra Un Yem Gıda San. ve Tic A.Ş.
Temsilcisi: Av. Gizem ÇAKMAK BEKAR
Acıbadem Mah. Acıbadem Cad. Pembe Köşk Apt. No:216/A K:1 D:4
Üsküdar/İstanbul

11. Beşgöz Araboğulları Unculuk Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Ahmet DOĞAN
Kılıçdede Mah. Yunus Emre Sok. Birel Apt. No:30/6 İlkadım/Samsun
12. Birsan Birlik Gıda San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. İbrahim İLKAY
Şeyhali Mah. Dinçerler Cad. Cadde Apt. No:35/2 Zile/Tokat
13. Çiçek Un ve İrmik Tarım Ürünleri Gıda Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Murat İKİZ
25 Mayıs Mah. Mesut Kuru Cad. No:1 Havza/Samsun
14. Çorum Hitit Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Ankara Yolu 6. Km Çorum
15. Darıca Un İnşaat Hafriyat Nakliyat Turizm Madencilik Ambalajlama Mühendislik Hizmetleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
Özlüler Mah. Sahilyolu Cad. No:34 Darıca Beldesi Akçaabat/Trabzon
16. Dayıoğlu Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcileri: Av. Tuncay SONGÖR, Av. Ayla SONGÖR, Av. Nergiz GÜVEN
Hoşdere Cad. No:202/7 Çankaya/Ankara
17. Dervişoğlu Un Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş.
Organize Sanayi Bölgesi 1. Cad. No:2 Arsin/Trabzon
18. Elsa Ticaret Sanayi Turizm Nakliye ve Pazarlama Ltd. Şti.
Organize Sanayi Bölgesi Merzifon 5300 Amasya
19. Emiroğlu Gıda Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Fatih YILDIRIM
Üçtutlar Mah. Fatih Cad. Elmas Apt. No:1 İç Kapı No:1 Merkez/Çorum
20. Erenler Un İrmik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Hacıpıri Mah. Çorum Yolu (Çorum Yolu 7. Km) İskilip/Çorum
21. Erun Erbaa Un Sanayi Tarım Ürünleri Taşımacılık Dış Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Ulvi ÖCAL
Osmaniye Mh. Fabrikalar Cad. Aybar Sitesi No:47 Kat:5 D:23 Bakırköy/İstanbul
22. Gözeli Un Yem Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti
Temsilcileri: Av. Ömer Tuncay İPEK, Av. Hüseyin Serdar İPEK
Horozluhan Mah. Şadi Sk. Merkez Sev İş Merkezi No:3/102 Selçuklu/Konya
23. Gür Un Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Kapıkaya Köyü Paşalık Mevkii Merkez/Amasya
24. Hatap Değirmenleri Gıda San. ve Tic. A.Ş.
Mimarsinan Mah. Erzurumdede Cad. No:9 Çorum
25. Hüseyinova Gıda İnşaat Mühendislik Pazarlama Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Burak ÖZİSTANBULLU
Ulukavak Mah. Damat Şükrü 3. Sok. No:5/12 Merkez/Çorum
26. Kozlu Gıda İmalat Sanayi Ticaret ve Taşımacılık A.Ş.
Temsilcisi: Metin PEKTAŞ
Kızılırmak Mah. 1450 Sok. Ankara Ticaret Merkezi (ATM) B Blok Kat: 5 No: 1/29
Çukurambar Çankaya/Ankara
27. Merzifon Gülbahar Untarım Ürünleri Hayvancılık Gübre Zirai Aletler Sanayi İç-Dış Ticaret Nakliyecilik A.Ş.
Samsun Yolu 7. km Merzifon/Amasya

28. Misafir Mis Başak Un Gıda Pazarlama Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Tokat Yolu 2.Km Fabrika İdari Binası Kat:2 60300 Turhal/Tokat
29. Nihoruz Gıda San. Tic. A.Ş.
Hançerli Mah. Necipbey Cad. No:100 İlkadım/Samsun
30. Özmercan Kardeşler Gıda İnş. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcileri: Av. Tuncay SONGÖR, Av. Ayla SONGÖR, Av. Nergiz GÜVEN
Hoşdere Cad. No:202/7 Çankaya/Ankara
31. Pak Petrol Ürünleri Gıda ve İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Mert BUHARALIOĞLU
Esat Cad. 48/7 Kavaklıdere Çankaya/ANKARA
32. Saray Petrol Turizm Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Gökhan KÜLCÜ
Üçtutlar Mah. Üçtutlar 5. Sok. Fatih B Blok No:3/22 Çorum
33. Şimşekler Grup Tarım Ürünleri Taşımacılık Akaryakıt Otomotiv İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Kazım YİĞİTER
İstasyon Cad. Uluocak Apt. Blok 1/1 Merkez/Sivas
34. Taflan Un İnş. San. Tic. Ltd. Şti
Camii Mah. Atatürk Bulvarı No:121 Samsun
35. Teksin Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Kümbet Hatun Mah. Samsun Yolu Mevki 1. Cad. 12. Sok. 05300 Merzifon/Amasya
36. Tunçoğlu Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Mustafa Kürşad KARA
Kılıçdede Mah. Ülkem Sok. No:8 Borkonut Niş İş Merkezi A Blok Kat:6 Daire:54 İlkadım/Samsun
37. Ulusoy Un Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcileri: Av. Armanç CANBEYLİ, Av. Hazar BAŞAR, Av. Şahin ARDIYOK
Büyükdere Cad. Bahar Sok. No:13 River Plaza Kat:11-12 34394 Levent Şişli/İstanbul
38. Unay Un San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcileri: Av. Armanç CANBEYLİ, Av. Hazar BAŞAR, Av. Şahin ARDIYOK
Büyükdere Cad. Bahar Sok. No:13 River Plaza Kat:11-12 34394 Levent Şişli/İstanbul
39. Unsan Un Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Abdurrahim KATİPOĞLU
İstasyon Mah. Cumhuriyet Cad. Sema Sok. No:3/2 İlkadım/Samsun
40. Usta Un Gıda Motorlu Araçlar Nak. Tur. San. Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Cengiz SOYSAL
Mustafa Kemal Mah. Dumlupınar Blv. Tepe Prime A Blok No:266 Asma Kat D:18 Çankaya/Ankara
41. Ünsan Ünye Un San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Murat ŞENER
Belediye Cad. No:35 Kat:2 Ünye/Ordu
42. Yılmaz Un ve Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Muhammed Fahri KOÇ
Ürgüplü Cad. No:11 Hadımköy Arnavutköy/İstanbul
43. Yüksel Un İrmik ve Bakliyat Unları San. ve Tic. A.Ş.

Ak Kent Mahallesi Ankara Yolu Bulvarı No:18 Çorum

44. Zafer Un Fabrikası

Taşlıçiftlik Köyü Turhal Karayolu Tokat Merkez/Tokat

45. Güneydoğu Un Sanayicileri Derneği

Temsilcileri: Av. Tuncay SONGÖR, Av. Ayla SONGÖR, Av. Nergiz GÜVEN
Hoşdere Cad. No:202/7 Çankaya /Ankara

46. Karadeniz Un Sanayicileri Derneği

Temsilcileri: Av. Armanç CANBEYLİ, Av. Hazar BAŞAR, Av. Şahin ARDIYOK
Büyükdere Cad. Bahar Sok. No:13 River Plaza Kat:11-12 34394 Levent
Şişli/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU: Buğday unu pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin birlikte fiyat artırmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti.**
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Buğday unu sektöründe meydana gelen yüksek fiyat artışlarının incelenmesine ilişkin olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) ihlal edilip edilmediğinin tespiti.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 17.10.2018 tarih ve 18-39/636-M sayılı kararı ile son dönemde buğday unu sektöründe meydana gelen yüksek fiyat artışlarının incelenmesine ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca re'sen önaraştırma açılmasına karar verilmiştir.
- (4) Önaraştırma kapsamında 02.05.2019 tarihinde Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu (TUSAF), Ulusoy Un Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ULUSOY), Kozlu Gıda İmalat Sanayi Ticaret ve Taşımacılık AŞ (KOZLU), Eksun Gıda Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş. (EKSUN), Beşler Makarna Un İrmik Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (BEŞLER), Güneydoğu Un Sanayicileri Derneği (GUSAD) ve Ova Un Fabrikası A.Ş.'de (OVA) yerinde inceleme yapılmıştır.
- (5) Bunun yanı sıra dosya kapsamında teşebbüslerden ek bilgi talebinde bulunulmuş, ULUSOY, KOZLU, BEŞLER, OVA ve EKSUN'dan gelen cevabi yazılar muhtelif tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (6) Yapılan önaraştırma sonucunda, buğday unu sektöründe faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin uygulanacak fiyat listelerini belirlediği yönünde şüphe ve buna yönelik belgelerin bulunduğu, un fiyatlarına ilişkin rakipler arasındaki iletişimin 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil edebileceğinin değerlendirildiği 29.05.2018 tarih ve 2018-3-77/ÖA sayılı önaraştırma raporu Kurulun 13.06.2019 tarih ve 19-21/305-M sayılı toplantısında görüşülmüş, toplantı sonucunda Aksu Gıda İhtiyaç Maddeleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (AKSU), Aydingüler Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (AYDINGÜLER), Bafra Un Yem Gıda San. ve Tic. A.Ş. (BAFRA ERİŞ), Birsan Birlik Gıda San. ve Tic. A.Ş. (BİRSAN), Dayıoğlu Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (DAYIOĞLU), Gözeli Yem Gıda Tar. Hayv. Ürt. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (GÖZELİ), GUSAD, KOZLU, Nihoruz Gıda San. Tic. A.Ş. (NİHORUZ), Özmercan Kardeşler Gıda İnş. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (ÖZMERCAN), ULUSOY ve Unsan Un Sanayi ve Ticaret A.Ş. (UNSAN) hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi kapsamında 13.06.2019 tarih ve 19-21/305-M sayılı Kurul kararı ile soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (7) Soruşturma kararının ardından; taraflara, 25.06.2019 ve 26.06.2019 tarihlerinde 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca soruşturma açıldığına dair elden bildirimde bulunulmuş; AKSU, AYDINGÜLER, BAFRA ERİŞ, BİRSAN, DAYIOĞLU, GÖZELİ, GUSAD, KOZLU, NİHORUZ, ÖZMERCAN, ULUSOY ve UNSAN'da yerinde

incelemeler yapılmıştır. Taraflardan, 30 gün içinde ilk yazılı savunmalarını göndermeleri talep edilmiştir.

- (8) Bunun yanında teşebbüslerden ek bilgi talebinde bulunulmuş ve anılan teşebbüslerden gelen bilgiler muhtelif tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Yanı sıra söz konusu teşebbüslerin ilk yazılı savunmaları süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (9) Öte yandan, soruşturma kapsamında yukarıda adı geçen teşebbüslerde yapılan yerinde incelemelerde, soruşturma tarafı olmayan teşebbüsler hakkında rekabet ihlali şüphesi doğuran bazı yazışmalara ve bilgi paylaşımlarına rastlanmıştır.
- (10) Söz konusu bilgi ve belgelerin değerlendirilebilmesi amacıyla Kurulun 24.10.2019 tarih ve 19-36/540-M sayılı kararı ile hâlihazırda soruşturma tarafı olmayan Akme Mehmet Gıda San. ve Tic. A.Ş. (AKMEHMET), Amasya Un Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. (AMASYA UN), Alaybeyi Gıda San. ve Tic. A.Ş. (ALAYBEYİ), Karadeniz Un Sanayicileri Derneği (KUSAD), Hatap Değirmenleri Gıda San. ve Tic. A.Ş. (HATAP), Pak Petrol Ürünleri Gıda ve İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti. (PAK PETROL), Taflan Un İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (TAFLAN UN), Unay Un San. ve Tic. A.Ş. (UNAY), Usta Un Gıda Motorlu Araçlar Nak. Tur. San. Tic. A.Ş. (USTA UN), Ünsan Ünye Un San. ve Tic. A.Ş. (ÜNSAN ÜNYE), Yüksel Un İrmik ve Bakliyat Unları San. ve Tic. A.Ş. (YÜKSEL UN) ve Zafer Un Fabrikası (ZAFER UN) hakkında soruşturma açılmasına ve bu soruşturmanın 13.06.2019 tarih ve 19-21/305-M sayılı Kurul kararıyla açılan soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine karar verilmiştir.
- (11) Kurulun soruşturma kararının ardından; taraflara 05.11.2019, 06.11.2019 ve 07.11.2019 tarihlerinde 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca soruşturma açıldığına dair elden bildirimde bulunulmuş, eş zamanlı olarak AKMEHMET, AMASYA UN, ALAYBEYİ, KUSAD, HATAP, PAK PETROL, TAFLAN UN, UNAY, USTA UN, ÜNSAN ÜNYE, YÜKSEL UN ve ZAFER UN'da yerinde incelemeler yapılmıştır. Taraflardan, 30 gün içinde ilk yazılı savunmalarını göndermeleri talep edilmiştir.
- (12) Bunun yanında teşebbüslerden ek bilgi talebinde bulunulmuş ve anılan teşebbüslerden gelen bilgiler muhtelif tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Yanı sıra söz konusu teşebbüslerin ilk yazılı savunmaları süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (13) Soruşturma tarafı sayısının artması ve soruşturmanın kapsamlı olması gerekçeleriyle soruşturma süresinin uzatılması talebini içeren 08.11.2019 tarih, 2018-3-077/BN-02 sayılı Bilgi Notu Kurula sunulmuş, Kurulun 14.11.2019 tarih, 19-40/638-M sayılı kararı ile 4054 sayılı Kanunun 43. maddesi uyarınca soruşturmanın süresi, bitiminden itibaren altı ay süre ile uzatılmıştır.
- (14) Öte yandan, yukarıda yer verilen, soruşturmanın genişletilmesi çerçevesinde yapılan ikinci grup yerinde inceleme sırasında elde edilen bir e-posta doğrultusunda, hâlihazırda soruşturma tarafı olmayan, ancak e-postanın iletildiği teşebbüsler olan; Akçaabatlılar Gıda Maddeleri Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş. (AKÇAABATLILAR), Altınbaşak Un İrmik ve Yem Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ALTINBAŞAK), Ay-Ser Bak Tarım Ürünleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (AYSER BAK), Beşgöz Araboğulları Unculuk Sanayi ve Ticaret A.Ş. (BEŞGÖZ UN), Çiçek Un ve İrmik Tarım Ürünleri Gıda Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic Ltd. Şti. (ÇİÇEK UN), Çorum Un İrmik ve Makina Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (ÇORUM UN), Darıca Un İnşaat Hafriyat Nakliyat Turizm Madencilik Ambalajlama Mühendislik Hizmetleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd.Şti. (DARICA UN), Dervişoğlu Un Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş. (DERVİŞOĞLU), Ejder Blok Tuğla Un İrmik ve Gıda Sanayi Ve Ticaret A.Ş. (EJDER UN), Emiroğlu Gıda Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (EMİROĞLU), Elsa Ticaret Sanayi Turizm Nakliye ve Pazarlama Ltd. Şti. (ELSA), Erenler Un İrmik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ERENLER UN), Merzifon Gülbahar Üntarım Ürünleri Hayvancılık Gübre Zirai

Aletler Sanayi İç-Dış Ticaret Nakliyecilik A.Ş. (MERZİFON GÜLBAHAR), Gür Un Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (GÜR UN), Hasanusta Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (HASAN USTA), Hasaş İnşaat Taahhüt Nakliyat San. ve Tic. A.Ş. (HASAŞ HAS UN), Çorum Hitit Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (HİTİT UN), Hüseyinova Gıda İnşaat Mühendislik Pazarlama Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti. (HÜSEYİNOVA), Teksin Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TEKSİN UN), Misafir Mis Başak Un Gıda Pazarlama Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (MİSAFİR UN), Tunçoğlu Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TUNÇOĞLU) ve Yılmaz Un ve Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (YILMAZ UN) hakkında Kurulun 22.11.2019 tarih ve 19-41/690-M sayılı kararı ile 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca re'sen önaraştırma açılmasına karar verilmiştir.

- (15) Önaraştırma kapsamında 03.12.2019 tarihinde AKÇAABATLILAR, ALTINBAŞAK, AYSER BAK, BEŞGÖZ UN, ÇORUM UN, ELSA, EMİROĞLU, HİTİT UN, MİSAFİR UN ve TEKSİN UN'da yerinde inceleme yapılmıştır. 04.12.2019 tarihinde ÇİÇEK UN, GÜR UN, MERZİFON GÜLBAHAR, DERVİŞOĞLU, DARICA UN, HÜSEYİNOVA, TUNÇOĞLU ve YILMAZ UN'da, son olarak 05.12.2019 tarihinde ERENLER UN'da yerinde inceleme yapılmıştır.
- (16) Ayrıca işbu önaraştırma kapsamında teşebbüslerden ek bilgi talebinde bulunulmuş ve anılan teşebbüslerden gelen bilgiler muhtelif tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (17) Söz konusu önaraştırma sonucunda, Kurulun 02.01.2020 tarih, 20-01/5-M sayılı kararı uyarınca, un fiyatları ve maliyetlerinin konuşulduğu toplantılara katıldıkları hususunda şüphe oluşan AKÇAABATLILAR, ALTINBAŞAK, AYSER BAK, BEŞGÖZ UN, ÇİÇEK UN, DARICA UN, DERVİŞOĞLU, EMİROĞLU, ELSA, ERENLER UN, MERZİFON GÜLBAHAR, GÜR UN, HİTİT UN, HÜSEYİNOVA, MİSAFİR UN, TEKSİN UN, TUNÇOĞLU ve YILMAZ UN; yine aynı önaraştırma döneminde yapılan yerinde incelemelerde adı geçen Akkarun Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (AKKARUN), Erun Erbaa Un Sanayi Tarım Ürünleri Taşımacılık Dış Ticaret A.Ş. (ERUN), Saray Petrol Turizm Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (SARAY PETROL) ve Şimşekler Grup Tarım Ürünleri Taşımacılık Akaryakıt Otomotiv İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti. (ŞİMŞEKLER) hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın 13.06.2019 tarih ve 19-21/305-M sayılı Kurul kararıyla açılan önceki soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine karar verilmiştir.¹
- (18) Söz konusu üçüncü grup teşebbüslere soruşturma bildirimleri 09.01.2020 tarih, 349, 351 ve 352 sayılar ile tebliğ edilmiş olup AKÇAABATLILAR, AKKARUN, ALTINBAŞAK, AYSER BAK, BEŞGÖZ UN, ÇİÇEK UN, DARICA UN, DERVİŞOĞLU, EMİROĞLU, ELSA, ERENLER UN, ERUN, MERZİFON GÜLBAHAR, GÜR UN, HİTİT UN, HÜSEYİNOVA, MİSAFİR UN, SARAY PETROL, ŞİMŞEKLER, TEKSİN UN, TUNÇOĞLU ve YILMAZ UN'un ilk yazılı savunmaları süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (19) Öte yandan, dosya hakkında bilgi edinilmesi ve yanısıra ekonomik analiz yapılabilmesi amacıyla teşebbüslerden bilgi talebinde bulunulmuş ve anılan teşebbüslerden gelen bilgiler muhtelif tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (20) Yürütülen soruşturma ile ilgili olarak hazırlanan, 15.06.2020 tarih ve 2018-3-77/SR-01 sayılı Soruşturma Raporu taraflara 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince tebliğ edilmiş ve soruşturma taraflarının ikinci yazılı savunmaları talep edilmiştir.

¹ Kurulun 02.01.2020 tarih ve 20-01/5-3 kararı ile fabrikaları işletilmeyen ÇORUM UN, EJDER UN, HASAN USTA ve ticaret sicilinde kapandığı belirtilen HASAŞ HAS UN hakkında soruşturma açılmamasına karar verilmiştir.

- (21) Soruşturma Raporu ilgili teşebbüslerce tebellüğ edilmiş olup, AKKARUN, AKÇAABATLILAR, AKSU, AYDINGÜLER, DARICA UN, DAYIOĞLU, GUSAD, ÖZMERCAN, ÇİÇEK UN, ALTINBAŞAK, BAFRA ERİŞ, BEŞGÖZ UN, BİRSAN, DERVİŞOĞLU, ELSA, EMİROĞLU, ERUN, ERENLER UN, PAK PETROL, SARAY PETROL, TAFLAN UN, TEKSİN UN, TUNÇOĞLU, UNSAN, ÜNSAN ÜNYE, YÜKSEL UN, ZAFER UN, NİHORUZ, AKMEHMET, KOZLU, USTA UN, AMASYA UN, AYSER BAK, ŞİMŞEKLER, MERZİFON GÜLBAHAR, ULUSOY, UNAY, YILMAZ UN ve KUSAD tarafından yapılan ikinci yazılı savunmaları muhtelif tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.²
- (22) Anılan teşebbüslerin ikinci yazılı savunmaları çerçevesinde muhtelif tarihlerde hazırlanan Ek Görüş, Kurul üyeleri ve ilgili teşebbüslere tebliğ edilmiştir.
- (23) Bunun üzerine AKKARUN, AKÇAABATLILAR, AKSU, AYDINGÜLER, DARICA UN, DAYIOĞLU, GUSAD, ÖZMERCAN, ÇİÇEK UN, ALTINBAŞAK, BEŞGÖZ UN, BİRSAN, DEVRİŞOĞLU, EMİROĞLU, ERUN, ERENLER UN, PAK PETROL, SARAY PETROL, TEKSİN UN, TUNÇOĞLU, UNSAN, ÜNSAN ÜNYE, YÜKSEL UN, ZAFER UN, NİHORUZ, AKMEHMET, KOZLU, USTA UN, AMASYA UN, AYSER BAK, ŞİMŞEKLER, MERZİFON GÜLBAHAR, ULUSOY, UNAY ve KUSAD ve YILMAZ UN tarafından muhtelif tarihlerde gönderilen üçüncü yazılı savunmaları Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (24) 4054 sayılı Kanun'un 46. maddesi uyarınca sözlü savunma toplantısı yapılması hususunun görüşülmesi konusu 26.11.2020 tarihli Kurul toplantısında ele alınmış ve 20-51/719-M sayı ile sözlü savunma toplantısının 29.12.2020 tarihinde web üzerinden canlı (online) olarak yapılmasına karar verilmiştir. Anılan tarihte sözlü savunma toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- (25) Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı ve sözlü savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre 07.01.2021 tarih ve 21-01/18-8 sayı ile işbu nihai kararı tesis etmiştir.
- (26) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor ve Ek Görüş'te,
- Haklarında soruşturma yürütülen;
 1. Akmehmet Gıda San. ve Tic. A.Ş.
 2. Altınbaşak Un İrmik ve Yem Sanayi ve Ticaret A.Ş.
 3. Amasya Un Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
 4. Ay-Ser Bak Tarım Ürünleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
 5. Bafra Un Yem Gıda San. ve Tic A.Ş.
 6. Beşgöz Araboğulları Unculuk Sanayi ve Ticaret A.Ş.
 7. Birsan Birlik Gıda San. ve Tic. A.Ş.
 8. Çiçek Un ve İrmik Tarım Ürünleri Gıda Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic Ltd. Şti.
 9. Çorum Hitit Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
 10. Dervişoğlu Un Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş.

² Söz konusu teşebbüsler arasında yer alan AKKARUN, AKÇAABATLILAR, AKSU, AYDINGÜLER, DARICA, DAYIOĞLU, GUSAD, ÖZMERCAN tarafından Soruşturma Raporu'nda ihlal tespiti yapılmadığından, ilgili teşebbüslerce ceza verilememesi savunması yapılmış, Ek Görüş'te de Soruşturma Raporu sonucunda ulaşılan kanaati değiştirecek nitelikte herhangi bir farklı tespit ya da değerlendirmede bulunulmamıştır.

11. Elsa Ticaret Sanayi Turizm Nakliye ve Pazarlama Ltd. Şti.
12. Emiroğlu Gıda Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
13. Erenler Un İrmik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
14. Erun Erbaa Un Sanayi Tarım Ürünleri Taşımacılık Dış Ticaret A.Ş.
15. Hüseyinova Gıda İnşaat Mühendislik Pazarlama Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.
16. Kozlu Gıda İmalat Sanayi Ticaret ve Taşımacılık A.Ş.
17. Merzifon Gülbahar Untarım Ürünleri Hayvancılık Gübre Zirai Aletler Sanayi İç-Dış Ticaret Nakliyecilik A.Ş.
18. Misafir Mis Başak Un Gıda Pazarlama Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
19. Nihoruz Gıda San. Tic. A.Ş.
20. Pak Petrol Ürünleri Gıda ve İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
21. Saray Petrol Turizm Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
22. Şimşekler Grup Tarım Ürünleri Taşımacılık Akaryakıt Otomotiv İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.
23. Taflan Un İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
24. Teksin Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
25. Tunçoğlu Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
26. Ulusoy Un Sanayi ve Ticaret A.Ş.
27. Unay Un San. ve Tic. A.Ş.
28. Unsan Un Sanayi ve Ticaret A.Ş.
29. Usta Un Gıda Motorlu Araçlar Nak. Tur. San. Tic. A.Ş.
30. Ünsan Ünye Un San. ve Tic. A.Ş.
31. Yılmaz Un ve Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
32. Yüksel Un İrmik ve Bakliyat Unları San. ve Tic. A.Ş.
33. Zafer Un Fabrikası
34. Karadeniz Un Sanayicileri Derneği

unvanlı teşebbüslerin ve teşebbüs birliğinin buğday unu fiyatlarını toplantılar düzenleyerek görüşmek ve piyasayı şeffaflaştırmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri,

- Anılan teşebbüsler arasında gerçekleşen rekabeti kısıtlayıcı bilgi değişiminin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyetten yararlanamayacağı,

- Ayrıca haklarında soruşturma yürütölen;

1. Akçaabatlılar Gıda Maddeleri Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş.
2. Akkarun Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti
3. Aksu Gıda İhtiyaç Maddeleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
4. Alaybeyi Gıda San. ve Tic. A.Ş.
5. Aydingöler Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.

6. Darıca Un İnşaat Hafriyat Nakliyat Turizm Madencilik Ambalajlama Mühendislik Hizmetleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
7. Dayıoğlu Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
8. Gür Un Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
9. Hatap Değirmenleri Gıda San. ve Tic. A.Ş
10. Gözeli Un Yem Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti
11. Güneydoğu Un Sanayicileri Derneği
12. Özmercan Kardeşler Gıda İnş. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.

unvanlı teşebbüslerin ve teşebbüs birliğinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmedikleri, dolayısıyla söz konusu teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Taraflar

I.1.1. Akçaabatlılar Gıda Maddeleri Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş. (AKÇAABATLILAR)

- (27) 1973 yılında Trabzon'da kurulmuştur. Un sektöründe teşebbüs birliği konumunda olan KUSAD'a üye olan AKÇAABATLILAR, özel amaçlı un, tam buğday unu ve ekmeklik buğday unu üretmektedir. Teşebbüsün yan ürün niteliğinde kepek, razmol ve bonkalite üretimi bulunmaktadır. KUSAD'a 20.06.2012 tarihinde üye olmuştur ve üyeliği halen devam etmektedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.2. Akkarun Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (AKKARUN)

- (28) 2012 yılında Samsun'da kurulmuş olan AKKARUN'un ana faaliyeti, tahılların öğütülmesi ve un (mısır unu, kepek, razmol dahil, pirinç unu hariç) ve ekmeklik buğday unu imalatıdır. AKKARUN, KUSAD'a 29.08.2013 tarihinde üye olup 21.01.2017 tarihinde üyelikten ayrılmış, sonrasında 20.10.2018 tarihinde tekrar üye olmuş ve üyeliği mevcut durumda devam etmektedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.3. Akmehmet Gıda San. ve Tic. A.Ş. (AKMEHMET)

- (29) AKMEHMET; 1978 yılında Rize'nin Kalkandere ilçesi Ormanlı köyünde kurulmuş ve 1981 yılında üretime başlamıştır. Teşebbüsün temel faaliyet alanları un, kepek ve razmol üretimidir. Teşebbüsün üretimini gerçekleştirdiği buğday unu çeşitleri; ekmeklik buğday unu, özel amaçlı buğday unu (pidelik un, poğaçalık un, baklavalık-böreklik un ve ekşi hamur unu) ve tam buğday unudur. AKMEHMET'in %(.....) oranında hisse sahibi olduğu Dorukon Gıda İnşaat Petrol Ürünleri Turizm San. ve Tic. A.Ş. unvanlı bir iştiraki bulunmaktadır. Teşebbüs, KUSAD'a 30.05.2012 tarihinde üye olmuştur ve üyeliği halen devam etmektedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.4. Aksu Gıda İhtiyaç Maddeleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (AKSU)

- (30) AKSU 1981 yılında Kahramanmaraş'ta aile şirketi olarak kurulmuştur. Teşebbüsün ana faaliyet konusu buğday öğütülmesi ve ekmeklik buğday unu üretimidir. AKSU, ürettiği buğday unu çeşitlerini ekmeklik buğday unu altında iki kategoride sınıflandırmaktadır: i)

Pide ekmek, lavaş ekmek, lahmacun, poğaç, simit vb. gibi ürünlerin üretiminde kullanılan özel amaçlı unlar, ii) başta francala olmak üzere her türlü ekmek çeşidi yapımında kullanılan ekmeklik buğday unları. AKSU, Güneydoğu Anadolu bölgesinde un üreticilerinin dâhil olduğu bir teşebbüs birliği konumunda olan GUSAD'a üyedir. Teşebbüs GUSAD'a 13.02.2010 tarihinde üye olmuştur ve üyeliği halen devam etmektedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.5. Alaybeyi Gıda San. ve Tic. A.Ş. (ALAYBEYİ)

- (31) ALAYBEYİ; 1983 yılında Konya'da kurulmuş ve 1988 yılında faaliyete başlamıştır. Teşebbüs; 28.11.2005 tarihinden itibaren Konya Orta Anadolu Un Sanayicileri Derneği (KOAUSD), 23.07.2013 tarihinden itibaren Anadolu Un Sanayicileri Derneği (AUSD) üyesidir.³ ALAYBEYİ'nin ürün grupları arasında; özel amaçlı buğday unları (baklavalık, böreklik, yufkalık ve diğer çeşit unlu mamuller), ekmeklik buğday unu ve hazır ekmek karışımları (çavdarlı, yulafli, tahıllı, ruşeyimli ve tam buğday unu karışımları) bulunmaktadır. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.6. Altınbaşak Un İrmik ve Yem Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ALTINBAŞAK)

- (32) ALTINBAŞAK, 1988 yılında Havza Samsun'da kurulmuştur. Ana ürün olarak özel amaçlı un (pidelik, baklavalık, böreklik, yufkalık) ve ekmeklik buğday unu; yan ürün olarak kepek, razmol ve bongalite üretmektedir. Teşebbüsün un üretimi ve satışı yanında işteğal ettiği diğer alanlar akaryakıt, oto gaz bayiliği ve şehirlerarası yolcu taşımacılığıdır. Teşebbüs, 20.06.2012 tarihinde KUSAD'a üye olmuştur ve üyeliği halen devam etmektedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.7. Amasya Un Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. (AMASYA UN)

- (33) 2006 yılında Yıldızköy Amasya'da faaliyete başlamış olan AMASYA UN'un faaliyet alanı un ve yan mamul üretimi, satışı ve ihracatıdır. Ana ürün olarak ekmeklik buğday unu, özel amaçlı un ve tam buğday unu; yan ürün olarak kepek, bongalite ve razmol üretmektedir. 20.06.2012 tarihinde KUSAD'a üye olmuştur ve üyeliği halen devam etmektedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.8. Aydıngüler Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (AYDINGÜLER)

- (34) 1997 yılında Gaziantep'te kurulan teşebbüsün faaliyet alanı buğday unu ve kepeği üretimidir. Üretilen buğday unu çeşitleri arasında ekmeklik, pastalık, lavaşlık buğday unu ve yan ürün olarak buğday kepeği bulunmaktadır. AYDINGÜLER'in teşebbüs birliği olan GUSAD'a 25.09.2008 tarihinden beri üyeliği bulunmaktadır. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.9. Ay-Ser Bak Tarım Ürünleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (AYSER BAK)

- (35) 1994 yılında Sivas'ta kurulmuştur. 2009 yılında un sektörüne girip 2010 yılında üretime başlamıştır. Teşebbüs, "Sivas Beyi" markasıyla ekmeklik buğday unu ve özel amaçlı un üretmektedir. AYSER BAK, 20.08.2012 tarihinden beri teşebbüs birliği KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

³ Teşebbüsün KUSAD'a üyeliği bulunmamaktadır.

I.1.10. Bafra Un Yem Gıda San. ve Tic A.Ş. (BAFRA ERİŞ)

- (36) BAFRA ERİŞ, 1996 yılında kurulmuş olup tahılların öğütülmesi, ekmeçlik buğdaydan un, kepek ve razmol üretimi alanlarında faaliyet göstermektedir. BAFRA ERİŞ, 2018 yılı sonlarına doğru piyasadan tamamen çekilmiş olup Bafra'da yer alan fabrikasını, aynı zamanda işbu soruşturma taraflarından (.....) kiraya vermiştir. Teşebbüsün İstanbul'daki fabrikası kırmacılık işi ile işçigal etmektedir. Nadiren de olsa ihracat yapan BAFRA ERİŞ, 20.06.2012 tarihinden beri KUSAD'a üyedir. Şirketin 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.11. Beşgöz Araboğulları Unculuk Sanayi ve Ticaret A.Ş. (BEŞGÖZ UN)

- (37) BEŞGÖZ UN, 1920'li yıllarda Samsun şehrinde un değirmeni olarak faaliyete başlamıştır. Mevcut durumda ana ürün olarak ekmeçlik buğday unu ve az da olsa özel amaçlı un; yan ürün olarak kepek ve razmol üretimi bulunmaktadır. BEŞGÖZ UN, 16.05.2012 tarihinden beri KUSAD'a üyedir. Şirketin 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.12. Birsan Birlik Gıda San. ve Tic. A.Ş. (BİRSAN)

- (38) BİRSAN, 1960 yılında Amasya şehrinde adi ortaklık olarak un üretimine başlamıştır. 1973 yılında kolektif şirkete dönüşmüş ve 1983 yılından beri anonim şirket olarak faaliyetlerine devam etmektedir.⁴ Faaliyet alanı; un, irmik, kepek ve bongalite üretimidir. Ürün grupları; ekmeçlik, pastalık, böreklik, pidelik, kara fırın, lavaşlık un olup 16 çeşit unu bulunmaktadır. 30.05.2012 tarihinden beri KUSAD'a üyedir. Şirketin 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.13. Çiçek Un ve İrmik Tarım Ürünleri Gıda Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic Ltd. Şti. (ÇİÇEK UN)

- (39) 2010 yılında Vezirköprü Samsun'da üretime başlamış olan ÇİÇEK UN'un ana ürünü ekmeçlik buğday unu olup, yan ürün olarak kepek ve bongalite üretimi bulunmaktadır. Teşebbüs, 20.06.2012 tarihinde KUSAD'a üye olmuştur ve üyeliği halen devam etmektedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.14. Çorum Hitit Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (HİTİT UN)

- (40) 1986 yılında Çorum'da kurulmuştur. Ekmeçlik, pastalık, böreklik buğday unu üretmektedir. 31.12.2016 tarihinden itibaren üretim yapmayan HİTİT UN, 30.07.2012 tarihinde KUSAD'a üye olmuş, 21.01.2017 tarihinde ise üyelikten ayrılmıştır.

I.1.15. Darıca Un İnşaat Hafriyat Nakliyat Turizm Madencilik Ambalajlama Mühendislik Hizmetleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (DARICA UN)

- (41) 2006 yılında Trabzon'da kurulmuş olup buğday unu, buğday kepeği imalatı ve arpa, mısır toptan alımı satımı faaliyetleri ile işçigal etmektedir. Aynı zamanda CESUR UN adıyla faaliyet gösteren teşebbüs, ekmeçlik buğday unu ve özel amaçlı buğday unu (baklavalık, böreklik, pidelik, lavaşlık, simitlik, poğaçalık) üretimi bulunmaktadır. DARICA UN; 18.07.2012 tarihinde KUSAD'a üye olmuş, 25.12.2019 tarihinde KUSAD üyeliğinden ayrılmıştır. Şirketin 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

⁴ Teşebbüs; Birtur Turizm İnşaat ve Ticaret A.Ş. üzerinde %(.....) oranında hisseye sahiptir.

I.1.16. Dayıoğlu Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (DAYIOĞLU)

- (42) 1991 yılında Gaziantep'te kurulan teşebbüs 1994 yılında buğday unu üretimine başlamıştır. Teşebbüs ürettiği buğday unu çeşitlerini üç kategoriye ayırmaktadır: i) ihracat unu (ekmeklik buğday unu), ii) bisküvilik-gofretlik un, iii) ekmeklik un. DAYIOĞLU, 25.09.2008 tarihinden beri GUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.17. Dervişoğlu Un Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş. (DERVİŞOĞLU)

- (43) DERVİŞOĞLU, 1995 yılında Trabzon'da kurulmuş olup 2001 yılında üretime başlamıştır. Faaliyet alanı; Karadeniz bölgesi ekmek kültürüne uygun buğday unu ve kepeği üretmektir. Ekmeklik buğday unu, özel amaçlı un ve tam buğday unu ürün portföyü arasındadır. 2011 yılında ürün portföyüne yöresel ekmek üretimi için ekmeklik mısır ununu da katmıştır. Teşebbüs; 18.07.2012 tarihinde KUSAD'a üye olmuş, 27.01.2017 tarihinde KUSAD üyeliğinden ayrılmıştır. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.18. Elsa Ticaret Sanayi Turizm Nakliye ve Pazarlama Ltd. Şti. (ELSA)

- (44) ELSA 1994 tarihinde Havza Samsun'da kurulmuştur. Ekmeklik, pastalık, böreklik un üretimi bulunmaktadır. Teşebbüse; Havza Asliye Hukuk Mahkemesinin 19.07.2019 tarihli kararından itibaren bir yıl süre ile kesin konkordato mühleti verilmiştir.⁵ ELSA; 30.07.2012 tarihinde KUSAD'a üye olmuş, 11.12.2019 tarihinde KUSAD üyeliğinden ayrılmıştır. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.19. Emiroğlu Gıda Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (EMİROĞLU)

- (45) 1992 yılında Çorum'da kurulmuştur. EMİROĞLU, özel amaçlı buğday unu (her türlü hamur işi için) ve ekmeklik buğday unu üretmektedir. Aynı zamanda; kepek, razmol, bongalite ve kırık buğday üretimi bulunmaktadır. Teşebbüs 30.05.2012 tarihinden beri KUSAD'a üyedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.20. Erenler Un İrmik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ERENLER UN)

- (46) 1990 yılında Çorum'da kurulmuştur. 2002 yılında fabrika bünyesine yem üretim fabrikası da eklenmiştir. Ana ürün olarak ekmeklik un, özel amaçlı un, mantılık un, yan ürün olarak kepek, razmol ve bonkalite üretmektedir. ERENLER UN, 30.07.2012 tarihinden beri KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.21. Erun Erbaa Un Sanayi Tarım Ürünleri Taşımacılık Dış Ticaret A.Ş. (ERUN)

- (47) 1996 yılında Erbaa Tokat'ta kurulmuştur. ERUN, tahılların öğütülmesi, un imalatı (mısır unu, kepek, razmol dahil pirinç unu hariç) ve kara yolu ile şehirlerarası yük taşımacılığı alanlarında faaliyet göstermektedir. Ekmeklik buğday unu ve özel amaçlı buğday unu (pidelik, Trabzon ekmeği, pasta, poğaça vb. yapımında kullanılan) üretimi bulunmaktadır. Teşebbüs 29.08.2013 tarihinden bu yana KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

⁵ 05.08.2019 tarih, 9883 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi, s. 735.

I.1.22. Gözeli Un Yem Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. (GÖZELİ)

- (48) 2012 yılında Gaziantep'te kurulan GÖZELİ, 2019 yılı sonuna kadar yem üretimi ile iştiğal etmiştir. 12.02.2018 tarihinden itibaren GUSAD'a üye olan teşebbüs, 2020 yılında un üretmeye başlamış⁶ ve ilk un satışını 29.03.2020 tarihinde gerçekleştirmiştir.

I.1.23. Gür Un Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (GÜR UN)

- (49) 1987 yılında Amasya'da kurulmuştur. Kepek ve un üretimi alanında faaliyet göstermektedir. Ekmeklik ve özel amaçlı buğday unu (pidelik, böreklik, simitlik, poğaçalık) üretmektedir. GÜR UN, 18.07.2012 tarihinden bu yana KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.24. Hatap Değirmenleri Gıda San. ve Tic. A.Ş.(HATAP)

- (50) HATAP, 1929 yılında Alaca Çorum'da un değirmeni olarak faaliyete başlamıştır. Özel amaçlı baklavalık un, özel amaçlı böreklik un, özel amaçlı trabzon ekmeklik un, özel amaçlı lavaşlık un, özel amaçlı tandırlık un ve özel amaçlı tam buğday unu üretmektedir. Yem üretimi alanında da faaliyet göstermektedir.⁷ Teşebbüs, 29.12.1989 tarihinden itibaren AUSD üyesi olup, KUSAD'a 17.12.2014 tarihinde üye olmuş, 22.12.2018 tarihinde üyeliği sonlanmıştır. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.25. Hüseyinova Gıda İnşaat Müh. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti. (HÜSEYİNOVA)

- (51) 2013 yılında Alaca Çorum'da kurulmuş olan HÜSEYİNOVA'nın ekmeklik buğday unu ve özel amaçlı un (pastalık buğday unu, böreklik buğday unu) üretimi bulunmaktadır. Yan ürün olarak kepek ve razmol üretmektedir. Teşebbüs, 20.08.2012 tarihinden itibaren KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.26. Kozlu Gıda İmalat Sanayi Ticaret ve Taşımacılık A.Ş. (KOZLU)

- (52) 1954 yılında Zafer Un Fabrikası adı altında Amasya'da faaliyetine başlayan teşebbüs, 1983 yılında Misun A.Ş. unvanını almıştır. 2002 yılında Kozlu A.Ş. kurulmuştur. 2009 yılında Misun A.Ş. KOZLU tarafından devralınmış ve teşebbüs faaliyetlerine Kozlu Gıda İmalat Sanayi Ticaret ve Taşımacılık AŞ. unvanı altında devam etmektedir. Ekmeklik buğday unu, özel amaçlı buğday unu (böreklik, pastalık, pidelik, lavaşlık, yufkalık, gözlemelik, çöreklik, tandırlık) ve tam buğday unu üretmektedir. Bunun yanında; yem ve yumurta üretimi ve satışı da bulunmaktadır. KOZLU, 18.07.2012'den bu yana KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.27. Merzifon Gülbahar Üntarım Ürünleri Hayvancılık Gübre Zirai Aletler Sanayi İç-Dış Ticaret Nakliyecilik A.Ş. (MERZİFON GÜLBAHAR)

- (53) 1993 yılında Amasya'da kurulmuştur. Ekmeklik buğday unu ve özel amaçlı buğday unu; yan ürün olarak; kepek, razmol ve bonkalite üretimi bulunmaktadır.⁸ MERZİFON GÜLBAHAR, 18.07.2012'den itibaren KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi

⁶ Teşebbüsün unvanı "Gözeli Un Yem Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti" olarak değişmiştir (24.12.2019 tarih, 9979 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi).

⁷ Hatap Yem A.Ş (HATAP YEM) unvanlı büyükbaş ve kanatlı yem üretimi sektöründe faaliyet gösteren bir iştiğal bulunmaktadır. HATAP YEM üzerinde; HATAP %(.....) oranında pay sahibidir.

⁸ Teşebbüsün %(.....) oranında pay sahibi olduğu "Gülbahar Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş. unvanlı bir bağlı ortaklığı vardır; ancak hayvancılık ile ilgilenen bu teşebbüsün 2016 yılından itibaren faaliyette bulunmadığı belirtilmiştir.

(.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.28. Misafir Mis Başak Un Gıda Pazarlama San. ve Tic. Ltd. Şti. (MİSAFİR UN)

- (54) 1985 yılında Turhal Tokat'ta üretime başlamıştır. Ana ürün olarak ekmeklik buğday unu, yan ürün olarak ekmek kepeği üretmektedir. MİSAFİR UN 15.06.2013 tarihinde KUSAD'a üye olmuş, 22.12.2018 tarihinde üyelikten ayrılmıştır. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.29. Nihoruz Gıda San. Tic. A.Ş. (NİHORUZ)

- (55) NİHORUZ 1990 yılında Samsun'da kurulmuştur. Ekmeklik buğday unu ve özel amaçlı buğday unu (böreklik) üretimi bulunmaktadır. NİHORUZ, 01.08.2019 tarihinden bu yana Marmara Bölgesi Un Sanayicileri Derneği'ne üyedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.30. Özmercan Kardeşler Gıda İnş. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (ÖZMERCAN)

- (56) 2014 yılında Gaziantep'te üretime başlayan teşebbüs ekmeklik buğday unu, pidelik un, lavaşlık un, tandırlık un ve yan ürün olarak kepek ve razmol (ince kepek) üretmektedir. 30.12.2014 tarihinden itibaren GUSAD üyesi olan teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.31. Pak Petrol Ürünleri Gıda ve İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti. (PAK PETROL)

- (57) 1993 yılında Bafra Samsun'da kurulmuştur.⁹ PAK PETROL, ekmeklik buğday unu, tam buğday unu ve özel amaçlı un (simitlik, pastalık böreklik, pide lavaşlık) üretmektedir. Teşebbüsün un üretimi yanında akaryakıt istasyon işletmeciliği bulunmaktadır. PAK PETROL, 18.07.2012 tarihinden itibaren KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.32. Saray Petrol Turizm Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (SARAY PETROL)

- (58) 1986 yılında Çorum'da kurulmuştur. Akaryakıt bayiliği ve un değirmeni hizmeti alanlarında faaliyet göstermektedir. SARAY PETROL, tek tip ekmeklik buğday unu üretmektedir.¹⁰ Yan ürün olarak kepek üretimi bulunmaktadır. Teşebbüs, 20.08.2012 tarihinde KUSAD'a üye olmuş, 22.12.2018 tarihinde üyelikten ayrılmıştır. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.33. Şimşekler Grup Tarım Ürünleri Taşımacılık Akaryakıt Otomotiv İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti. (ŞİMŞEKLER)

- (59) 2006 yılında Sivas'ta faaliyete başlamıştır. Aynı zamanda "SİVAS UN" adıyla faaliyet gösteren teşebbüsün, ana ürün olarak ekmeklik, pidelik, lavaşlık, pastalık-böreklik, simitlik buğday unu; yan ürün olarak kepek, bongalit ve razmol üretimi bulunmaktadır. Teşebbüs, KUSAD'a 29.08.2013 tarihinde üye olmuş, 21.01.2017 tarihinde üyelikten ayrılmıştır. 11.12.2019 tarihinde tekrar üye olmuştur ve üyeliği halen devam etmektedir.

⁹ 2017 yılı itibarıyla ikinci üretim tesisi olarak Tekirdağ merkezli Başak Gıda San. ve Tic. A.Ş.'yi (BAŞAK GIDA) bünyesine katmıştır. bkz. <http://www.bafrapakun.com.tr/kurumsal/hakkimizda> (Erişim tarihi: 20.05.2020).

¹⁰ Teşebbüs; özel sipariş alınması durumunda lüks böreklik un ve taşılı değirmende doğal buğday unu da üretmektedir.

Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.34. Taflan Un İnş. San. Tic. Ltd. Şti (TAFLAN UN)

- (60) 1994 yılında Samsun'da kurulmuştur. Ekmeklik un, özel amaçlı ekmeklik un, tam ekmeklik un, esmer ekmeklik un, poğaçaya ve böreklik un üretmektedir. TAFLAN UN, 18.07.2012 tarihinden itibaren KUSAD'a üyedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.35. Teksin Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TEKSİN UN)

- (61) 1970 yılında Amasya'da kurulmuştur. Ekmek buğday unu, özel amaçlı un ve kepek üretimi bulunmaktadır. TEKSİN UN, 30.05.2012 tarihinden itibaren KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.36. Tunçoğlu Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (TUNÇOĞLU)

- (62) TUNÇOĞLU, 1995 yılında Samsun'da kurulmuştur. Tahılların öğütülmesi ve un imalatı alanlarında faaliyet göstermekte olup, ana ürün olarak özel amaçlı un, ekmeklik buğday unu ve tam buğday unu, yan ürün olarak kepek ve bongalite üretmektedir. Teşebbüs, 20.06.2012 tarihinden itibaren KUSAD'a üyedir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.37. Ulusoy Un Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ULUSOY)

- (63) ULUSOY, hububat ve bakliyattan mamul un, irmik makarna ve bisküvi gibi her türlü gıda maddesinin imalatını, ticaretini, ithalat ve ihracatını yapmak üzere 1989 yılında Samsun'da kurulmuştur. ULUSOY'un esas faaliyet konusu, buğday unu, kepek ve diğer yem hammaddelerinin üretimi, bu ürünlerin ticareti, yurtiçi ve yurtdışı satışı ile buğday başta olmak üzere çeşitli tahılların yurt içi ve yurt dışı ticaretidir. ULUSOY, 16.05.2012 tarihinden itibaren KUSAD üyesidir. ULUSOY (.....) KUSAD (.....) görevini ifa etmiştir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir. ULUSOY'un bağlı ortaklıkları aşağıdaki gibidir:

Tablo 11- ULUSOY'un Bağlı Ortaklıkları

Teşebbüs	Pay Oranı (%)
Sasbaş Samsun Serbest Bölgesi Kurucu ve İşleticisi A.Ş.	(.....)
Uludağ Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk San. ve Tic. A.Ş.	(.....)
Rolweg SA	(.....)
Alfaway Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.	(.....)
Kaynak: Teşebbüsten Gelen Bilgiler	

I.1.38. Unay Un San. ve Tic. A.Ş. (UNAY)

- (64) 1997 yılında Çorum Alaca'da kurulmuştur. Teşebbüsün esas faaliyet konusu, buğday unu, kepek ve diğer yem hammaddelerinin üretimi, ticareti, yurt içi ve yurt dışı satışı ile buğday başta olmak üzere çeşitli tahılların yurt içi ve yurt dışı ticaretidir. Ekmeklik buğday unu ve özel amaçlı un üretmektedir. UNAY, 16.05.2012 tarihinden itibaren KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir. UNAY'ın bağlı ortaklık ve iştirakleri aşağıdaki gibidir:

Tablo 2- UNAY'ın Bağlı Ortaklık ve İştirakleri

Teşebbüs	Nitelik	Pay Oranı (%)
Sasbaş Samsun Serbest Bölgesi Kurucu ve İşleticisi A.Ş.	İştirak	(.....)
GK Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.	İştirak	(.....)
Fornax Agro Ukraine	Bağlı Ortaklık	(.....)
Kaynak: Teşebbüsten Gelen Bilgiler		

I.1.39. Unsan Un Sanayi ve Ticaret A.Ş. (UNSAN)

- (65) UNSAN (OSMANLI UN), 1976 yılında Samsun'da kurulmuştur. Buğdaydan ana ürün olarak un, yan ürün olarak kepek ve razmol üretmektedir. Teşebbüsün ağırlıklı üretimi ekmeklik un sınıfında olmaktadır. Diğer ürün grupları arasında; böreklik un, pastalık un, baklavalık un, bisküvilik un ve tandırlık un bulunmaktadır. UNSAN, 16.05.2012 tarihinden itibaren KUSAD üyesidir. Teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.40. Usta Un Gıda Motorlu Araçlar Nak. Tur. San. Tic. A.Ş. (USTA UN)

- (66) 2001 yılında Merzifon Amasya'da un ve kepek üretimi yapmak üzere kurulmuştur. USTA UN'un ekmeklik buğday unu ve özel amaçlı buğday unu (baklavalık, böreklik, her türlü hamur işi için) üretimi bulunmaktadır. Yemlik buğday kepeği ve razmol de ürün portföyü içindedir. 30.05.2012 tarihinden itibaren KUSAD üyesi olan teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.41. Ünsan Ünye Un San. ve Tic. A.Ş. (ÜNSAN ÜNYE)

- (67) 1976 yılında Ordu'nun Ünye ilçesinde kurulmuştur. Ekmeklik buğday unu, özel amaçlı buğday unu ve tam buğday unu üretmektedir. 18.07.2012 tarihinden itibaren KUSAD üyesi olan teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.42. Yılmaz Un ve Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti. (YILMAZ UN)

- (68) 1986 yılında Tokat'ta kurulmuştur Un ve yem imalatı alanlarında faaliyet göstermektedir. Ekmeklik buğday unu, özel amaçlı buğday unu ve tam buğday unu üretmektedir. Yan ürün olarak buğday kepeği, buğday razmolü, buğday bongalitesi üretimi bulunmaktadır. 11.02.2013 tarihinden itibaren KUSAD üyesi olan teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.43. Yüksel Un İrmik ve Bakliyat Unları San. ve Tic. A.Ş. (YÜKSEL UN)

- (69) 1984 yılında Çorum'da kurulmuştur. Ürün portföyü içerisinde baklavalık, böreklik, kek-kurabiyelik, çöreklik, ekmeklik, pidelik buğday unu; yan ürün olarak kepek bulunmaktadır. Teşebbüsün FWG Tarım Ticaret A.Ş. (FWG Tarım) unvanlı bir bağlı ortaklığı olup FWG Tarım'da %(.....) oranında hissesi bulunmaktadır.¹¹ 20.06.2012 tarihinden itibaren KUSAD üyesi olan teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.44. Zafer Un Fabrikası (ZAFER UN)

- (70) ZAFER UN, 1988 yılında Tokat'ta kurulmuş bir aile işletmesi olup un üretimi ve besicilik alanlarında faaliyet gösteren bir şahıs şirkettir. ZAFER UN'un üretimini yaptığı un çeşitleri ekmeklik ve özel amaçlı un olmak üzere iki kategoriden oluşmakta olup, yan ürün olarak da razmol ve kepek üretimi yapmaktadır. 20.06.2012 tarihinden itibaren

¹¹ FWG Tarım; Çorum'da buğday temizleme işi amacıyla kurulmuştur, hâlihazırda atıl durumdadır. Diğer hissedarlar (.....).

KUSAD üyesi olan teşebbüsün 2019 yılı kapasitesi (.....) ton olup, aynı yıl için üretim miktarı (.....) ton ve kapasite kullanım oranı %(.....) olarak gerçekleşmiştir.

I.1.45. Güneydoğu Un Sanayicileri Derneği (GUSAD)

- (71) 1984 yılında Gaziantep'te kurulan GUSAD, Türkiye un sanayinin planlı bir düzende kalkınmasına, yaygınlaştırılmasına yardımcı olma, sosyal ve mesleki ihtiyaçları karşılama, un sanayinin gelişmesini ve ilerlemesini sağlama amacı doğrultusunda faaliyet göstermektedir. GUSAD'ın hâlihazırda 96 üyesi bulunmakta olup bu üyelerden beşi soruşturma tarafı teşebbüslerdir (AKSU, AYDINGÜLER, DAYIOĞLU, GÖZELİ, ÖZMERCAN).
- (72) Dernek, 2005 yılından itibaren Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu (TUSAF) kurucu üyesidir. Dernek, üyelerini zaman zaman bir araya getirerek dünyadaki buğday üretimine yönelik gelişmeler hakkında bilgilendirmektedir. Ayrıca; Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün (TİGEM) satış duyurularını ve bilgilendirmelerini aynı şekilde üyelerine bildirmektedir.

I.1.46. Karadeniz Un Sanayicileri Derneği (KUSAD)

- (73) 2003 yılında Samsun'da kurulmuştur. KUSAD, TUSAF'a bağlı sekiz dernekten birisidir. KUSAD, TUSAF'a bağlı dernekler içerisinde Karadeniz bölgesindeki un sanayicilerini temsil etmektedir. Derneğin (.....)¹², (.....)'dir¹³. 2012-2019 yılları arasında Dernek (.....) görevini (.....) yürütmüş, aynı zamanda ULUSOY'da (.....), olarak görev yapmıştır. Anılan kişinin KUSAD'daki bu görevi 2019 tarihinde sona ermiştir.
- (74) KUSAD; TUSAF üst çatısı altında sektörde temsiliyeti sağlamak ve kamu kurum ve kuruluşları ile etkin bir etkileşim kurarak sektörde sorunların giderilmesine çalışmak adına, belirli bir zaman aralığı veya düzeni olmaksızın, genelde dernek üye sayısının yarısının veya üçte birinin katılım gösterdiği toplantıları Karadeniz Bölgesi'nin farklı il ve ilçelerinde düzenlemektedir. Son yedi yılda dernek tarafından düzenlenen toplantıların yer ve tarihlerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 3- Kusad Tarafından Düzenlenen Toplantıların Yer ve Tarihleri

Toplantı Yeri	Toplantı Zamanı
Amasya	15.06.2013
Çorum	29.06.2013
Vezirköprü	02.08.2013
Samsun	08.01.2014
Havza	25.01.2014
Batum	23.-25.10.2015
Amasya	22.06.2016
Samsun	22.03.2017
Samsun	19.06.2017
Çorum	29.05.2018
Samsun	21.03.2019
Kaynak: KUSAD'dan Gelen Bilgiler	

- (75) KUSAD'ın hâlihazırda 48 üyesi bulunmakta olup bu üyelerden 30'u soruşturma tarafıdır.

¹² (.....).

¹³ (.....). Ayrıca yönetim kurulunun diğer üç üyesi olan (.....) ise sırasıyla, ALTINBAŞAK, PAK PETROL ve USTA UN'un yetkilileri arasındadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Pazara İlişkin Genel Bilgiler¹⁴

I.2.1.1. Buğday ve Buğday Unu Hakkında Bilgi

- (76) Buğday unu, buğdayın öğütülmesiyle elde edilen ince toza verilen addır. Buğdaydan elde edilen un genellikle sadece un olarak nitelendirilmektedir. Arpa, yulaf, çavdar, mısır, nohut gibi bitkilerden de un elde edilebilmekte ve söz konusu unlar yaygın olarak tahılın adıyla birlikte mısır unu, arpa unu biçiminde adlandırılmaktadır.
- (77) Buğday çekirdeği üç ana kısımdan oluşmaktadır; kabuk (perikarp), ruşeym (çekirdek/germ), unsu öz (endosperm). Öğütme esnasında, bu üç kısım birbirinden ayrılabilen ve farklı tip unlar elde etmek için farklı biçimlerde tekrar birleştirilebilmektedir.
- Kabuk kısmından kepek elde edilmektedir. Tahıl danesinin yaklaşık %14,5'ini kepek oluşturmaktadır.
 - Ruşeym, tahıl danesinin yaklaşık %2,5'lük kısmını oluşturmaktadır. Ruşeym genellikle kepek ile birlikte kalmakta fakat bazen de ayrılmaktadır. Yağın en fazla bulunduğu yer olup, bu nedenle buğday yağı üretiminde kullanılmaktadır.
 - Unsu öz, tahıl danesinin %85'ini oluşturmaktadır. Unsu özün (endosperm)= %70-75'i proteinden oluşmaktadır. Un, buğdayın bu kısmından elde edilmektedir.
- (78) Buğdaylar botanik yapılarına göre üç sınıfa ayrılmaktadır; triticum aestivum (ekmeklik buğday), triticum durum (makarnalık buğday), triticum compactum (topbaş vb. bisküvilik buğday).
- (79) Buğdaylar ayrıca sertlik, dane rengi ve ekiliş durumuna göre de sınıflandırılabilir;
- Dane sertliklerine göre: Sert buğday, yarı sert buğday, yumuşak buğday
- Dane renklerine göre: Kırmızı ve beyaz buğday
- Ekilişlerine göre: Yazlık ve kışlık buğday
- (80) Buğday danesinin bileşimi, buğdayın çeşidine, yetiştirildiği bölgeye ve iklimsel değişikliklere göre farklılık göstermesine rağmen ortalama olarak %70 karbonhidrat, %12 su, %12 protein, %2,5 selüloz, %2 yağ ve %1,5 kül şeklinde oluşmaktadır.
- (81) Sanayicinin buğday tercihi un verimi ve kullanım amacına göre değişmektedir. Örneğin ekmek üretiminde paçal¹⁵ yöntemi kullanılmaktadır. Paçal yapılırken karıştırılan unların yapımında kullanılan buğdaylarda yüksek protein ve kalite aranırken bisküvilik buğdaylarda düşük protein aranmaktadır. Makarna üretiminde ise durum buğdayı kullanılmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu buğdaylardan üretilen unların da protein değerleri birbirlerinden farklılık göstermektedir.
- (82) Buğday unu kullanım alanlarına ve besin değerlerine göre genel olarak aşağıdaki gibi çeşitlendirilebilmektedir;
- Beyaz un: Buğdayın endosperm kısmından elde edilmektedir.

¹⁴ Bu bölümü hazırlanırken aşağıdaki kaynaklardan yararlanılmıştır: TUSAF internet sitesi: <http://www.tusaf.org/>, Erişim tarihi: 24.05.2019; Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) Buğday Raporu 2018: http://www.zmo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=30125&tipi=17&sube=0, Erişim tarihi: 24.05.2019; Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Hububat Sektör Raporu: <http://www.tmo.gov.tr/Upload/Document/hububatsektorraporu2017.pdf>, Erişim tarihi: 24.05.2019.

¹⁵ Ekmek yapmak için çeşitli tahıl unlarının yasal olarak belirtilmiş karışım oranını ifade etmektedir.

- Ekmek unu: Sert ve yüksek proteinli buğdaylardan elde edilmektedir. Protein miktarı %12-14 arasında değişmektedir.
 - Çok amaçlı un: Sert buğdaydan ya da sert-yumuşak buğday karışımından elde edilmektedir. Kullanım alanı çok geniş olmakla birlikte esasen kek, kurabiye, bisküvi ve çeşitli hamur işleri yapımında kullanılmaktadır. Bileşimindeki protein oranı %8-11 arasında değişkenlik göstermektedir.
 - Kek unu: Protein oranı düşük yumuşak buğdaydan elde edilmektedir. Nişasta oranı yüksektir. Protein miktarı %7-9 arasında değişkenlik göstermektedir.
 - Hamur işi unu: Protein bakımından çok amaçlı un ile kek ununun arasındadır. Genel olarak yumuşak buğdaydan üretilmektedir. Kraker, kek, kurabiye yapımında da bu un türü kullanılmaktadır. Protein oranı %8-9 arasında değişkenlik göstermektedir.
 - Fosfatlanmış un: Kabartma tozu ve tuz eklenerek üretildiği için kendiliğinden kabarma özelliğine sahiptir. Ekmek yapımında kullanılmaya çok uygun değildir. Daha çok bisküvi üretiminde kullanılmaktadır.
 - Gluten unu: Bileşimindeki protein oranı en yüksek olan undur buna karşılık içerdiği nişasta miktarı oldukça düşüktür. Protein miktarı %40-45 arasında değişmekte olan gluten unu yüksek oranda protein içeren yazlık buğdaydan elde edilmektedir.
 - İrmik: Sert yazlık bir buğday olan durum buğdayının endosperminin kabaca öğütülmesiyle elde edilmektedir. Gluten bakımından zengindir. Zenginleştirilerek makarna ve kuskus üretiminde kullanılmaktadır. Ayrıca irmikten yapılan ekmekler de mevcuttur.
 - Durum unu: İrmiğin öğütülmesiyle elde edilmektedir. Zenginleştirme yapılarak erişte ve şehriye üretiminde kullanılmaktadır.
- (83) Buğday unu üretim süreci muhtelif buğdayların satın alınması, kalitesine ve çeşidine göre silolarda¹⁶ depolanması ile başlamaktadır. Üretilen un çeşidine göre buğday harmanlama ve temizleme işlemleri yapılmaktadır. Ardından sırasıyla buğdayın yıkanması, tavlama ve öğütülmesi gerekmektedir. Son olarak un eleme işlemi ve katkı maddelerinin eklenmesi şeklinde buğday unu ambalajlama işlemine hazır hale getirilmektedir.

1.2.1.2. Pazara İlişkin Kapasite, İthalat ve İhracat Bilgileri

- (84) Türkiye önemli buğday üreticileri arasında yer alan bir ülke olup 2018-2019 yılında 20 milyon ton buğday üretimi gerçekleştirmiştir.

Tablo 4- Dünya Buğday Üretimi ve Önemli Üretici Ülkeler (Milyon Ton)

Ülkeler	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
AB(28)	132,6	143,2	156,1	159,6	144,2	151,4	137,9
Çin	122,5	123,7	128,3	132,6	133,3	134,3	131,4
Hindistan	94,9	93,5	95,9	86,5	86,0	98,5	99,7
Rusya	37,7	52,1	59,1	61,0	72,5	85,1	71,7
ABD	61,3	58,1	55,1	56,1	62,8	46,4	51,3
Kanada	27,2	37,6	29,4	27,6	32,1	30,0	31,8
Ukrayna	15,8	22,3	24,7	27,3	26,8	27,0	25,1
Pakistan	23,3	24,2	26,0	25,5	25,6	26,6	25,5
Türkiye	20,1	22,1	19,0	22,6	20,6	21,5	20,0
Diğer	83,1	93,2	87,8	93,5	87,8	87,0	88,9
Dünya	659,0	718,0	732,0	739,0	757,0	763,0	735,0

Kaynak: TMO 2018 Hububat Sektör Raporu¹⁷

¹⁶ Genellikle tahıl, kömür, çimento ve gıda ürünlerinin ve toptan malzemelerin korunduğu, saklandığı veya depolandığı bir yapıdır.

¹⁷Soruşturma döneminde 2019 yılına ait TMO Sektör Raporu yayımlanmadığından 2018 yılı raporu

21-01/18-8

- (85) Buğday; ülkemizin hemen her bölümünde üretilmekte olup tarla ürünleri içerisinde ekiliş alanı ve üretim miktarı bakımından ilk sırayı almaktadır¹⁸. Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere son beş yılda buğday ekim alanları 7,60-7,85 milyon hektar arasında, üretimi ise 19-22,6 milyon ton arasında değişmiştir.

Tablo 5- Türkiye’de Buğday Ekim Alanı ve Üretim

Yıl	Ekilen Alan (Dekar)	Üretim (ton)
2014	78.207.500	19.000.000
2015	78.464.810	22.600.000
2016	76.009.680	20.600.000
2017	76.688.785	21.500.000
2018	72.992.701	20.000.000
2019	68.463.271	19.000.000

Kaynak: ZMO Buğday Raporu 2018 ve TÜİK Cevabi Yazı

- (86) Bölgeler bazında buğday üretimine ise aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 6- 2018 Yılı Bölgeler Bazında Buğday Üretimi (1000 Ton)

Bölge Adı	Ekmeklik Buğday		Makarnalık Buğday	
	Miktar	%	Miktar	%
Marmara	2.706	16,4	1	0,0
Karadeniz	1.146	6,9	467	13,3
İç Anadolu	5.680	34,4	1.362	38,9
Ege	1.890	11,5	321	9,2
Akdeniz	1.190	7,2	20	0,6
Güneydoğu Anadolu	2.241	13,6	1.237	35,4
Doğu Anadolu	1.647	10,0	92	2,6
Toplam	16.500	100,0	3.500	100,0

Kaynak: TMO 2018 Hububat Sektör Raporu

- (87) Buğday üretimi konusunda kendine yeterliliği yüksek düzeyde olan ülkemizin aşağıdaki tablodan da görülebileceği üzere 2017/18 dönemi yeterlilik derecesi %111,7’dir.

Tablo 7- Türkiye Buğday Tüketimi ve Yeterlilik Derecesi

Piyasa Yılı	Yurt İçi Tüketim (1000 ton)	Kişi Başına Tüketim (kg)	Yeterlilik Derecesi
2012/13	19.375	225	98,0
2013/14	20.462	213	102,0
2014/15	20.122	201	89,2
2015/16	18.795	183	113,6
2016/17	18.756	182	103,8
2017/18	18.186	174	111,7

Kaynak: ZMO Buğday Raporu 2018 ve TMO Cevabi Yazı

- (88) Öte yandan bazı yıllar olumsuz iklim koşullarına bağlı olarak üretim ve kalitede yaşanan sorunlardan dolayı talep karşılanamamakta ve ithalat yapılmaktadır¹⁹. Aşağıdaki tabloda

kullanılmıştır.

¹⁸ Hububat ekim alanı içerisinde %69’luk payla ilk sırada buğday, %22’lik payla ikinci sırada arpa ve %6’lık payla üçüncü sırada mısır yer almaktadır.

¹⁹ Ülkemizde buğday ithalatı Dahilde İşleme Rejimi altında gümrük vergisiz olarak, %45 gümrük vergisi ödemek suretiyle veya ilgili Kararnameler çerçevesinde TMO’ya tanınan vergisiz ithalat yetkileri kapsamında üç farklı kanaldan gerçekleştirilmektedir. Detaylı bilgi için bkz: 27/12/2019 tarihli ve 30991 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Tarım ve Orman Bakanlığının Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2020/5)” uyarınca insan sağlığı ve güvenliği ile hayvan ve bitki varlığı ve sağlığı yönünden Tarım ve Orman Bakanlığının kontrolüne tabi bulunmaktadır. Bu kapsamda, bahse konu ürünün ithalatında adı geçen Bakanlıkça düzenlenen uygunluk yazısı aranmaktadır. 16/01/2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 649 sayılı Hububat ve Bakliyat İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar uyarınca, TMO’ya ihtiyaç duyulduğunda kullanılmak üzere yıllık 1.500.000 ton buğday için %0 gümrük vergili ithalat yetkisi verilmiştir. Ek olarak, ülkemiz ile bazı ülkeler arasında akdedilen serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde açılan tarife kontenjanları kapsamında buğday ithalatında %0 gümrük vergisi uygulanmaktadır. Söz konusu tarife kontenjanları için ilgili mevzuat hükümleri uyarınca tahsisat önceliği bulunan TMO adına ithal lisansı düzenlenmektedir

yer alan Türkiye'nin buğday ithalat değerlerine bakıldığında, ithalatın her yıl arttığı görülmektedir:

Tablo 8- Türkiye'nin Buğday İthalatı

Yıl	Toplam İthalat		DİR Kapsamında İthalat	
	Miktar (ton)	Değer (bin \$)	Miktar (ton)	Değer (bin \$)
2012	3.719.174	1.125.977	3.708.524	1.121.390
2013	4.053.001	1.289.234	4.015.805	1.275.984
2014	5.285.243	1.545.853	4.168.732	1.228.409
2015	4.349.820	1.103.420	3.945.186	957.505
2016	4.225.768	892.409	4.146.893	871.184
2017	4.990.864	1.043.330	4.597.275	950.153
2018	5.781.059	1.289.234	5.249.256	1.157.012
2019	10.008.146	2.303.139	6.871.296	1.565.766

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Cevabi Yazı

- (89) Diğer taraftan, serbest dolaşımda olmayan eşyanın ülkemizde işlenmek üzere geçici olarak ithal edilmesine ve işleme faaliyeti sonrasında elde edilen işlem görmüş ürünün yeniden ihraç edilmesi esasına dayanan Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında buğday ithal edilerek buğday unu, makarna ve benzeri ürünlerin ihraç edilmesi imkanı bulunmaktadır. 2019 yılında gerçekleştirilen 10 milyon tonluk (2,3 milyar dolar) buğday ithalatının yaklaşık %70'i DİR kapsamında yapılmıştır.

Tablo 9- Türkiye Buğday ve Un İhracatı

Yıl	Buğday İhracat Miktarı (ton)	Un İhracat Miktarı (ton)
2014	4.677.855	2.207.218
2015	4.358.527	2.796.516
2016	5.918.407	3.532.690
2017	7.463.969	3.489.624
2018	7.489.664	3.317.967

Kaynak: ZMO Buğday Raporu 2018 ve TMO Cevabi Yazı

- (90) Yukarıdaki tablolarda da görüldüğü üzere; 2018 yılında; 5,8 milyon tona yakın buğday ithal edilmiş, 3,3 milyon tona yakın da un ihraç edilmiştir. Dolayısıyla ithal edilen buğdaydan üretilen unların ihraç edildiği yorumu yapılabilmektedir.
- (91) Ülkemiz tarafından yapılan buğday ithalatının yıllar içerisinde artış göstermesinin en önemli sebeplerinden biri un fabrikalarından gelen hububat talebidir. Ülkemizde hemen hemen her ilde buğday unu fabrikası bulunmakta olup aşağıdaki tabloda buğday unu fabrikalarının bölgesel dağılımı verilmektedir.

Tablo 20- Bölgelere Göre Üretim Faaliyetinde Bulunan Un Fabrikaları

Bölge	Aktif Fabrika Sayısı
İç Anadolu Bölgesi	202
Karadeniz Bölgesi	141
Marmara Bölgesi	135
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	94
Ege Bölgesi	54
Akdeniz Bölgesi	46
Doğu Anadolu Bölgesi	28
Toplam	700

Kaynak: Un ve Unlu Mamuller Sektör Raporu²⁰

(Ticaret Bakanlığından Gelen Cevabi Yazı).

²⁰ Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası, Un ve Unlu Mamuller Sektör Raporu, 2017, s. 33. 2018 yılında TMO tarafından yayımlanan "Hububat Sektör Raporu"nda aktif 659 un fabrikasının olduğu belirtilmiş, fakat bölgesel bazda fabrika sayısına yer verilmemiştir. Referans alınabilecek başkaca bir kaynak bulunmadığından ve teşebbüslerin gönderdiği cevabi yazılarda aynı tabloya yer verildiğinden ÇTSO tarafından yayımlanan tablo referans noktası olarak kullanılmıştır. https://www.cerkezkoytso.org.tr/uploads/docs/cerkezkoy_tso_un_ve_unlu_mamuller_sektor_raporu.pdf ,

- (92) Bu verilere göre, fabrikaların yaklaşık %28'i İç Anadolu Bölgesinde, %20'si Karadeniz Bölgesinde, %19'u Marmara Bölgesinde, %13'ü Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, %7,5'i Ege Bölgesinde, %6,4'ü Akdeniz Bölgesinde ve %4'ü ise Doğu Anadolu Bölgesinde yer almaktadır.
- (93) Soruşturma tarafı teşebbüslerin büyük çoğunluğu Karadeniz Bölgesinde yer almakla birlikte Türkiye toplam un ihtiyacının ne kadarının bu bölge tarafından sağlandığına ilişkin olarak KUSAD ve başta TMO olmak üzere diğer kurumlardan kesin bir veriye ulaşılmamıştır. Karadeniz Bölgesi'nin buğday ithalatı yapılan ülkelere yakın konumda bulunması ve önemli limanlara sahip olmasının bölgeyi buğday unu üretiminde avantajlı hale getirdiği değerlendirilmektedir. Türkiye'deki buğday unu fabrikalarının yaklaşık %20'sinin de bu bölgede bulunduğu göz önüne alındığında Karadeniz Bölgesi'nin Türkiye'nin un ihtiyacının karşılanmasında önemli bir role büründüğü sonucuna ulaşılabilecektir.
- (94) Öte yandan, Türkiye'deki toplam un üretim kapasitesinin 2018 yılı için 37,8 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir²¹. Bunun yanında fiili üretim ise yaklaşık 19,6 milyon tondur. Bu verilerden yola çıkarak sektörde kapasite kullanımının ortalama %51,8 olduğu görülmektedir.
- (95) Pazardaki üretim maliyetleri incelendiğinde en büyük maliyet kaleminin buğday olduğu görülmektedir. Aşağıdaki tabloda buğday unu üretiminde kullanılan ana maliyet kalemlerinin yaklaşık yüzdeleri gösterilmektedir.²²

Tablo 31- Maliyet Kalemleri

Maliyet Kalemi	Yüzdesele Oranı
Hammadde (Buğday)	90,30
Elektrik	1,90
İşçilik	2,10
Diğer	5,70
Toplam	100,00
Kaynak: Raportör Hesaplamaları	

- (96) Teşebbüslerin un üretim maliyetlerinin benzerlik taşıdığı bilgisi doğrultusunda, maliyetlerin en önemli bölümünü buğday oluşturmaktadır. Bu noktada, un fiyatı dönemsel olarak buğday fiyatından etkilenebilmektedir. Sektördeki karlılık oranının ise görece düşük olduğu söylenebilecektir. Keza soruşturma tarafı 30 teşebbüsün karlılık ortalamaları incelenmiş, bu teşebbüslerin ortalama %2,5 ile %3,5 arasında karlılıkla faaliyetlerini sürdürdükleri anlaşılmıştır.²³

1.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (97) İlgili ürün pazarı, belirli bir ürün ile tüketici gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından benzer olan ürünlerden oluşmakta ve ürün özellikleri, fiyatları ve kullanım amaçları bakımından tüketici tarafından ikame edilebilir sayılan bütün ürünleri kapsamaktadır. İlgili ürün pazarının tespitinde dikkate alınan temel kriter talep ikamesi

Erişim Tarihi: 08.06.2020.

²¹ TMO 2019 Hububat Sektör Raporunu henüz yayımlamamış olup, TMO 2018 Hububat Sektör Raporu verisi kullanılmıştır. Öte yandan, TMO 2017 Hububat Sektör Raporuna göre, Türkiye'deki un fabrikalarının 2017 yılı için kurulu kapasiteleri 35,7 milyon ton, fiili kapasiteleri ise 18 milyon tondur. TMO 2016 Sektör Raporuna göre ise, 2016 yılında Türkiye'deki un fabrikalarının kurulu kapasiteleri 37 milyon ton, fiili kapasiteleri ise 17,8 milyon tondur.

²² Soruşturma tarafı en büyük beş teşebbüsün maliyet kalemleri baz alınmıştır.

²³ Soruşturma tarafı olan teşebbüslerden en büyüklerinin karlılık oranları %10-20 değerlerine yaklaşabilmekte, ancak soruşturma tarafı olan teşebbüslerden bazılarının zarar ettiği göz önünde bulundurulduğunda ortalama karlılık değerleri %2,5-3,5 arasında seyretmektedir.

olmakla birlikte, talep ikamesine eşdeğer etkisinin olduğu durumlarda, talep ikamesinin yanında arz ikamesi de hesaba katılabilmektedir.

- (98) Yukarıda da belirtildiği gibi buğday unlarını kullanım alanları ve besin değerlerine göre birçok şekilde ayrıştırılabilmektedir. Bununla birlikte, buğday unlarını temel olarak ekmeklik ve özel amaçlı unlar olarak ikiye ayırmak mümkündür. Türkiye un üretiminin yaklaşık %80-90'ını teşkil eden ekmeklik buğday unu, teknolojik özellikleri ekmek yapımına uygun buğdayların öğütülmesiyle elde edilen buğday unu türü iken, özel amaçlı un ise baklava, börek, bisküvi, kek, pasta, yufka, lavaş, pizza, hamburger, francala, gevrek, simit, kurabiye, tahılı ekmek ve tüm pastacılık ürünleri gibi direkt tüketilen ürünlerin ve katkılı unlar, özel işlem görmüş unlar ve irmik altı unu gibi amaca yönelik mamullerin yapımına uygun buğday unlarıdır. Buğday unlarının akışkanlık (reolojik) özellikleri (rutubet, glüten, protein, direnç, kül miktarı vs.) nedeniyle kullanıcıların ekmeklik buğday unlarından baklava, börek gibi özel amaçlı unların kullanımını gerektiren ürünleri üretmesi, son ürünün kalitesini düşürerek istenen sonuca ulaşılamamasına neden olabilmektedir. Örneğin; sandviç ekmeği yapımı için yüksek protein yapısı, yüksek glüten miktarı ve glüten kalitesinin yanı sıra yüksek un direnci ve elastikiyete sahip un yapısına ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla ekmeklik buğday unundan sandviç ekmeği yapılması durumunda kullanıcıların istedikleri sonuca ulaşamayabileceği söylenebilecektir.
- (99) Öte yandan, ekmeklik buğday unları da benzer şekilde akışkanlık özelliklerine göre çeşitli kalitelere üretilmektedir. Kullanıcıların son ürününde istedikleri kaliteye erişebilmek için o amaca uygun olan ekmeklik buğday ununu kullanması gerekmektedir. Zira un kalitesindeki söz konusu farklılıklar nihai ürünün kabarma, istenilen renge sahip olma, gözenek yapısı ve geç bayatlaması gibi birçok niteliğini etkilemektedir. Dolayısıyla gerek ekmeklik buğday unları ile özel buğday amaçlı unları arasında gerekse ekmeklik buğday unlarının kendi arasında talep yönünden ikame edilebilirliğinin sınırlı olduğu anlaşılmaktadır.
- (100) Arz ikamesi açısından bakıldığında ise buğday unlarının üretiminde kullanılan buğday tiplerinin birbirinden farklı kalite değerlerine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin, yufka ve baklava gibi açılabilir hamur ürünlerinde kullanılacak unlar yüksek proteinli buğdaylardan üretilirken, bisküvilik ve kurabiyelik gibi mayasız şekerli ürünlerde kullanılacak unlar daha düşük proteinli buğdaylardan elde edilmektedir. Bunun yanı sıra buğday unları üretim süreçleri ve maliyetler açısından da farklılık gösterebilmektedir. Diğer taraftan, belli bir çeşit buğday unu üretiminden bir diğerine ihmal edilebilir ölçüde düşük maliyetlerle ve kısa bir zaman içinde geçilmesinin önünde herhangi bir engelin olmadığı değerlendirilmektedir.
- (101) Tüm bu değerlendirmeler doğrultusunda, her ne kadar yukarıda sayılan ürünlerin her biri ayrı birer ilgili ürün pazarını teşkil edebilecek olsa da, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında "*...inceleme konusu işlem gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir*" şeklinde vurgulandığı üzere dosya kapsamında ulaşılan sonucu değiştirmeyeceği için herhangi bir ilgili ürün pazarı tanımlaması yapılmamıştır.

1.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (102) Coğrafi pazar, teşebbüslerin mal ve hizmetlerinin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri, rekabet koşullarının yeterli derecede homojen ve özellikle rekabet koşulları komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olduğu için bu bölgelerden kolayca

ayrılabilen bölgelerdir. Buğday unu üreticilerinin tüm Türkiye’de faaliyet gösterebilmesi ve ilgili ürün pazarı bakımından bölgesel pazar tanımlanmasını gerektirecek herhangi bir husus bulunmadığından ilgili coğrafi pazar ise “Türkiye” olarak tespit edilmiştir.

I.3. Dosya Kapsamında Yapılan Tespitler²⁴

I.3.1. Soruşturma Açılan İlk 12 Teşebbüste Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

I.3.1.1. KOZLU’dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (103) 14.05.2018 tarihinde KOZLU yetkilisi (.....) tarafından KOZLU (.....) gönderilen “rapor” konulu e-postada şu hususlara yer verilmektedir (Belge-287/1):

“ ...

--(.....) ve (.....) müşterileri aramış 3-4 tl zam gelecek demişler ama uygulama günü belli değilmiş. ..ihracat günlük 1 araba sevkiyat devam ediyor..

-Elinde kepek siparişi olup sevk yapmayan şubeler uyarıldı. Sanal sipariş olmasın gönderin dedik.

-(.....) ve (.....) aktif olduğu Samsun bölgesinde sipariş hareketlenecektir. diğer bölgeler takip edilecektir.”

- (104) 22.04.2019 tarihinde KOZLU yetkilisi (.....) tarafından KOZLU (.....) gönderilen “KOZLU GIDA ŞUBELER HAFTALIK RAPOR 22.04.2019” konulu e-postada şu hususlara yer verilmektedir (Belge-287/2):

“ ...

TOKAT ŞUBE

2-UN /YEM PİYASA TALEP VE ŞİKAYETLERİ.

Haftayı fiyat artışları ile karşılamak ve bizi takip eden diğer firmaların bizden birkaç gün gecikmeli fiyat geçişlerini yapması bu haftamızın biraz daha sakin geçmesine sebep olmuştur.

...

Un piyasasında ise ramazan ayının yaklaşiyor olması yıl içerisinde dönemsel çalışan fırıncı esnafının yeniden hareketlenmesini sağlamıştır.

Yine her zaman olduğu gibi başta (.....) olmak üzere (.....) gibi bölgemizde pazar paylaşımı yaptığımız diğer firmalarda un fiyatı artacak bahanesi ile satışlar yapılmaktadır.

Bahsi geçen bu firmaların fiyat politikaları açıklanan liste fiyatına uymamakla beraber, peşinde (.....) TL ye varan düşük fiyatlı satışlar mevcuttur.”

I.3.1.2. ZAFER UN’dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (105) 07.12.2015 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından ZAFER UN (.....)’ya gönderilen “FW: FİYAT LİSTELERİ DEĞİŞİKLİĞİ” konulu e-postanın ekinde 19.10.2015 tarihine ait ULUSOY ve UNAY fiyat listeleri yer almaktadır (Belge-287/44).

²⁴ Bu bölümde yer verilen ifadeler belgelerden aynen alınmış, ifade bozuklukları düzeltilmemiştir. Belgelerin numaralandırılması, Soruşturma Raporu’ndaki numaralandırma esas alınarak yapılmıştır. Belgelere yer verilirken teşebbüslerin alfabetik sıralaması esas alınmış olup, önem sırası gözetilmemiştir. Birden fazla teşebbüste aynı belgenin bulunduğu durumlarda, bu belgeye tek belge numarası verilmiştir.

- (106) 07.12.2015 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından ZAFER UN (.....)'ya gönderilen "FW: Fiyat Listesi" konulu e-postanın ekinde 22.10.2015 tarihine ait UNSAN fiyat listeleri yer almaktadır (Belge-287/45).
- (107) 01.12.2016 tarihinde UNSAN'dan²⁵ ZAFER UN (.....)'ya gönderilen "Fiyat Listesi" konulu e-postanın ekinde 29.11.2016 tarihine ait UNSAN fiyat listeleri yer almaktadır (Belge-287/46).
- (108) 20.10.2017 tarihinde UNSAN (.....) tarafından ZAFER UN (.....)'ya gönderilen "Unsan Un San. ve Tic. A.Ş Güncel Fiyat Listesi" konulu e-postanın ekinde 07.07.2017 tarihine ait UNSAN fiyat listeleri yer almaktadır (Belge-287/47).

1.3.1.3. ULUSOY'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (109) 03.07.2014 tarihinde KUSAD (.....) tarafından KOZLU (.....), UNSAN (.....), YÜKSEL UN (.....), AKMEHMET (.....), USTA UN (.....), UNAY (.....), TAFLAN UN, ÜNSAN ÜNYE yetkilisi (.....), BAFRA ERİŞ (.....) ve yetkilisi (.....), AMASYA UN, TEKSİN UN ve EMİROĞLU yetkilisi (.....) gönderilen "RE: un fiyat listeleri" konulu e-postada (Belge-287/3) şu hususlar yer almaktadır:²⁶

"Sayın Üyelerimiz,
Güncel un fiyat listesi ekte bilginize sunulur. Listede Taflan Un firmasının fiyatları güncellenmiştir.
Saygılar
(.....)"

- (110) İlgili e-posta ULUSOY (.....) tarafından ULUSOY (.....) iletilmiştir. Söz konusu e-posta ekinde ULUSOY, UNAY, UNSAN, TAFLAN UN, BAFRA ERİŞ, ALAYBEYİ'nin fiyat listelerinin yer aldığı ve bu bilgilerin rakiplerle paylaşıldığı anlaşılmaktadır.
- (111) 23.11.2015 tarihinde ULUSOY (.....) yetkilisi (.....) tarafından ULUSOY (.....) gönderilen "47.Hafta Rakip Fiyat Analiz Raporu" konulu e-postada aşağıdaki hususlar yer almaktadır (Belge-287/4):

"(.....) Merhaba,
47.hafta rakip fiyat analiz tablomu ve ekibimin bölgesel değerlendirmelerini ek dosya da bulabilirsiniz.
Geçtiğimiz hafta sahil hattın da ki müşterilerimize yeni arkadaşımızla beraber ziyaretler gerçekleştirdim. Bölge iş hacmi olarak kış durgunluğuna girmiş durumda.Rakip firma faaliyetlerine baktığımız da sahil hattın da, (.....) un 63-65 aralığın da satış gerçekleştirdiğini gözlemlemekteyiz.Bölge de fiyatlarımız 3 ile 5 lira arasın da yukarda kalıyor.Bu fiyat yapısı Samsun da,Giresun da,Kastamonu da,Sivas ta da benzer şekilde.Bölge fabrikaları portföyün de ki müşterileri kaptırmamak için güncel maliyetlerin altın da fiyatlar vererek tavizli çalışıyorlar.Fiyat odaklı piyasayı hizmet ve ürün kalitemizle yenmeye çalışıyoruz.
..."

- (112) E-posta ekinde ULUSOY tarafından hazırlandığı düşünülen rakip fiyat analiz tablosu Excel'i bulunmaktadır.
- (113) 05.11.2016 tarihinde ULUSOY (.....) yetkilisi (.....) tarafından ULUSOY (.....) gönderilen "RE: PİYASA, UYGULAMALAR VE RAPORUN BİLGİ PAYLAŞIMI" konulu e-postada şu hususlar yer almaktadır (Belge-287/5):

"Merhaba (.....),

²⁵ (.....)osmanliun.com e-posta adresinden gönderilmiştir.

²⁶ İlgili e-postanın bilgi kısmında ULUSOY (.....) ve ULUSOY (.....) yer almaktadır.

Geçtiğimiz ay açıklanan fiyat geçişini bölge müşterimize deklare ettik. Çok fazla olmamakla beraber bağlantı yaptığımız müşterilerimiz de oldu. Ancak fiyat geçişi Mis Un ile beraber uygulamaya aldığımız 1 lira olarak piyasada yansıma buldu. 1 liranın dışında ne söylentisi nede uygulaması ile sahada farklı bir fiyat ile karşılaşmıyoruz. Bölgemiz dışında ki Konya, Güneydoğu, Trakya fabrikalarının 2 -3 lira zam yaptıkları duyumunu alıyorum. Fakat bölgem de Konya unu kullanan fırıncı sayısı bir elin parmaklarını geçmez. Bu ay başına kadar bağlantılı mallarımızı içerde ki siparişlerimizi göndererek satış kaybı yaşamadık. Bölge genelinin kırsal yapısı gereği mevsimsel olarak varolan bir düşüş zaten yaşıyoruz. Üzerine yapılan zammın kabul görmemesi bölge satışlarımızı olumsuz etkileyecektir. Oluşabilecek daralmayı ayın ilk yarısında ki satış rakamlarımız da hissedeceğizi düşünüyorum. Yakaladığımız ritmi kaybetmememiz için bölge müdürü yetkisine artı en az 1 lira daha yetki ihtiyacım bulunmaktadır.

Piyasa da iş durgunluğunun yanın da ekonomik olarak bir daralma sözkonusu, müşterilerimiz dolayısıyla sahada ki bizler bunu fazlası ile hiss ediyoruz. Hitap ettiğimiz müşteri portföyü rakiplerimizin mal vermek için can attığı müşterilerden oluşmakta. Bu müşterilere girmek için de normalin üzerin de tavizler ile karşılaşabiliyoruz.

Bölge rakip fiyat uygulamaları aşağıda sunulmuştur. Rakip fabrika fiyatları kdv dahil fiyatlardır.

Bilgilerinize arz ederim.”

- (114) İlgili e-postada ULUSOY tarafından hazırlanan rakip fabrika uygulamaları yer almaktadır:

RAKİP FABRİKA UYGULAMALARI						RAKİP FABRİKA UYGULAMALARI					
SIRA	MARKA	ÜRÜN	0-45 GÜN	60-90 GÜN	UYGULAMA İLİ	SIRA N	MARKA	ÜRÜN	0-45 GÜN	60-90 GÜN	UYGULAMA İLİ
1	OSMANLI UN	EKMEKLİK	65	67	ORDU	22	SOM UN	KIRMIZI EKMEKLİK	65	66	KASTAMONU
2	OSMANLI UN	EKMEKLİK	65,5	67,5	GİRESUN	23	SOM UN	SARI EKMEKLİK	69	70	KASTAMONU
3	ÜNSAN UN	EKMEKLİK	64	66,5	ORDU	24	SOM UN	EVİM(ZAHİRE)	68	69	KASTAMONU
4	ÜNSAN UN	EKMEKLİK	64,5	67	GİRESUN	25	ZEBEK UN	GAMA EKMEKLİK	64	66	KASTAMONU
5	ALTINBAŞAK	EKMEKLİK	63	65	ORDU	26	ZEBEK UN	BETA EKMEKLİK	65	66	KASTAMONU
6	OSMANLI UN	EKMEKLİK	63-64		SİNOP	27	İPEK UN	EKMEKLİK	63	64	KASTAMONU
7	OSMANLI UN	EKMEKLİK	63-64		SAMSUN	28	TOMBULLAR UN	EKMEKLİK	61	63	KASTAMONU
8	NİHORUZ UN	EKMEKLİK	64		SAMSUN	29	HİTİT UN	EKMEKLİK	63	65	KASTAMONU
9	ZEBEK UN	GAMA EKMEKLİK	62		SAMSUN	30	BİRSAN UN	EKMEKLİK	60,5	61,5	TOKAT
10	BEREKET UN	EKMEKLİK	62		SAMSUN	31	YILMAZ UN	EKMEKLİK	61	62	TOKAT
11	ALTINBAŞAK	EKMEKLİK	62		SAMSUN	32	GÜR UN	EKMEKLİK	61	62	TOKAT
12	ÇİÇEK UN	LAVAŞLIK	63		SAMSUN	33	SOM UN	KIRMIZI EKMEKLİK	62	63	TOKAT
13	ÇİÇEK UN	EKMEKLİK	62	63	SAMSUN	34	ER UN	EKMEKLİK	62	63	TOKAT
14	MİS UN	KIRMIZI	65		SAMSUN	35	MİS UN	KIRMIZI	63,6		TOKAT
15	MİS UN	MAVİ	66		SAMSUN	36	MİS UN	MAVİ	64,6		TOKAT
16	TUNÇOĞLU	EKMEKLİK	63		SAMSUN						
17	ÇAĞDAŞ UN	EKMEKLİK	62		SAMSUN						
18	AMASYA UN	EKMEKLİK	61	63	SAMSUN						
19	SOM UN	EKMEKLİK	62	64	SAMSUN						
20	TAFLAN UN	GOLD EKMEKLİK	62	63	SAMSUN						
21	TAFLAN UN	EKMEKLİK	60-61	62	SAMSUN						

- (115) 29.11.2016 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından “RE: FİYAT GEÇİŞ BİLDİRİMİ / 28.11.16 tarihli Fiyat Listeleri” konulu e-posta ULUSOY yetkililerine²⁷ gönderilmiş olup e-postada UNSAN/OSMANLI UN fiyat listesi bulunmaktadır (Belge-287/6).

- (116) 05.12.2016 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından ULUSOY (.....) gönderilen “piyasa uygulamalar” konulu e-postada şu hususlar yer almaktadır (Belge-287/7):

“(.....)

Geçtiğimiz haftayı ani bastıran zam ile geçirdik diyebiliriz üst segment unlar direk fiyat geçişini uygulamalarına rağmen alt ve orta segment unlarda bu geçiş ara fiyat uygulamaları ile devam ediyor gözükmekte konuştuğum bölge un temsilcileri unların

²⁷(.....)

fiyatlarının artmasından ziyade tahsilat konusunda sıkıntıların olduğu yorumları yapılmakta

Size ekli dosyada eriş un satış temsilcisi arkadaştan aldığım bölge un firmaları fiyat analizini gönderiyorum oradanda göreceğiniz üzere ekmeklik unları 66-69 olmasına rağmen

Kota adı altında 64-67 listesinden devam ediyorlar bu ay için

Yeni Fiyat geçişlerini hızlı ve müşterilerimize haber vermeden geçtiğimiz için bu ay en azından bazı müşterilerimizde(belirli bir kota dahilinde olabilir) geçişi daha ılımlı yapabilmek adına

eski listeden hareket etmek için onayınızı rica ederim

yeni listede Bu aya özel rekabetçi olmak adına 1 tl Md. yetkisi Olmasını temenni ediyorum

saygılarımla”

- (117) 13.03.2017 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından UNSAN (.....) ve BAFRA ERİŞ (.....) gönderilen “FW: SATIŞ FİYAT LİSTE DEĞİŞİKLİĞİ” konulu e-postada 10.03.2017 tarihinden itibaren uygulanacak ULUSOY ve UNAY un fiyat ve nakliye fiyat listeleri paylaşılmıştır (Belge-287/8).
- (118) 20.03.2017 tarihinde PAK PETROL (.....) tarafından ULUSOY (.....) “PAKUN***15.03.2017 FİYAT VE NAKLİYE LİSTESİ” konulu bir e-posta gönderilmiş olup ilgili e-posta aynı tarihte (.....) tarafından ULUSOY (.....) Müdürü (.....), ZAFER UN (.....)’ya ve UNSAN (.....)’ya iletilmiştir (Belge-287/9).
- (119) 21.11.2017 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından ULUSOY (.....) gönderilen saha elemanlarının raporlamalarının yer aldığı “haftalık bilgilendirme” konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır (Belge-287/10):

“(.....) Bey Merhaba,

Bu hafta arkadaşlarımızın ekip arkadaşlarımızın raporlarını da ekleyerek bölgelerimde ki fiyat hareketlerini rakip fabrika faaliyetlerini onların gözünden sunmak istedim.Son haftalar da gerek mevsimsel nedenler gerekse yukarı yönlü fiyat hareketlerimiz nedeni ile yeni sipariş oluşturduğumuz müşteri sayısında gözle görülür bir düşüş yaşamaktayız.Buna karşın rakiplerimiz sanki buğday bolluğu varmış döviz 2 ay öncesinde ki seviyede ve artmayacakmış gibi sipariş toplayıp,ödeme alarak yada almayarak bağlantı yapmakta,100 isteye 300,200 isteyene 500 çuval un göndererek bırakın bu ayı önümüzde ki ay satışlarımızı da doğrudan olumsuz etkileyecek hareketler sergilemekte.

En son dün Giresun bölgemden gelen (.....) yeni fiyat listesi ile umutlandık.Ancak ay sonuna kadar eski fiyattan sipariş toplayacaklar bilgisini de bu sabah öğrendim.Operasyonel hareketler ile satış kaybı yaşamamak için mücadelemizi sürdürüyoruz.Gelen talepleri sizinle paylaşarak nokta bazlı çözümler üretmeye devam ediyoruz.Fakat görünen o ki yılın son ayı hepimiz için zorlu geçecek.

Rakip fabrika ürünlerini incelediğimiz de sorunlu ürün ile çok nadir karşılaşılıyor.Özellikle Tokat Sivas bölgemde belamız (.....) 66-67 kdv dahil fiyatı ve kalitesi ile göze çarpılmaktadır.

...

(.....)

Önceki haftalarda olduğu gibi gectigimiz haftayi da yeni siparissiz gecmek durumunda kaldik, yaklasik bir ayi askin suredir fiyat gecisi oncesi aldigimiz siparislerin sevkiyati disinda genel anlamda bir hareketlilik soz konusu olmadı.kastamonu ve sinop

bolgesinde sezonun en dusuk oldugu doneme bu sene erken girdik diyebilirim,ayrica piyasada genel olarak ekonomik anlamda sikintili bir surec yasanmakta.

Musterilerimiz gecis dönemlerin de bizden acikça dile getirmese de rahatsız olduğu durumlarla karsi karsiya kalıyoruz, bu konuda diğer rakiplerimize gore daha baskici ve kati sekilde baglanti yapmamiz gerekiyor. Genel olarak piyasada bize rakip olarak gorulen bize yakin (.....) yerine gore (.....) gibi firmalarla aramızda olan makas aciklanan fiyat listesinden sonra en az 5,6.00 tl oldu bu kabul edilebilir bir durum degil cunku suan sadece bizi cok ilgilendiren bi durum olmasada (.....) disinda rakiplerle ilgili gecis olmadı , piyasada fiyat gecisi olacak diye soylensede calistigimiz hic bir yerde yeni fiyatli faturaya denk gelmedim.bu durum suan bizim icin de gecerli cunku depolar eski fiyatli siparislerle doldu.bu durumu kullanarak bizde gecisten faydalanmadik degil ama aralik ayında ne yapacagiz diye dusunmekteyiz.cunku uzun bir suredir rakiplerle olan fiyat farkimiz kabul edilir durumdaydi.nakliye bedelleri ve fiyat gecisiyle birlikte sizden her sipariste talepte bulunmak zorunda kalacagiz.sizden bu konuda desteklerinizi bekliyoruz.

Rakip Bölge ve firma fiyatları

Kastamonu sinop

(.....) pesin 69.00

(.....) 68.00/69.00

(.....) 66/67.00

(.....) 67.00

(.....) 67/68

(.....) 68.00

(.....) 71.00/72.00

...

(.....)

Bu hafta çalıştığım bölgelerde özellikle rakip firmalardan bahsedeceğim özellikli e beni zorlayan iki firma var (.....) ve (.....) hala fiyat geçişi yapmadıklar müşterilerimize ve rakip firma bölge satış temsilcilerine sorduğumda zam yok diye söylüyorlar fakat bizim zam yaptığımızı öğrenen rakiplerimiz fırsata çeviriyorlar birde rakiplerimiz hiç bir ödeme ve evrak almadan söz ile ürün bağlantı yapıyorlar.

(.....) Merkez / Çorum hala son hızla rekabet devam ediyor ekmek fiyatları 0.50 +0,60 + 0,75 kuruş dan satılıyor buda müşteril uygun un arayışı başladılar. (.....) ile görüştüm sarı un (.....) kullanıyor 85,00tl kdv Dahil 120-150 gün arası evrak veriyor diğer kullandığı (.....) Mavi ve Kırmızı Un kullanıyor Hısımların sahibi İlhan bey bu ürünlere eşdeğer unlarımızdan denemek istiyor. Bölgemde rakip fiyatlar hem müşterilerden ve rakip firma satış elamanlarından teyit ederek alındı bilginize sunar saygılarımla...

ASARCIK / KAVAK (.....) : 67,00tl kdv dahil Vadeli

Merkez / ÇORUM (.....) : 68.00tl kdv dahil Peşin

(.....) : 69,00tl kdv dahil Vadeli

(.....) : 67,00tl kdv dahil Peşin

(.....) : 68,00tl kdv dahil Vadeli

SUŞEHRİ ----- (.....) : 67,00tl kdv dahil Vadeli-Açık hesap

(.....) : 68,50tl + kdv Vadeli

REŞADIYE - NİKSAR- ERBAA (.....) : 67,00tl kdv dahil

(.....): 68,00tl kdv dahil vadeli

...

(.....),

Bölgemde bu hafta da rakiplerimizden fiyat konusunda herhangi bir değişikliğe rastlamadım. Sadece Samsun merkezde (.....) 67 den 68,(.....) 68 den 69 a 1 tl fiyat geçmişler. Onun dışında fiyat geçen firmaya denk gelmedim. Samsun merkezde rekabet olduğu için fırıncılar düşük fiyatlı firmaları tercih ediyor.Bizim de merkezde fiyat konusunda ekstra birşeyler yapmamız lazım Fırat bey.

...

(.....),

Genel olarak diğer bölgelerde de benim bölgemde de sıkıntılar aynı tek eksikimiz fiyat maalesef bölgede (.....) (2 TL) (.....) (1,50 TL) (.....) (1 TL) bu firmalar haricinde şuanda bölgemde zam geçişi yapan firma yok diğer bütün firmalar aynı şekilde eski fiyatlı uygulamalarına devam ediyorlar

...”

- (120) 09.04.2018 tarihinde AKMEHMET (.....) tarafından KUSAD'a "un fiyatları" konulu bir e-posta gönderilmiştir (Belge-287/11):

“Sayın (.....),

Sürekli artan dolar kuru ve ithal buğday fiyatlarının un fiyatlarına yansıtılmaması büyük bir problem olarak ortadadır.

Hatta bazı firmaların dahada düşük fiyatlı un satmakta oldukları aşikardır.

Bu konuda Karadeniz bölgemizdeki fiyatlar konusunda müdahale etmenizi ve gereğini rica ederiz.

İyi çalışmalar dileriz.

Saygılarımızla.

(.....)”

- (121) Söz konusu e-posta ULUSOY (.....) tarafından şu şekilde cevaplanmıştır.

...

“Sevgili (.....),

Son günlerde uygulanan fiyat yapısına gerçekten akıl sır erdirmek mümkün değil.

Doğrudan müdahale etmek mümkün olmamakla beraber,

En azından durum tespiti yapılması ve arkadaşların uygulamalardaki sorunu fark etmeleri için,

Maliyetler üzerine tartışacağımız bir toplantıyı acil olarak düzenleyeceğiz.

Selamlar“

- (122) 09.04.2018 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından ULUSOY (.....) Müdürü (.....) gönderilen "FW: un fiyatları" konulu e-postada şu hususlar yer almaktadır (Belge-287/12):

“(.....) bey;

Cumartesi akşamı yemekte de (.....) karadeniz bölgede fiyat indirimi beklentisi olduğundan bahsetti...

Nedir bölgede bizim ve diğer firmaların hareketleri fiyatları vadeleri?

Detaylı bir piyasa bilgisi verirmisiniz lütfen”

Saygılarımla,”

- (123) 06.06.2018 tarihli ULUSOY (.....) tarafından ULUSOY (.....) gönderilen "RAKİP FİRMA FİYAT GEÇİŞİ SONRASI PİYASA UYGULAMALARI" konulu e-postada şu hususlar yer almaktadır (Belge-287/13):

“(.....),

14 Mayıs tarihinde gerçekleştirdiğimiz fiyat geçişi sonrası bölgemizde tüm fabrikaların bizim ile birlikte fiyat geçişini deklare ettiğini ve uygulamaya başladığını takip ediyoruz ancak, zaman zaman deklare edilen uygulamaların bozulduğunu deklare edilen dışı satışlar olduğunu tespit etsek de genele yayılmadığını gözlemleyebiliyoruz.

Piyasalarda Ulusoy Un ve (.....) un ne kadar dik durduğu özellikle takip edilmekte olup, diğer oyuncular bu iki firmanın hareketlerini takip ettiği de açıkça ortada. Ulusoy Un olarak bizler kesinlikle hiçbir konuda (Fiyat, vade vs.) taviz vermeden deklare ettiğimiz uygulamaları yapmaya devam ediyoruz. Ancak önemli bir oyun kurucu olan (.....) (Anladığımız kadarı ile (.....) talimatı net ancak uygulamada sahadaki temsilciler kendileri esneklik yapmakta)

Çorum Bölgede (.....) gün ödeme yapan müşterilere de teklif ettiği Samsun'da ((.....)) Atakum'da (.....) isimli Müşteriye geçen haftaya kadar 69,00 tl den mal verdikten sonra yine geçtiğimiz hafta 1.000 çv ekmeçlik unu 73,00 tl fiyattan (.....) aya kadar ödeme koşulu ile ((.....)) sipariş oluşturduğu ve benzer uygulamaları devam ettirdiği tespit edilmektedir. Bu tespitlere bizim ekibimize söylediğimiz (.....) ve biz oyun kurucuyuz merak etmeyin ya sahte bilgidir ya da (.....) talimatı dışı bir harekettir, Firma buna müsaade etmez desek de net tespitler bizi de ekibimize karşı zor durumda bırakmakta ancak, ekibe talimatım ne olursa olsun sizler talimatımızı eksiksiz uygulayacaksınız şeklindedir.

Kısaca (.....) tüm bölgelerinde peşin ön ödemeli fiyatı (.....) gün ödem vadelerine kadar uzattığı görülmekte olup, diğer görüştüğümüz firmalarda aynı durum tespitini bize aktarmaktadırlar. "Hayır böyle bir uygulama yapmıyorlar" diyerek bizler savunmaya geçiyoruz olsak da bu tespitlerde dik durmaya çalışan diğer firmalara malzeme olup, (.....) ve (.....) dik durmazsa biz ne yapalım diyerek aba altından sopa gösteren ifadeler kullanmaktalar.

Biz Ulusoy olarak yayınladığımız tüm kuralları eksiksiz uygulamaya devam etmekteyiz.

Ayrıca yeni fiyat listemizi hazırlamış olup, onayınız ile yarından itibaren yayınlamak üzere tarafınıza göndermiş olacağım.

Saygılarımla"

- (124) 01.07.2018 tarihinde ULUSOY (.....) Uzmanı (.....) tarafından ULUSOY (.....) Müdürü (.....) gönderilen "HAFTALIK RAPOR VE SAHA ANALIZI HAKKINDA " konulu e-postada şu hususlara yer verilmektedir (Belge-287/14):²⁸

"(.....) bey merhaba;

Aşağı kısımda arkadaşlarımda da belirttiği gibi mayıs 15 itibarı ile fiyat gecisimizden hemen sonra islerimiz oldukça dusmus durumdadir. malesef her zaman olduğu gibi rakiplerimiz bizim arkamızdan geldiği gibi bazıları fiyat değişikliği bile yapmamıştır.malumunuz yeni listeye geçmemiz artı ramazan ayı oluşu buna birde 24 haziran seçimleri birbirini takip ettiğinden haziran ayı çok çabuk ve birbiri arkası gelen süreçler zamanı bir anda tükettiği gibi bizim acımızdan da bakıldığında kayıp bir ay olarak bitmiştir.ozellilke benim bölgem olan ankara için konuşacak olursak temmuz İtibarı ile ankara zaten boşalacağı için bir sıkıntıda burda yasayacağız.gelinen noktada sahada rakiplerin cogu secimi beklemesi bizim ise fiyatlarımızın yüksek oluşu rakiplerle aradaki makası birazdaha açmış durumda.

...

sizler her nekadar karadeniz bölgesi fabrikaları ile anlaşmış eski fiyat yok desenizde buradaki tablo hiç oraya benzemiyor.mesela nihoruz bu malı bu fiyatlara nasıl

²⁸ E-posta ekinde rakip firmaların fiyatlarının takip edildiği Excel dosyası yer almaktadır.

satıyor.(.....) bizim fiyatlarımızdan 2- 4 tl arası daha aşağıda (.....) ise yine spot uygulamaya başladı.(.....) 65-67 tl aralığında fiyat veriyor.biz bu liste ile devam edersek elimizde un vereceğimiz nokta sayısı iyice azalacaktır.(.....) için verdiğimiz teklif le eger teklif ettiğimiz rakamlara anlaşırsak bunun tek bir açıklaması vardır diye düşünüyorum.buda tum söyleyip yazdıklarım gerçek dışı ben böyle algılıyorum.

(.....) biz ler elimizden gelenin fazlasını yapmaya gayret gosteriyoruz.ancak sahada bir realite var oda diger rakiplerimizin hala eski listelerle satış yapması ve ne zamana kadar bu şekilde devam edecek olması.fiyat geçişlerinde bu sıkıntıları sürekli yasıyor bu süreç bizim 2 -3 ayımıza mal oluyor. Bu konuları sizlerinde dikkate aldığını biliyorum.umuyorumki önümüzdeki süreç hepimiz için daha güzel olacak.

Konuyu bilgilerinize sunar hayırlı bereketli bol satışı aylar dilerim

(.....)

....”

- (125) 18.07.2018 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından UNSAN²⁹, Ulusoy yetkilileri (.....) ve (.....) gönderilen “16.07.2018 TARİHLİ UYGULANACAK FİYAT VE NAKLİYE LİSTESİ” konulu e-postada şu hususlar yer almaktadır (Belge-287/15):

“Arkadaşlar,

Gönderilen dosyaları³⁰ zip formatında açamayan arkadaşlar için excel ve word formatında tekrar gönderiyorum.

Piyasada fiyat geçişini hemen hemen her bölge fabrikası uyguluyor.Fiyat söylemekten çekinmeyin.

Şuan fabrikadayım zam yapan fabrikalar bile yeni zamlı listeler gönderiyorlar birbirlerine,tam anlamı ile benim gördüğüm kaos ortamı.

O yüzden dik durun sadece biz zam yapıyoruz gibi bir algıya sakın girmeyin.

Potansiyel tüm noktaların önünden geçelim.

Gereğini rica eder hepinize iyi çalışmalar dilerim.”

- (126) 29.08.2018 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından AMASYA UN hissedarı (.....) gönderilen “FW: FİYAT LİSTESİ DEĞİŞİM BİLDİRİMİ - ULUSOY UN VE UNAY 29 AĞUSTOS 2018 TARİHLİ VADESİNE GÖRE FİYATLAMA TABLOSU” konulu e-postada şu hususlar yer almaktadır (Belge-287/16):

“29.08.2018 tarihli Resmi Fiyat listelerimiz, REVİZE EDİLMİŞ NAKLİYE LİSTELERİMİZ ve FİYAT UYGULAMA TABLOMUZ ek dosyadadır.

29Ağustos 2018 tarihli ve revize ederek uygulamaya başladığımız fiyat uygulama listelerimiz (Ulusoy ve Unay Un) ek dosyada olup, uygulamamız 29.08.2018 tarihi sabahı itibari ile başlamış olacaktır. Resmi fiyat listelerimizi bir sonraki mailim ile gönderecek ve Nakliye fiyatlarındaki değişim nedeni ile düzenlenmiş olduğumuz YENİ NAKLİYE FİYAT listemizi de resmi liste ile 29.08.18 sabahı ayrıca gönderilecektir. Fiyat listelerimizi bu tablo ve yeni göndereceğim Nakliye listesi üzerinden çalıştıralım.

Fiyat listemizde bulunan ürün fiyatları; Peşin (ön ödeme veya teslimatta nakit havale) fiyatlar olup, ödeme vade opsiyonu tanıyacağımız, onaylı, limit açılmış müşterilerimizde uygulanacak fiyat tablosu da ayrıca ek dosyadadır.

²⁹ (.....)@ulusoyun.com.tr uzantılıdır.

³⁰ Gönderilen dosyalar 01.07.2018 tarihli ULUSOY ve UNAY fiyat listeleri ve 01.05.2018 nakliye fiyat listelerini içermektedir.

Burada;

(.....) gün olup aşımelerde aşım gün sayısı aylık (.....) üzerinden vade farkı olarak fatura ile yansıtılacaktır.

Tablo üzerinde ödeme gün vadesine göre onaylanmış siparişlerde de aşım olması durumunda, aşım gün sayısı aylık (.....) üzerinden vade farkı olarak fatura ile yansıtılacaktır.

Vadeli satışlarımız her zaman olduğu gibi, kredibilitesi yüksek ve evraklı, onayladığımız müşteriler için uygulamaya açık olduğu gibi, (.....) gün üzeri vadeli satış kesinlikle yapılmayacaktır.

Vade uygulamalarımızda vade opsiyonumuz yakın bir zamanda kademeli olarak önce (.....) gün ve akabinde (.....) gün seviyelerine çekilecek şekilde hazırlıklı hareket etmenizi ve müşteri profilimizi bu yönde değiştirmeye başlamanızı, sektörümüzün ve bu güne kadar yapılan uygulamaların gerçekleşmesinin mümkün olmayacağı bilinci içerisinde çalışmalarınızı planlamanız zorunlu hale gelmiştir.

Gereğini rica ederim.

İyi çalışmalar”

- (127) 04.09.2018 tarihinde ULUSOY (.....) Müdürü (.....) tarafından ULUSOY (.....) gönderilen “RE: samsun paçal 20180829 burdan devam.xlsx” konulu e-postada şu hususlar yer almaktadır (Belge-287/17):

“(.....),

Piyasa belirsizliğini ve karışıklığını devam ettirmekte. Her ne kadar fiyat listeleri yayınlanıyor olsa da kimin neyi ne şekilde yaptığı çok belirsiz devam etmekte. Ancak şu görülebilmekte ki hızlı yükselen fiyat algısı şu an için durağanlaşmıştır. Müşteri kanadında fiyat algısı her ne kadar şiddetle kamu oyu oluşturacak kadar yükselmiş olsa da hem fiyatlar hem ödeme vadelerinde oluşan hassasiyet piyasa tarafından kabul edildiği görülmektedir.

Net olan bir konu var ise un sanayicilerinin vadeli satıştan kaçınıyor ve peşin, kısa vadeli satışlara yönelmeye çalışıyor olmasıdır.

Özellikle teslim de peşin veya birkaç günlük, veya teslimde visa çeken ile kısa vadeli (.....) gün aralığı ödemeli) müşterilerde yayınlanan listelerin uygulanmadığını görebiliriz.

Samsun bölgede özellikle (.....) un fiyatlamalarında Giresun (.....) tl (.....) gün ödemeli, (.....) gün ödemeli 105,00 tl, yine Giresun bölgede Ünsan'ın (.....) tl (.....) Giresun fiyatlaması mevcuttur.

Kısaca Bölgede fiyatı kabul gören Ulusoy ve Osmanlı un fiyatları baz alınmakta. Bizim uygulamamız fabrika telimi (.....) ödemeli.

Bölgeye göre kıyaslama yaparsak şu an için Karadeniz bölgede %(.....) - %(.....) yukarıda olduğumuz görülmekte. Karadeniz dışı bölgelerde ise fiyatların 90,00 – 100,00 tl arasında olduğu tespitleri de yapılmakta, vadesine ve kalitesine göre fiyatlar tespit edilebiliyor.

Marmara bölgede Eriş un Ekmeklik (ULUSOY Flour muadili) ürünü ve (.....) Un (.....) tl (.....) gün ödemeli, (.....) tl (.....) gün ödemeli fiyatlar ile devam etmekte, Ulusoy Flour ürünümüzün İstanbul fiyatı (.....) tl (.....) gün ödemeli, (.....) tl (.....) gün ödemeli fiyatımızı uygulamaktayız.

İç Anadolu, Ege ve Adana bölgelerinde de benzer durum söz konusu olup, fiyatların 90,00 – 100,00 tl arasında vade ve kalitesine göre fiyatların çalıştırıldığını görmekteyiz.

Piyasa hakkında edindiğimiz bilgiler kısaca bu şekilde olup, bilgilerinize sunarım. Saygılarımla”

- (128) 10.10.2018 tarihinde ULUSOY yetkilisi (.....) tarafından ULUSOY (.....) Müdürü (.....) gönderilen “TUSAF açıklamaları” konulu mailde aşağıdaki hususlar yer almaktadır (Belge-287/18):

“Merhaba (.....).

Malumunuz olduğu gibi son aylarda (.....) yaptığı açıklamalar sebebi ile pazarda bize karşı çok ciddi tepkiler oluşmuştu.;ki tepkiler yatışmak üzereyken dün yapılan fırınlar için un fiyatının 85 tl ye çekilecek şeklinde yapılan açıklamayada ciddi tepkiler oluştu.

Fırıncılar federasyonu illere yazı göndererek hangi şartlarda olursa olsun 85 tl üzeri un faturası gelince kendilerine bilgi verilmesini talep ederek pazarı özellikle Ulusoy aleyhine manipülasyon yapmaya zorluyorlar.

Bu sebeple TUSAF veya Ulusoy un olarak bizim tarafımızdan yapılacak bir indirim açıklamasında

Söz konusu unun fabrika teslimi ve peşin ödeme gibi şartların açık olarak altının çizilerek deklere edilmesi bizim açımızdan iyi olacağını pazarda oluşacak tepkileri azalacağını düşünüyor ve öneriyorum.

Saygılarımla.”

- (129) 18.01.2019 tarihinde, 19.01.2019 tarihi itibariyle uygulanmaya başlanacak Marmara Bölgesi, Batı Karadeniz ve İzmit PAK PETROL fiyat listeleri PAK PETROL (.....) tarafından ULUSOY (.....) gönderilmiş, 19.01.2019 tarihinde bu listeler (.....) tarafından BİRSAN (.....) iletilmiştir (Belge-287/19).

- (130) 19.02.2019 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından ULUSOY (.....) Müdürü (.....) gönderilen “Haftalık Bilgilendirme” konulu e-postada şu hususlar yer almaktadır (Belge-287/20):

“(.....) Merhaba,

Geçtiğimiz hafta Samsun,Bafra ve Sinop hattında müşteri ziyaretleri gerçekleştirdim. Bölge rakip fiyatlarımız geçtiğimiz hafta tespitlerimizle eşdeğer görünmekte, geçtiğimiz haftaya kadar rakiplerimiz hala bir önceki liste sevklerini yapmaktaydılar. Bu hafta itibari ile var ise bir değişiklik tespit etmeye çalışacağım.

Fiyatların yanında göze çarpan en büyük problem mevsimsel ve ekonomik olarak zor zamanlar yaşadığımız bu dönemde ekmek ve unlu mamul tüketiminde kapasite düşüşlerinin gözle görülür hale gelmesini söyleyebilirim.

Bunu en iyi tek çalıştırdığımız müşterilerimiz de gözlemleyebiliyoruz. Mal yazmak istediğimizde çoğu müşterimizin hala malı olduğunu görüyoruz.

Buna rağmen bu hafta başından başlayarak ay sonuna kadar bölgemde hareketlenme yaşayacağımızı öngörüyorum.

.....”

- (131) 04.03.2019 tarihinde ULUSOY (.....) Müdürü (.....) tarafından ULUSOY Yurtiçi (.....) Müdürü (.....) gönderilen “FW: Haftalık Bilgilendirme” konulu e-postada aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir (Belge-287/21):

“(.....) Merhaba,

Geçtiğimiz hafta Samsun Merkez de müşteri ziyaretleri gerçekleştirdim.

Bölgelerim de rakip fabrika fiyatlarında bir değişiklik olmamakla beraber peşin noktalarda iskontolu satışlar göze çarpmakta.

Rakiplerimizden (.....) ile göze çarpmakta fiyat olarak ta bölgelerde fiyatların belirleyicisi konumunu sürdürmektedir.

...

Bu konu son dönemde müşteri alımların da belirleyici olmaya başlamıştır. Bizim uyguladığımız (.....) uygulamadıkları gibi taksit imkanı müşteride tutunmamızı imkansızlaştırmaktadır.

Özellikle volümlü çalışan sağlam noktalarda bütün fabrikalar yoğunlaşmış aramızda oluşan vade farkı (.....) gibi farklar (.....) liralari bulmuştur

....

Bilgilerinize arz eder iyi haftalar dilerim.

(.....),

Bölgemde rakiplerimizle fiyat konusunda rekabet edemez olduk geçmiş dönemlerde aynı şartlarda satış yaptığımız rakiplerimizle 1 veya 2 lira gibi bir fiyat farkı oluyordu şu an 6 ve 8 lira gibi müşterilere kabul ettiremediğimiz fiyat farkları görüyoruz baz aldığımız rakipler bölge degirmenleri değil (.....), (.....) gibi güçlü rakipler örneğin Tokat bölgesinde (.....) fabrikada 92,00 TL olan ekmeklik ununu Tokat ve ilçelerine (.....) dahil şekilde (.....) güne kadar ödeme imkanıyla satıyor yani bölgeye Samsun dan (.....) nakliye yazıyor ve kredi kart komisyonunu müşteriye yansıtmıyor aynı şartlarda Plus 2 unumuzu bölgeye satmaya çalıştığımız da fabrikada (.....) olan unumuz +(.....) lira nakliye +(.....) lira bir aylık vade farkı ve (.....) TL kredi kartı komisyonu ile (.....) gibi bir rakama geliyor Plus 2 unumuzu (.....) ekmeklik unu ile kıyaslamıyoruz ancak piyasada kabul gören fiyat farkı (.....) TL bazı müşteriler maksimum (.....) TL farka kadar kabul ediyor ama malesef (.....) TL gibi kabul görmeyen fiyat farkları söz konusu uygun görülürse bölgede uygulanan nakliyenin (.....) un yaptığı gibi (.....) TL olarak uygulanması ve (.....) ay gibi kısa bir vadede yapılan (.....) ödemelere (.....) TL vade farkı yansıtarak nakit ödeme yapan müşterilerde (.....) TL kartla ödeme yapan müşterilerde (.....) TL fiyat farkımız olur ve bölgede kaybedilen, kazanmaya çalışılan bir çok noktada ve mevcutta çalıştığımız ancak fiyat farklarından dolayı kaybetme riskimiz olan müşterilerimiz de daha güçlü bölgede daha söz sahibi olabiliriz.

Ayrıca geçmiş dönemlerde Anadolu doğadan unumuz ile mis un mavi un un fiyatlarını aynı olacak şekilde bölgelere göre uygulama yapıyorduk şu an da fabrika teslim (.....) mis un mavi fiyatı, benim bolgemde zahire pazarı için Anadolu doğadan unumuz Plus 1 unumuzdan daha çok talep görüyor örneğin Tokat bölgesini ele alacak olursak (.....) bölgeye (.....) nakliye uyguluyor ve fiyatı (.....) e geliyor.

...

- (132) 16.04.2019 tarihinde ULUSOY (.....) Müdürü (.....) tarafından ULUSOY (.....) Müdürü (.....) gönderilen "Piyasa Bilgilendirme" konulu e-postada şu hususlar yer almaktadır (Belge-287/22):

"

(.....) iç kesimler gibi sahil hattında da değişiklik yok, aksine (.....) gibi ciddi rakiplerden (Peşin) 90,00 liradan başlayan fiyatlardan mal aldığını söyleyen müşterilerin sayısında artış var. (.....) yine bu rakamlardan bir çok noktada, (.....) ise 1-2 lira üzerinde hareket sağlamaya çalışmaktadırlar. Liste değişikliğini 2,00 lira ile gerçekleştiren yalnızca (.....) grubudur. (.....), Trabzon Şana'da bulunan bir müşterimize fiyat değişebileceği bilgisini veriyor, iş yeri sahibi (.....) o bölgeye bakan sorumlusunu arayarak fiyat hareketi varmı diye sormaya çalışırken aldığı cevap ise oldukça enteresan olmuş. "Ne fiyat değişikliği, nereden çıktı bu, yine birileri her zaman ki gibi zamlanacak diye mal satmaya çalışıyorlardır, sen işine bak "diyor müşterimize. Listeler belki değişiyor, ancak sahaya bunu yansıtan önemli bir aktör

yok.Bu görevi bir süre daha bizim almamız gerekiyor.Önümüzdeki günler önemli ve değerli, ramazan satışlarımıza ve beklentimize % 100 etki edecektir. Tespit ve görüşlerim yukarıdaki gibi olup, bilgi ve değerlendirmenize sunarım. Saygılarımla...”

- (133) 22.04.2019 tarihinde ULUSOY (.....) Müdürü (.....) tarafından ULUSOY (.....) Müdürü (.....) gönderilen “Haftalık Bilgilendirme” konulu e-postada şu hususlara yer verilmektedir (Belge-287/23):

“(.....) Bey merhaba,

...

(.....) Bey, geçtiğimiz hafta da fiyatlarda sahil hattında (.....) ve (.....) dışında değişme olmadı diyebilirim.Önemli rakiplerin mevcut uygulamaları devam ediyor. (.....) zam hamlesi yaptı 109,00 lira okudu fakat müşterinin reaksiyonu karşısında 106,00 daha sonra mevcut 104,00 fiyatına geri döndü.Bu müşteride tetikte beklemeye devam ediyoruz, kalite sapması yok müşteri kurumsal destek aldığından dolayı bizimle çalışma arzusu içerisinde, fakat yükselen maliyete katlanma adına bayiden de olsa rakiple çalışmaya devam ediyor.Aldığı fiyat net verdiği vade ise 90 gün olarak gerçekleşmektedir.

...

Mardin bölge tabir ettiğimiz ihracat ağırlıklı çalışan fabrikalar bir süredir absürt fiyatlarla piyasaları taciz ediyordu geçen hafta bu firmaların sevkiyatlarında sorunlar yaşandığını da ayrıca tespit ettik.Bu şekilde devam edilmesi halinde bölgeye yapacağımız sevkiyatlarda artışları yakalayabileceğimizi düşünüyorum...”

- (134) Ayrıca bu belgelere ek olarak ULUSOY’da gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elde edilen bazı e-postaların devamında diğer rakip teşebbüslerin vade uygulamaları, vadeli ve peşin satış fiyatları bilgisini içeren tablolar elde edilmiştir.

I.3.1.4. UNSAN’dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (135) 03.06.2019 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından UNSAN (.....) gönderilen “500 ISO-2018” konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır (Belge-287/62):

(.....)

I.3.1.5. ÖZMERCAN’dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (136) ÖZMERCAN’da 25.06.2019 tarihinde yapılan yerinde incelemede, GUSAD’ın kurumsal e-posta adresi olan (.....) adresinden ÖZMERCAN’a iletilen 13.05.2019 tarihli “HAFTALIK FİYATLAR HAKKINDA” başlıklı e-postada, kepek, buğday ve arpa fiyatlarıyla ilgili tavsiye niteliğinde olduğu değerlendirilen satış fiyatlarına yer verilmiştir (Belge-287/64).

I.3.2. Soruşturma Açılan İkinci Grup Teşebbüslerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler³¹

I.3.2.1. AKMEHMET’ten Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (137) 26.06.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından BİRSAN BEŞGÖZ UN, UNSAN, GÜR UN, HASAN USTA, TAFLAN UN, ZAFER UN, TEKSİN UN, BAFRA ERİŞ, AKMEHMET, DARICA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, DERVİŞOĞLU, ÜNSAN ÜNYE, KOZLU, PAK PETROL, EMİROĞLU, AKÇAABATLILAR, EJDER UN, UNAY, ERENLER UN, ÇORUM UN, YÜKSEL UN, HİTİT UN, ELSA, ALTINABAŞAK, USTA UN, AMASYA UN, HASAŞ

³¹ Soruşturma açılan ikinci grup teşebbüsler, KUSAD ve KUSAD’a üye (ALAYBEYİ ve HATAP hariç olmak üzere) teşebbüslerden oluşmaktadır

HAS UN, TUNÇOĞLU, ÇİÇEK UN, SARAY PETROL, AYSER BAK, HÜSEYİNOVA YILMAZ UN ve MİSAFİR UN'a gönderilen "KUSD Çorum Toplantısı" konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/24):

"Sayın Üyelerimiz,

Derneğimiz yönetim kurulu üyelerinin kararıyla 29 Haziran Cumartesi günü saat 12.00 da Çorum Katipler Konağın' da düzenleyeceğimiz yemekli toplantımıza katılmanızı rica ederiz. Toplantımızın konusu, bölgemizde buğdayın kalitesi (analiz değerleri) ve fiyatı, Un fiyatları ve vadeleri olarak belirlenmiştir. Toplantıya katılacak olan tüm üyelerimizin bu bilgileri kendi firmaları çerçevesinde toplantıda paylaşmalarını rica eder, katılımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Saygılar,

(.....)

(.....)"

- (138) 02.07.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından BİRSAN BEŞGÖZ UN, UNSAN, GÜR UN, HASAN USTA, TAFLAN UN, ZAFER UN, TEKSİN UN, BAFRA ERİŞ, AKMEHMET, DARICA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, DERVİŞOĞLU, ÜNSAN ÜNYE, KOZLU, PAK PETROL, EMİROĞLU, AKÇAABATLILAR, EJDER UN, UNAY, ERENLER UN, ÇORUM UN, YÜKSEL UN, HİTİT UN, ELSA, ALTINABAŞAK, USTA UN, AMASYA UN, HASAŞ HAS UN, TUNÇOĞLU, ÇİÇEK UN, SARAY PETROL, AYSER BAK, HÜSEYİNOVA YILMAZ UN ve MİSAFİR UN'a gönderilen "Un Fiyat Listeleri" konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/25):

"Sayın üyelerimiz,

Çorum toplantısında da görüşüldüğü üzere kuruluşunuza ait güncel un fiyatı listesinin derneğimize iletilmesi hususunda yardımlarınızı rica ederiz."

- (139) Yukarıdaki e-postaya cevap olarak 03.07.2013 tarihinde AKMEHMET (.....) tarafından KUSAD (.....) gönderilen e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/26):

"(.....),

ÇORUM TOPLANTISINDA KONUŞULDUĞU ÜZERE UN FİYATIMIZI 1.- TL ARTTIRDIK VE AŞAĞIDAKİ GİBİ YENİ FİYATIMIZ OLUŞTU.

EKMEKLİK UN FİYATIMIZ, 02/07/2013 DEN İTİBAREN FABRİKA TESLİMİ,(KDV VE NAKLİYE HARİÇ) PEŞİN VE VADELİ OLARAK MÜŞTERİYE GÖRE VEYA ADET VE ÖDEME DURUMUNA GÖRE 50.50 TL – 51.50 TL ARALIĞINDA DEĞİŞTİRİLMİŞTİR. BİLGİLERİNİZE ARZ EDERİZ.

SAYGILARIMIZLA,

(.....)

AKMEHMET UN FABRİKASI – RİZE"

- (140) 30.10.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından yukarıda yer verilen teşebbüslere³² gönderilen "Un Fiyat Listeleri" konulu e-posta ekinde ULUSOY ve UNAY'a ait 28.10.2013 tarihli fiyat listeleri yer almaktadır. Ayrıca söz konusu e-posta ekinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/27):

"Sayın Üyelerimiz,

Ekte Ulusoy Un San. ve Tic. A.Ş. ve Unay Un San. ve Tic. A.Ş ye ait güncel un fiyat listesini bulabilirsiniz. Un fiyat listelerini bizler ile paylaşan üyelerimiz arasındaki fiyat

³² BİRSAN BEŞGÖZ UN, UNSAN, GÜR UN, HASAN USTA, TAFLAN UN, ZAFER UN, TEKSİN UN, BAFRA ERİŞ, AKMEHMET, DARICA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, DERVİŞOĞLU, ÜNSAN ÜNYE, KOZLU, PAK PETROL, EMİROĞLU, AKÇAABATLILAR, EJDER UN, UNAY, ERENLER UN, ÇORUM UN, YÜKSEL UN, HİTİT UN, ELSA, ALTINABAŞAK, USTA UN, AMASYA UN, HASAŞ HAS UN, TUNÇOĞLU, ÇİÇEK UN, SARAY PETROL, AYSER BAK, HÜSEYİNOVA YILMAZ UN ve MİSAFİR UN'a

listesi paylaşımımız mail yoluyla devam etmektedir. Henüz fiyat listesini bizlere ulaştırmayan üyelerimizin de derneğimiz tarafından yürütülen bu faaliyete katılmalarını temenni ediyoruz.

Saygılar

(.....)

(.....)”

- (141) 19.12.2013 tarihinde AKMEHMET (.....) KUSAD (.....) gönderilen “UN FİYATLARI ARTIŞI HK.” konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/28):

“SAYIN (.....),

(.....).

DOLARDAKİ TIRMANIŞ ÜRKÜTÜCÜ BOYUTLARDA.

UN FİYATLARI HALA ÇOK DÜŞÜK, NE YAPACAĞIZ.

HERGÜN ALEYHİMİZE İŞLİYOR.

ŞU AN İTİBARIYLA EN AZ 3.50 TL İLE 4.00 TL ARASINDA UN ÇUVAL

FİYATLARINI ARTTIRALIM.

ÖNCÜLÜK YAPMANIZI VE ACİLEN HAREKETE GEÇMENİZİ RİCA EDİYORUZ

SELAMLAR,

(.....)”

- (142) 23.12.2013 tarihinde yukarıda yer verilen e-posta da iletilerek, ULUSOY Yönetim Kurulu Üyesi (.....) ULUSOY (.....) gönderilen e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“(.....);

Karadeniz bölgesinde Trabzon –rize Artvin hattında diğer firma fiyatları hakkında bilgi veriniz

(.....)

Vediger leri”

- (143) 29.01.2015 tarihinde AKMEHMET (.....) ULUSOY Yönetim Kurulu Üyesi (.....) gönderilen “DOLAR ARTIŞI VE UN FİYATLARI” konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıda yer verilmektedir (Belge-287/29):

“... DOLAR HER AN SAATLİ BOMBA. ... SİZLERİNDE UN FİYATLARINA MÜDAHALE ETMENİZ ... SAYIN BAŞKANIMIZ, SEVGİLİ (.....) LÜTFEN ACİL BİR ÇÖZÜM BULALIM.

BÖYLE OLMAZ, BÖYLE GİTMEMEYECİĞİNİ HEPİMİZ BİLİYORUZ.

İLGİNİZİ VE GEREĞİNİ RİCA EDİYORUM. ...”

- (144) Yukarıda yer verilen e-postaya cevap olarak 29.01.2015 tarihinde ULUSOY (.....) gönderilen “FW: DOLAR ARTIŞI VE UN FİYATLARI” konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Değerli (.....),

Bu serzenişine hepimiz katılıyoruz,

Ama öncü olacak birini bir türlü bulamıyoruz.

Hepimiz korkuyoruz mal satamamaktan.

Talebin de yavaşladığı bir dönemde, zam yapmak zorlaşıyor.

Ama sonuç olarak zararına çalışılmış oluyor.

Bir hareket başlatmak için,

müsaadenle aşağıdaki mailini yönetim kurulundaki arkadaşlarla paylaşmak istiyorum.”

- (145) Yukarıda yer verilen e-postanın akabinde (.....) KUSAD, KOZLU, AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TAFLAN UN, TUNÇOĞLU ve YÜKSEL UN'a gönderilen ve bilgi kısmında AKMEHMET'in yer aldığı e-postada aşağıdaki ifadeler geçmektedir:

*“Değerli Yönetim Kurulu arkadaşlarım,
(.....) serzenişini ve talebini size aşağıda iletiyorum.
Elimizden ne gelir bilemiyorum ama, bize öncülük edecek, zam yapıp arkasında duracak
bir firmaya ihtiyaç var anladığım kadarıyla.
En azından fikren buna hazırlanmak açısından, görüşlerinizi rica ederim.
Sevgi ve Saygılarımla
(.....)”*

- (146) 09.04.2018 tarihinde (.....) tarafından KUSAD'a gönderilen “un fiyatları” konulu e-postada aşağıdaki ifadeler geçmektedir (Belge-287/11):

*“Sayın (.....),
Sürekli artan dolar kuru ve ithal buğday fiyatlarının un fiyatlarına yansıtılmaması
büyük bir problem olarak ortadadır
Hatta bazı firmaların dahada düşük fiyatlı un satmakta oldukları aşikardır.
Bu konuda Karadeniz bölgemizdeki fiyatlar konusunda müdahale etmenizi ve gereğini
rica ederiz
İyi çalışmalar dileriz.
Saygılarımızla.”*

- (147) AKMEHMET içerisinde yapılan iç yazışmada USTA UN'un aynı gün tarihli (14.05.2018) ve PAK PETROL'ün 10.05.2018 tarihli fiyat listeleri paylaşılmıştır (Belge-287/65).

- (148) 29.08.2018 tarihinde AKMEHMET çalışanı tarafından teşebbüsün kurumsal e-posta adresine gönderilen “Liste” konulu e-posta içeriğinde ULUSOY ve UNSAN'a ait 29.08.2018 tarihli fiyat listeleri yer almaktadır (Belge-287/30).

1.3.2.2. AMASYA UN'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (149) 11.02.2015 tarihinde ULUSOY (.....) AMASYA UN hissedarı (.....) gönderilen “FW: ULUSOY UN VE UNAY UN 02.02.2015 TARİHLİ REVZE EDİLMİŞ FİYAT LİSTESİ” konulu e-posta ekinde ULUSOY ve UNAY'a ait 02.02.2015 tarihli fiyat listeleri yer almaktadır (Belge-287/31).

- (150) 11.02.2015 tarihli farklı bir e-postada ise ULUSOY (.....) AMASYA UN hissedarı (.....) gönderilen “FW:” konulu e-posta ekinde UNSAN'a ait 02.02.2015 tarihli fiyat listesi yer almaktadır (Belge-287/32).

- (151) 29.08.2018 tarihinde (.....) gönderilen “FW: FİYAT LİSTESİ DEĞİŞİM BİLDİRİMİ - ULUSOY UN VE UNAY 29 AĞUSTOS 2018 TARİHLİ VADESİNE GÖRE FİYATLAMA TABLOSU” konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/16):

“29.08.2018 tarihli Resmi Fiyat listelerimiz, REVİZE EDİLMİŞ NAKLİYE LİSTELERİMİZ ve FİYAT UYGULAMA TABLOMUZ ek dosyadadır.

29 Ağustos 2018 tarihli ve revize ederek uygulamaya başladığımız fiyat uygulama listelerimiz (Ulusoy ve Unay Un) ek dosyada olup, uygulamamız 29.08.2018 tarihi sabahı itibari ile başlamış olacaktır. Resmi fiyat listelerimizi bir sonraki mailim ile gönderecek ve Nakliye fiyatlarındaki değişim nedeni ile düzenlenmiş olduğumuz YENİ NAKLİYE FİYAT listemizi de resmi liste ile 29.08.18 sabahı ayrıca gönderilecektir. Fiyat listelerimizi bu tablo ve yeni göndereceğim Nakliye listesi üzerinden çalıştıralım.

Fiyat listemizde bulunan ürün fiyatları; Peşin (ön ödeme veya teslimatta nakit havale) fiyatlar olup, ödeme vade opsiyonu tanıyacağımız, onaylı, limit açılmış müşterilerimizde uygulanacak fiyat tablosu da ayrıca ek dosyadadır.

Burada;

(.....) gün olup aşımelerde aşım gün sayısı aylık %(.....) üzerinden vade farkı olarak fatura ile yansıtılacaktır.

Tablo üzerinde ödeme gün vadesine göre onaylanmış siparişlerde de aşım olması durumunda, aşım gün sayısı aylık %(.....) üzerinden vade farkı olarak fatura ile yansıtılacaktır.

Vadeli satışlarımız her zaman olduğu gibi, kredibilitesi yüksek ve evraklı, onayladığımız müşteriler için uygulamaya açık olduğu gibi, (.....) gün üzeri vadeli satış kesinlikle yapılmayacaktır.

Vade uygulamalarımızda vade opsiyonumuz yakın bir zamanda kademeli olarak önce (.....) gün ve akabinde (.....) gün seviyelerine çekilecek şekilde hazırlıklı hareket etmenizi ve müşteri profilimizi bu yönde değiştirmeye başlamanızı, sektörümüzün ve bu güne kadar yapılan uygulamaların gerçekleşmesinin mümkün olmayacağı bilinci içerisinde çalışmalarınızı planlamanız zorunlu hale gelmiştir.

Gereğini rica ederim.

İyi çalışmalar”

I.3.2.3. HATAP'tan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (152) 04.05.2018 tarihinde HATAP (.....) Müdürü (.....)'den şirket müşterisi (.....)'e gönderilen “RE: Hatap Un Fiyat Değişikliği” konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/33):

“(.....),

Fiyat artışlarımızı, maliyetlerimize göre yapıyoruz. Ayrıca kullandığımız buğdaylar, rakiplerimizin kullandığı buğdaylara göre farklılık göstermektedir. Doğal olarak maliyetlerimiz aynı değildir. Bu sebeple sizler gibi uzun yıllardır çalıştığımız değerli firmalar bizim yaptığımız fiyat geçişlerinin zorunluluktan kaynaklandığını bilirler. Maliyetlerimiz müsaade etmediği için rakiplerimizin fiyat geçişini beklememiz mümkün değil.

İyi çalışmalar...”

I.3.2.4. PAK PETROL'den Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (153) “FW: ULUSOY UN ve UNAY UN FİYAT LİSTELERİ ve REVİZE EDİLMİŞ NAKLİYE FİYAT LİSTELERİ (01.11.2017)” konulu e-postada ULUSOY ve UNAY'a ait 01.11.2017 tarihli fiyat listeleri ve nakliye fiyat listesi ULUSOY (.....) tarafından 03.11.2017 tarihinde TAFLAN (.....), 14.11.2017 tarihinde ise PAK PETROL (.....) gönderilmiştir. Ayrıca söz konusu e-posta içeriğinde aşağıdaki ifadeler geçmektedir (Belge-287/34):

“Değerli arkadaşlar,

01.11.2017 tarihinden itibaren geçerli olan ve uygulamaya başlayacağımız **ULUSOY UN - UNAY UN / YENİ FİYAT LİSTELERİ** ve **REVİZELİ NAKLİYE FİYAT LİSTELERİ** ek dosyadadır. Yeni bir düzenleme yapılana kadar bu fiyat listelerimiz uygulanacak olup, satış koşullarımız aynı olmak üzere;

(.....)

Uygulamanın eksiksiz gerçekleşmesi üzere gereğini rica ederim.

İyi çalışmalar”

- (154) 05.03.2018 tarihinde PAK PETROL (.....) Müdürü (.....) tarafından PAK PETROL (.....) gönderilen "maliyetler hakkında" konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/35):

"(.....),
İstemiş olduğunuz maliyet tabloları ekte bilgimize sunulmuştur,
Pak un ve Ulusoy olmak üzere iki firmanın tablolarını paylaştım bilgimize
..."

- (155) E-postanın ekinde ULUSOY'un aynı gün tarihli maliyet hesabı Excel tablosu yer almaktadır.

I.3.2.5. TAFLAN UN'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (156) 15.08.2013 tarihinde TAFLAN UN (.....) tarafından KUSAD'a gönderilen "FW: Fiyat Listesi" konulu e-postanın ekinde 01.08.2019 tarihine ait TAFLAN UN fiyat listesi yer almaktadır (Belge-287/36).
- (157) 29.10.2013 tarihinde TAFLAN UN (.....) tarafından KUSAD'a gönderilen "yücel keles sizinle bir belge paylaştı" konulu e-postanın ekinde 28.10.2013 tarihine ait TAFLAN UN fiyat listesi yer almaktadır (Belge-287/37).
- (158) 11.11.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından KOZLU Yönetim Kurulu Üyesi (.....), UNSAN (.....), YÜKSEL UN (.....), MİSAFİR UN, AKMEHMET (.....), USTA UN (.....), UNAY (.....), EMİROĞLU yetkilisi (.....), TAFLAN UN, ÜNSAN ÜNYE yetkilisi (.....) ve BAFRA ERİŞ'e gönderilen e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/38):

"Sayın Üyelerimiz,
Listemizdeki Ulusoy Un fiyat listesi güncellenmiştir. Saygılar
(.....)"

- (159) Söz konusu e-posta ekinde AKMEHMET'e ait 30.10.2013, ALAYBEYİ'ne ait 24.10.2013, BAFRA ERİŞ'e ait 28.10.2013, EMİROĞLU'na ait 11.10.2013, KOZLU'ya ait 08.11.2013, MİSAFİR UN'a ait 22.07.2013, ULUSOY'a ait 11.11.2013 (mailin gönderildiği tarihe ait), UNAY'a ait 28.10.2013, UNSAN'a ait 28.10.2013, USTA UN'a ait 01.11.2013, ÜNSAN ÜNYE'ye ait 31.10.2013, TAFLAN UN'a ait 28.10.2013, YÜKSEL UN'a ait 02.08.2013 tarihli fiyat listeleri yer almaktadır.
- (160) 14.11.2013 tarihinde TAFLAN UN (.....) tarafından KUSAD'a gönderilen "(Konu yok)" konulu e-postanın ekinde 15.11.2013 tarihine ait TAFLAN UN fiyat listesi yer almaktadır (Belge-287/39).

I.3.2.6. UNAY UN'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (161) 02.09.2019 tarihinde ULUSOY (.....) tarafından ULUSOY (.....), ULUSOY yetkilileri (.....); UNAY (.....), UNAY yetkilileri (.....) ve bilgi kısmında yer alan (.....)'a gönderilen "31.08.2019 ULUSOY UN SATIŞ- SİPARİŞ VE BAĞLANTI RAPORUDUR." Konulu e-posta ekinde ULUSOY ve UNAY'a ait satış, sipariş ve bağlantı bilgileri yer almaktadır (Belge-287/63).

I.3.2.7. YÜKSEL UN'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (162) 22.07.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından BİRSAN BEŞGÖZ UN, UNSAN, GÜR UN, HASAN USTA, TAFLAN UN, ZAFER UN, TEKSİN UN, BAFRA ERİŞ, AKMEHMET, DARICA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, DERVİŞOĞLU, ÜNSAN ÜNYE, KOZLU, PAK PETROL, EMİROĞLU, AKÇAABATLILAR, EJDİR UN, UNAY, ERENLER UN, ÇORUM UN, YÜKSEL UN, HİTİT UN, ELSA, ALTINABŞAK, USTA UN, AMASYA UN, HASAŞ HAS UN, TUNÇOĞLU, ÇİÇEK UN, SARAY PETROL, AYSER BAK, HÜSEYİNOVA

YILMAZ UN ve MİSAFİR UN'agönderilen "Un fiyat listesi" konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/40):

"Değerli üyelerimiz,

İşletmenize ait güncel un fiyatlarınızı liste şeklinde derneğimize iletmenizi rica ederiz."

- (163) Yukarıdaki fiyat listesi gönderme talebinin akabinde 02.08.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından KOZLU, UNSAN, YÜKSEL UN, MİSAFİR UN, TAFLAN UN, AKMEHMET, USTA UN, BAFRA ERİŞ ve UNAY'a gönderilen "Un Fiyat Listesi" konulu e-posta ekinde yer alan Excel dosyasında 28.06.2013-22.07.2013 tarihleri arasında olmak üzere ULUSOY, UNAY, UNSAN, KOZLU, YÜKSEL UN, MİSAFİR UN, TAFLAN UN, AKMEHMET UN, USTA UN, BAFRA ERİŞ, ALAYBEYİ ve EMİROĞLU fiyat listeleri yer almaktadır. Ayrıca e-postada aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir (Belge-287/41):

"...Revize un fiyat listesi ektedir

*sizden güncel fiyat listeleri geldikçe, Un Fiyat Listemizi güncelleyip sizlerle paylaşacağız.
...."*

- (164) 12.10.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından KOZLU, UNSAN, YÜKSEL UN, MİSAFİR UN, TAFLAN UN, AKMEHMET, USTA UN, BAFRA ERİŞ, UNAY ve EMİROĞLU'na gönderilen "un fiyat listeleri" konulu e-posta ekinde yer alan Excel dosyasında 28.06.2013-22.07.2013 tarihleri arasında olmak üzere ULUSOY, UNAY, UNSAN, KOZLU, YÜKSEL UN, MİSAFİR UN, TAFLAN UN, AKMEHMET UN, USTA UN, BAFRA ERİŞ, ALAYBEYİ UN ve EMİROĞLU GIDA fiyat listeleri yer almaktadır. Ayrıca e-postada aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir (Belge-287/42):

"... Derneğimize ulaşan son fiyat listelerine göre hazırlanan ek bilginize sunulur. Fiyatlarında değişiklik olan üyelerimizin listelerini derneğimize iletmelerini rica ederiz. ..."

- (165) 03.07.2014 tarihinde KUSAD (.....) tarafından KOZLU Yönetim Kurulu Üyesi (.....), UNSAN (.....), YÜKSEL UN (.....), AKMEHMET (.....), USTA UN (.....), UNAY (.....), TAFLAN UN, ÜNSAN ÜNYE yetkilisi (.....), BAFRA ERİŞ (.....) ve BAFRA ERİŞ yetkilisi (.....), AMASYA UN, TEKSİN UN ve EMİROĞLU yetkilisi (.....)'e gönderilen "RE: un fiyat listeleri" konulu e-posta ekinde yer alan Excel dosyasında 17.06.2014-01.07.2014 tarihleri arasında olmak üzere ULUSOY, UNAY, UNSAN, BAFRA ERİŞ, ALAYBEYİ UN ve TAFLAN UN fiyat listeleri yer almaktadır. Ayrıca e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/43):

"... Güncel un fiyat listesi ekte bilginize sunulur. Listede Taflan Un firmasının fiyatları güncellenmiştir. ..."

I.3.3. Soruşturmaya Dahil Edilen Üçüncü Grup Teşebbüslerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

I.3.3.1. ALTINBAŞAK'tan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (166) 26.06.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından gönderilen KUSAD üyesi teşebbüslerin Çorum toplantısına davet edildiği belge elde edilmiştir (Belge-287/24).
- (167) Söz konusu e-postadan bir hafta sonra 02.07.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından yukarıda yer verilen teşebbüslere güncel fiyat listeleri göndermelerinin talep edildiği e-posta elde edilmiştir (Belge-287/25).
- (168) Benzer şekilde KUSAD (.....) tarafından yukarıda bahsi geçen teşebbüslere gönderilen 22.07.2013 tarihli e-postada, işletmelerin güncel un fiyatlarının liste şeklinde derneğe iletilmesi talep edilmiştir (Belge-287/40).

(169) 30.10.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından KUSAD üyelerine gönderilen ve ekinde ULUSOY ve UNAY'ın iki gün önceki (28.10.2013) tarihli güncel fiyat listelerinin bulunduğu e-posta elde edilmiştir (Belge-287/27).

(170) Teşebbüslerden alınan belgelerde, fiyat listelerinin yanı sıra maliyet hesaplarının da toplantılarda görüşüldüğü ve paylaşıldığı anlaşılmaktadır. 09.01.2014 tarihinde KUSAD (.....) tarafından KUSAD üyesi teşebbüslere³³ gönderilen e-postada (Belge-287/48):

“Sayın Üyelerimiz,

Dün gerçekleştirdiğimiz toplantıda da kullanılan un maliyet tablosu ekte bilginize sunulur.”

ifadesi yer almaktadır. Söz konusu e-postada yer alan ifadeler, teşebbüslerin 08.01.2014 tarihinde un maliyetlerini de içeren bir toplantı yaptıklarına işaret etmektedir. E-posta ekindeki Excel tablosunda, un fabrika teslim maliyeti 61,43 TL olarak belirtilmektedir.

(171) Anılan 08.01.2014 toplantısına ilişkin bir diğer yazışma 11.01.2014 tarihli olup, KUSAD (.....) tarafından yukarıda yer verilen 09.01.2014 tarihli e-posta ile aynı teşebbüslere gönderilmiştir (Belge-287/49). Yazışmada;

“Sayın Üyelerimiz,

Ekte, 8 ocak tarihinde yapılan toplantımızda, katılan meslektaşlarımızın verdiği fabrika satış teslim fiyatları yer almaktadır.

Toplantıya katılan meslektaşlarımız arasında, yükselen buğday fiyatları ve döviz kurlarındaki artışın devam edeceği beklentileri sebebi ile fiyatların fabrika teslimi 60 tl vadeli seviyesine gelmesi gerektiği konusunda görüş birliği bulunmaktadır.

Bilgilerinize sunulur...”

ifadesi dikkat çekmektedir. Anılan e-posta ekinde yer alan Excel dosyasında AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TUNÇOĞLU, AKMEHMET, BEŞGÖZ UN, YILMAZ UN, ERUN, HASAŞ HASUN, SİVAS UN, ELSA,³⁴ HASAN USTA, TAFLAN UN, KOZLU³⁵, AYSER BAK³⁶, YÜKSEL UN, EMİROĞLU, HÜSEYİNOVA, ERENLER UN, HİTİT UN, USTA UN, ALTINBAŞAK, ÇİÇEK UN, ULUSOY, UNSAN ve DERVİŞOĞLU'na ait güncel fiyatlar yer almaktadır³⁷.

1.3.3.2. AYSER BAK'tan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

(172) 02.07.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından AYSER BAK (.....) dahil olmak üzere KUSAD üyesi olan ve yukarıda yer verilen bir grup soruşturma tarafı teşebbüse gönderilen “Un Fiyatları Listeleri” konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (Belge-287/50):

³³ BİRSAN (.....), BEŞGÖZ UN (.....), UNSAN (.....), GÜR UN Müdürü (.....), HASAN USTA yetkilisi(.....), TAFLAN UN hissedarı (.....), ZAFER UN (.....), TEKSİN UN, AKMEHMET UN (.....), DARICA UN yetkilisi (.....), MERZİFON GÜLBAHAR hissedarı (.....), DERVİŞOĞLU yetkilisi (.....), ÜNSAN ÜNYE Yetkilisi (.....), KOZLU Yönetim Kurulu Üyesi (.....), PAK PETROL yetkilisi (.....), EMİROĞLU yetkilisi (.....), AKÇAABATLILAR (.....), EJDER UN yetkilisi (.....), UNAY, ERENLER UN Müdürü (.....), ÇORUM UN yetkilisi (.....), YÜKSEL UN (.....), HİTİT UN yetkilisi (.....), ELSA Müdürü (.....), ALTINBAŞAK yetkilisi (.....), USTA UN (.....) ve (.....), AMASYA UN hissedarı (.....), HASAŞ HAS UN, TUNÇOĞLU, ÇİÇEK UN, SARAY PETROL, AYSER BAK, HÜSEYİNOVA, YILMAZ UN, MİSAFİR UN, ŞİMŞEKLER, BAFRA ERİŞ, ERUN, AKKAUN, TAFLAN UN, ULUSOY.

³⁴ Söz konusu Excel'de ZEYBEK UN olarak geçmektedir. ZEYBEK UN, ELSA'nın markasıdır.

³⁵ Söz konusu Excel'de MİSUN olarak geçmektedir. MİSUN, KOZLU'nun markasıdır

³⁶ Söz konusu Excel'de SİVAS BEYİ UN olarak geçmektedir. SİVAS BEYİ UN, AYSER BAK'ın markasıdır.

³⁷ HASAŞ HASUN ve HASAN USTA soruşturmaya taraf değildir.

“Sayın üyelerimiz,

Çorum toplantısında da görüşüldüğü üzere kuruluşunuza ait güncel un fiyatı listesinin derneğimize iletilmesi hususunda yardımlarınız rica ederiz...”

(173) Söz konusu e-postaya AYSER BAK (.....) tarafından aynı gün verilen cevapta:

“şuan bakımdayız, tahminen 15-20 gün sürecek, üretimimiz şuan yok. Bakımdan sonra fiyatı bildireceğiz...”

ifadeleri yer almaktadır.

(174) 09.01.2014 tarihinde KUSAD (.....) tarafından Belge-287/48’de yer alan KUSAD üyesi teşebbüslere gönderilen ve “Un Maliyet Tablosu” konulu e-posta ekindeki Excel tablosunda, un fabrika teslim maliyeti 61,43 TL olarak belirtilmektedir. (Belge-287/48).

(175) 18.07.2014 tarihinde USTA UN (.....) tarafından AYSER BAK (.....)’a gönderilen “un maliyet hesabı” konulu e-posta ekinde USTA UN’un hesapladığı düşünülen 57.39 TL maliyet fiyatı ve 60.83 TL satış fiyatı bilgileri yer almaktadır (Belge-287/51).

1.3.3.4. BEŞGÖZ UN’dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

(176) Teşebbüste yapılan yerinde incelemede, un fiyatları ve vadelerini konu alan ve teşebbüslerden fiyat bilgilerini paylaşmaları talep edilen, yukarıda yer verilen 29.06.2013 Çorum toplantısına davet e-postası (Belge-287/24), ULUSOY ve UNAY’ın fiyat listelerinin BEŞGÖZ UN dahil bir grup KUSAD üyesine gönderildiği 30.10.2013 tarihli yazışma (Belge-287/27), 29.06.2013 tarihinde yapılan Çorum toplantısında görüşülen un fiyat listelerinin derneğe iletilmesi talebini içeren 02.07.2013 tarihli e-posta (Belge-287/25), işletmelerin güncel fiyatlarını göndermeleri talep edilen 22.07.2013 tarihli e-posta (Belge-287/40) elde edilmiştir.

(177) KUSAD (.....) tarafından üyelerin davet edildiği bir diğer toplantı, 16.06.2013 tarihinde yapıldığı anlaşılan Amasya bölge toplantısıdır (Belge-287/52). ULUSOY, BİRSAN, BEŞGÖZ UN, UNSAN, GÜR UN, HASAN USTA³⁸, TAFLAN UN, ZAFER UN, TEKSİN UN, BAFRA ERİŞ, AKMEHMET, DARICA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, DERVİŞOĞLU, ÜNSAN ÜNYE UN, KOZLU, PAK PETROL ve EMİROĞLU’na gönderilen 21.06.2013 tarihli e-postada, toplantı bilgileri gönderilmiştir. Toplantıya ilişkin sunumda, “En az ayda bir kez bir araya gelinmesinin kaçınılmaz olması gerektiğine işaret eden üyeler ve Başkan, diğer zamanlarda ise şehir/bölgelerinde üyelerin fiyatlama politikalarına ilişkin olarak her hafta bir araya gelip değerlendirme yapmalarının önemine işaret edilmiştir” ifadesi yer almaktadır (Belge-287/52).

(178) 30.05.2018 tarihinde KUSAD (.....) tarafından KUSAD üyelerine gönderilen “Kusad Çorum İftarı” konulu e-postanın ekinde yer alan 29.05.2018 tarihli sunum içerisindeki bilgilere göre KUSAD tarafından buğday ununa ilişkin fabrika teslim maliyeti, makul olması gereken kar ve fabrika teslim satış fiyatı gibi hesaplamaların yapıldığı görülmektedir. Sunum içerisinde, “85,57 TL/çuval fabrika teslim satış fiyatımız”, “bu durumda biz sermayemizi, hem maddi, hem beşeri, bir başka sektöre yatırmak yerine kendi sektörümüze yatırarak, fırsat maliyetimizin %5 üzerinde bir karlılık ederek doğru bir iş yapmış oluruz” ifadeleri yer almaktadır (Belge-287/53). Söz konusu sunumun yapıldığı toplantının katılımcı listesi KUSAD’dan talep edilmiştir. Cevabi yazı kapsamında toplantıya katılanların AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, USTA UN, TUNÇOĞLU, BEŞGÖZ UN, KOZLU, UNAY, UNSAN, EMİROĞLU, TAFLAN UN, BİRSAN, AKMEHMET, ALTINBAŞAK, DARICA UN, HÜSEYİNOVA, ERENLER UN ve YILMAZ UN’un temsilcileri olduğu bildirilmiştir (Belge-361).

³⁸ Teşebbüs 2016 yılında faaliyetini sona erdirmiştir.

I.3.3.5. DARICA UN'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (179) DARICA UN'da; ULUSOY, UNAY, UNSAN, TAFLAN UN, AKMEHMET, BAFRA ERİŞ ve ALAYBEYİ'nin 2014 tarihli fiyat listelerinin yer aldığı bir Excel dosyası bulunmuştur (Belge-287/54). Bunun yanında, 28.10.2013 tarihli ULUSOY ve UNAY fiyat listeleri tespit edilmiş (Belge-287/55), ancak bu eklerin ilişkili olduğu e-postalar bulunmamıştır.

I.3.3.6. ELSA'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (180) 23.03.2017 tarihinde ELSA yetkilisi (.....)ten teşebbüsün saha çalışanlarına gönderilen ve bilgi kısmında ELSA (.....) yer aldığı "Sektör Gelişmeler Hakkında" konulu e-postada (Belge-287/56) aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Dün akşam Samsun'da Karadeniz Un Sanayicileri Derneği'nin toplantısına katıldık.

Toplantıda başta (.....) tüm bölge firmaları patron düzeyinde toplantıya katıldı. Toplantıda (.....) tarafından sunum yapıldı. ... Geline durumda, Türkiye Rusya'dan buğday ithalatını yasaklamış durumda. Bu durum kısa zamanda çözülemeyecek görülüyor. ...

Sonuç:

1) Geçen hafta yapılan 3 TL fiyat zammını tavizsiz uygulamamız gerekecek.

2) Vadeli satışlardan uzak durmalıyız.

...

5) Fiyat artışı 3 TL üzerine de çıkabilir müşterileri bu konuda bilinçlendirin.

6) Bu dönemde müşteri kaybedebileceğimiz gibi rakip firmalar da müşteri kaybedecektir, bunu unutmayın. Sağlam, dürüst olarak gözlemediğiniz bu müşterilere ziyaret gerçekleştirerek fırsat kollamalısınız. Çünkü bu dönemde bazen rasyonaliteden ziyade duygusallık ön plana çıkabiliyor.

...

Stratejiyi özgüvenli olarak sahaya yansıtmanız gerekir. Bazı firmaların kısa dönemli taktikleri olabilir sizi yanıltmasın.

(.....)"

I.3.3.7. ERENLER UN'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (181) 23.01.2014 tarihinde ERENLER UN tarafından KUSAD (.....)'e gönderilen e-postada, 25.01.2014 tarihinde Havza Ancere Thermal Hotel'de yapılacak toplantıya ERENLER UN'un katılacağı ifade edilmiştir (Belge-287/57). KUSAD tarafından gönderilen cevabi yazıda söz konusu toplantıya ERENLER UN'un katıldığı anlaşılmaktadır.

I.3.3.8. GÜR UN'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (182) GÜR UN'da yapılan yerinde incelemede, yukarıda yer verilen diğer teşebbüslerde de elde edilen, 30.05.2018 tarihinde KUSAD (.....) tarafından KUSAD üyelerine gönderildiği anlaşılan "Kusad Çorum İftarı" konulu e-posta bulunmuştur (Belge-287/53). Söz konusu e-postanın ekinde yer alan 29.05.2018 tarihli sunum içerisindeki bilgilere göre KUSAD tarafından buğday ununa ilişkin fabrika teslim maliyeti, makul olması gereken kar ve fabrika teslim satış fiyatı gibi hesaplamaların yapıldığı görülmektedir (Belge-287/53).

I.3.3.9. HİTİT UN'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (183) Teşebbüste yapılan yerinde incelemede, un fiyatları ve vadelerini konu alan ve teşebbüslerden fiyat bilgilerini paylaşmaları talep edilen, aynı zamanda diğer KUSAD üyelerine de gönderilmiş olan 29.06.2013 tarihinde yapılacak Çorum toplantısına davet içerikli 26.06.2013 tarihli e-posta (Belge-287/24) elde edilmiştir.

- (184) ULUSOY ve UNAY'ın fiyat listelerinin HİTİT UN dahil bir grup KUSAD üyesine gönderildiği 30.10.2013 tarihli yazışma (Belge-287/27), işletmelerin güncel fiyatlarını işletmelerinin talep edildiği 22.07.2013 tarihli e-postanın (Belge-287/40) bir örneği alınmıştır.
- (185) Ayrıca 08.01.2014 tarihli toplantıya ilişkin olan ve “*fiyatların fabrika teslimi 60 tl vadeli seviyesine gelmesi gerektiği* konusunda görüş birliği bulunduğu” yönünde ifade içeren, 11.01.2014 tarihli e-posta (Belge-287/49) elde edilmiştir.

1.3.3.10. MERZİFON GÜLBAHAR'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (186) MERZİFON GÜLBAHAR'da yapılan yerinde incelemede, 11.01.2014 tarihinde KUSAD (.....) tarafından bazı KUSAD üyelerine³⁹ gönderilen “Un ve Kepek Fiyatları” konulu e-posta bulunmuştur. Anılan e-posta ekinde yer alan Excel dosyasında AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TUNÇOĞLU, AKMEHMET, BEŞGÖZ UN, YILMAZ UN, ERUN, HASAŞ HASUN, SİVAS UN, ELSA,⁴⁰ HASAN USTA, TAFLAN UN, KOZLU⁴¹, AYSER BAK⁴², YÜKSEL UN, EMİROĞLU, HÜSEYİNOVA, ERENLER UN, HİTİT UN, USTA UN, ALTINBAŞAK, ÇİÇEK UN, ULUSOY, UNSAN ve DERVİŞOĞLU'na ait güncel fiyatlar yer almaktadır⁴³. Ayrıca söz konusu e-postada aşağıdaki ifadeler yer verilmektedir (Belge-287/49):

“Sayın Üyelerimiz,

Ekte, 8 ocak tarihinde yapılan toplantımızda, katılan meslektaşlarımızın verdiği fabrika satış teslimi fiyatları yer almaktadır.

Toplantıya katılan meslektaşlarımız arasında, yükselen buğday fiyatları ve döviz kurlarındaki artışın devam edeceği beklentileri sebebi ile, fiyatların fabrika teslimi 60 tl vadeli seviyesine gelmesi gerektiği konusunda görüş birliği bulunmaktadır...”

- (187) 19.10.2015 tarihinde ULUSOY (.....) Müdürü (.....) tarafından AMASYA UN hissedarı (.....) ve MERZİFON GÜLBAHAR Yönetim Kurulu Üyesi (.....)'e gönderilen “FW: FİYAT LİSTELERİ DEĞİŞİKLİĞİ” konulu e-posta ekinde ULUSOY ve UNAY UN'a ait aynı gün (19.10.2015 tarihine ilişkin) fiyat listeleri yer almaktadır (Belge-287/58). Ayrıca söz konusu e-postada aşağıdaki ifadeler geçmektedir:

“(.....),

Deklarasyonunu yaptığımız yeni fiyat listelerimiz ve fiyatlara ilave edilecek nakliye listemiz ek dosyadadır. Uygulamanın ekibe bildiriliş ve uygulama şeklimiz aşağıda tüm ekibe bildirildiği şekildedir. Liste fiyatlarımız vadeli fiyatlar olup, liste üzerinden; teslimde ve ön ödemelerde -2,00 tl iskonto uygulanmakta, 30 günlük ödemelerde listeden -1,00 tl uygulanmaktadır.”

³⁹ BİRSAN (.....), BEŞGÖZ UN (.....), UNSAN (.....), GÜR UN Müdürü (.....), HASAN USTA yetkilisi (.....), TAFLAN UN hissedarı (.....), ZAFER UN Fabrika Sahibi (.....), TEKSİN UN, AKMEHMET UN (.....), DARICA UN yetkilisi (.....), MERZİFON GÜLBAHAR hissedarı (.....), DERVİŞOĞLU yetkilisi (.....), ÜNSAN ÜNYE Yetkilisi (.....), KOZLU Yönetim Kurulu Üyesi (.....), PAK PETROL yetkilisi (.....), EMİROĞLU yetkilisi (.....), AKÇAABATLILAR (.....), EJDER UN yetkilisi (.....), UNAY, ERENLER UN Müdürü (.....), ÇORUM UN yetkilisi (.....), YÜKSEL UN (.....), HİTİT UN yetkilisi (.....), ELSA Müdürü (.....), ALTINBAŞAK yetkilisi (.....), USTA UN (.....) ve (.....), AMASYA UN hissedarı (.....), HASAŞ HAS UN, TUNÇOĞLU, ÇİÇEK UN, SARAY PETROL, AYSER BAK, HÜSEYİNOVA, YILMAZ UN, MİSAFİR UN, ŞİMŞEKLER, BAFRA ERIŞ, ERUN, AKKAUN, TAFLAN UN, ULUSOY.

⁴⁰ Söz konusu Excel dosyasında ZEYBEK UN olarak geçmektedir. ZEYBEK UN, ELSA'nın markasıdır.

⁴¹ Söz konusu Excel dosyasında MİSUN olarak geçmektedir. MİSUN, KOZLU'nun markasıdır

⁴² Söz konusu Excel dosyasında SİVAS BEYİ UN olarak geçmektedir. SİVAS BEYİ UN, AYSERBAK'ın markasıdır.

⁴³ HASAŞ HASUN ve HASAN USTA soruşturmaya taraf değillerdir.

I.3.3.11. MİSAFİR UN'dan Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (188) 29.06.2013 tarihinde yapılan Çorum toplantısında görüşülen un fiyat listelerinin derneğe iletilmesi talebini içeren 02.07.2013 tarihli e-posta elde edilmiştir (Belge-287/25).
- (189) Söz konusu e-postaya cevaben 03.07.2013 tarihinde MİSAFİR UN Müdürü (.....) tarafından KUSAD (.....)'e gönderilen "RE: Un Fiyat Listeleri" konulu e-posta ekinde 03.07.2013 tarihine ilişkin MİSAFİR UN'a ait fiyat listesi yer almaktadır (Belge-287/59).
- (190) Benzer şekilde KUSAD (.....) tarafından MİSAFİR UN'un da içinde bulunduğu teşebbüslere gönderilen 22.07.2013 tarihli e-postada, işletmelerin güncel un fiyatlarının liste şeklinde derneğe iletilmesi talep edilmiştir. Söz konusu e-postaya cevaben MİSAFİR UN Müdürü (.....) tarafından (.....)'e gönderilen aynı tarihli "RE: MİS BAŞAK Un fiyat listesi" konulu e-posta ekinde 22.07.2013 tarihine ilişkin fiyat listesi yer almaktadır (Belge-287/60).
- (191) 28.11.2015 tarihinde NİHORUZ yetkilisi tarafından MİSAFİR UN Müdürü (.....)'e gönderilen e-postalarda ileri tarihli (01.12.2015) NİHORUZ fiyat listesi yer almaktadır (Belge-287/61).

I.3.4. Piyasa Verilerinin İncelenmesi

I.3.4.1. Ekonomik Analiz

- (192) Kurulun 13.06.2019 tarih ve 19-21/305-M sayılı kararı uyarınca Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesinden (EAAD) soruşturma kapsamında yapılan yerinde incelemelerde elde edilen yazışmaları takip eden tarihlerdeki fiyat hareketlerinin analiz edilmesi ve ilgili dönemdeki fiyat hareketlerinin, rekabet hukuku çerçevesinde ihlal teşkil edebilecek ve teşebbüsler arası gizli bir anlaşma ile açıklanabilecek nitelikte olup olmadığının değerlendirilmesi, ayrıca söz konusu sektördeki fiyat hareketlerinin dışsal ve içsel maliyet şoklarıyla açıklanıp açıklanamayacağını analiz edilmesi talep edilmiştir.
- (193) EAAD tarafından hazırlanan raporda;
- Kartellerin tespitine yönelik kullanılan iktisadi analizlerin genel olarak yapısal ve davranışsal analizler olarak iki gruba ayrıldığı,
 - Yapısal analizlerin firmalar ile pazarın yapısına ve bu yapıların rekabeti bozucu anlaşmaları kolaylaştırıp kolaylaştırmayacağını irdeledikleri, davranışsal analizlerin ise firma davranışlarına ve bu davranışların pazardaki bir anlaşma sonucunda oluşup oluşmadığına yoğunlaştıkları,
 - Kartellerin tespitine yönelik davranışsal analizlere dair ilginin son on yılda önemli ölçüde arttığı, davranışsal analizlerden en dikkate değer olanlarından birinin fiyatlardaki yapısal kırılmaların rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın varlığına işaret edebileceği düşüncesiyle yapılan ve yapısal kırılmayı sınavan testler olduğu,
 - Yaygın olarak kullanılan çeşitli yapısal kırılma testleri bulunmakla birlikte herhangi bir testin bir diğerine, kesin olarak üstün olduğundan bahsetmenin mümkün olmadığı, ancak Ploberger ve Kramer (1992)⁴⁴ tarafından geliştirilen OLS-CUSUM (*Ordinary Least Square Based Cumulative Sum*)⁴⁵ ve Chu vd. (1995)⁴⁶ tarafından geliştirilen OLS-MOSUM (*OLS Based Moving Sum*)⁴⁷ testlerinin istatistiki anlamda yapısal kırılmayı

⁴⁴ Ploberger W. ve W Kramer (1992) "The CUSUM test with OLS residuals", *Econometrica*, 60(2):271–285.

⁴⁵ Sıradan En Küçük Kareler (EKK) Temelli Kümülatif Toplam.

⁴⁶ C.-S. J. Chu, K. Hornik, ve C.-M. Kuan (1995). "MOSUM tests for parameter constancy", *Biometrika*, 82:603–617.

⁴⁷ EKK Temelli Hareketli Ortalama.

tespit etme güçlerinin yüksek olduğunun söylenebileceği, ayrıca piyasada bir adet kırılmanın olması ve kısa dönemli yapısal istikrarsızlık durumuyla karşı karşıya kalınması halinde OLS-CUSUM testinin OLS-MOSUM'a göre daha iyi sonuç verdiği⁴⁸, bu nedenle EAAD tarafından yapılan analizde yapısal kırılma testi olarak OLS-CUSUM'un tercih edildiği,

- Bu kapsamda öncelikle kurulan indirgenmiş form fiyat modeli yoluyla piyasada fiyat oluşumunun modellendiği, modelin kalıntılarındaki süreç içerisinde kayda değer bir sapma olup olmadığının belirlendiği, yapısal bir kırılmaya işaret eden bu tür bir bulgunun tespit edilmesi halinde ise bu kırılmanın rekabeti bozucu bir anlaşmadan kaynaklanıp kaynaklanmadığının araştırıldığı,

- Öte yandan kartellerin tespiti noktasında şüpheli fiyat hareketlerini, ortalama fiyat ve/veya varyans üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir değişiklik olup olmadığının test edilmesi (moment analizi) yoluyla irdelemenin de mümkün olduğu, bu yaklaşımın temel olarak kartel dönemlerinde ortalama fiyat seviyelerinde artış ve/veya fiyat varyasyonunda/oynaklığında azalış görülmesinin bekleneceği hipotezine dayandığı,⁴⁹

- Dosya kapsamında yapılan incelemede ilk olarak buğday unu sektöründeki aylık fiyat verilerinin 2010-2020 yılları arasındaki yaklaşık 10 yıl boyunca (121 ay) izlenmesi sonucunda, söz konusu fiyat serilerinin altında yatan süreçte (*veri üretimi süreci*) yapısal bir kırılma olup olmadığının tespit edilmesinin amaçlandığı, bu amaç doğrultusunda Crede (2019) tarafından önerilen metodoloji esas alınarak farklı un çeşitleri için oluşturulan indirgenmiş form fiyat denklemlerinin, OLS-CUSUM testi yoluyla yapısal istikrar yönünden sınırlandırıldığı,

- Analiz kapsamında ayrıca, soruşturma konusu teşebbüslerin bireysel fiyat verileri ve pazarların geneli için hesaplanan ağırlıklı ortalama fiyat serileri ile aylık yerli ve ithal buğday fiyatları dikkate alınarak hesaplanan *mark-up* oranları bakımından moment (ortalama ve varyans) analizi uygulandı,

- Soruşturmaya taraf teşebbüslerin cirolarının önemli bir kısmının ekmeklik un ve özel amaçlı un başlığı altında toplanabilecek ürünlerden oluştuğunun anlaşılması üzerine verilerin analiz edilmesi noktasında ağırlığın bu iki un çeşidine verildiği, bu çerçevede öncelikle hakkında soruşturma yürütülen buldukları coğrafi bölgeler ve iletişim içerisinde oldukları teşebbüslerin bulunduğu ortak bölgeler dikkate alınarak teşebbüslerin Kuzey Anadolu ve Güney Anadolu olmak üzere iki gruba ayrıldığı,

- Verileri ekonomik analizde dikkate alınan 42 teşebbüsün ekmeklik buğday unu ve şayet varsa baklavalık-böreklik özel amaçlı buğday unu aylık satış miktarları ve gelirleri kullanılarak teşebbüslerin bu iki un türünde nominal aylık ortalama fiyat serilerinin üretildiği, daha sonra bu serilerin ilgili dönemdeki aylık Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) kullanılmak suretiyle enflasyondan arındırıldığı, ilgili ay ve grupta satılan toplam un miktarları aynı ay ve un türünde elde edilen toplam gelirlere oranlandırıldığı ve bu şekilde elde edilen gruplara ve un türüne göre nominal ağırlıklı ortalama fiyat serilerinin TÜFE kullanılmak suretiyle deflate edilerek reel ağırlıklı ortalama fiyat serilerinin üretildiği,

- Kuzey Anadolu grubu ekmeklik buğday unu ve özel amaçlı buğday unu için Güney Anadolu grubu ekmeklik buğday unu için yapılan OLS-CUSUM testleri sonucunda elde

⁴⁸ Crede 2019, s. 546.

⁴⁹ Kartel dönemlerinin karakteristik özelliği genellikle artan fiyatlara eşlik eden düşük fiyat varyanslarıdır. Her bir şokun hızlı bir şekilde fiyatlara yansıtıldığı ve fiyatların daha dalgalı bir seyir izlediği rekabet dönemine nazaran kartel döneminde fiyatlar daha düz bir seyir izlemekte, bu durum fiyat varyansının kartel dönemlerinde, rekabet dönemlerine nazaran daha düşük olması sonucunu doğurmaktadır. Dolayısıyla kartel olduğundan şüphelenilen bir piyasada fiyatların artıp artmadığına, fiyatların artmış olması durumunda varyansın düşük olup olmadığına bakılması öncül bir değerlendirme imkânı sunmaktadır.

edilen test istatistiklerinin, genel kabul gören bütün istatistiki anlamlılık düzeyleri için hesaplanan kritik değerlerin oldukça altında yer aldığı, bu durumun söz konusu testte sınıanan “yapısal kırılma yok” (*no structural break*) boş hipotezinin reddedilemeyeceğini gösterdiği; bir başka deyişle, her üç un fiyat serisi için kurulan modellere dair regresyon sonuçlarının tahmin edilen model katsayılarının gözlem dönemi sürecinde istikrarını korudukları ve bu nedenle bahsi geçen dönemde herhangi bir yapısal kırılma bulgusunun ortaya konulmadığı,

- Bu bakımdan Kuzey Anadolu grubu bakımından ekmeklik buğday unu ve özel amaçlı buğday unu için, Güney Anadolu grubu bakımından ise sadece ekmeklik buğday unu fiyatları için yapılan regresyon analizlerinde, gözlem dönemi içerisinde herhangi bir yapısal kırılma bulgusunun ortaya konulmadığı,

- Dosya bağlamında yapısal kırılma dışında kullanılan bir diğer yöntemin ise moment analizi olduğu, bu analizde dosya kapsamında elde edilen belgelere göre soruşturma tarafları arasında ilk iletişim delilinin 2013 yılı Temmuz ayı başına tekabül ettiği anlaşıldığından analiz kapsamında veri setinin başlangıcını teşkil eden 2010 yılı Ocak ayı ile 2013 yılı Haziran ayı arasındaki 42 aylık dönemin ihlal dışı dönem olduğunun varsayıldığı, sağlıklı bir karşılaştırmayı teminen analiz kapsamında olası ihlal döneminin 2013 yılı Temmuz ayından 2016 yılı Aralık ayına kadarki yine 42 aylık dönem ile sınırlı tutulmasının uygun olacağı değerlendirildiği,⁵⁰

- Fiyat hareketlerinin dışsal ve içsel maliyet şoklarıyla açıklanıp açıklanamayacağını da incelemek bakımından ihlal dışı ve ihlal dönemi olduğu varsayılan dönemlerde un fiyatları serilerinin ve fiyatlar ile asli maliyet kalemini oluşturan buğday fiyatları arasındaki ilişkinin bir göstergesi olarak *mark-up*'ların⁵¹ ne şekilde değiştiği ve bu değişimin istatistiki olarak anlamlı olup olmadığının t-testi yoluyla sınıandığı,

- Gerek Kuzey Anadolu gerekse Güney Anadolu grubu için bireysel ve ağırlıklı ortalama fiyatların 2010 Ocak – 2013 Haziran arasındaki (ihlal dışı dönem) ve 2013 Temmuz – 2016 Aralık (olası ihlal dönemi) arasındaki 42'şer aylık iki dönemdeki seyirlerinin karşılaştırılması neticesinde, genel itibarıyla olası ihlal dönemi olarak varsayılan dönemdeki reel fiyatların, ihlal dışı olduğu varsayılan dönemdeki reel fiyatlara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek seyrettiği, bunun yanında aynı dönemde fiyatların standart sapmalarının ise düştüğünün gözlemlendiği, bu tür bir gözlemin esasen anlaşma dönemlerinde ortalama fiyatların yüksek, fiyatlar arasındaki varyasyonun veya fiyatların oynaklığının düşük seyretmesi yönündeki beklentiyle uyumlu bir görünüm arz ettiği,

- Buna karşın gerek teşebbüslerin bireysel reel fiyatları, gerekse gruplar için hesaplanan ağırlıklı ortalama reel fiyatlar ile yaklaşık %73'lük pay ile en önemli maliyet kalemi olarak öne çıkan ortalama reel buğday fiyatları dikkate alınarak hesaplanan *mark-up* oranları için yapılan istatistiksel anlamlılık sınamalarında, dönemler arasında fiyatlar bakımından gözlemlenen bu artışın *mark-up* oranlarında karşılık bulmadığının görüldüğü

ifade edilmiştir.

(194) Sonuç olarak anılan ekonomik analizde;

⁵⁰ Kuşkusuz analizin bu kısmındaki karşılaştırma döneminin 2017 yılı ve sonrasını kapsamaması yalnız teknik bir tercih olup şayet varsa, ihlalin bu dönemde sona erdiği anlamına gelmemektedir.

⁵¹ Analiz kapsamında *mark-up*'lar, un fiyatları ile ortalama buğday fiyatları arasındaki farkın ortalama buğday fiyatlarına oranı şeklinde hesaplanmıştır. Buğday fiyatları un üretimindeki yegâne maliyet unsuru olmadığından, analiz kapsamında hesaplanan *mark-up*'ların ilgili teşebbüsler bakımından mutlak bir kârlılık oranı olmadığı belirtilmiştir. Bununla birlikte, buğday fiyatlarının toplam maliyetlerin yaklaşık %73'ünü teşkil etmesi nedeniyle söz konusu oranın un fiyatları ile maliyetler arasındaki ilişki bakımından yaklaşık ve fakat uygun bir gösterge olduğu değerlendirilmiştir.

- a. Kuzey Anadolu grubu bakımından ekmeklik buğday unu ve özel amaçlı buğday unu; Güney Anadolu grubu bakımındansa ekmeklik buğday unu fiyat serileri için yapılan regresyon analizlerinin, gözlem dönemi içerisinde herhangi bir yapısal kırılma bulgusu ortaya koymadığı,
- b. Bununla birlikte,
- i. Her iki grup için, olası ihlale dair ilk belge tarihi olduğu anlaşılan 2013 yılı Temmuz ayından önceki ve sonraki 42'şer aylık döneme dair teşebbüslerin bireysel ve ağırlıklı ortalama reel fiyatları üzerinde yapılan moment analizi neticesinde, genel itibarıyla olası ihlal dönemi olarak varsayılan dönemdeki reel fiyatların, ihlal dışı olduğu varsayılan dönemdeki reel fiyatlara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek seyrettiği, bunun yanında aynı dönemde fiyatların varyasyonunun ise düştüğü; bu açıdan söz konusu gözlemin, teori ve literatürde genel olarak anlaşma dönemleri için gözlenmesi beklenen fiyat hareketleri ile uyumlu bir görünüm arz ettiği,
- ii. Ancak, gerek teşebbüslerin bireysel reel fiyatları, gerekse gruplar için hesaplanan ağırlıklı ortalama reel fiyatlar ile ortalama reel buğday fiyatları dikkate alınarak hesaplanan *mark-up* oranları için yapılan istatistiksel anlamlılık sınamalarında, yukarıda bahsi geçen dönemler arasında fiyatlar bakımından gözlemlenen artışın *mark-up* oranlarında karşılık bulmadığı,
- c. Her halükarda salt iktisadi analiz üzerinden kesin bir yargıya varmak imkânının sınırlı olduğu dikkate alınarak, analiz kapsamında yapılan tespitler ile ulaşılan bulgu ve sonuçların, dosya kapsamında elde edilen tüm bilgi ve belgeler ışığında birlikte değerlendirilmesinin uygun olacağı,
- sonucuna ulaşılmıştır.

I.3.4.2. Piyasa Yapısına İlişkin Bilgiler

- (195) Buğday unu pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin aralarında anlaşarak fiyat arttırıp arttırmadıklarının tespiti bakımından yukarıda yer verilen belgelerin değerlendirilmesinden önce, piyasada maliyetler ve fiyatlamaya davranışlarına ilişkin verilere değinilmiştir. Söz konusu değerlendirmenin ekonomik analiz ile yapılabilmesi için soruşturma tarafı buğday unu üreticisi 43 teşebbüsten⁵² analizlerin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi adına 2010-2019 arası dönem bakımından satış geliri, üretim kapasitesi, maliyet ve satış miktarı bilgileri talep edilmiştir. Bu kapsamda gelen cevabi yazılar içerisinde yer alan verilerin kullanıldığı analizlere ilerleyen bölümlerde yer verilmiştir.
- (196) Bu kapsamda soruşturma tarafı teşebbüslerden KUSAD ve GUSAD üyesi teşebbüslerin yıllar itibarıyla toplam üretim miktarlarına ve söz konusu üretimin Türkiye toplam üretim miktarı içerisindeki payına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 42- Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin Yıllık Toplam Üretim Miktarları (ton) ve Türkiye Toplam Üretimi İçerisindeki Payı (%)

Dönem	KUSAD Üyesi ve İlgili Teşebbüsler ⁵³	Toplam Üretim İçerisindeki Payı	GUSAD Üyesi ve İlgili Teşebbüsler ⁵⁴	Toplam Üretim İçerisindeki Payı
2016	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2017	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2018	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

⁵² GÖZELİ; yem üretimi ile iştigal ettiğinden dâhil edilmemiştir.

⁵³ NİHORUZ ve ALAYBEYİ KUSAD üyesi olmadığı halde söz konusu teşebbüsler ile irtibatlı olduğu için analizlere dahil edilmiştir.

⁵⁴ GUSAD üyesi 96 teşebbüs bulunmakta olup ilgili tabloda sadece soruşturma tarafı AKSU, AYDINGÜLER, DAYIOĞLU ve ÖZMERCAN verileri yer almaktadır.

2019	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
------	---------	---------	---------	---------

- (197) Yukarıdaki tablodan görüleceği üzere soruşturma tarafı KUSAD üyesi ve ilgili teşebbüslerin üretim miktarı soruşturmaya taraf GUSAD üyesi teşebbüslerden (AKSU, AYDINGÜLER, DAYIOĞLU ve ÖZMERCAN) fazladır. Soruşturma tarafı teşebbüslerin büyük çoğunluğunu KUSAD üyesi ve ilgili teşebbüslerin oluşturduğu da göz önüne alındığında pazar payı analizi bakımından yalnızca söz konusu üreticilerin verileri hesaplanmıştır.
- (198) Sektöre ilişkin bilgiler bölümünde de yer verildiği üzere, Türkiye’de aktif ve pasif işletmeler birlikte değerlendirildiğinde yaklaşık 700 adet un üretim tesisi bulunmaktadır. Bu noktada Türkiye genelinde aktif teşebbüslerin kapasite ve üretim miktarları ile yaklaşık bir pazar payı analizi yapılabilmesi mümkündür.
- (199) Bu kapsamda KUSAD üyesi teşebbüslerin, Karadeniz bölgesi özelindeki pazar paylarının sağlıklı bir şekilde hesaplanabilmesi adına TMO ve KUSAD’tan sektörün toplam büyüklüğüne ve Karadeniz bölgesindeki toplam buğday unu üretimine ilişkin bazı bilgiler talep edilmiştir. Söz konusu bilgi taleplerine istinaden Kuruma iletilen cevabi yazılarda; Karadeniz bölgesi özelinde buğday unu üretim miktarı verilerinin bulunmadığı belirtilerek Türkiye’de üretilen toplam buğday ununa ilişkin veriler sunulmuştur. Bu kapsamda Türkiye buğday unu üretim verileri ile Karadeniz bölgesinde yer alan aktif buğday unu fabrika sayılarının Türkiye’deki aktif buğday unu fabrika sayısına oranı kullanılarak Karadeniz bölgesi özelinde tahmini bir buğday unu üretim miktarı verisi elde edilmiştir. Aşağıda yer alan tabloda soruşturma tarafı KUSAD üyesi teşebbüslerin, Karadeniz bölgesi özelinde 2019 yılı buğday unu üretimi içerisindeki payına ilişkin tahmini hesaplamaya yer verilmektedir.

Tablo 53-Soruşturma Tarafı KUSAD Üyesi Teşebbüslerin Karadeniz Bölgesi Özelinde Buğday Unu Üretimi İçerisindeki 2019 Payları(%)

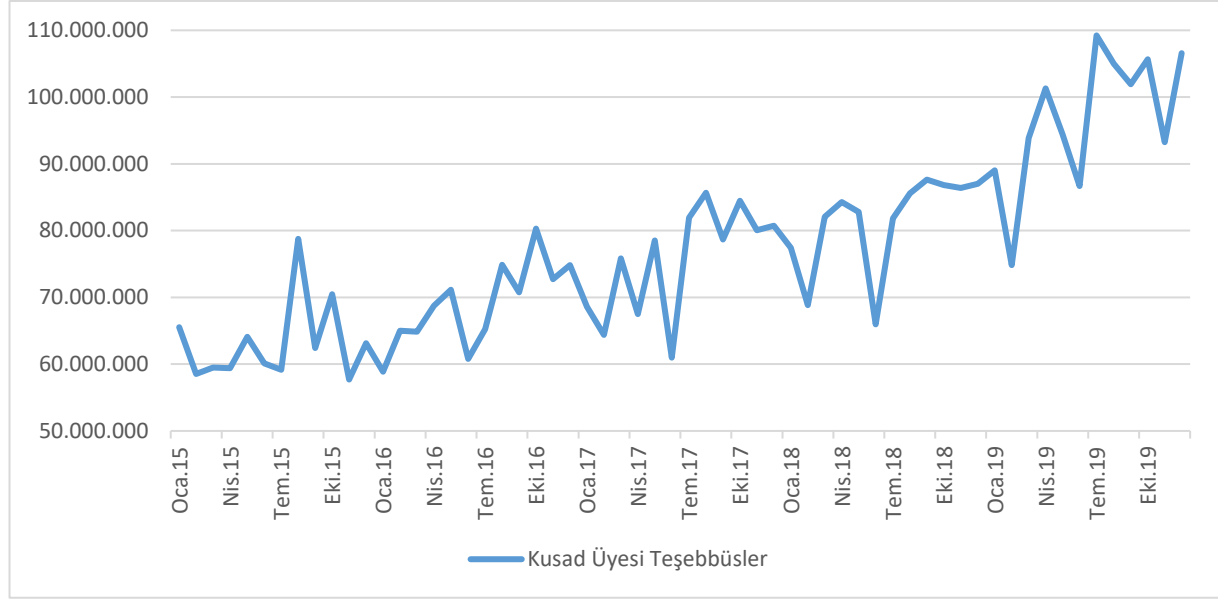
Teşebbüs	Pazar Payı	Teşebbüs	Pazar Payı
ULUSOY	(.....)	ŞİMŞEKLER	(.....)
UNSAN	(.....)	AMASYA UN	(.....)
KOZLU	(.....)	HATAP	(.....)
ÇİÇEK UN	(.....)	AYSER BAK	(.....)
USTA UN	(.....)	EMİROĞLU	(.....)
BİRSAN	(.....)	YILMAZ UN	(.....)
GÜR UN	(.....)	TUNÇOĞLU	(.....)
NİHORUZ	(.....)	TEKSİN UN	(.....)
TAFLAN UN	(.....)	HÜSEYİNOVA	(.....)
UNAY	(.....)	ERUN	(.....)
PAK PETROL	(.....)	AKMEHMET	(.....)
DERVİŞOĞLU	(.....)	BEŞGÖZ UN	(.....)
DARICA UN	(.....)	ERENLER UN	(.....)
BAFRA ERİŞ	(.....)	AKKARUN	(.....)
MERZİFON	(.....)	ZAFER UN	(.....)
GÜLBAHAR	(.....)	SARAY PETROL	(.....)
YÜKSEL UN	(.....)	ELSA	(.....)
ÜNSAN ÜNYE	(.....)	MİSAFİR UN	(.....) ⁵⁵
ALTINBAŞAK	(.....)		

Kaynak: TMO ve KUSAD Cevabi Yazıları, Raportör Hesaplamaları

⁵⁵ (.....)

- (200) Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Karadeniz bölgesi içerisinde soruşturma tarafı teşebbüsler arasında en fazla pazar payı elde eden teşebbüsün ULUSOY (%(.....)) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte söz konusu analizdeki temel amacın bölgede faaliyet gösteren ve soruşturma tarafı olan teşebbüslerin pazardaki konumları hakkında bilgi vermek olduğu belirtilmelidir.
- (201) Aşağıdaki tabloda soruşturma tarafı KUSAD üyesi teşebbüslerin 2015-2019 yılları arasında elde ettikleri gelirlerin toplamına yer verilmektedir.

Grafik 1- GUSAD Üyesi Teşebbüsler hariç Soruşturma Tarafı 37 Teşebbüsün Yıllar İtibarıyla Satışlarından Elde Edilen Gelirlerin toplamı (TL)

- (202) İlgili grafik KUSAD üyelerinin gelirlerinin dönemsel seyrini göstermesi bakımından önemlidir. Bu kapsamda, yukarıda yer verilen grafik incelendiğinde yıllar içerisinde satış gelirlerinin dalgalı bir seyir izlediği görülebilecektir. Bununla birlikte satış gelirlerinin Temmuz ayından itibaren artmaya başladığı, bu durumun nedenlerinden birinin ise ekmeçlik buğday hasadının ilgili döneme denk gelmesi gösterilebilecektir.
- (203) Soruşturma döneminde teşebbüslerden üretim maliyetleri ve ortalama satış fiyatları talep edilmiştir. Söz konusu verilere ve bu bilgiler ışığında hesaplanan tahmini kar marjlarının yer aldığı grafiğe aşağıda yer verilmektedir. İlgili grafikten görüleceği üzere teşebbüslerin kar marjlarının genellikle %10-20 arasında seyrettiği görülmektedir.

21-01/18-8

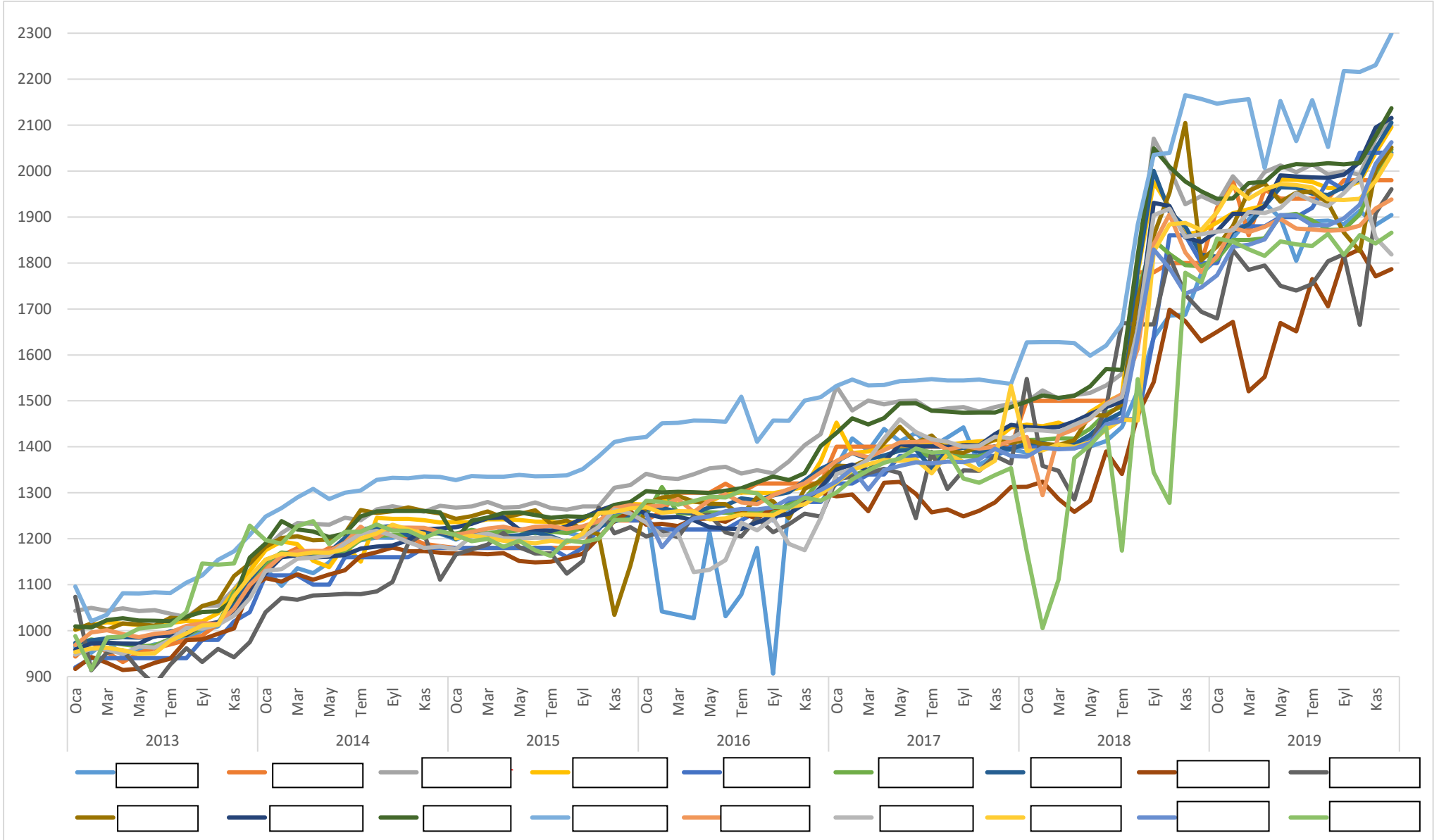
Grafik 2- En Büyük 10 Üretici Ağırlıklı Ortalama Fiyat ve Maliyet Grafiği ve Kar Marjları (%)⁵⁶

(.....TİCARİ SIR.....)

⁵⁶ Söz konusu grafik soruşturma tarafları içerisinde üretim miktarı en yüksek 10 firma arasından maliyet verileri sağlıklı olanlar kullanılarak hazırlanmıştır. Bu kapsamda analize (.....) verileri dahil olmuştur.

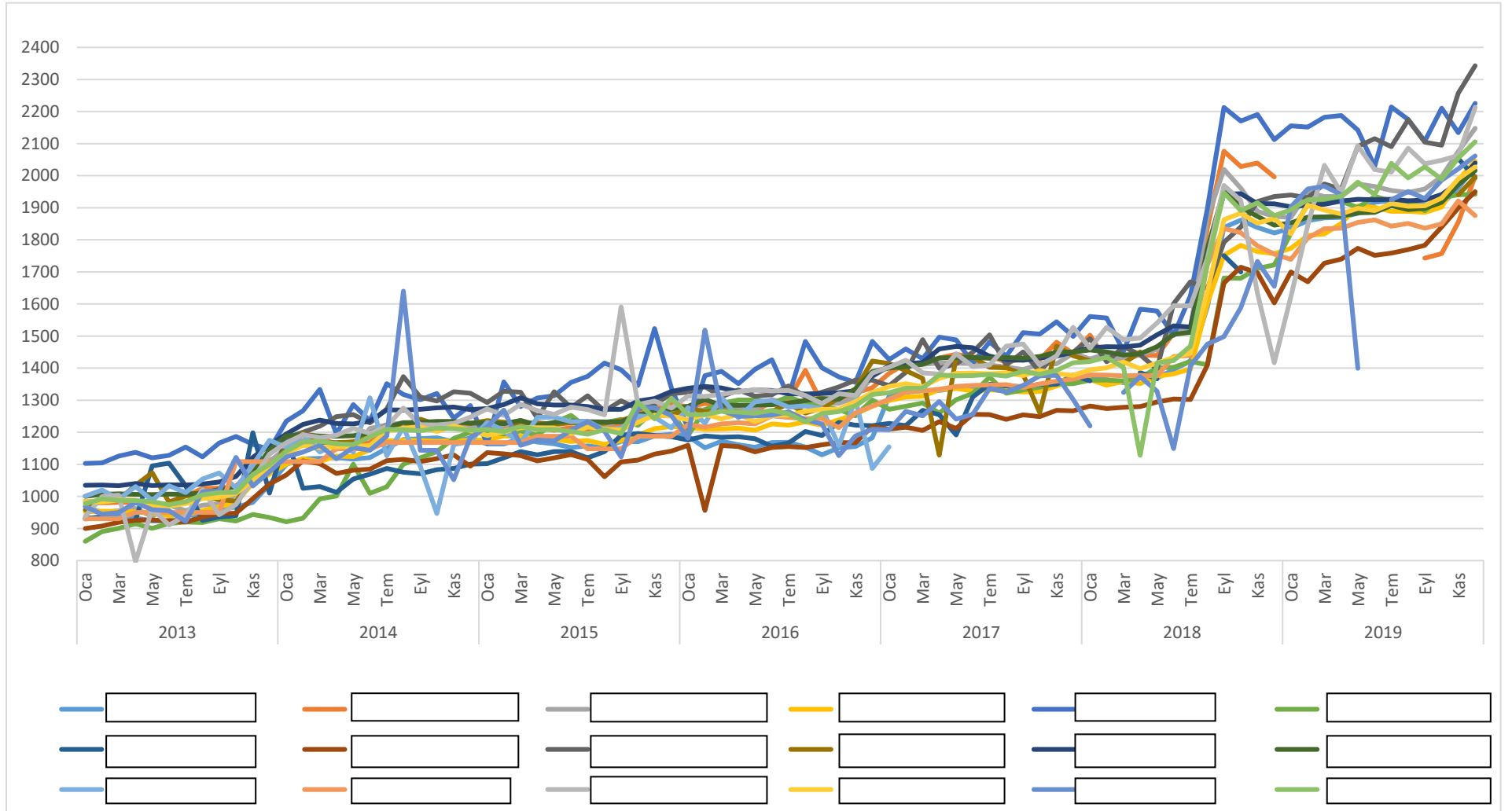
21-01/18-8

Grafik 3- Soruşturma Tarafı 18 Teşebbüsün Ocak 2013-Aralık 2019 Dönemi Arasındaki Aylık Ortalama Fiyatları-1

21-01/18-8

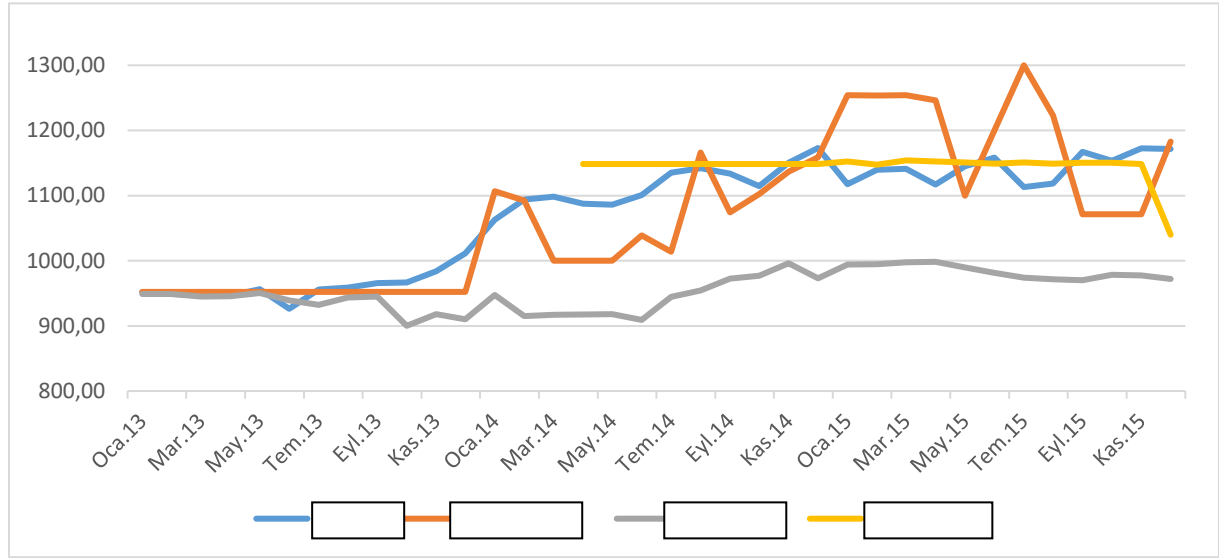
Grafik 4- Soruşturma Tarafı 18 Teşebbüsün Ocak 2013-Aralık 2019 Dönemi Arasındaki Aylık Ortalama Fiyatları-2

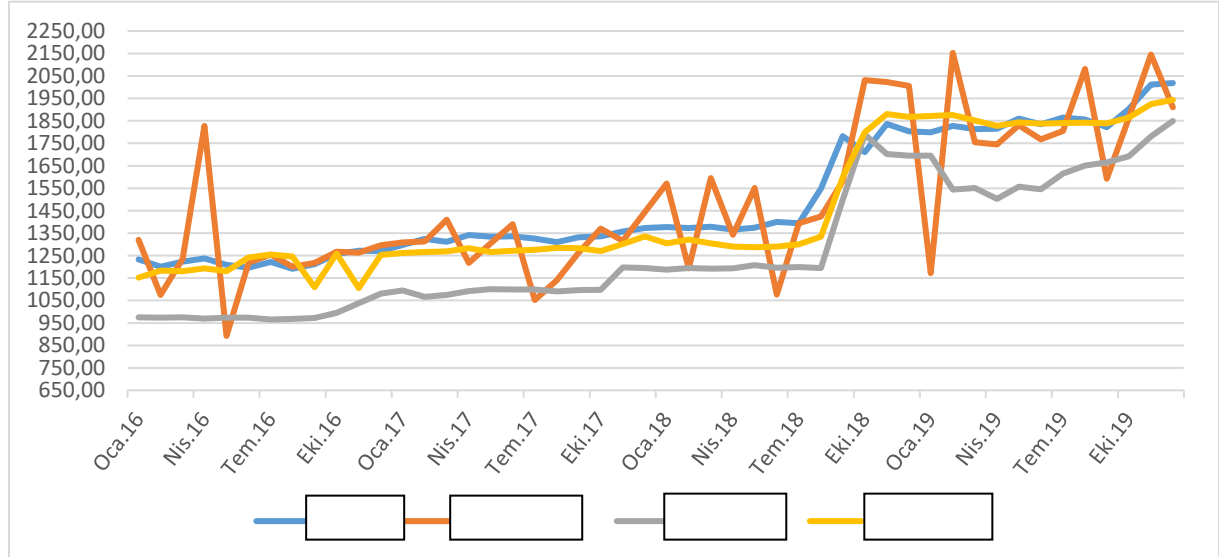
21-01/18-8

- (204) Yukarıda soruşturma tarafı buğday unu üreticisi teşebbüslerin soruşturma konusu dönem olan 2013–2019 yılları aylık ortalama satış fiyatlarının birlikte gösterildiği grafiklerden görüleceği üzere, 2013 ortasından 2014 başına kadar olan dönemde ve 2018 yılının ikinci yarısında genel görünüm itibarıyla aylık ortalama fiyatların yükselen bir seyir izlediği gözlemlenmektedir.
- (205) GUSAD üyeleri bakımından 2013–2019 yılları aylık ortalama satış fiyatlarının yer aldığı grafiklere ise aşağıda yer verilmektedir.

Grafik 5- Grafik: 2013-2015 arası Aksu, Aydıngöler, Dayıoğlu, Özmercan⁵⁷ Ortalama Fiyatları

Grafik 6- 2016-2019 arası Aksu, Aydıngöler, Dayıoğlu, Özmercan Ortalama Fiyatları

- (206) Yukarıdaki grafiklerden görüleceği üzere soruşturma tarafı olan GUSAD üyelerinin fiyatları gerek Ocak 2013-Kasım 2015 gerekse Ocak 2016-Kasım 2019 dönemlerinde aylar bazında önemli farklılıklar göstermektedir. İşbu soruşturma kapsamında yapılan yerinde incelemelerde de GUSAD üyesi teşebbüslerin fiyatlama stratejilerine ilişkin bilgi değişiminde bulduklarına işaret eden herhangi bir belge elde edilmemiştir.

⁵⁷ Teşebbüsün Mayıs 2014 öncesi fiyatları elde edilememiştir.

- (207) Aşağıdaki grafikte teşebbüslerin yıllar itibarıyla maliyetlerinin dağılımına oransal olarak yer verilmiştir. Un üretiminde hammadde olarak kullanılan buğday maliyetinin 2015-2019 yılları arasında arttığı görülmektedir. Bununla birlikte buğday maliyetinin tüm maliyetler içerisindeki oranı da yaklaşık %90 seviyelerindedir.

Grafik 7- En Büyük 5 Üreticinin 2013-2019 Arası Maliyet Kalemleri

(.....TİCARİ SIR.....)

I.4. DEĞERLENDİRME

I.4.1. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

- (208) İlgili bölümlerde de belirtildiği üzere, buğday unu sektöründe gerçekleşen fiyat artışlarının incelenbilmesi amacıyla Kurul tarafından 2018 yılında re'sen önaraştırma başlatılmıştır. Önaraştırma sonucunda, buğday unu sektöründe faaliyet gösteren bazı teşebbüslerin aralarında anlaşarak uygulanacak fiyatları belirledikleri yönünde şüphe ve buna yönelik belgelerin bulunduğu, un fiyatlarına ilişkin rakipler arasındaki iletişimin 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil edebileceği değerlendirilmiştir. Bunun üzerine açılan soruşturma kapsamında, yapılan yerinde incelemelerde birtakım belgeler elde edilmesi nedeniyle soruşturma genişletilmiş olup, mevcut durumda 44 buğday unu üreticisi⁵⁸ teşebbüs ve iki bölgesel sanayici derneği olmak üzere toplam 46 teşebbüs ve teşebbüs birliği hakkında inceleme yürütülmüştür. Bu kapsamda, aşağıda öncelikle tarih sıralamasına göre önemli belgeler ve bu belgelerin içeriğinde yer alan toplantı ve diğer temaslara yer verilmiş, ayrıca belgelerin ait oldukları döneme ilişkin teşebbüslerin fiyatları ile yayımlanmış fiyat listeleri⁵⁹ değerlendirilmiştir.

16.06.2013 Amasya ve 29.06.2013 Çorum KUSAD Toplantıları

- (209) Soruşturma kapsamında taraflar arasında doğrudan temasa işaret ettiği değerlendirilen ilk belge, BEŞGÖZ UN'daki yerinde incelemede elde edilen, 16.06.2013 tarihinde Amasya'da yapıldığı anlaşılan KUSAD toplantısına ilişkindir (Belge-287/52). Ekinde "KUSD Amasya Bölge Toplantısı.pdf" adlı dosyanın bulunduğu ve AKMEHMET, BAFRA ERİŞ, BEŞGÖZ UN, BİRSAN, DARICA UN, DERVİŞOĞLU, EMİROĞLU, MERZİFON GÜLBAHAR, GÜR UN, HASAN USTA, KOZLU, ÜNSAN, TAFLAN UN, TEKSİN UN, ULUSOY, ÜNSAN ÜNYE ve ZAFER UN'a gönderilen 21.06.2013 tarihli e-posta ekindeki sunumda, "*En az ayda bir kez bir araya gelinmesinin kaçınılmaz olması gerektiğine işaret eden üyeler ve Başkan, diğer zamanlarda ise şehir/bölgelerinde üyelerin fiyatlama politikalarına ilişkin olarak her hafta bir araya gelip değerlendirme yapmalarının önemine işaret edilmiştir*" ifadesi yer almaktadır (Belge-287/52). Sunumda geçen ifade, aşağıda yer verilecek diğer belgeler bakımından, üyelerin fiyatlama politikalarına ilişkin görüşmelerin sıklığına dair açık bir ifadeye yer verilmesi bakımından önemlidir.
- (210) 16.06.2013 tarihli toplantının akabinde, 26.06.2013 tarihinde KUSAD tarafından, AKÇAABATLILAR, AKMEHMET, ALTINBAŞAK, AMASYA UN, AYSER BAK, BAFRA ERİŞ, BİRSAN, BEŞGÖZ UN, ÇİCEK UN, DARICA UN, DERVİSOĞLU, EMİROĞLU,

⁵⁸ Bununla birlikte, GÖZELİ'nin soruşturma döneminde sadece yem üretimi bulunduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla teşebbüsün belirtilen dönemde buğday unu üretimi bulunmamaktadır.

⁵⁹ İlgili fiyat listelerinde teşebbüslerin birbirine ikame sayılabilecek ekmeçlik buğday unu markalarının fiyatları kullanılmıştır.

ELSA, ERENLER UN, GÜR UN, HİTİT UN, HÜSEYİNOVA, KOZLU, MİSAFİR UN, MERZİFON GÜLBAHAR, PAK PETROL, UNSAN, SARAY PETROL, USTA UN, TAFLAN UN, TEKSİN UN, TUNÇOĞLU, ULUSOY, UNAY, ÜNSAN ÜNYE, YILMAZ UN, YÜKSEL UN ve ZAFER UN olmak üzere 33 KUSAD üyesi teşebbüse toplantı daveti gönderilmiştir (Belge-287/24)⁶⁰, İlgili e-postada toplantı konusunun “buğday fiyatı, un fiyatları ve vadeleri” olacağı ifade edilmektedir. E-postada yer alan, “*Toplantıya katılacak olan tüm üyelerimizin bu bilgileri kendi firmaları çerçevesinde toplantıda paylaşımlarını rica ederiz*” ifadesi bulunmaktadır. Ardından 29.06.2013 tarihinde; AKMEHMET, AMASYA UN, AYSER BAK, EMİROĞLU, ERENLER UN, ELSA, HİTİT UN, HÜSEYİNOVA, KOZLU, MERZİFON GÜLBAHAR, MİSAFİR UN, SARAY PETROL, ŞİMŞEKLER⁶¹, TAFLAN UN, TUNÇOĞLU, ULUSOY, UNAY, UNSAN, USTA UN ve YILMAZ UN olmak üzere 20 KUSAD üyesi teşebbüsün katıldığı⁶² Çorum Katipler Konağı toplantısı gerçekleşmiştir.

- (211) Söz konusu toplantı, Haziran 2013 sonu itibarıyla üyelerin fiyat politikalarına ilişkin bir araya gelerek görüşme iradelerinin uygulamaya geçmeye başladığına işaret etmektedir.
- (212) Çorum toplantısında konuşulan fiyat artışının piyasadaki yansımaları, 03.07.2013 tarihinde AKMEHMET (.....)'nın KUSAD (.....)'e gönderdiği e-postada görülebilmektedir (Belge-287/26). Söz konusu e-postada;

“(.....),

ÇORUM TOPLANTISINDA KONUŞULDUĞU ÜZERE UN FİYATIMIZI 1.- TL ARTTIRDIK VE AŞAĞIDAKİ GİBİ YENİ FİYATIMIZ OLUŞTU.

EKMEKLİK UN FİYATIMIZ, 02/07/2013 DEN İTİBAREN FABRİKA TESLİMİ, (KDV VE NAKLİYE HARİÇ) PEŞİN VE VADELİ OLARAK MÜŞTERİYE GÖRE VEYA ADET VE ÖDEME DURUMUNA GÖRE 50.50 TL – 51.50 TL ARALIĞINDA DEĞİŞTİRİLMİŞTİR.

BİLGİLERİNİZE ARZ EDERİZ.

SAYGILARIMIZLA,

(.....)

AKMEHMET UN FABRİKASI – RİZE

ifadeleri, 29.06.2013 tarihinde Çorum'da yapılan toplantıda teşebbüslerin ekmeçlik buğday unu fiyatını arttırmaya ilişkin olarak görüşmelerini göstermektedir. Toplantıya katılan teşebbüslerden AKMEHMET, fiyatların 02.07.2013 tarihi itibarıyla artacağını bildirmekte ve yeni bir fiyat aralığına işaret etmektedir.

- (213) Çorum toplantısına işaret eden diğer belge 02.07.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından 32 KUSAD üyesine gönderilen e-postadır.⁶³ 26.06.2013 tarihinde e-posta

⁶⁰ 29.06.2013 tarihli toplantıya davet içeren “KUSD Çorum Toplantısı” konu başlıklı belge yerinde incelemelerde AKMEHMET, ALTINBAŞAK, AYSER BAK, BEŞGÖZ UN, HİTİT UN, MİSAFİR UN, TAFLAN UN, YÜKSEL UN'un bilgisayarında elde edilmiştir.

⁶¹ 26.06.2013 tarihli e-postanın alıcısı değildir. Bununla birlikte, Çorum toplantısına katıldığı bildirilmiştir.

⁶² 29.06.2013 Çorum toplantısına katılanların listesi KUSAD'dan talep edilmiştir. Gelen cevabi yazıda, resmi bir katılım listesinin ellerinde bulunmadığı, ancak o dönem çekilen fotoğraflardan yüz tanıma yöntemiyle kişilerin teşhis edilmesi sonucunda belirtilen 20 KUSAD üyesi teşebbüse ulaşıldığı ifade edilmiştir. Bu noktada, listede yer almayan ancak toplantı daveti gönderilen 10 teşebbüsün daha bulunduğu hatırlatılmalıdır (AKÇAABATLILAR, ALTINBAŞAK, BAFRA ERİŞ, BEŞGÖZ UN, BİRSAN, ÇİÇEK UN, DARICA UN, DERVİŞOĞLU, GÜR UN, PAK PETROL, TEKSİN UN, ÜNSAN ÜNYE, YÜKSEL UN, ZAFER UN).

⁶³ KUSAD'ın 02.07.2013 tarihli fiyat listesi talebini konu edinen belge, AKMEHMET'in yanı sıra,

gönderilen üye teşebbüslerin tamamına⁶⁴ gönderilen e-postada “Çorum toplantısında da görüldüğü üzere” güncel un fiyatı listesinin derneğe iletilmesi talep edilmiştir (Belge-287/25). Söz konusu KUSAD talebine AKMEHMET tarafından yukarıda yer verilen e-postada cevap verilmiştir (Belge-287/26).

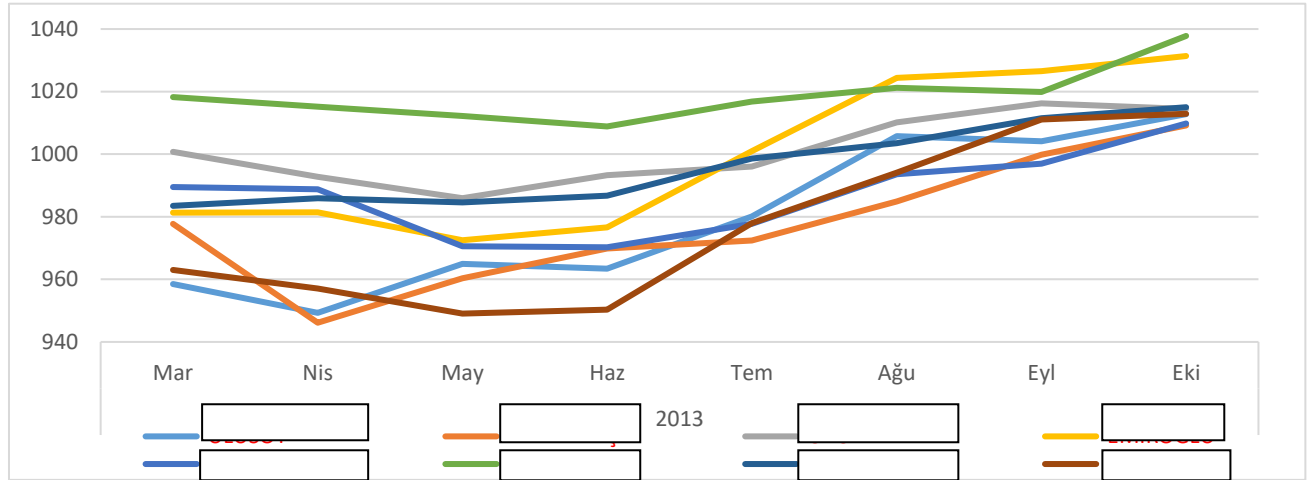
- (214) Benzer şekilde KUSAD’ın talebine ilişkin olarak AYSER BAK tarafından 02.07.2013 tarihli e-postada “şuan bakımdayız, tahminen 15-20 gün sürecek, üretimimiz şuan yok. Bakımdan sonra fiyatı bildireceğiz...” şeklinde yanıt verildiği (Belge-287/50), aynı e-postaya 03.07.2013 tarihinde MİSAFİR UN yetkilisi (.....)’in verdiği yanıtta ise aynı gün tarihli (03.07.2013) MİSAFİR UN’a ait fiyat listesinin paylaşıldığı görülmektedir (Belge-287/59). Sonuç olarak KUSAD’ın, buğday unu fiyatlarının görüşüldüğü Çorum toplantısından sonra, üyelerden toplantıya katılan teşebbüslerin güncel fiyat listelerini oluşturarak KUSAD’a göndermeleri talebinde bulunduğu açık olup, yukarıda yer verilen üç teşebbüsün (AKMEHMET, AYSER BAK ve MİSAFİR UN) bu talebi yanıtladığı görülmektedir.
- (215) Anılan Çorum toplantısı ve akabindeki KUSAD talebi ile bu talebe gelen cevapların, teşebbüslerin fiyat belirleme konusundaki iradelerini açık şekilde gösterdiği, dolayısıyla bu eylemlerin rekabeti kısıtlayıcı amacı açıkça ortaya koyduğu değerlendirilmektedir.
- (216) Öte yandan, buğday unu fiyatlarında peşin ve vadeli satışlarda fiyat farklılığı oluşması, kredi kartı çekimlerindeki komisyon farkı, nakliye gibi unsurlar nedeniyle anlık olarak uygulanan fiyatlar, liste fiyatından farklılaşabilmektedir. Ayrıca, her teşebbüsün fiyat listesi yayımlamadığı, fiyat listesi yayımlayan teşebbüslerin ise bu eylemi düzenli olarak gerçekleştirmedikleri, hatta yılda sadece birkaç defa fiyat listesi yayımlayan teşebbüsler olduğu önemle belirtilmelidir. Dolayısıyla işbu soruşturma kapsamında teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayıcı amaç unsurunu ortaya koyan, ortak iradeye işaret eden belgeler değerlendirmeye esas olarak alınacak, teşebbüslerin aylık ortalama fiyatları ise sadece belirgin artış trendi sergiledikleri durumlarda destekleyici olarak kullanılacaktır. Benzer gerekçeler, yukarıda yer verildiği üzere fiyat listeleri için de geçerlidir.
- (217) Bu noktada, soruşturma tarafı 44 üretici içerisinde Çorum toplantısına katılmış olanlar ile toplantıya katılımı tespit edilmemiş⁶⁵ olmakla birlikte, davet e-postasını aldıkları görülen teşebbüsler arasında, Haziran 2013 döneminden itibaren benzer fiyat hareketleri görülen 14 teşebbüsün ilgili dönem fiyatları, gözlem kolaylığı sağlanması bakımından iki ayrı grafikte aşağıda gösterilmektedir:

ALTINBAŞAK, AYSER BAK, BEŞGÖZ UN, HİTİT UN, MİSAFİR MİS BAŞAK UN, TAFLAN UN, YÜKSEL UN’da yapılan yerinde incelemelerde elde edilmiştir.

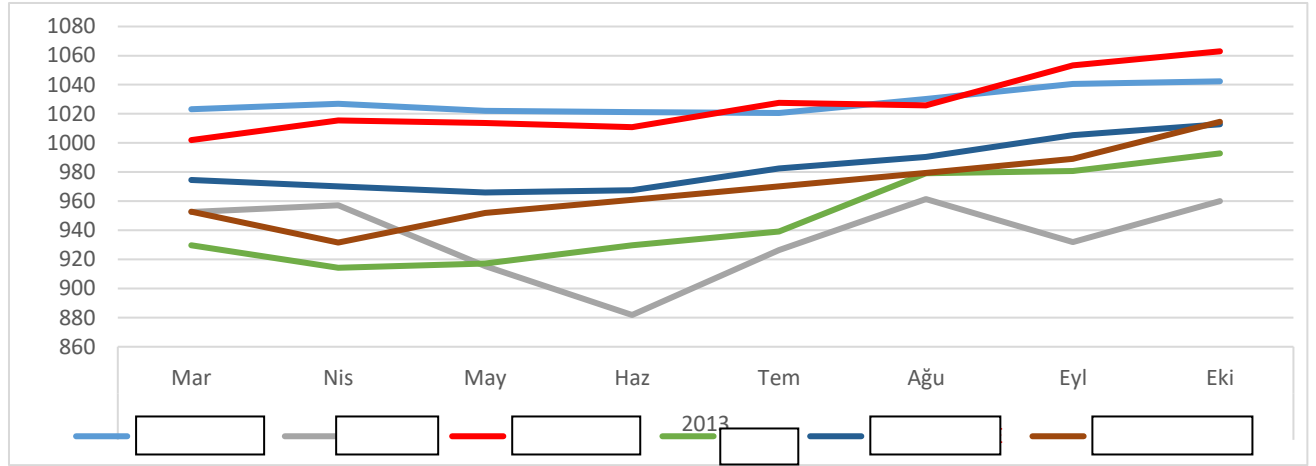
⁶⁴ AKÇAABATLILAR, AKMEHMET, ALTINBAŞAK, AMASYA UN, AYSERBAK, BAFRA ERİŞ, BEŞGÖZ UN, BİRSAN, ÇİÇEK UN, ÇORUM HİTİT UN, DARICA UN, DERVİŞOĞLU, ELSA, EMİROĞLU, ERENLER UN, GÜR UN, HÜSEYİNOVA, KOZLU, MERZİFON GÜLBAHAR, MİSAFİR UN, PAK PETROL, SARAY PETROL, TAFLAN UN, TEKSİN, TUNÇOĞLU, UNAY UN, UNSAN, USTA UN, ÜNSAN ÜNYE, YILMAZ UN, YÜKSEL UN ve ZAFER UN.

⁶⁵ KUSAD’ın toplantı katılımcı listelerini resmi olarak tutmadığı ve o dönem çekilmiş olan fotoğraflardan teşhis ederek katılımcı listesini bildirdiği önemle belirtilmelidir. Anılan nedenle, toplantı daveti gönderilen teşebbüslerin de rapor içerisinde ilgili yerlerde fiyat hareketleri ve fiyat listelerine ilişkin değerlendirmeler bulunmaktadır.

Grafik 8-Toplantı Daveti Alan ve Haziran 2013 Sonrası Fiyat Artışı Görülen Teşebbüsler-1 (TL)

Grafik 9- Toplantı Daveti Alan ve Haziran 2013 Sonrası Fiyat Artışı Görülen Teşebbüsler-2 (TL)

(218) Yukarıda yer verilen, ULUSOY, EMİROĞLU, BEŞGÖZ UN, YÜKSEL UN, USTA UN ve BİRSAN ve UNSAN'ın yer aldığı ilk grafik ve BAFRA ERİŞ, UNAY, AKMEHMET, ALTINBAŞAK, ÜNSAN ÜNYE, PAK PETROL ve TAFLAN'ın yer aldığı ikinci grafik incelendiğinde, her iki grafikte Ağustos 2013'e doğru fiyatların artarak birbirine yaklaştığı görülmektedir. Özellikle ilk grafikte USTA UN⁶⁶, ULUSOY ve UNSAN, ikinci grafikte ise UNAY⁶⁷ ve ALTINBAŞAK fiyatlarının, benzer şekilde PAK PETROL⁶⁸ ile AKMEHMET fiyatlarının Ağustos 2013'te birbirine oldukça yaklaştığı göze çarpmaktadır.

(219) Yukarıda ifade edildiği üzere fiyatların seyrini etkileyen çok sayıda etken bulunmasına rağmen, toplantıyı izleyen aylarda ortalama satış fiyatlarının yükseldiği ve birbirine yaklaştığı grafiklerde görülebilmektedir.⁶⁹ Öte yandan, fiyat grafiklerinin destekleyici

⁶⁶ USTA UN Ağustos ayı ortalama ton fiyatı (.....) TL, ULUSOY Ağustos ayı ortalama ton fiyatı (.....) TL, UNSAN Ağustos ayı ortalama ton fiyatı (.....) TL olarak gerçekleşmiştir.

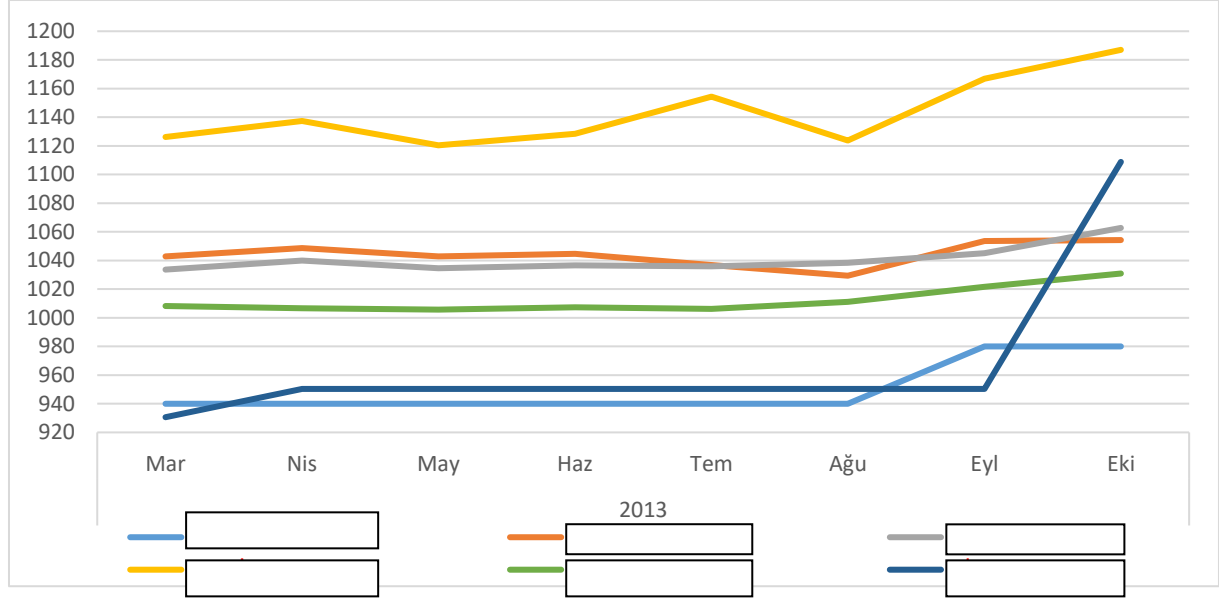
⁶⁷ UNAY Ağustos ayı ortalama ton fiyatı ve ALTINBAŞAK Ağustos ayı ortalama ton fiyatı aynı olup, (.....) TL olarak gerçekleşmiştir.

⁶⁸ PAK PETROL Ağustos ayı ortalama fiyatları (.....) TL, AKMEHMET Ağustos ayı ortalama fiyatları (.....) TL olarak gerçekleşmiştir.

⁶⁹ Haziran 2013'de gerçekleşen Çorum toplantısına katılan beş teşebbüs daha bulunmakta olup bunlar; MİSAFİR UN, SARAY PETROL, YILMAZ UN, ELSA VE HÜSEYİNOVA'dır. Toplantıya katıldıkları sabit olan teşebbüsler açısından veriler sağlıklı ve karşılaştırılabilir olmadığından, bu dönem için fiyat grafikleri oluşturulmamıştır. Diğer teşebbüsler ERENLER UN, KOZLU ve AMASYA UN'un belirtilen dönemde

rolü hatırd tutularak, Haziran 2013 Çorum toplantısına katılmayan KUSAD üyesi altı teşebbüsün fiyat hareketleri de incelenmiştir.

Grafik 10- Toplantıya Davet E-Postası Almış Ancak Toplantıya Katılım Sağlamamış Teşebbüslerin Haziran 2013 Sonrası Fiyatları⁷⁰ (TL)

- (220) 2013 Haziran Çorum toplantısına katılmadığı bilgisi bulunan AKÇAABATLILAR, ÇİÇEK UN, DARICA UN, DERVİŞOĞLU, TEKSİN UN ve ZAFER UN'un aynı dönem fiyatları incelendiğinde, yukarıdaki diğer grafiklerden farklı olarak Haziran, Temmuz ve Ağustos ayları fiyatlarında belirgin bir artış gözlenmemektedir⁷¹. Grafiklerden görüldüğü üzere toplantıya katılan teşebbüslerin fiyatlarının kendi içinde birbirine yakın seyrettiği, ek olarak toplantıya katılmayan teşebbüslerden bazılarının fiyatlarının da toplantıya katılan teşebbüslerin fiyatlarına gözle görülür şekilde yakınsadığı anlaşılmaktadır.
- (221) 02.07.2013 tarihinde KUSAD'ın üyelere fiyat listesi talebinin ardından, 22.07.2013 tarihinde KUSAD'ın teşebbüslere tekrar e-posta göndererek, talebi tekrarladığı anlaşılmaktadır. AKÇAABATLILAR, AKMEHMET, ALTINBAŞAK, AMASYA UN, AYSER BAK, BAFRA ERİŞ, BEŞGÖZ UN, BİRSAN, ÇİÇEK UN, DARICA UN, DERVİŞOĞLU, ELSA, EMİROĞLU, ERENLER UN, GÜR UN, HİTİT UN, HÜSEYİNOVA, KOZLU, MERZİFON GÜLBAHAR, MİSAFİR UN, PAK PETROL, SARAY PETROL, TAFLAN UN, TEKSİN UN, TUNÇOĞLU, ULUSOY, UNAY, UNSAN, USTA UN, ÜNSAN ÜNYE, YILMAZ UN, YÜKSEL UN ve ZAFER UN'a gönderilen e-postada, "İşletmelere ait güncel un fiyatlarının liste şeklinde derneğe iletilmesi" rica edilmektedir (Belge-287/40).
- (222) 02.07.2013 tarihindeki KUSAD fiyat listesi talebine benzer şekilde, 22.07.2013 tarihinde KUSAD'ın güncel un fiyat talebinin ardından iki saat sonra MİSAFİR MİS

verisi bulunmamaktadır. TUNÇOĞLU, HİTİT UN, MERZİFON GÜLBAHAR, AYSER BAK ve ŞİMŞEKLER'in fiyatlarında belirgin bir artış gözlenmemiştir.

⁷⁰ Yukarıda yer verilen üç grafik haricinde, soruşturma tarafı olup, 2013 yılına ilişkin düzenli veri bulunmadığı için fiyat grafiği oluşturulamamış olan AMASYA UN, ELSA, ERENLER UN, GÜR UN, HÜSEYİNOVA, KOZLU, MERZİFON GÜLBAHAR, MİSAFİR UN, SARAY PETROL, TUNÇOĞLU UN ve YILMAZ UN olmak üzere 11 teşebbüs bulunmaktadır.

⁷¹ ÇİÇEK UN ve DARICA UN'un fiyat hesaplama yönteminden kaynaklı olarak, gerçekleşen fiyatların grafikte gözlenen fiyatlardan farklılık gösterebileceği düşünülmektedir.

BAŞAK UN'un, yine 22.07.2013 tarihini taşıyan fiyat listesini KUSAD'a göndermesi (Belge-287/60) dikkat çekicidir.

- (223) 2013 yılı Temmuz ayında yukarıdaki gelişmelerin yaşanmasının ardından, 01.08.2013 tarihinde KUSAD tarafından AKMEHMET, ALAYBEYİ, BAFRA ERİŞ, KOZLU, MİSAFİR UN, TAFLAN UN, ULUSOY, UNAY, UNSAN, USTA UN, YÜKSEL UN'a ait⁷² 28.06.2013-22.07.2013 tarihleri arasındaki son yayımladıkları güncel fiyat listelerinin, ALAYBEYİ hariç olmak üzere ekte fiyat listesi bulunan tüm teşebbüslere toplu olarak gönderildiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, KUSAD'ın yukarıda bahsi geçen fiyat listesi gönderme talebinin, teşebbüsler nezdinde karşılık bulunduğu görülmektedir. E-postada KUSAD'ın "*Dosya sadece listesini derneğimize gönderen üyelerimiz arasında paylaşılmaktadır. ...*" notu, KUSAD'ın fiyat listelerinin teşebbüsler arasında karşılıklı paylaşılmasına ilişkin bir kontrol mekanizması kurmaya çalıştığını göstermektedir (Belge-287/41).
- (224) Öte yandan, Temmuz ayında yayımlanan fiyat listeleri incelendiğinde, AKMEHMET'in KUSAD'a gönderdiği 03.07.2013 tarihli e-postada bahsetmiş olduğu "*02/07/2013 DEN İTİBAREN FABRİKA TESLİMİ,(KDV VE NAKLİYE HARİÇ) PEŞİN VE VADELİ OLARAK MÜŞTERİYE GÖRE VEYA ADET VE ÖDEME DURUMUNA GÖRE 50.50 TL – 51.50 TL*" aralığına getirme çağrısı akabinde ilgili teşebbüslerin fiyatları aşağıda gösterilmektedir:

Tablo 64-Temmuz 2013 Döneminde Yayımlanan Fiyat Listeleri (TL)

Teşebbüs	Eski Fiyat ⁷³ Listesi Tarihi	Eski Fiyat	Yeni Fiyat Listesi Tarihi	Yeni Fiyat
ULUSOY	20.06.2013	49,5	02.07.2013	51,5
UNAY	20.06.2013	47,5	02.07.2013	50,5
UNSAN	24.06.2013	49,5	05.07.2013	50,5

- (225) Yukarıda yer verilen 01.08.2013 tarihli e-postanın, ertesi gün 02.08.2013 tarihinde aynı fiyat listelerinin teşebbüslere;

"...Revize un fiyat listesi ektedir

sizden güncel fiyat listeleri geldikçe, Un Fiyat Listemizi güncelleyip sizlerle paylaşacağız."

notuyla iletildiği görülmektedir. Bu sefer KUSAD, aynı teşebbüslere EMİROĞLU'nu da dahil ederek güncel fiyat listelerini tekrar göndermiştir. Benzer şekilde e-posta ekinde AKMEHMET, ALAYBEYİ, BAFRA ERİŞ, EMİROĞLU, KOZLU, MİSAFİR UN, TAFLAN UN⁷⁴, ULUSOY, UNAY, UNSAN, USTA UN ve YÜKSEL UN fiyat listeleri bulunmaktadır.

- (226) KUSAD'ın 02.07.2013 tarihli e-posta ile başlamış olduğu, un üreticilerinin güncel fiyatlarını takip etme amacıyla fiyat listelerini toplama ve teşebbüslere e-posta yoluyla yeniden iletme şeklindeki eyleminin, Ekim ayında devam ettiği görülmektedir. 12.10.2013 tarihinde KUSAD (.....) tarafından AKMEHMET, BAFRA ERİŞ, KOZLU,

⁷² TAFLAN UN ve USTA UN, fiyatlarını liste şeklinde paylaşmak yerine Excel belgeselini doldurmak suretiyle fiyatlarını göndermişlerdir.

⁷³ Tarafların ekmeklik buğday unu ürünlerinden 50 kg paketlik ürünlerinin fiyatları fiyat listeleri ve faturalarından alınarak grafikleştirilmiştir.

⁷⁴ TAFLAN'ın, 15.08.2013, 29.10.2013, 14.11.2013 tarihlerinde KUSAD'a fiyat listelerini gönderdiği anlaşılmaktadır.

MİSAFİR UN, UNSAN, USTA UN, TAFLAN UN, ULUSOY, UNAY UN, YÜKSEL UN'a gönderilen e-postanın içeriğinde

“... Derneğimize ulaşan son fiyat listelerine göre hazırlanan ek bilginize sunulur. Fiyatlarında değişiklik olan üyelerimizin listelerini derneğimize iletmelerini rica ederiz. ...”

ifadesi yer almakta olup, belge ekinde AKMEHMET, ALAYBEYİ, BAFRA ERİŞ, EMİROĞLU, KOZLU, MİSAFİR UN, TAFLAN UN, ULUSOY, UNAY, UNSAN, USTA UN ve YÜKSEL UN fiyat listeleri bulunmaktadır. Söz konusu teşebbüslerin ilgili döneme ilişkin fiyat listelerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 75- Ekim 2013 Döneminde Yayımlanan Fiyat Listeleri (TL)

Teşebbüs	Eski Fiyat ⁷⁵ Listesi Tarihi	Eski Fiyat	Yeni Fiyat Listesi Tarihi	Yeni Fiyatı
AKMEHMET	14.08.2013	53,46	12.10.2013	53,50
BAFRA ERİŞ	24.09.2013	48,50	11.10.2013	51,00
EMİROĞLU	01.07.2013	49,25	11.10.2013	52,50
ULUSOY	07.07.2013	50,50	11.10.2013	52,50
UNSAN UN	24.08.2013	50,00	11.10.2013	52,50
UNAY	02.07.2013	50,50	11.10.2013	51,00
YÜKSEL UN	05.01.2013	50,00	12.10.2013	52,00
TAFLAN UN	01.08.2013	52,00	28.10.2013	54,00

- (227) 30.10.2013 tarihine ait bir başka e-postada ise, KUSAD tarafından, sadece ULUSOY ve UNAY'ın 28.10.2013 tarihinde yayımladığı fiyat listelerinin; AKÇAABATLILAR, AKMEHMET, ALTINBAŞAK, AMASYA UN, AYSER BAK, BAFRA (ERİŞ), BİRSAN, BEŞGÖZ UN, DARICA UN, ÇİÇEK UN, ÇORUM UN⁷⁶, DERVİŞOĞLU, ELSA, EMİROĞLU, ERENLER UN, GÜR UN, HİTİT UN, KOZLU, MERZİFON GÜLBAHAR, , PAK (BAFRA) UN, USTA UN, TAFLAN UN, TEKSİN UN, TUNÇOĞLU, UNAY UN, UNSAN, ÜNSAN ÜNYE, YILMAZ UN, YÜKSEL UN ve ZAFER UN olmak üzere toplam 30 üye teşebbüse gönderildiği görülmektedir⁷⁷ (Belge 287/27). Belge içeriğinde;

“...”

Henüz fiyat listesini bizlere ulaştırmayan üyelerimizin de derneğimiz tarafından yürütülen bu faaliyete katılmalarını temenni ediyoruz.”

ifadesi yer almaktadır.

- (228) Bu noktada, KUSAD ile yukarıda yer verilen teşebbüsler arasında 01.08.2013 ile 30.10.2013 tarihleri arasındaki iki aylık bir dönemde beş ayrı tarihte fiyat listesi paylaşımı yapıldığı anlaşılmaktadır.

- (229) 2013 Ağustos ve Ekim aylarında yapılan fiyat listesi paylaşımlarına benzer şekilde, 11.11.2013 tarihinde KUSAD tarafından ULUSOY'a ait 11.11.2013 tarihli güncel fiyat listesi, AKMEHMET, BAFRA (ERİŞ), EMİROĞLU, KOZLU, MİSAFİR UN, UNSAN, USTA UN, TAFLAN UN, UNAY, UNSAN, ÜNSAN ÜNYE ve YÜKSEL UN'a gönderilmiştir (Belge-287/38). Belgede;

“Sayın üyelerimiz, listemizdeki Ulusoy Un fiyat listesi güncellenmiştir”

ifadesi yer almaktadır.

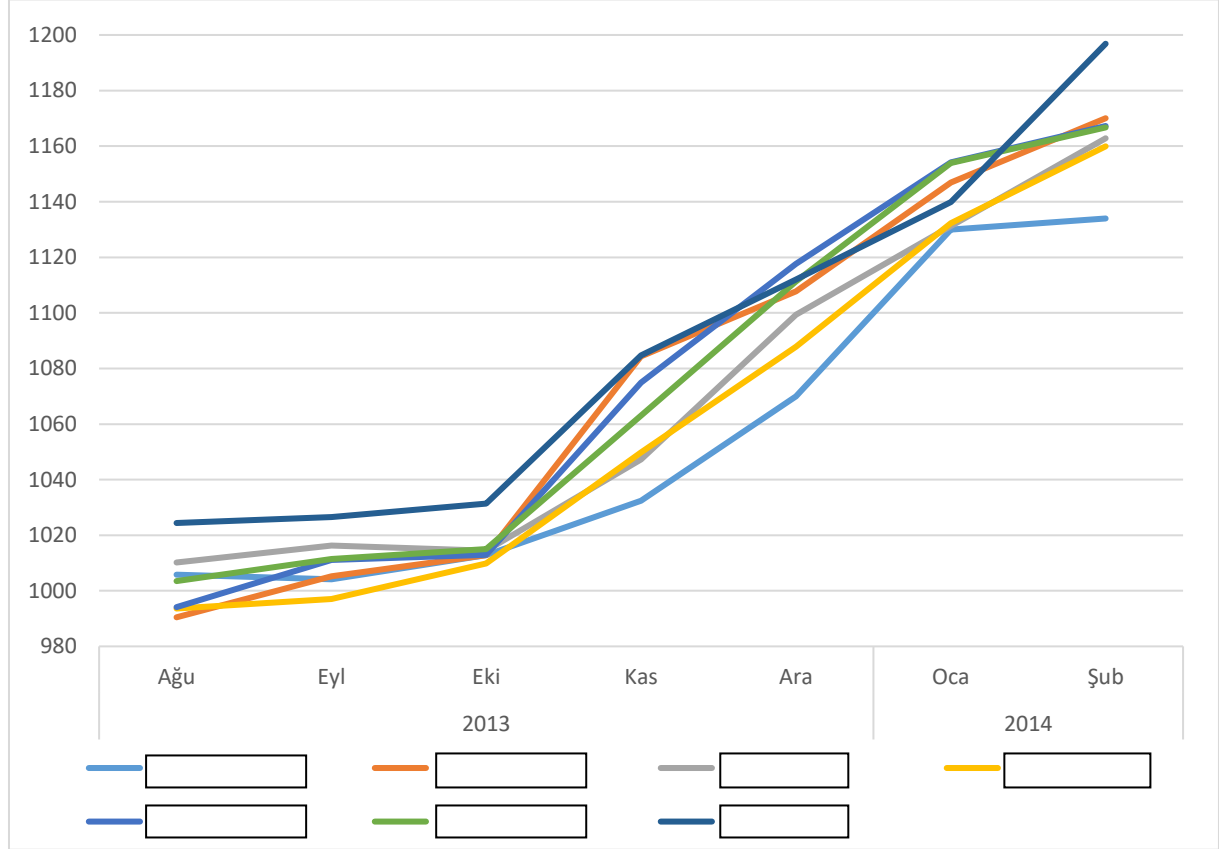
⁷⁵ Tarafların ekmeçlik buğday unu ürünlerinden 50 kg paketlik ürünlerinin fiyatları, fiyat listeleri ve faturalarından alınarak grafikleştirilmiştir.

⁷⁶ Soruşturma tarafı değildir.

⁷⁷ Yapılan yerinde incelemelerde AKMEHMET, BEŞGÖZ UN ve DARICA UN olmak üzere üç teşebbüste de söz konusu belge elde edilmiştir.

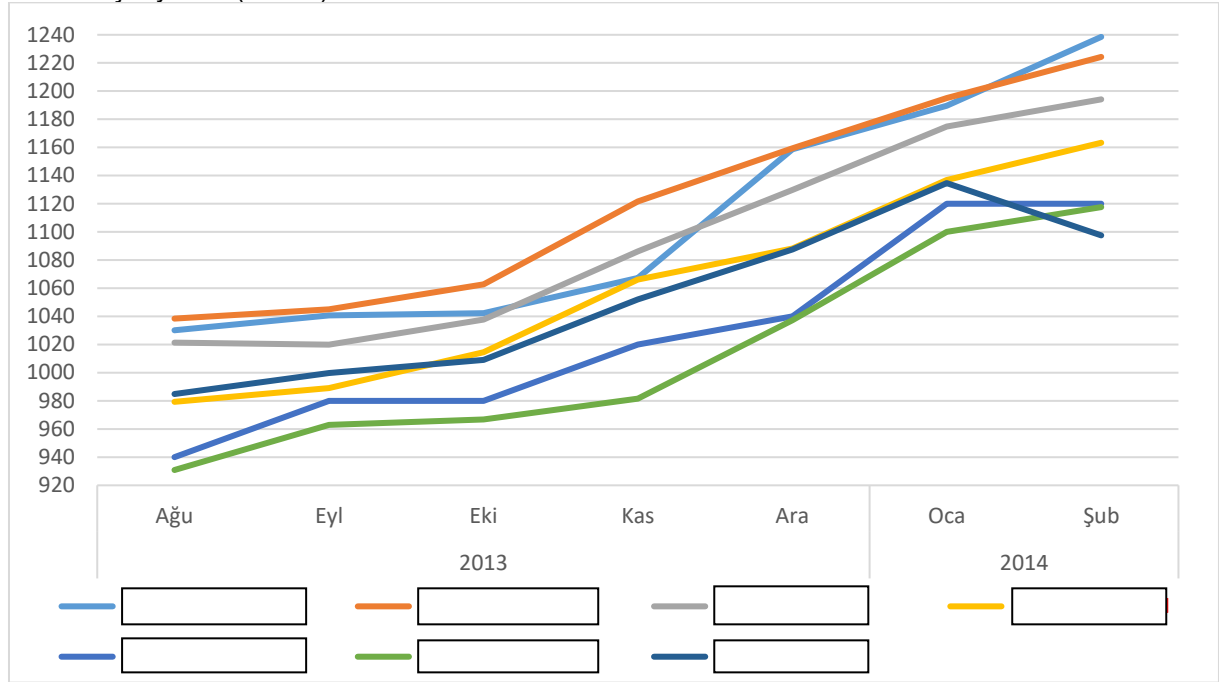
(230) TAFLAN UN, KUSAD'ın ULUSOY fiyat listesini paylaştığı 11.11.2013 tarihinden üç gün sonra KUSAD'a güncel fiyat listesini göndermiştir. Gerek yukarıda 30.10.2013 tarihli e-postanın alıcısı konumundaki teşebbüsler, gerekse 11.11.2013 tarihli e-postanın içinde bulunduğu dönem bakımından, ilgili⁷⁸ teşebbüslerin fiyat hareketleri incelenmiştir.

Grafik 11- Mayıs 2013-Şubat 2014 Dönemine İlişkin Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin Ekmeklik Buğday Unu Satış Fiyatları (ton/TL)

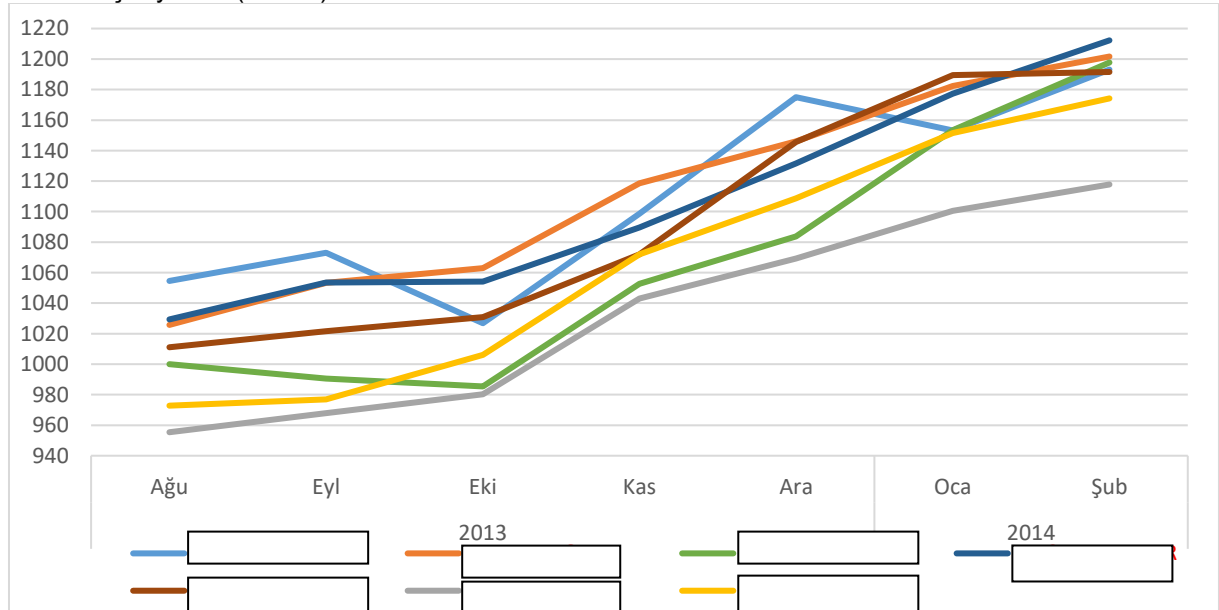

⁷⁸ E-postanın alıcısı konumunda olan soruşturma taraflarından AMASYA UN, ERENLER UN ve KOZLU verilerinin temin edilememesi nedeniyle grafiğe dâhil edilmemiştir. MİSAFİR UN, MERZİFON GÜLBAHAR, AYSER BAK ve TAFLAN UN verileri bulunmakla birlikte söz konusu verilerden herhangi bir çıkarımda bulunmak mümkün olmamıştır.

Grifik 12- Mayıs 2013-Şubat 2014 Dönemine İlişkin Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin Ekmeklik Buğday Unu Satış Fiyatları (ton/TL)

Grifik 13- Mayıs 2013-Şubat 2014 Dönemine İlişkin Soruşturma Tarafı Teşebbüslerin Ekmeklik Buğday Unu Satış Fiyatları (ton/TL)

(231) Söz konusu grafikler, Ekim-Kasım 2013 döneminde fiyatların belirgin şekilde yükseldiğine işaret etmektedir.

(232) Öte yandan, ULUSOY ve UNAY fiyatlarının güncellenerek AKMEHMET, BAFRA (ERİŞ), EMİROĞLU, KOZLU, MİSAFİR UN, UNSAN, USTA UN, TAFLAN UN, UNAY, ÜNSAN ÜNYE ve YÜKSEL UN'a gönderildiği 11.11.2013 tarihi bakımından, aşağıda ilgili dönem fiyat listesi incelendiğinde AKMEHMET, UNSAN ve USTA UN'un ULUSOY ile aynı gün, TAFLAN UN'un ise ULUSOY'dan dört gün sonra 15.11.2013 tarihinde fiyat listesi değişikliği yaptığı görülmektedir. Ayrıca yukarıda ifade edildiği üzere, TAFLAN UN'un 14.11.2013 tarihinde ileri tarihli fiyat listesini (15.11.2013) KUSAD'a göndermiş olması dikkat çekicidir. Aşağıda bu tarihi de içine alan dönemde, liste yayımlamış teşebbüsler bakımından fiyat listesi değişiklikleri gösterilmektedir:

Tablo 86- Kasım 2013 Döneminde Yayımlanan Fiyat Listeleri (TL)

Teşebbüs	Eski Fiyat ⁷⁹ Listesi Tarihi	Eski Fiyat	Yeni Fiyat Listesi Tarihi	Yeni Fiyatı
AKMEHMET	30.10.2013	56,00	11.11.2013	58,50
ALAYBEYİ	24.10.2013	61,00	11.11.2013	65,00
ULUSOY	28.10.2013	55,50	11.11.2013	57,50
UNSAN UN	28.10.2013	55,00	11.11.2013	58,00
USTA UN	01.11.2013	50,00	11.11.2013	51,50
UNAY	28.10.2013	54,00	11.11.2013	57,00
BAFRA ERİŞ	28.10.2013	55,50	11.11.2013	57,50
YÜKSEL UN	-	-	12.11.2013	57,00
TAFLAN UN	28.10.2013	54,00	15.11.2013	57,00
DERVİŞOĞLU	26.10.2013	55,00	04.11.2013	57,00
EMİROĞLU	30.10.2013	55,50	06.01.2014	62,50

(233) ULUSOY'un fiyat listesini güncelleyerek teşebbüslere gönderildiği 11.11.2013 tarihinde AKMEHMET, ALAYBEYİ, UNSAN, BAFRA ERİŞ VE USTA UN'un ULUSOY ile aynı gün fiyat değişikliği yaptığı göze çarpmaktadır.

(234) 2013 yılına ilişkin son belge ise 19.12.2013 tarihinde AKMEHMET tarafından KUSAD'a iletilen e-postadır (Belge-287/28). Adı geçen belgede;

"SAYIN (.....),
(.....).

DOLARDAKİ TIRMANIŞ ÜRKÜTÜCÜ BOYUTLARDA.

UN FİYATLARI HALA ÇOK DÜŞÜK, NE YAPACAĞIZ.

HERGÜN ALEYHİMİZE İŞLİYOR.

ŞU AN İTİBARIYLA EN AZ 3.50 TL İLE 4.00 TL ARASINDA UN ÇUVAL

FİYATLARINI ARTTIRALIM.

ÖNCÜLÜK YAPMANIZI VE ACİLEN HAREKETE GEÇMENİZİ RİCA EDİYORUZ

SELAMLAR,

(.....)"

ifadeleri yer almaktadır.

(235) Anılan belgede, AKMEHMET tarafından, 2013 sonu itibarıyla KUSAD (.....) ve aynı zamanda ULUSOY (.....) olan (.....)'dan zam konusunda öncülük yapmasının talep edildiği görülmektedir.

(236) Bu talebin ardından, 2014 yılı başında, 08.01.2014 tarihinde Samsun'da KUSAD üyesi teşebbüslerin tekrar bir toplantı düzenledikleri anlaşılmaktadır (Belge-361). KUSAD'dan gelen bilgilere göre ilgili toplantıya ULUSOY, AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TUNÇOĞLU, AKMEHMET, BEŞGÖZ UN, YILMAZ UN, ERUN, ŞİMŞEKLER, ELSA, TAFLAN UN, KOZLU, DERVİŞOĞLU, AYSER BAK, YÜKSEL UN, EMİROĞLU, HÜSEYİNOVA, ERENLER UN, HİTİT UN, USTA UN, ALTINBAŞAK, ÇİÇEK UN, UNAY ve UNSAN'ın katıldığı bildirilmiştir.

(237) 08.01.2014 toplantısına ilişkin ilk belge, 09.01.2014 tarihinde KUSAD (.....) tarafından BİRSAN, BEŞGÖZ UN, UNSAN, GÜR UN, TAFLAN UN, ZAFER UN, TEKSİN UN, AKMEHMET UN, DARICA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, DERVİŞOĞLU, ÜNSAN ÜNYE, KOZLU, PAK PETROL, EMİROĞLU, AKÇAABATLILAR, EJDER UN, UNAY, ERENLER UN, ÇORUM UN, YÜKSEL UN, HİTİT UN, ELSA, ALTINBAŞAK, USTA UN, AMASYA UN, TUNÇOĞLU, ÇİÇEK UN, AYSER BAK, HÜSEYİNOVA, YILMAZ UN, MİSAFİR UN, ŞİMŞEKLER, BAFRA ERİŞ, ERUN, AKKAR UN, TAFLAN UN,

⁷⁹ Tarafların ekmeçlik buğday unu ürünlerinden 50 kg paketlik ürünlerinin fiyatları fiyat listeleri ve faturalarından alınarak grafikleştirilmiştir.

SARAY PETROL ve ULUSOY'a gönderilen e-postadır (Belge-287/48). Söz konusu e-postada:

“Sayın Üyelerimiz,

Dün gerçekleştirdiğimiz toplantıda da kullanılan un maliyet tablosu ekte bilginize sunulur.”

ifadesi yer almaktadır. Söz konusu e-postada yer alan ifadeler, un üreticileri tarafından fiyat listelerinin yanı sıra maliyet hesaplarının da görüşüldüğü ve paylaşıldığını da göstermesi bakımından önemlidir. E-postanın gönderildiği teşebbüsler arasında, daha önceki tarihli e-postalarda adı geçmeyen AKKAR UN, ŞİMŞEKLER, ERUN ve SARAY PETROL unvanlı teşebbüsler de bulunmaktadır. Söz konusu dört teşebbüsün diğer e-postaların alıcısı olmadığı gibi, teşebbüsler arası fiyat listeleri paylaşımlarının da tarafı konumunda olmadığı belirtilmelidir.

(238) Anılan e-postayla bağlantılı olarak, yukarıda adı geçen 39 teşebbüse 11.01.2014 tarihinde gönderilen e-postanın ekinde AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TUNÇOĞLU, AKMEHMET, BEŞGÖZ UN, YILMAZ UN, ERUN, HASAŞ HASUN, ŞİMŞEKLER, ELSA,⁸⁰ HASAN USTA, TAFLAN UN, KOZLU⁸¹, AYSER BAK⁸², YÜKSEL UN, EMİROĞLU, HÜSEYİNOVA, ERENLER UN, HİTİT UN, USTA UN, ALTINBAŞAK, ÇİÇEK UN, ULUSOY, UNSAN ve DERVİŞOĞLU'na ait güncel fiyatlar yer almaktadır⁸³.

(239) Ayrıca söz konusu e-postada aşağıdaki ifadelere yer verilmektedir (Belge-287/49):

“Sayın Üyelerimiz,

Ekte, 8 ocak tarihinde yapılan toplantımızda, katılan meslektaşlarımızın verdiği fabrika satış teslimi fiyatları yer almaktadır.

Toplantıya katılan meslektaşlarımız arasında, yükselen buğday fiyatları ve döviz kurlarındaki artışın devam edeceği beklentileri sebebi ile, fiyatların fabrika teslimi 60 tl vadeli seviyesine gelmesi gerektiği konusunda görüş birliği bulunmaktadır...

ifadeleri yer almaktadır. E-postanın ekinde yer alan Excel verisi aşağıda sunulmaktadır:

⁸⁰ Söz konusu Excel dosyasında ZEYBEK UN olarak geçmektedir. ZEYBEK UN, ELSA'nın markasıdır.

⁸¹ Söz konusu Excel dosyasında MİSUN olarak geçmektedir. MİSUN, KOZLU'nun markasıdır

⁸² Söz konusu Excel dosyasında SİVAS BEYİ UN olarak geçmektedir. SİVAS BEYİ UN, AYSERBAK'ın markasıdır.

⁸³ HASAŞ HASUN ve HASAN USTA soruşturmaya taraf değillerdir.

1	FİRMA	UN
2	AMASYA UN	56
3	GÜLBAHAR UN	57 - 58,5
4	TUNÇOĞLU UN	55 - 57
5	AKMEHMET UN	60 - 61
6	BEŞGÖZ UN	56 - 58
7	YILMAZ UN	56 - 58
8	ERUN ERBAA	56 - 58
9	ÇORUM HASUN	56 - 59
10	SİVAS UN	56 - 58
11	ZEYBEK UN	56 - 57
12	HASAN USTA	55 - 57
13	TAFLAN UN	58 vade
14	MİSUN	57,5
15	SİVAS BEYİ UN	58 - 60
16	YÜKSEL UN	58,5 - 60
17	EMİROĞLU UN	58 - 60
18	ŞİRİN UN	55 - 57
19	ERENLER UN	59 vade
20	ÇORUM HİTİT UN	58 - 60
21	SOMUN	59 - 59
22	ALTINBAŞAK UN	55 - 57
23	ÇİÇEK UN	59 - 60
24	ULUSOY UN	57,5 - 61
25	OSMANLI UN	58
26	DERVİŞOĞLU UN	59 vade

- (240) Söz konusu belgenin ekinde yer alan fiyatların birbirine yakın seyrettiği görülmektedir. Bu durum KUSAD'ın önceki belgelerde gösterilmiş olan fiyatları takip etme çabasının bir sonucu olarak değerlendirilmektedir. Yukarıda yer verilen toplantı sonrasında teşebbüslere gönderilen e-postada geçen "fiyatların fabrika teslimi 60 tl vadeli seviyesine gelmesi gerektiği konusunda görüş birliğine varıldığı" şeklindeki ifade, teşebbüslerin doğrudan iletişim kurarak, fiyat belirlemeyi amaçladıklarına işaret etmektedir. Nitekim aşağıda sunulan, teşebbüslerin Ocak 2014 döneminde yayımladıkları fiyat listeleri, e-postada ifade edilen "fiyatların 60 tl seviyesine gelmesi" yönündeki görüş birliği ile paralellik arz etmektedir.

Tablo 97- Ocak 2014 Döneminde Yayımlanan Fiyat Listeleri (TL)

Teşebbüs	Eski Fiyat ⁸⁴ Listesi Tarihi	Eski Fiyat	Yeni Fiyat Listesi Tarihi	Yeni Fiyatı
AKMEHMET	11.11.2013	51,50	06.01.2014	61,50
AKÇAABATLILAR	01.01.2014	66,50	01.02.2014	70,00
BİRSAN	18.11.2013	53,50	06.01.2014	55,00
DERVİŞOĞLU	04.11.2013	57,00	20.01.2014	61,00
EMİROĞLU	30.10.2013	55,50	06.01.2014	62,50
ULUSOY	11.11.2013	57,00	07.01.2014	58,00
HÜSEYİNOVA	01.12.2013	52,00	01.02.2014	55,00

- (241) Söz konusu KUSAD e-postaları ve teşebbüslerin yayımladıkları fiyat listeleri ile KUSAD'a iletilen güncel fiyatlar birlikte değerlendirildiğinde, Ekim 2013-Ocak 2014 arası dönemde anılan teşebbüslerin fiyatlarını aralarında görüştikleri tespit edilmiştir.

⁸⁴ Tarafların ekmeçlik buğday unu ürünlerinden 50 kg paketlik ürünlerinin fiyatları, fiyat listelerinden alınarak grafikleştirilmiştir.

(242) 2014 yılına ilişkin bir sonraki belge 03.07.2014 tarihinde KUSAD'ın, ALAYBEYİ, BAFRA ERİŞ, TAFLAN UN, ULUSOY, UNAY ve UNSAN'a ait güncel fiyat listelerini AKMEHMET, AMASYA UN, BAFRA ERİŞ, EMİROĞLU, KOZLU, UNSAN, TAFLAN UN, TEKSİN UN, ULUSOY, UNAY, USTA UN, ÜNSAN ÜNYE, YÜKSEL UN'a gönderilmesidir. ULUSOY'da yapılan yerinde incelemede elde edilen bu belgede, 2013 yılına benzer şekilde, fiyat güncellemesi yapılan listelerin teşebbüsler arasında paylaşıldığı görülmektedir. Belgede:

“Güncel un fiyat listesi ekte bilginize sunulur. Listede Taflan Un firmasının fiyatları güncellenmiştir.”

ifadesi yer almaktadır.

(243) 2015 yılına ilişkin ilk belgede, Ocak ayında fiyatları arttırmak konusunda bir hareket başlatılması için ULUSOY'a talepte bulunulduğu görülmektedir.

(244) 29.01.2015 tarihinde (.....)'den ULUSOY Yönetim Kurulu Üyesi (.....) ve (.....)'a gönderilen “DOLAR ARTIŞI VE UN FİYATLARI” konulu e-postada (Belge-287/29);

“... DOLAR HER AN SAATLİ BOMBA. ... SİZLERİNDE UN FİYATLARINA MÜDAHALE ETMENİZ ... SAYIN (.....), SEVGİLİ (.....) LÜTFEN ACİL BİR ÇÖZÜM BULALIM.

BÖYLE OLMAZ, BÖYLE GİTMEYECEĞİNİ HEPİMİZ BİLİYORUZ.

İLGİNİZİ VE GEREĞİNİ RİCA EDİYORUM. ...”

ifadesi, aynı tarihte (.....) tarafından;

“Değerli (.....),

Bu serzenişine hepimiz katılıyoruz,

Ama öncü olacak birini bir türlü bulamıyoruz.

Hepimiz korkuyoruz mal satamamaktan.

Talebin de yavaşladığı bir dönemde, zam yapmak zorlaşıyor.

Ama sonuç olarak zararına çalışılmış oluyor.

Bir hareket başlatmak için,

müsaadenle aşağıdaki mailini yönetim kurulundaki arkadaşlarla paylaşmak istiyorum.”

olarak yanıtlanmıştır.

(245) E-postanın devamında (.....) (.....)'a cevaben;

“(.....),

Öncelikle samimiyetine ve ilgine teşekkür ederim.

Gönderdiğim maili yönetimdeki arkadaşlarla paylaş tabii ki, memnun olurum üstelik, yeterki sonuç alalım, doğru olanı yapalım.

Zira hem üretiyor ve hemde kendimiz satıyoruz, para kazanalım istiyoruz.

Sevgilerimle,”

ifadesini kullanmıştır.

(246) Ardından (.....), söz konusu paylaşımı KUSAD, KOZLU, AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TAFLAN UN, TUNÇOĞLU UN ve YÜKSEL UN'a aşağıdaki ifadelerle iletmiştir:

“Değerli Yönetim Kurulu arkadaşlarım,

(.....) serzenişini ve talebini size aşağıda iletiyorum.

Elimizden ne gelir bilemiyorum ama, bize öncülük edecek, zam yapıp arkasında duracak bir firmaya ihtiyaç var anladığım kadarıyla.

En azından fikren buna hazırlanmak açısından, görüşlerinizi rica ederim.

Sevgi ve Saygılarımla

(.....)”

- (247) Sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin, KUSAD’dan buğday unu fiyatlarını yükseltme konusunda bir beklenti içerisinde oldukları, bu noktada KUSAD’ın teşebbüslerin fiyat taleplerini toplayıcı ve belirlenen fiyatları yeniden üyelere dağıtıcı bir işlev gösterdiği, KUSAD’ın (.....) ve aynı zamanda ULUSOY’un (.....) olan (.....)’ın fiyat artırım taleplerini reddetmediği ve fiyatların yükseltilmesi için aynı zamanda KUSAD Yönetim Kurulu üyesi olan diğer rakip teşebbüslerle (KOZLU, AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TAFLAN UN, TUNÇOĞLU UN ve YÜKSEL UN) doğrudan iletişime geçtiği tespit edilmektedir. KUSAD raporun önceki bölümlerinde yer verildiği üzere üreticilerden yayımladıkları fiyat listelerini talep etmiş olup çeşitli tarihlerde fiyat ve maliyetlerin görüşüldüğü toplantılar düzenlemiştir. Söz konusu belgeler bir arada değerlendirildiğinde KUSAD’a iletilen bu talebin sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin beklentilerini ve KUSAD’ın rolünü açıkça gösterdiği düşünülmektedir.
- (248) Bu yazışmalardan bir süre sonra 11.02.2015 tarihinde, ULUSOY’un AMASYA UN’a, ULUSOY ve UNAY UN’a ait 02.02.2015 tarihli güncel fiyat listesini gönderdiği görülmektedir (Belge-287/31). “FW: ULUSOY UN VE UNAY UN 02.02.2015 TARİHLİ REVZE EDİLMİŞ FİYAT LİSTESİ” konulu e-posta ekinde ULUSOY ve UNAY’a ait 02.02.2015 tarihli fiyat listeleri bulunmaktadır. Aynı gün, ULUSOY yetkilisinin AMASYA UN⁸⁵ yetkilisine “FW:” konulu e-posta ekinde UNSAN’a ait 02.02.2015 tarihli fiyat listesini göndermiş olması dikkat çekicidir.
- (249) Söz konusu belgelerde ULUSOY ve UNAY ile UNSAN’ın fiyatlarını aynı gün, 02.02.2015 tarihinde revize etmiş olmaları bakımından önemlidir. İki teşebbüsün 02.02.2015 tarihinde 50 kg lık ekmeklik un fiyatlarını 63 TL olarak eşitledikleri görülmektedir. Nitekim yukarıda ifade edildiği üzere, 11.10.2013, 28.10.2013 ve 11.11.2013 tarihlerinde ULUSOY, UNAY ve UNSAN’ın aynı gün fiyat listelerini revize ettikleri gösterilmiştir. Dolayısıyla teşebbüsler arası iletişimin 2013 yılından beri devam ettiğini söylemek mümkündür.
- (250) Söz konusu fiyat listelerinin revize tarihi olan 02.02.2015 tarihinin öncesi ve sonrası bakımından ULUSOY ve UNSAN başta olmak üzere diğer teşebbüslerin fiyat listesi değişikliklerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:
- (251) MERZİFON GÜLBAHAR’da yapılan yerinde incelemede bulunan belgede ise, ULUSOY ve UNAY’ın 19.10.2015 tarihinde revize ettiği fiyat listesinin, ULUSOY yetkilisi tarafından aynı gün AMASYA UN ve MERZİFON GÜLBAHAR’a gönderildiği görülmektedir (Belge-287/58).
- (252) Öte yandan, bazı teşebbüslerin birbirleri ile ileri tarihli fiyat listelerini de paylaşabildikleri görülmektedir. 28.11.2015 tarihinde NİHORUZ’un, MİSAFİR UN’a ileri tarihli (01.12.2015) fiyat listesi paylaşımında bulunduğu anlaşılmaktadır (Belge-287/61). Söz konusu fiyat listesinin doğrudan rakipler arasında paylaşılması ve ileriye dönük olması,

⁸⁵ AMASYA UN’un Eylül 2015 öncesi dönem bakımından fiyat listesi bulunmamaktadır.

teşebbüslerin gelecekte uygulayacakları fiyatları da rakiplerine ilettiklerini göstermektedir.

- (253) 29.11.2016 tarihinde ULUSOY yetkilisi (.....) tarafından “RE: FİYAT GEÇİŞ BİLDİRİMİ / 28.11.16 tarihli Fiyat Listeleri” konulu e-posta ULUSOY yetkililerine gönderilmiş olup, söz konusu iç yazışma ekinde “UNSAN/OSMANLI UN” fiyat listesi bulunmaktadır (Belge-287/6).
- (254) Benzer şekilde, 01.12.2016 tarihinde UNSAN’dan ZAFER UN (.....)’ya gönderilen “Fiyat Listesi” konulu e-postanın ekinde 29.11.2016 tarihine ait UNSAN fiyat listeleri yer almaktadır (Belge-287/46). Bu noktada, UNSAN’ın fiyat listesinin aynı gün hem ULUSOY içinde paylaşıldığı, hem de UNSAN’ın listesini ZAFER UN’a gönderdiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla belge, rakipler arası doğrudan iletişimin 2016 yılında da sürdüğüne işaret etmektedir.
- (255) Aşağıdaki tabloda UNSAN’ın (OSMANLI) ve ULUSOY’un bir gün arayla fiyat listelerini güncelledikleri ve aynı kategorideki benzer ürünlerinin fiyatlarını eşitledikleri görülmektedir:

Tablo 18- Kasım 2016 Döneminde Yayımlanan Fiyat Listeleri (TL)

Teşebbüs	Eski Fiyat Listesi Tarihi	Eski Fiyat	Yeni Fiyat Listesi Tarihi	Yeni Fiyatı
UNSAN	28.09.2016	65	29.11.2016	69
ULUSOY	05.10.2016	67	28.11.2016	69

- (256) Fiyat geçişlerinin uygulamadaki yansımaları, Aralık 2016’da yapılan ULUSOY iç yazışmasında görülebilmektedir. 05.12.2016 tarihinde ULUSOY yetkilileri arasında yapılan yazışmada,

“Geçtiğimiz haftayı ani bastıran zam ile geçirdik diyebiliriz üst segment unlar direk fiyat geçişini uygulamalarına rağmen alt ve orta segment unlarda bu geçiş ara fiyat uygulamaları ile devam ediyor gözükmekte.....ekmeklik unları 66-69 olmasına rağmen Kota adı altında 64-67 listesinden devam ediyorlar bu ay için ...”

ifadeleri yer almaktadır. Söz konusu e-posta, fiyat geçişlerinde açıklanan liste fiyatlarının kimi zaman geçiş anında uygulanmayabildiğini, liste yayımlanmasından itibaren bir süre eski fiyatların devam edebildiğini göstermektedir.

- (257) 2017 yılına gelindiğinde, 20.03.2017 tarihinde PAK PETROL’ün ULUSOY’a beş gün önceki fiyat listesini gönderdiği, ULUSOY’un ise PAK PETROL listesini aynı gün ZAFER UN⁸⁶ ve UNSAN’a gönderdiği görülmektedir (Belge-287/9).

Tablo 109- Mart 2017 Döneminde Yayımlanan Fiyat Listeleri

Teşebbüs	Eski Fiyat listesi tarihi	Eski fiyat	Yeni fiyat listesi tarihi	Yeni fiyat
UNSAN	29.11.2016	69	20.03.2017	72
ULUSOY	28.11.2016	69	10.03.2017	72
PAK PETROL	-	-	15.03.2017	72

- (258) 22.03.2017 tarihinde KUSAD tarafından Samsun’da düzenlenen toplantıya, USTA UN, ULUSOY, ALTINBAŞAK, KOZLU, DARICA UN, TUNÇOĞLU, BEŞGÖZ UN, MERZİFON GÜLBAHAR, YILMAZ UN, TAFLAN UN, ZAFER UN, PAK PETROL, UNAY, HÜSEYİNOVA, ERUN, UNSAN, EMİROĞLU ve ELSA’nın katıldığı toplantıdır. Söz konusu toplantının içeriğine ilişkin 23.03.2017 tarihli ELSA iç yazışmasında (Belge-287/56);

⁸⁶ Fiyat listesi bulunmadığı için ZAFER UN tabloya alınmamıştır.

“Toplantıda başta Ulusoy, Osmanlı, Som, Cesur, Mis tüm bölge firmaları patron düzeyinde toplantıya katıldı. Toplantıda TUSAF (Türkiye Un Sanayicileri Federasyon) (.....) tarafından sunum yapıldı. ... Gelineen durumda, Türkiye Rusya’dan buğday ithalatını yasaklamış durumda. Bu durum kısa zamanda çözülemeyecek görülüyor. ...

Sonuç:

3) Geçen hafta yapılan 3 TL fiyat zammını tavizsiz uygulamamız gerekecek.

4) Vadeli satışlardan uzak durmalıyız.

...

5) Fiyat artışı 3 TL üzerine de çıkabilir müşterileri bu konuda bilinçlendirin.

6) Bu dönemde müşteri kaybedebileceğimiz gibi rakip firmalar da müşteri kaybedecektir, bunu unutmayın. Sağlam, dürüst olarak gözlemlediğiniz bu müşterilere ziyaret gerçekleştirerek fırsat kollamalısınız. Çünkü bu dönemde bazen rasyonaliteden ziyade duygusallık ön plana çıkabiliyor.

...

Stratejiyi özgüvenli olarak sahaya yansıtmanız gerekir. Bazı firmaların kısa dönemli taktikleri olabilir sizi yanıltmasın.

ifadeleri yer almaktadır. Söz konusu belge, toplantıda fiyat artışlarının görüşüldüğünü açıkça göstermektedir. Nitekim yukarıda yer verilen tabloda belirtildiği üzere, belge tarihinden yaklaşık bir hafta önce UNSAN, ULUSOY’un 3 TL zam yaptığı, PAK PETROL’ün ise aynı zaman diliminde yeni fiyat listesi yayımladığı görülmektedir. Ayrıca belge incelendiğinde, rakip teşebbüslerin kısa dönemli fiyat indirimleri yapabileceği ancak bunun bir strateji olduğu, genel zamdan taviz verilmemesi gerektiği vurgulanmıştır.

(259) 2018 yılına ait ilk belge, 05.03.2018 tarihinde PAK PETROL iç yazışmasında ULUSOY maliyet tablosunun paylaşılmasıdır (Belge-287/35). Belgede;

“(.....),
İstemiş olduğunuz maliyet tabloları ekte bilginize sunulmuştur,
Pak un ve Ulusoy olmak üzere iki firmanın tablolarını paylaşım bilginize
...”

ifadesi yer almaktadır.

(260) Söz konusu belge, teşebbüslerin güncel veya ileriye dönük fiyat listeleri yanında birbirlerinin maliyet tablolarını da edinebildiklerine işaret etmektedir.

(261) Yukarıda yer verilen rakibe ait maliyet tablosu içeren e-posta tarihinden yaklaşık bir ay sonra, 09.04.2018 tarihinde, KUSAD (.....)’dan bir kez daha un fiyatlarına müdahale etmesinin talep edildiği görülmektedir (Belge-287/11). AKMEHMET UN yetkilisinin müdahale talebine karşılık KUSAD (.....) ve aynı zamanda ULUSOY (.....)’un “Maliyetler üzerine tartışılacak bir toplantıyı acil olarak düzenleyecekleri” şeklinde olumlu cevap verdiği anlaşılmaktadır.

(262) Nitekim bu yazışmadan yaklaşık bir ay sonra, 14.05.2018 tarihinde KOZLU yetkilileri arasında yapılan iç yazışmada;

“...(.....) ve (.....) müşterileri aramış 3-4 tl zam gelecek demişler ama uygulama günü belli değilmiş”

ifadesi yer almaktadır (Belge-287/1).

- (263) Söz konusu belgenin içinde bulunduğu dönem olan Mayıs 2018 bakımından, 14.05.2018 tarihine yakın dönemde fiyat listesi yayımlayan teşebbüsler aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 2011- Mayıs 2018 Döneminde Yayımlanan Fiyat Listeleri (TL)

Önemli Görülen Tarih	Teşebbüs	Eski Fiyat 87Listesi Tarihi	Eski Fiyat	Yeni Fiyat Listesi Tarihi	Yeni Fiyatı
14.05.2018	ULUSOY	01.11.2017	73	14.05.2018	75
	UNAY	01.11.2017	69	14.05.2018	73
	DERVİŞOĞLU	10.07.2017	69	14.05.2018	75
	UNSAN	11.04.2018	71	14.05.2018	75
	USTA UN	26.02.2018	66	14.05.2018	69
	TUNÇOĞLU	-	-	14.05.2018	71
	AKMEHMET	12.04.2018	75	15.05.2018 ⁸⁸	78
	KOZLU	15.05.2018	72	16.05.2018	74
	ALTINBAŞAK	-	-	16.05.2018	75
	BİRSAN	13.02.2018	67	21.05.2018	69

- (264) İlgili dönemde ULUSOY, UNAY, UNSAN, USTA UN, TUNÇOĞLU ve DERVİŞOĞLU'nun aynı gün, AKMEHMET, KOZLU ve ALTINBAŞAK'ın çok yakın tarihlerde yeni fiyat listeleri yayımlamış olmaları dikkat çekicidir.⁸⁹
- (265) 14.05.2018 fiyat geçişini destekleyen bir başka belge, 06.06.2018 tarihli ULUSOY iç yazışması incelendiğinde teyit edilebilmektedir. "RAKİP FİRMA FİYAT GEÇİŞİ SONRASI PİYASA UYGULAMALARI" konulu e-postada şu hususlar yer almaktadır (Belge-287/13):

"14 Mayıs tarihinde gerçekleştirdiğimiz fiyat geçişi sonrası bölgemizde tüm fabrikaların bizim ile birlikte fiyat geçişini deklare ettiğini ve uygulamaya başladığını takip ediyoruz ancak, zaman zaman deklare edilen uygulamaların bozulduğunu deklare edilen dışı satışlar olduğunu tespit etsek de genele yayılmadığını gözlemleyebiliyoruz.

Piyasalarda Ulusoy Un ve (.....) un ne kadar dik durduğu özellikle takip edilmekte olup, diğer oyuncular bu iki firmanın hareketlerini takip ettiği de açıkça ortada. Ulusoy Un olarak bizler kesinlikle hiçbir konuda (Fiyat, vade vs.) taviz vermeden deklare ettiğimiz uygulamaları yapmaya devam ediyoruz. ...

Bu tespitlere bizim ekibimize söylediğimiz (.....) un ve biz oyun kurucuyuz merak etmeyin ya sahte bilgidir ya da (.....) unun talimatı dışı bir harekettir, ...

Kısaca (.....) unun tüm bölgelerinde peşin ön ödemeli fiyatı (.....) gün ödeme vadelerine kadar uzattığı görülmekte olup, diğer görüştüğümüz firmalarda aynı durum tespitini bize aktarmaktadırlar. "Hayır böyle bir uygulama yapmıyorlar" diyerek bizler savunmaya geçiyoruz olsak da bu tespitlerde dik durmaya çalışan diğer firmalara malzeme olup, (.....) ve Ulusoy dik durmazsa biz ne yapalım diyerek aba altından sopa gösteren ifadeler kullanmaktalar.

Biz Ulusoy olarak yayınladığımız tüm kuralları eksiksiz uygulamaya devam etmekteyiz..."

ifadeleri yer almaktadır.

⁸⁷ Tarafların ekmeçlik buğday unu ürünlerinden 50 kg paketlik ürünlerinin fiyatları fiyat listelerinde alınarak tablolaştırılmıştır.

⁸⁸ ULUSOY rakip fiyat listeleri klasöründe de elde edilmiştir.

⁸⁹ TUNÇOĞLU, AKMEHMET, KOZLU ve ALTINBAŞAK'ın ilgili döneme ilişkin fiyat listeleri, ULUSOY'da yapılan yerinde incelemede bulunan "Rakip Fiyat Listeleri" adlı klasörde elde edilmiştir.

- (266) Söz konusu belge, 14.05.2018 tarihinde teşebbüslerin fiyat geçişi yaptığı ve bölgede tüm fabrikaların fiyat geçişini deklare ettiğine işaret etmektedir. Benzer şekilde 14.05.2018 tarihinde AKMEHMET içerisinde yapılan iç yazışmada USTA UN'un aynı gün tarihli (14.05.2018) ve PAK PETROL'ün 10.05.2018 tarihli fiyat listeleri paylaşılmıştır (Belge-287/65).
- (267) Yukarıda yer verilen 14.05.2018 tarihli fiyat geçişine, 01.07.2018 tarihli ULUSOY iç yazışmasında ise "mayıs 15 fiyat geçişi" ifadesiyle atıf yapılmaktadır (Belge-287/14). Anılan belgede ULUSOY yetkilileri, "mayıs 15 fiyat geçişinden sonra işlerin düştüğü, rakiplerin ULUSOY'un arkasından geldiği, bazılarının fiyat değişikliği yapmadığını" ifade etmektedir. Bu noktada, belgedeki ifadeler yukarıda yer verilen 06.06.2018 tarihli belgedeki UNSAN ve ULUSOY'un oyun kurucu olduğu yönündeki tespitle uyumludur. Yukarıda yer verildiği üzere, ULUSOY ve UNSAN 11.10.2013, 28.10.2013, 11.11.2013, 02.02.2015 tarihlerinde aynı gün fiyat listesi yayımlamışlardır. Bununla birlikte, söz konusu iki teşebbüsün fiyat listelerinin 28-29.11.2016 tarihlerinde birer gün arayla, Mart 2017 döneminde ise on gün arayla yayımlandığı, bu fiyat listelerinde ise 50 kg lık ekmeçlik buğday unu fiyatlarının eşitlendiği görülmektedir.
- (268) 18.07.2018 tarihli ULUSOY iç yazışmasında ise Mayıs 2018 fiyat geçişine atıf yapılmaktadır (Belge-287/15). Yazışmada ULUSOY yetkilileri tarafından yapılan değerlendirmede:

"Arkadaşlar,

Gönderilen dosyaları zip formatında açamayan arkadaşlar için excel ve word formatında tekrar gönderiyorum.

Piyasada fiyat geçişini hemen hemen her bölge fabrikası uyguluyor. Fiyat söylemekten çekinmeyin.

Şuan fabrikadayım zam yapan fabrikalar bile yeni zamlı listeler gönderiyorlar birbirlerine,tam anlamı ile benim gördüğüm kaos ortamı.

O yüzden dik durun sadece biz zam yapıyoruz gibi bir algıya sakın girmeyin"

ifadeleri dikkat çekicidir.

- (269) Söz konusu 18.07.2018 tarihli belge, fiyat geçişini firmaların birbirinden haberdar şekilde ve koordineli olarak uyguladığı hususunu teyit etmektedir. Belgenin diğer bir önemli çıkarımı ise, özellikle ULUSOY'un rakip teşebbüslerin fiyat geçişinin uygulanıp uygulanmadığına ilişkin kontrol mekanizması oluşturduğudur. Nitekim, ULUSOY'da yapılan yerinde incelemede, işbu raporda yer verilen e-postalar haricinde ULUSOY yetkililerinin bilgisayarlarında "Rakip Firma Fiyat Listeleri" adlı klasörde, 10 yıllık bir dönem boyunca rakip firmaların ayrı ayrı dosyalanmış şekilde fiyat listelerine rastlanmıştır.
- (270) 2018 yılına ilişkin bir diğer fiyat listesi değişimi, 29.08.2018 tarihinde ULUSOY'un aynı gün (29.08.2018) uygulamaya geçecek olan fiyat listesini AMASYA UN'a bildirdiği e-postadır (Belge-287/16). 29.08.2018 tarihine ilişkin ikinci belgede; AKMEHMET çalışanı, aynı gün yayımlanmış olan ULUSOY ve UNSAN fiyat listesini, çalıştığı şirket olan AKMEHMET içerisinde paylaşmıştır (Belge-287/30).

Tablo 21- Ağustos 2018 Döneminde Yayımlanan Fiyat Listeleri⁹⁰ (TL)

Önemli Görülen Tarih	Teşebbüs	Eski Fiyat Listesi Tarihi	Eski Fiyat	Yeni Fiyat Listesi Tarihi	Yeni Fiyatı
29.08.2018	ULUSOY	16.08.2018	91	29.08.2018	100

⁹⁰ Tarafların 50 kg paketli ekmeçlik buğday unu fiyatları, fiyat listelerinden alınarak tablolştırılmıştır.

	UNSAN	16.08.2018	93	29.08.2018	100
	AKMEHMET	14.08.2018	108	30.08.2018	100
	KOZLU	14.08.2018	85	29.08.2018	90
	BAFRA ERİŞ	-	-	28.08.2018	93
	UNAY	16.08.2018	89	29.08.2018	96
	AMASYA UN	14.08.2018	82	31.08.2018	95
	HÜSEYİNOVA	14.08.2018	80	01.09.2018	85
	USTA UN	16.08.2018	92	30.08.2018	96

- (271) Ağustos 2018 döneminde çok sayıda rakip teşebbüsün fiyat listesi yayımladığı görülmektedir. Bu döneme ilişkin dikkat çekici bir husus, ULUSOY ile UNSAN'ın, yukarıda yer verilen fiyat birlikteliğinin 2018 döneminde de devam etmiş olmasıdır.
- (272) 2019 yılına ilişkin olarak, PAK PETROL'ün, 18.01.2019 tarihinde, ileri tarihli fiyat listesini ULUSOY yöneticisine gönderdiği, aynı gün ULUSOY yöneticisinin listeleri BİRSAN yöneticisine ilettiği tespit edilmektedir (Belge-287/19).

Tablo 122- Ocak 2019 Döneminde Yayımlanan Fiyat Listeleri⁹¹ (TL)

Önemli Görülen Tarih	Teşebbüs	Eski Fiyat Listesi Tarihi	Eski Fiyat	Yeni Fiyat Listesi Tarihi	Yeni Fiyatı
19.01.2019	ULUSOY	16.01.2019	94	25.01.2019	96
	UNSAN	07.01.2019	89	21.01.2019	92
	USTA UN	24.12.2018	84	21.01.2019	86
	AKMEHMET	26.12.2018	94	21.01.2019	97
	KOZLU	11.01.2019	87	19.01.2019	91
	PAK PETROL	-	-	19.01.2019	93
	AMASYA UN	28.12.2018	82	29.01.2019	92
	BİRSAN	06.12.2018	88	28.01.2019	94

- (273) Teşebbüslerin Ocak 2019 dönemi fiyat listeleri incelendiğinde, PAK PETROL'ün ileri tarihli fiyat listesini ULUSOY yöneticisine göndermesinin ardından üç gün sonra, UNSAN, USTA UN ve AKMEHMET'in aynı gün tarihli yeni fiyat listesi yayımladığı görülmektedir.

I.4.2. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Çerçevesinde Genel Değerlendirme

- (274) Soruşturma sonucu elde edilen belgelere ilişkin yukarıda yer verilen tespitler incelendiğinde, belgelerin piyasaya ilişkin verilerle uyumlu bir tablo ortaya koyduğu görülmektedir. Aşağıda detaylı olarak özetlenecek olmakla birlikte, bir ön tespit olarak, soruşturma taraflarından KUSAD'a üye olan teşebbüslerin önemli bir bölümünün, ekmeçlik buğday unu fiyatlarını belirlemeye yönelik temaslarının 2013 yılı Haziran ayında başladığı ve bu temasların zaman içerisinde dönemsel olarak azalmakla birlikte, 2019 yılı başına kadar devam ettiği anlaşılmaktadır.
- (275) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrası, "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.*" şeklindedir. Görüldüğü üzere, rekabetin sınırlandırılması amaçlı veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek olan anlaşma, eylem ve kararlar 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yasaklanmıştır.
- (276) Anılan madde kapsamında ihlal tespitinde bulunabilmek için, amaç ve etki unsurlarından birinin ortaya konulması yeterlidir. Maddenin (a) bendinde, satım

⁹¹ Tarafların 50 kg paketli ekmeçlik buğday unu fiyatları, fiyat listelerinden alınarak tablolştırılmıştır.

fiyatının belirlenmesi, madde kapsamındaki haller arasında sayılmıştır. Aşağıda açıklanacağı üzere, üreticilerin birlikte fiyat belirlemesi veya fiyatları aralarında doğrudan veya dolaylı iletişimlerle yükseltmeyi amaçlaması, anılan bentte verilen örneğe uygun olup Kanun'un 4. maddesi kapsamındadır.

- (277) İncelemeler sonucunda elde edilen belgelere göre, soruşturma kapsamında tespit edilen ilk temas, ağırlıklı olarak Karadeniz bölgesinde faaliyet gösteren ve KUSAD'a üye olan bir grup buğday unu üreticisinin, 2013 yılı Haziran ayında teşebbüs birliği niteliğindeki bölgesel bir dernek olan KUSAD tarafından, Amasya toplantısına davet edilmesidir. 16.06.2013 tarihli Amasya toplantısında, "üyelerin fiyatlama politikalarına ilişkin olarak her hafta bir araya gelip değerlendirme yapmalarının önemine" işaret edilmiştir. Bu nedenle anılan toplantının, rakiplerin fiyatlama politikalarını birlikte belirleme ve piyasada fiyata ilişkin belirsizlikleri azaltma yönünde sergiledikleri iradenin başlangıç noktasını teşkil ettiği değerlendirilmektedir.
- (278) Amasya toplantısının ardından, teşebbüsler 26.06.2013 tarihinde KUSAD tarafından, 29.06.2013 tarihinde Çorum'da yapılması planlanan toplantıya davet edilmişlerdir. KUSAD'dan edinilen bilgilere göre, 29.06.2013 tarihli Çorum toplantısına soruşturma taraflarından AKMEHMET, AMASYA UN, AYSER BAK, EMİROĞLU, ERENLER UN, ELSA, HİTİT UN, HÜSEYİNOVA, KOZLU, MERZİFON GÜLBAHAR, MİSAFİR MİS BAŞAK UN, SARAY PETROL, SOM UN/USTA UN, ŞİMŞEKLER⁹², TAFLAN UN, TUNÇOĞLU, ULUSOY, UNAY UN, UNSAN ve YILMAZ UN olmak üzere 20 teşebbüs katılmıştır.⁹³
- (279) 29.06.2013 tarihinde Çorum'da gerçekleştirilen toplantıda, fiyata ilişkin görüşmeler yapıldığına işaret eden iki temel belge bulunmaktadır. Bunların ilki; KUSAD tarafından üye teşebbüslere⁹⁴ 02.07.2013 tarihinde gönderilen e-postadır. Bu e-postada yer alan "*Çorum toplantısında da görüşüldüğü üzere güncel un fiyatı listesinin derneğe iletilmesi talebi*" şeklindeki ifadeden söz konusu toplantıda fiyata ilişkin görüşmelerin yapıldığı anlaşılmaktadır.
- (280) İkinci belge 03.07.2013 tarihinde AKMEHMET (.....) tarafından KUSAD (.....)'e gönderilen e-postadır. Bu e-postada, Çorum toplantısında konuşulduğu üzere 50 kg un fiyatının 1 TL artırılabacağı ve 02.07.2013 tarihinden itibaren peşin ve vadeli olarak müşteriye göre veya adet ve ödeme durumuna göre 50,50 TL – 51,50 TL aralığında değişeceğinden bahsedilmektedir. Belgede rakiplerin bir araya gelerek fiyatlara ilişkin görüşükleri açıkça görülmektedir.
- (281) Yukarıda yer verilmiş olan, Çorum toplantısında güncel un fiyatlarının KUSAD'a iletilmesi çağrısı üzerine; iki ayrı teşebbüsün bu çağrıya verdikleri yanıtla ilişkin belgelere de ulaşılmıştır. AYSER BAK bu çağrıyı "*şuan bakımdayız, tahminen 15-20 gün sürecek, üretimimiz şuan yok. Bakımdan sonra fiyatı bildireceğiz...*" şeklinde yanıtlarken, MİSAFİR UN yetkilisi (.....) çağrının yapıldığı gün olan 03.07.2013 tarihinde un fiyat listesini KUSAD'a iletmıştır. Diğer teşebbüslerin ise toplantıya katıldıklarının aksini kanıtlar nitelikte herhangi bir bilgi ya da belge bulunmamaktadır.

⁹² 29.06.2013 tarihli e-postanın alıcısı olmamasına karşın, Çorum toplantısına katıldığı bildirilmiştir.

⁹³ KUSAD'dan alınan bilgilere göre, toplantıya ilişkin resmi katılım listesi bulunmadığından, katılımcılar toplantıda çekilen fotoğraflar incelenerek belirlenmiştir.

⁹⁴ AKÇAABATLILAR, AKMEHMET, ALTINBAŞAK, AMASYA UN, AYSERBAK, BAFRA ERİŞ, BEŞGÖZ UN, BİRSAN, ÇİÇEK UN, ÇORUM HİTİT UN, DARICA UN, DERVİŞOĞLU, ELSA, EMİROĞLU, ERENLER UN, GÜR UN, HÜSEYİNOVA, KOZLU, MERZİFON GÜLBAHAR, MİSAFİR UN, PAK PETROL, SARAY PETROL, TAFLAN UN, TEKSİN, TUNÇOĞLU, UNAY UN, UNSAN, USTA UN, ÜNSAN ÜNYE, YILMAZ UN, YÜKSEL UN ve ZAFER UN.

- (282) Anılan teşebbüslerin fiyatların görüşüldüğü toplantılara katılmalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında amaç unsuru bakımından ihlalin oluşumunda temel kriter olduğu değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra, fiyat hareketlerini tespit etmenin zor olması ve listelerin anlık uygulamaları yansıtması nedenleriyle fiyat hareketleri ikincil bir değerlendirme kriteri olabilecektir. Bu çerçevede aşağıdaki değerlendirme kapsamında fiyata ilişkin görüşmeler yapılan toplantılara⁹⁵ katılan teşebbüslerin yanı sıra, toplantıya katılmadan bağımsız olarak rakip teşebbüslerin fiyat listeleri kendilerine iletilmiş olan teşebbüsler, ilgili dönem için ihlale taraf olarak kabul edilebilecektir.
- (283) 01.08.2013 tarihinde KUSAD tarafından AKMEHMET UN, ALAYBEYİ UN, BAFRA ERİŞ, EMİROĞLU, KOZLU, MİSAFİR MİS BAŞAK UN, TAFLAN UN, ULUSOY, UNAY, UNSAN (OSMANLI UN), USTA UN, YÜKSEL UN'a ait⁹⁶ 28.06.2013-22.07.2013 tarihleri arasında yayımladıkları güncel fiyat listelerinin, ALAYBEYİ hariç olmak üzere ekte fiyat listesi bulunan diğer teşebbüslere toplu olarak gönderildiği anlaşılmaktadır⁹⁷. E-postada yer alan KUSAD'ın "*Dosya sadece listesini derneğimize gönderen üyelerimiz arasında paylaşılmaktadır. ...*" notu ile KUSAD'ın bu ve sonraki toplantıları bakımından fiyat listelerinin karşılıklı paylaşımı yoluyla, hem KUSAD'ın hem teşebbüslerin rakip fiyatlarını kolaylıkla takibine ilişkin bir kontrol mekanizması kurduğu, kendi fiyat listesini KUSAD'a göndermeyen teşebbüslerin rakiplerinin fiyat listesine de ulaşamayacağı anlaşılmaktadır.
- (284) KUSAD ile yukarıda yer verilen teşebbüsler arasında 02.08.2013-30.10.2013 tarihleri arası iki aylık dönemde beş ayrı tarihte fiyat listesi paylaşımı yapıldığı tespit edilmiştir. Haziran-Ekim 2013 dönemi bakımından KUSAD'a üye olan ve 29.06.2013 tarihli Çorum toplantısına katılan teşebbüsler şunlardır: AKMEHMET, AMASYA UN, AYSER BAK, HİTİT UN, SARAY PETROL, ELSA, EMİROĞLU, ERENLER UN, HÜSEYİNOVA, KOZLU, MERZİFON GÜLBAHAR, MİSAFİR UN, ŞİMŞEKLER, TAFLAN UN, TUNÇOĞLU, ULUSOY, UNAY UNSAN, USTA UN, YILMAZ UN.
- (285) Öte yandan, toplantıya katılıp katılmadığından bağımsız bir şekilde, KUSAD aracılığıyla ya da doğrudan, rakibin fiyat listelerinin kendilerine 02.08.2013, 12.10.2013 ve 11.11.2013 tarihlerinde e-posta yoluyla gönderildiği teşebbüsler şu şekildedir: KOZLU, UNSAN, YÜKSEL UN, MİSAFİR UN, AKMEHMET, USTA UN, UNAY, EMİROĞLU, TAFLAN UN, ÜNSAN ÜNYE, BAFRA ERİŞ ve ULUSOY.
- (286) Fiyat listeleri incelendiğinde, ULUSOY ve UNAY fiyatlarının güncellenerek AKMEHMET, BAFRA (ERİŞ) UN, EMİROĞLU UN, KOZLU, MİSAFİR UN, OSMANLI UN, SOM UN/USTA UN, TAFLAN UN, UNAY UN, ÜNSAN ÜNYE, YÜKSEL UN'a gönderildiği 11.11.2013 tarihi bakımından, AKMEHMET, ALAYBEYİ, UNSAN, UNAY, BAFRA ERİŞ ve USTA UN'un ULUSOY ile aynı gün, YÜKSEL UN'un sonraki gün (12.11.2013), TAFLAN UN'un ise ULUSOY'dan dört gün sonra 15.11.2013 tarihinde fiyat listesi değişikliği yaptığı görülmektedir.
- (287) Ayrıca yukarıda ifade edildiği üzere, TAFLAN UN 14.11.2013 tarihinde ileri tarihli fiyat listesini (15.11.2013) KUSAD'a göndermiştir. Teşebbüslerden BAFRA ERİŞ, ÜNSAN ÜNYE ve YÜKSEL UN hariç tümünün aynı zamanda Çorum toplantısı katılımcısı

⁹⁵ 29.06.2013 ve 08.01.2014 tarihli toplantılar fiyat görüşmelerinin yapıldığının açık bir şekilde görülmesi nedeniyle esas alınacaktır.

⁹⁶TAFLAN UN ve USTA UN, fiyatlarını liste şeklinde paylaşmak yerine Excel'i doldurmak suretiyle göndermişlerdir

⁹⁷02.08.2013 tarihli KUSAD paylaşımında da AKMEHMET UN, ALAYBEYİ UN, BAFRA ERİŞ, EMİROĞLU, KOZLU, MİSAFİR UN, TAFLAN UN, ULUSOY, UNAY, UNSAN, USTA UN ve YÜKSEL UN güncel fiyatları bulunmaktadır.

oldukları tespit edilmiştir. BAFRA ERİŞ, ÜNSAN ÜNYE ve YÜKSEL UN ise ilk defa 11.11.2013 dönemindeki bilgi değişimine taraf olmuştur. Kasım 2013 tarihinde, Haziran-Ekim 2013 dönemindeki ihlal tespitini değiştirecek bir husus bulunmamakta olup BAFRA ERİŞ, ÜNSAN ÜNYE ve YÜKSEL UN'un ihlale katıldığı tespit edilmektedir.

- (288) AKMEHMET tarafından 19.12.2013 tarihinde KUSAD'a iletilen e-postada KUSAD (.....) ve aynı zamanda ULUSOY (.....) olan (.....)'dan *"un fiyatlarının 3.50 TL ile 4.00 TL arasında arttırılması"* talep edilmiştir. Ardından, 08.01.2014 tarihinde Samsun'da KUSAD üyesi teşebbüsler tarafından tekrar bir toplantı düzenlenmiştir. KUSAD tarafından Ocak 2014 Samsun toplantısına ULUSOY, AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TUNÇOĞLU, AKMEHMET, BEŞGÖZ UN, YILMAZ UN, ERUN, ŞİMŞEKLER, ELSA, TAFLAN UN, KOZLU, DERVİŞOĞLU, AYSER BAK, YÜKSEL UN, EMİROĞLU, HÜSEYİNOVA, ERENLER UN, HİTİT UN, USTA UN, ALTINBAŞAK, ÇİÇEK UN, UNAY ve UNSAN'ın katıldığı bildirilmiştir.
- (289) Ocak 2014'te Samsun'da gerçekleştirilen toplantının ardından KUSAD tarafından 39⁹⁸ teşebbüse, AMASYA UN, GÜLBAHAR UN, TUNÇOĞLU UN, AKMEHMET UN, BEŞGÖZ UN, YILMAZ UN, ERUN, ŞİMŞEKLER, ELSA, HASAN USTA⁹⁹, TAFLAN UN, MİSUN (KOZLU), YÜKSEL UN, EMİROĞLU UN, ŞİRİN UN¹⁰⁰, ERENLER UN, ÇORUM HİTİT UN, SOM UN (USTA UN), ALTINBAŞAK, ÇİÇEK UN, ULUSOY, UNSAN (OSMANLI UN) ve DERVİŞOĞLU'na ait güncel fiyatlar gönderilmiştir.
- (290) Ocak 2014 dönemi bakımından, Samsun toplantısına katılan, KUSAD üyesi olma ve rakip teşebbüslere ait güncel fiyat listelerinin alıcısı konumunda bulunma kriterlerini sağlayan teşebbüsler olan ULUSOY, AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TUNÇOĞLU, AKMEHMET, BEŞGÖZ UN, YILMAZ UN, ERUN, ŞİMŞEKLER, ELSA, TAFLAN UN, KOZLU, DERVİŞOĞLU, AYSER BAK, YÜKSEL UN, EMİROĞLU, HÜSEYİNOVA, ERENLER UN, HİTİT UN, USTA UN, ALTINBAŞAK, ÇİÇEK UN, UNAY ve UNSAN (OSMANLI)'ın ihlalden sorumlu olduğu değerlendirilmektedir.
- (291) Ocak 2014 döneminde güncel fiyat listesi rakip teşebbüslerle paylaşılmış olan teşebbüslerin tümü aynı zamanda Samsun toplantısına katılmış olduğundan, bu dönem için fiyat listesi paylaşımı nedeniyle ilave herhangi bir teşebbüse ihlal isnat edilmemektedir. Öte yandan, Samsun toplantısına katılmış teşebbüslerden BEŞGÖZ UN, ERUN, DERVİŞOĞLU, ALTINBAŞAK, ÇİÇEK UN ve YÜKSEL UN, yukarıda sayıldığı üzere Çorum toplantısına katılmamışlar, ancak Samsun toplantısına katılmışlardır. Dolayısıyla BEŞGÖZ UN, ERUN, DERVİŞOĞLU, ALTINBAŞAK, ÇİÇEK UN'a ilk kez 08.01.2014 tarihinde Samsun toplantısı ile ihlal isnat edilmiş bulunmaktadır.
- (292) Ayrıca, 11.01.2014 tarihli KUSAD e-postasında yer alan, *"fiyatların fabrika teslimi 60 tl vadeli seviyesine gelmesi gerektiği konusunda görüş birliği bulunduğu"* ifadesini içeren e-posta ve içeriğinde paylaşılan toplulaştırılmış fiyatların, piyasayı şeffaflaştırmaya yönelik önemli bir girişim olduğu değerlendirilmektedir. Söz konusu e-postada

⁹⁸ BİRSAN, BEŞGÖZ UN, OSMANLI UN, GÜR UN, TAFLAN UN, ZAFER UN, TEKSİN UN, AKMEHMET UN, CESUR UN, MERZİFON GÜLBAHAR UN, DERVİŞOĞLU, ÜNSAN ÜNYE, KOZLU UN, PAK PETROL, EMİROĞLU UN, AKÇAABATLILAR, EJDER UN, UNAY UN, ERENLER UN, ÇORUM UN, YÜKSEL UN, HİTİT UN, ELSA/ZEYBEK UN, ALTINBAŞAK, USTA UN, AMASYA UN, TUNÇOĞLU UN, ÇİÇEK UN, AYSER BAK, HÜSEYİNOVA, YILMAZ UN, MİS BAŞAK UN, ŞİMŞEKLER GRUP, BAFRA ERİŞ, ERUN, AKKAR UN, TAFLAN UN, SARAY PETROL, ULUSOY.

⁹⁹ Soruşturma tarafı değildir.

¹⁰⁰ Soruşturma tarafı değildir.

“toplantıya katılan meslektaşların verdiği fabrika teslim fiyatlarının yer aldığı” ifade edilmektedir. Söz konu e-posta ekinde fiyatları toplulaştırılmış teşebbüslerin tümü, 08.01.2014 tarihli Samsun toplantısına katılan, KUSAD üyesi olma ve rakip teşebbüslere ait güncel fiyat listelerinin alıcısı konumunda bulunma kriterlerini sağlayan teşebbüslerdir.

- (293) 03.07.2014 tarihinde KUSAD tarafından, ALAYBEYİ, BAFRA ERİŞ, TAFLAN UN, ULUSOY, UNAY ve UNSAN'a ait güncel fiyat listeleri; AKMEHMET, AMASYA UN, BAFRA ERİŞ, EMİROĞLU, KOZLU, UNSAN (OSMANLI), TAFLAN UN¹⁰¹, TEKSİN UN, ULUSOY, UNAY UN, USTA UN, ÜNSAN ÜNYE, YÜKSEL UN'a gönderilmiştir. Söz konusu teşebbüsler, hâlihazırda Çorum toplantısının gerçekleştiği Haziran-Kasım 2013 ve Samsun toplantısının gerçekleştiği Ocak 2014 dönemleri bakımından ihlale taraf kabul edilmişlerdir.
- (294) 29.01.2015 tarihinde Mehmet AKMEHMET'ten ULUSOY Yönetim Kurulu Üyesi (.....) ve (.....)'a gönderilen fiyatlara müdahale talebi (.....) tarafından olumlu karşılanmıştır. Söz konusu talebe ilişkin olarak (.....)'un KOZLU, AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TAFLAN UN, TUNÇOĞLU UN ve YÜKSEL UN'a e-posta göndererek bu teşebbüslerle doğrudan iletişime geçtiği tespit edilmiştir. Söz konusu belgede adı geçen tüm teşebbüsler olan AKMEHMET, ULUSOY, KOZLU, KUSAD, AMASYA UN, MERZİFON GÜLBAHAR, TAFLAN UN, TUNÇOĞLU UN ve YÜKSEL UN'un rekabeti kısıtlayıcı amaca işaret eden doğrudan iletişimi görülmüştür. Söz konusu sekiz teşebbüs ile KUSAD'ın, aynı zamanda 2013 ve 2014 yılında da ihlalin doğrudan tarafı konumunda oldukları anlaşılmaktadır.
- (295) 11.02.2015 tarihinde, ULUSOY tarafından AMASYA UN'a, ULUSOY ve UNAY'ın dokuz gün önceki güncel fiyat listesi ile UNSAN'a ait fiyat listesi gönderilmiştir. Söz konusu belge ULUSOY, UNAY, AMASYA UN ve UNSAN (OSMANLI) arasında rekabeti kısıtlayıcı güncel bilgi değişimi yapıldığını göstermektedir.
- (296) Söz konusu belgeler, ULUSOY ve UNAY ile UNSAN'ın fiyatlarını 02.02.2015 tarihinde birlikte revize etmiş olmaları bakımından önemlidir. Teşebbüslerin 02.02.2015 tarihinde 50 kg'lık ekmeklik un fiyatlarını 63 TL olarak eşitledikleri görülmektedir. İşbu değerlendirmenin önceki bölümlerinde, ULUSOY, UNAY ve UNSAN'ın 11.10.2013, 28.10.2013 ve 11.11.2013 tarihlerinde yine birlikte hareket ederek fiyat listelerini revize ettikleri tespit edilmiştir. Dolayısıyla teşebbüsler arası iletişimin 2013 yılından beri devam ettiğini söylemek mümkündür.
- (297) Bu çerçevede ULUSOY, UNAY, AMASYA UN ve UNSAN (OSMANLI)'ın 2013 ve 2014 yılları bakımından ihlalin doğrudan tarafı oldukları belirlenmiş olup söz konusu Şubat 2015 dönemi bakımından bu teşebbüsler adına ilave bir tespit yapılmasına gerek bulunmamaktadır.
- (298) 19.10.2015 tarihinde ULUSOY ve UNAY UN'un revize ettiği fiyat listesi, ULUSOY yetkilisi tarafından aynı gün AMASYA UN ve MERZİFON GÜLBAHAR UN'a gönderilmiştir. MERZİFON GÜLBAHAR UN'da yapılan yerinde incelemede elde edilen belge, teşebbüslerin fiyat listelerini hazırladıkları gün doğrudan rakiplerine bilgi akışı sağladıklarını göstermektedir. Söz konusu dört teşebbüs, 2013 ve 2014 yılında ihlalin doğrudan tarafı konumundadır.
- (299) 28.11.2015 tarihinde NİHORUZ'un, MİSAFİR UN ile ileri tarihli (01.12.2015) fiyat listesini paylaştığı anlaşılmaktadır. Söz konusu fiyat listesinin doğrudan rakipler

¹⁰¹ Belgede hem fiyat listesi gönderilen, hem alıcı konumundadır.

arasında paylaşılması ve ileriye dönük olması, teşebbüslerin gelecekte uygulayacakları fiyatları da rakiplerine ilettiklerini göstermektedir. Söz konusu belgede bilgi değişimine taraf olan MİSAFİR UN, aynı zamanda 2013 ve 2014 döneminde ihlale taraftır. Mevcut veriler doğrultusunda ise, NİHORUZ'a ilişkin ihlalin başlangıcının 28.11.2015 tarihi olduğu değerlendirilmektedir.

- (300) 2016 yılına ilişkin olarak, 29.11.2016 tarihinde ULUSOY iç yazışmasında, OSMANLI UN'a ait bir gün önceki güncel fiyat listesinin teşebbüs içinde paylaşıldığı görülmektedir. Söz konusu belge tek başına ihlale dayanak teşkil etmemektedir. Ancak ULUSOY ile UNSAN'nın (OSMANLI) durumu, yukarıda kronolojik sıralamaya göre belirtilen 2013 ve 2014 toplantıları ile aşağıda yer verilecek diğer doğrudan iletişimlerle birlikte ele alınmalıdır. Dolayısıyla, söz konusu iki teşebbüs bakımından ilave bir değerlendirme yapılmasına gerek görülmemiştir.
- (301) 01.12.2016 tarihinde UNSAN, ZAFER UN'a iki gün öncesi fiyat listesini göndermiştir. Bu noktada, UNSAN'ın fiyat listesinin aynı gün hem ULUSOY içinde paylaşıldığı hem de UNSAN'ın listesini ZAFER UN'a gönderdiği anlaşılmaktadır. Hem UNSAN tarafından 29.11.2016 tarihli fiyat listesi ile kırmızı ekmeçlik buğday ununun hem de ULUSOY tarafından 28.11.2016 tarihli fiyat listesinde aynı kategorideki ekmeçlik buğday unu olan plus 2 ürünü fiyatının 69 TL olarak belirlenmesi, UNSAN ve ULUSOY UN'un doğrudan rekabeti kısıtlayıcı bilgi değişimi yapmak suretiyle fiyat belirlediklerini göstermektedir. Belgeden UNSAN, ZAFER UN ve ULUSOY ile UNSAN ve ULUSOY'un kendi aralarında rekabeti kısıtlayıcı bilgi değişiminde buldukları tespit edilmektedir.
- (302) UNSAN ve ULUSOY, aynı zamanda 2013, 2014 ve 2015 yılları bakımından toplantı ve doğrudan/dolaylı bilgi değişimleri yoluyla ihlale taraftır. ZAFER UN ise 2013 yılında Çorum toplantısına davet e-postası gönderilen teşebbüslerden biri olmakla birlikte anılan teşebbüsün Çorum 2013 toplantısına katıldığı tespit edilememiş; Ocak 2014 Samsun toplantısına katılmamış ve ayrıca yukarıda sayılan diğer iletişimlerde bulunmamıştır. Bununla beraber ZAFER UN'un 01.12.2016 tarihi itibarıyla bilgi değişiminin tarafı olarak ihlale katıldığı değerlendirilmektedir.
- (303) 05.12.2016 tarihinde ULUSOY'un "*geçen haftanın ani bastıran zamlar ile geçtiği, üst segment unların direk fiyat geçişini uygulamalarına rağmen alt ve orta segment unlarda bu geçiş ara fiyat uygulamaları ile devam ediyor gözüküyor*" yönündeki iç raporlaması, söz konusu ifadelerin doğrudan bir iletişime işaret etmemesi nedeniyle Aralık 2016 başı ve öncesi dönem bakımından yayımlanan fiyat listeleri ile birlikte değerlendirilmiştir.
- (304) 2017 yılında rakip teşebbüsler arası tespit edilen ilk temas, 20.03.2017 tarihinde PAK PETROL'ün kendi fiyat listesini ULUSOY'a gönderdiği e-postadır. ULUSOY'un PAK PETROL listesini aynı gün ZAFER UN ve UNSAN'a ilettiği görülmektedir. Söz konusu dönemde 10.03.2017-20.03.2017 tarihleri arasında ULUSOY, OSMANLI UN, UNAY, PAK PETROL ve ZAFER UN arasında yoğun bir bilgi değişimi gerçekleştiği ve bu teşebbüslerin standart ekmeçlik buğday ürünlerindeki fiyatlarının eşit olduğu görülmektedir. ULUSOY, UNAY, UNSAN (OSMANLI) için ilk ihlal tespiti Haziran-Ekim 2013 döneminde yapılmıştır.
- (305) PAK PETROL'ün rakip teşebbüslerle doğrudan iletişimini içeren ilk belge, Mart 2017 dönemine aittir. 2013 Çorum ve 2014 Samsun toplantılarına katılmamış olan PAK PETROL'ün, Mart 2017 tarihinden itibaren ihlale taraf olduğu değerlendirilmektedir. ZAFER UN'un ise yukarıda yer verildiği üzere ilk kez, 01.12.2016 tarihindeki doğrudan bilgi değişiminin tarafı olarak ihlale katıldığı değerlendirilmektedir.

- (306) 22.03.2017 tarihinde Samsun'da KUSAD'ın toplantı düzenlediği görülmektedir. 2017 Samsun toplantısına soruşturma taraflarından USTA UN, ALTINBAŞAK, KOZLU, DARICA UN, TUNÇOĞLU, BEŞGÖZ UN, MERZİFON, YILMAZ UN, TAFLAN UN, ZAFER UN, PAK PETROL, UNAY UN, HÜSEYİNOVA, ERUN, UNSAN (OSMANLI UN), EMİROĞLU ve ELSA ZEYBEK UN'un katıldığı bilgisi edinilmiştir.
- (307) 2013 yılı Çorum ve 2014 yılı Samsun toplantılarından farklı olarak, yapılan yerinde incelemelerde 2017 yılı Samsun toplantısına ilişkin olarak KUSAD tarafından teşebbüslere toplu olarak gönderilen bir e-posta elde edilmemiştir. Bununla birlikte, ELSA ZEYBEK UN'da yapılan yerinde incelemede 23.03.2017 tarihli ELSA ZEYBEK UN iç yazışması elde edilmiştir. İşbu belgede, 22.03.2017 tarihli KUSAD toplantısına atıf yapılarak, *"başta Ulusoy, Osmanlı, Som, Cesur, Mis tüm bölge firmalarının patron düzeyinde toplantıya katıldığı, toplantıda TUSAF(Türkiye Un Sanayicileri Federasyon) (.....) tarafından sunum yapıldığı"* belirtilmiş, ayrıca *"Geçen hafta yapılan 3 TL fiyat zammını tavizsiz uygulamaları gerekeceği"* ifade edilmiştir. Nitekim Mart 2017'de yayımlanmış liste fiyatları incelendiğinde, 10 gün arayla OSMANLI UN'un kırmızı ekmeçlik buğday unu ve ULUSOY'un plus 2 ekmeçlik buğday unu fiyatının bir önceki liste fiyatlarından 3 TL artışla 69 TL'den 72 TL'ye yükseldiği tespit edilmiştir.
- (308) 2018 yılında tespit edilebilen ilk belge 05.03.2018 tarihli PAK PETROL iç yazışması olup PAK PETROL'ün şirket içerisinde kendi maliyet tablosu ile rakibi ULUSOY'un maliyet tablolarını paylaştığı görülmektedir. Söz konusu belge, teşebbüslerin güncel veya ileriye dönük fiyat listeleri yanında birbirlerinin maliyet tablolarını da edinebildiklerini göstermektedir.
- (309) Bu noktada, rakip teşebbüse ait maliyet tablosunun ULUSOY ya da KUSAD'dan edinilmiş olabileceği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte ULUSOY'un Haziran-Ekim 2013 döneminden itibaren, PAK PETROL'ün ise Mart 2017 tarihinden itibaren ihlale taraf olduğuna ilişkin yukarıda yer verilen tespitin ışığında, bu belge yönünden ilave bir değerlendirme yapılmamıştır.
- (310) 09.04.2018 tarihinde, AKMEHMET tarafından KUSAD (.....)'dan bir kez daha un fiyatlarına müdahale etmesinin talep edildiği, KUSAD (.....) ve aynı zamanda ULUSOY (.....)'un *"Maliyetler üzerine tartışılacak bir toplantıyı acil olarak düzenleyecekleri"* şeklinde olumlu cevap verdiği yazışma elde edilmiştir.
- (311) Söz konusu yazışmadan yaklaşık bir ay sonra 14.05.2018 tarihinde KOZLU yetkilileri arasında yapılan iç yazışmada *"... (.....) müşterileri aramış 3-4 tl zam gelecek demişler ama uygulama günü belli değilmiş"* ifadesine ilişkin olarak, söz konusu Mayıs 2018 dönemi bakımından teşebbüslerin fiyat listelerindeki değişiklikler tespit edilmeye çalışılmıştır. Fiyat listeleri incelendiğinde, ULUSOY, UNSAN, USTA UN, DERVİŞOĞLU, UNAY ve TUNÇOĞLU'nun 14.05.2018, AKMEHMET ve KOZLU'nun 15.05.2018, ALTINBAŞAK'ın 16.05.2018, BİRSAN'ın ise 21.05.2018 tarihlerinde fiyat listesi yayımladıkları tespit edilmiştir. Bu noktada özellikle birden fazla rakibin aynı tarihli fiyat listesi değişiklikleri, ihlal isnadı bakımından tek başına kullanılmamakla birlikte, yukarıda yer verilen toplantılar ve rakipler arası doğrudan rekabete duyarlı hassas bilgi değişimlerine dayanılarak yapılan tespitleri güçlendirmektedir. Öte yandan, fiyat geçişi yapmış söz konusu teşebbüslerin tümünün daha önceki tarihlerde ihlale taraf oldukları tespiti mevcuttur.
- (312) 06.06.2018 tarihli ULUSOY iç yazışmasında, 14.05.2018 tarihli fiyat geçişine ilişkin olarak bazı tespitler yapılabilecektir. "RAKİP FİRMA FİYAT GEÇİŞİ SONRASI PİYASA UYGULAMALARI" konu başlıklı e-postada, *"14 Mayıs tarihinde gerçekleştirilen fiyat geçişi sonrası bölgede tüm fabrikaların ULUSOY ile birlikte fiyat geçişini deklare ettiği"*

ve uygulamaya başladığı ancak, zaman zaman deklare edilen uygulamaların bozulduğu, deklare edilen dışı satışlar olduğunu tespit edilse de genele yayılmadığı, piyasalarda ULUSOY UN ve OSMANLI UN'un ne kadar dik durduğu hususunun özellikle takip edildiği, diğer oyuncuların bu iki firmanın hareketlerini takip ettiği, Ulusoy Un hiçbir konuda (Fiyat, vade vs.) taviz vermeden deklare ettiği uygulamaları yapmaya devam ettiği, OSMANLI UN ve ULUSOY'un oyun kurucu olduğu" yönündeki ifadelerin, piyasanın işleyişine ilişkin önemli ipucu niteliğinde bilgiler içerdiği değerlendirilmektedir.

- (313) 14.05.2018 tarihi, aynı zamanda AKMEHMET içerisinde yapılan iç yazışmada öne çıkmaktadır. USTA UN'un yine 14.05.2018 tarihli ve PAK PETROL'un 10.05.2018 tarihli fiyat listelerinin 14.05.2018 tarihinde AKMEHMET içerisinde paylaşılması, rakip teşebbüslerin rekabete duyarlı bilgileri hızlı şekilde aralarında değiştirdiklerini ve piyasayı şeffaflaştırdığını göstermektedir. Söz konusu Mayıs 2018 dönemi bakımından yukarıda isimleri geçen AKMEHMET, PAK PETROL ve USTA UN için daha önceki tarihten itibaren ihlalin tarafı oldukları tespit edilmiş olup bu belge kapsamında teşebbüslere ilişkin ilave bir değerlendirme yapılmamıştır.
- (314) Söz konusu bilgi değişiminin iki hafta ertesinde, 29.05.2018 tarihinde Çorum'da soruşturma taraflarından 17 teşebbüsün katıldığı bir toplantı daha düzenlendiği tespit edilmiştir. Bu toplantıya ilişkin bu tespitin haricinde herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılmamıştır.
- (315) Güncel fiyat listesi paylaşımına örnek teşkil eden bir diğer belgede, 29.08.2018 tarihinde ULUSOY, AMASYA UN'a aynı gün uygulamaya geçecek olan fiyat listesini bildirmektedir. Öte yandan, AKMEHMET çalışanı, 29.08.2018 tarihinde yine aynı gün tarihli ULUSOY ve UNSAN (OSMANLI) fiyat listesini çalıştığı şirket içerisinde paylaşmıştır. Söz konusu belgeler, teşebbüslerin bilgi değişimi yoluyla anlık olarak rakiplerini takip ettiğini ve üst düzey yöneticiler arası iletişim kurulmak suretiyle, birbirlerinin fiyatlama davranışları üzerinde kontrol mekanizması oluşturduklarını göstermektedir. Anılan 29.08.2018 tarihi bakımından belgede adı geçen teşebbüsler için yukarıda daha önce ihlal tespiti yapılmış olup bu belge bazında ilave bir tespit bulunmamaktadır.
- (316) 2019 yılının başında, yukarıda oldukça fazla sayıda örneğine yer verilmiş olan teşebbüsler arası fiyat listesi bildirimlerine yeniden rastlanmaktadır. Yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgelere göre; 18.01.2019 tarihinde, ertesi gün (19.01.2019 tarihi) itibarıyla uygulanmaya başlanacak PAK PETROL fiyat listelerinin, teşebbüs tarafından ULUSOY yöneticisine gönderildiği, aynı gün bu yöneticinin listeleri BİRSAN yöneticisine ilettiği tespit edilmiştir. Söz konusu belge, PAK PETROL, ULUSOY ve BİRSAN bakımından doğrudan bilgi değişimi niteliği taşımaktadır. Yukarıda yer verildiği üzere ULUSOY bakımından Haziran-Ekim 2013, PAK PETROL bakımından Mart 2017 döneminden itibaren ihlal gösterilebilmektedir. BİRSAN'ın yukarıda bahsi geçen Çorum ve Samsun toplantılarının hiçbirine katılmadığı görülmektedir. BİRSAN'ın doğrudan bilgi değişiminde bulunduğu ilk tarih 2019 yılı olmaktadır.
- (317) Söz konusu tespitler doğrultusunda, öncelikle tarafların 2013 yılı Haziran ayı sonlarından 2019 yılı Ocak ayına kadar fiyat belirlemeye yönelik olarak temas halinde olduğu, maliyet ve fiyatların görüşüldüğü toplantıların yanı sıra, yönetim seviyesinde doğrudan iletişimle piyasa şeffaflaştırılarak rekabetçi parametreleri ortadan kaldırmak iradesinin sergilendiği değerlendirilmektedir. Dolayısıyla amaç unsuru, ortak iradenin varlığı ve bu yönde gerçekleştirilen iletişim/işbirliği bakımından, açıkça ortaya konulmuştur.

- (318) İhlalin varlığı sonucuna varabilmek için amaç unsurunu göstermek yeterli olmakla birlikte, soruşturma konusu bilgi değişiminin piyasadaki etkisi de tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu noktada Soruşturma Raporu'nda ayrıntılı olarak yer verildiği üzere, liste fiyatlarının peşin ve vadeli fiyata göre değişmesi, bölgesel fiyatlamaların mevcudiyeti, kredi kartı komisyonu ve nakliye gibi unsurlar nedeniyle liste fiyatlarının saha uygulamasında gecikme ile birlikte farklı uygulamalar görülebilmektedir. Yine de raporda yer verilen bazı deliller bakımından, piyasayı şeffaflaştırarak rekabetçi parametreleri ortadan kaldırma iradesinin, teşebbüslerin fiyatlama davranışlarına olan etkileri de ortaya konulabilmektedir. Nitekim teşebbüslerin aynı tarihlerde fiyat artırdıkları listeleri yayımlamış olmaları, bilgi değişiminin piyasada etki gösterdiğini ortaya koymak için yeterlidir. Özetle soruşturma konusu bilgi değişiminin amaç ve etki yönüyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu değerlendirilmektedir.
- (319) Yukarıda KUSAD'a ilişkin başlıkta belirtildiği üzere, 2012-2019 yılları arası dönemde KUSAD'ın (.....) görevini¹⁰², aynı zamanda bir dönem ULUSOY'un (.....) yapan, mevcut durumda ULUSOY (.....) olan (.....) yürütmektedir. KUSAD ofisinin ULUSOY binasında olduğu bilgisi ile birlikte, Günhan ULUSOY'un KUSAD faaliyetlerinde birinci derecede aktif olarak rol aldığı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, Amasya ve Çorum toplantılarının yanı sıra sonraki tarihlerde yapılan toplantılar bakımından da, e-postaların doğrudan alıcısı konumunda olmadığı toplantılar da dâhil olmak üzere KUSAD'ın düzenlediği toplantılara ULUSOY'un katıldığı ve dolayısıyla alınan kararlardan haberdar olduğu varsayılmıştır.
- (320) KUSAD'ın dönem dönem değişmekle birlikte, üç onursal üye ile birlikte mevcut durumda 48 üyesi bulunmakta olup, bu üyelerin 30'u soruşturma kapsamında incelenmiştir. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde faaliyet gösteren un üreticilerinin teşebbüs birliği konumundaki GUSAD'ın 96 üyesi bulunmakta olup, beşi üretici soruşturma kapsamında incelenmiştir. Yukarıda ayrıntılı olarak tespit edildiği üzere KUSAD'ın, üyeleriyle birlikte un satış fiyatlarının görüşüldüğü toplantılar düzenlediği, toplantılar sonrasında üyelerinin buğday unu satış fiyatlarını içeren fiyat listelerini düzenli olarak topladığı, topladığı fiyat listelerini üyelere yeniden gönderdiği, söz konusu faaliyetin teşebbüsler arası fiyatların kontrolünü sağlamaya yönelik olduğu tespit edilmektedir.
- (321) Öte yandan, Güneydoğu Anadolu Bölgesi bakımından yapılan değerlendirmede, KUSAD ve üyelerinden farklı olarak, rakipler arası temasa işaret eden bir bilgi ya da belge elde edilmemiştir. Ayrıca, yine KUSAD'dan farklı olarak, teşebbüs birliği olan GUSAD'ın, bölgedeki un üreticilerinin fiyat listelerini toplamak ya da fiyatlama politikalarını takip etmek gibi bir işlevi bulduğuna dair herhangi bir bilgi ya da belge bulunmamaktadır. Bununla birlikte üye teşebbüslerin fiyat hareketleri incelendiğinde, KUSAD üyelerinin aksine GUSAD üyelerinin fiyatlarında benzerlik tespit edilmemiştir. Bu çerçevede, GUSAD'ın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınabilecek bir eyleminin bulunmadığı, dolayısıyla 5. madde kapsamında muafiyet değerlendirmesine tabi olmadığı kanaatine ulaşılmıştır. Bu tespitler doğrultusunda aşağıda, KUSAD ve soruşturma tarafı teşebbüsler için 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet değerlendirmesi yapılmıştır.

I.4.3. 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

- (322) Yatay işbirliği niteliğinde olan teşebbüsler arası anlaşmalar, teşebbüs birliği kararları ve uyumlu eylemlerin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ve 5. maddesi çerçevesinde

¹⁰² (.....).

değerlendirilmesinde dikkate alınacak ilkeleri belirleyen Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'a (Yatay Kılavuz) göre, mevcut ya da potansiyel rakipler arasında yapılan bir anlaşma söz konusu ise, işbirliği "yatay" bir niteliğe sahiptir.

- (323) Yatay Kılavuz'a göre, 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 5. maddeleri çerçevesinde yapılan değerlendirme iki aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama, teşebbüsler arası anlaşmanın 4. madde kapsamında, rekabeti bozucu bir amacının veya rekabeti kısıtlamaya dönük fiili ya da potansiyel bir etkisinin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesidir. Anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı olduğunun tespit edilmesi halinde ikinci aşamaya geçilmekte ve bu aşamada anlaşma sonucunda ortaya çıkacak rekabetçi faydalar ve rekabeti kısıtlayıcı etkiler dikkate alınarak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet değerlendirilmesi yapılmaktadır.
- (324) Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz'da (Muafiyet Kılavuzu) da açıklandığı üzere, gerek hukuken gerek iktisadi olarak doğası gereği rekabeti aşırı ölçüde sınırlandıran ve rekabet üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf edecek nitelikte ekonomik faydalar yaratmaları pek de mümkün görünmeyen anlaşmalar muafiyet koşullarını da sağlayamamış olacaktır. Rakipler arasında yapılan *fiyat tespiti, bölge ve müşteri paylaşımı* gibi sınırlamalar bu kısıtlamalardandır.
- (325) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olan bir anlaşma, ancak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulların tümünün sağlanması halinde 4. maddenin uygulanmasından muaf tutulabilmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında muafiyet koşulları şu şekilde sayılmıştır:
- Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,*
 - Tüketicinin bundan yarar sağlaması,*
 - İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,*
 - Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması."*
- (326) Yukarıda ifade edildiği üzere, soruşturma taraf olan bazı teşebbüslerin dönemsel olarak buğday unu fiyatlarına ilişkin olarak görüştükları ve fiyat tespit ettiklerine işaret eden belgelere ulaşılmıştır. AB Antlaşması'nın 101. maddesinin Yatay İşbirliği Anlaşmalarına Uygulanabilirliğine Dair Kılavuzda¹⁰³, rekabeti kısıtlama amacına dönük her türlü bilgi değişiminin, "*rekabetin amaç bakımından kısıtlanması*" olarak değerlendirileceği belirtilmektedir.
- (327) Bilgi değişimi, pazardaki şeffaflığı yapay olarak artırarak teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonunu kolaylaştırıp rekabeti kısıtlayıcı etkiler doğurabilir. Öte yandan, rekabet hukuku literatüründe taraflar arasında rekabete duyarlı bilgi değişiminin hem fiyat belirleme anlaşmasının bir kanıtı, hem de bağımsız bir ihlal olarak değerlendirilebileceği bilinmektedir.
- (328) Bu noktada, teşebbüslerin 2013 yılından başlayarak toplantılar ve/veya doğrudan iletişim yoluyla aralarında un satış fiyatına ilişkin görüştükları ve sonrasında fiyat listelerinin güncellenerek fiyatların yükseltildiği görülebilmektedir. Bu noktada, rekabeti kısıtlayıcı amacı gösteren söz konusu doğrudan temasların, etkisini fiyat listelerinde gösterdiğini söylemek mümkündür. Fiyat listelerinin ötesinde, teşebbüslerin iç yazışmalarında da görülebildiği üzere, fiili olarak uygulanan fiyatların bölgesel,

¹⁰³ Guidelines on the Applicability of Article 101 of the Treaty on the Functioning of the European Union to Horizontal Co-operation Agreements.

dönemsel ve ödeme şekline göre değişebildiği tespiti göz önüne alındığında, teşebbüslerin fiyat duyurularındaki eş anlı hareketler, koordinasyona ilişkin etkiyi de göstermektedir.

- (329) Yatay Kılavuz'da bilgi değişiminin, rakipler arasındaki doğrudan bir bilgi paylaşımı şeklinde ortaya çıkabileceği gibi, teşebbüs birlikleri gibi ortak bir kurum, pazar araştırma firmaları gibi üçüncü taraflar ya da sağlayıcılar veya bayiler aracılığıyla dolaylı şekilde de gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir. Bu noktada, teşebbüslerin güncel fiyat verilerinin KUSAD aracılığıyla veya birbirlerine doğrudan paylaşılması, bilgi değişiminin sıklığı göz önüne alındığında, teşebbüslerin gelecekte izlemesi muhtemel davranışların tahminini kolaylaştırmaktadır. Bu noktada, birbirine yakın coğrafi bölgelerde faaliyet gösteren rakip un üreticilerinin söz konusu bilgi değişiminin, rekabetçi bir piyasada olması gereken stratejik belirsizliği tamamen ortadan kaldırdığı değerlendirilmektedir. Bu noktada, ilk bakışta Türkiye pazarının tümü bakımından teşebbüs sayısının fazlalığı nedeniyle, soruşturma konusu teşebbüs davranışlarının etki doğurma potansiyelinin düşük olduğu akla gelebilecektir. Ancak literatürde, koordinasyon riskinin düşük olduğu pazarlarda dahi, bilgi değişiminin pazardaki şeffaflığı artırarak, pazarın karmaşıklığını düşürerek, dengesizliği azaltarak ve asimetrisi telafi ederek, pazarın yapısını işbirliğine uygun bir hale getirebileceği vurgulanmaktadır.
- (330) Öte yandan, rakiplerinin stratejik verileri kendisine ulaşan firmalar, bu bilgilerin kendilerine ulaşmasını istemediklerini rakiplerine açık bir şekilde bildirmedikleri takdirde, rakiplerce açıklanan bilgileri kabul etmiş ve pazar davranışlarını buna göre uyarlamış sayılacaklardır. Bilgi değişimi teşebbüslerin, koordinasyonun koşullarına ilişkin olarak ortak bir anlayışa varmalarını sağlayabilmektedir. Bu durum ortada açık bir anlaşma bulunmasa dahi pazarda anlaşmalı sonuçlara neden olabilmektedir.
- (331) Bu tür bir bilgi değişimi, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında açık ihlal oluşturan haller arasındadır. Teşebbüs birliği olan KUSAD aracılığıyla buğday unu üreticilerinin satış fiyatlarını yükseltmesi ve/veya satış fiyatlarını belirlemesi sonucunda, herhangi bir gelişme veya iyileşmenin söz konusu olmayacağı ve tüketicilerin bundan faydalanmayacağı kuşkusuzdur. Nitekim birinci yazılı savunmalarda ve taraflarla yapılan diğer yazışmalarda da bu yönde herhangi bir açıklama gündeme getirilmemiştir. Dolayısıyla soruşturma konusu rekabeti kısıtlayıcı bilgi değişiminin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulamayacağı sonucuna varılmıştır.
- (332) Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde, soruşturmaya taraf teşebbüsler, gerçekleştirdikleri ihlalin başlangıç tarihlerine göre gruplanmıştır. Buna göre;
- AKMEHMET, AMASYA UN, AYSER BAK, EMİROĞLU, ERENLER UN, ELSA, HİTİT UN, HÜSEYİNOVA, KOZLU, MERZİFON GÜLBAHAR, MİSAFİR MİS BAŞAK UN, SARAY PETROL, USTA UN, ŞİMŞEKLER, TAFLAN UN, TUNÇOĞLU, ULUSOY, UNAY UN, UNSAN (OSMANLI), YILMAZ UN ve KUSAD adlı teşebbüsler ile teşebbüs birliğinin Haziran 2013,
 - BAFRA ERİŞ, ÜNSAN ÜNYE ve YÜKSEL UN adlı teşebbüslerin Kasım 2013,
 - BEŞGÖZ UN, ERUN, DERVİŞOĞLU, ALTINBAŞAK, ÇİÇEK UN ve TEKSİN UN adlı teşebbüslerin Ocak 2014,
 - NİHORUZ adlı teşebbüsün Kasım 2015,
 - ZAFER UN adlı teşebbüsün Aralık 2016,

- PAK PETROL adlı teşebbüsün ise Mart 2017

tarihlerinden itibaren buğday unu fiyatlarına ilişkin toplantı ve/veya doğrudan iletişimler yoluyla piyasayı şeffaflaştırmak suretiyle rekabeti kısıtlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği kanaat ve sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.4. Yazılı Savunmaların Değerlendirilmesi

I.4.4.1. Yazılı Savunmalarda Teşebbüsler Tarafından İleri Sürülen Ortak Hususlar

Önaraştırmanın süresi içinde tamamlanmadığı itirazı

- (333) 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinde yer alan "Önaraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul Başkanı, meslek personeli uzmanlardan bir ya da birkaçını raportör olarak görevlendirir. Önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportör 30 gün içinde elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurula yazılı olarak bildirir." hükmü çerçevesinde, önaraştırma süreci görevlendirme tarihi itibarıyla başlamaktadır. Mevcut durumda Kurulun 17.10.2018 tarihli ve 18-39/636-M sayılı toplantısında önaraştırma yapılmasına ilişkin olarak aldığı karar çerçevesinde, Başkanlık Makamının 26.04.2019 tarihli ve 5103 sayılı yazısı uyarınca, önaraştırma yapmak üzere raportörler 30.04.2019 tarihinden itibaren görevlendirilmiş olup, Önaraştırma Raporu 29.05.2019 tarihinde öngörülen süre içinde teslim edilmiştir. Soruşturma açılmasına ise, Kurulun 13.06.2019 tarihli toplantısında karar verilmiştir.

Soruşturma kapsamında delillerin tebliğ edilmediği, uyumlu eylem, anlaşma veya teşebbüs birliği kararı şeklinde somut bir ihlal tanımlaması yapılmadığı, önaraştırma açılmasına ilişkin karar ve önaraştırma raporunun, soruşturma açılmasına dair karar ve varsa karşı oyların gönderilmemesinin; Soruşturma Bildirimi'nde yapılan karartmaların savunma hakkını kısıtladığı itirazı.

- (334) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesine göre; "Kurul, başlattığı soruşturmaları, soruşturmaya başlanması kararının verildiği tarihten itibaren 15 gün içinde ilgili taraflara bildirir ve tarafların ilk yazılı savunmalarını 30 gün içinde göndermelerini ister. Taraflara tanınan ilk yazılı cevap süresinin başlayabilmesi için Kurulun bu bildirim yazısı ile birlikte, iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgiyi ilgili taraflara göndermesi gerekir."
- (335) 4054 sayılı Kanun'un ilgili hükmünden de anlaşılacağı üzere yapılan bildirimde Kurul kararının taraflara bildirilmesi gibi bir yükümlülük bulunmamaktadır. Ayrıca söz konusu Kurul kararına ilişkin muhalif üye görüşü bulunmamakla birlikte, bulunsaydı dahi muhalif görüşün taraflara gönderilmemesi, iddia edildiği gibi savunma hakkını engelleyecek bir durum oluşturmamaktadır. Öte yandan, soruşturma açılmasına temel teşkil eden bilgi ve belgelere, ticari sırların korunmasına özen gösterilmek suretiyle soruşturma bildiriminde yer verilmiştir.

İlgili pazarda rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma zemini bulunmadığı, pazarın rekabetçi bir yapı gösterdiği, sektörde işgücü transferinin ve çalışanlar arası iletişimin yüksek olması nedeniyle firmaların birbirine ait fiyat, pazarlama, üretim ve satış prensiplerini öğrenmelerinin çok kolay ve pazarın şeffaf olduğu, ürünlerin fiyatlarının, fiyat listelerinin maliyetlere ve piyasa koşullarına göre serbestçe belirlendiği savunması.

- (335) İlgili pazarda firmaların birbirlerine ait fiyat ve diğer rekabete duyarlı stratejilerini piyasadan öğrenmek yerine doğrudan birbirleri ile paylaştıkları ve fiyat oluşum süreçlerine dahil olarak, rakip teşebbüslerin fiyatlama politikaları üzerinde kontrol mekanizması oluşturdukları tespit edilebilmektedir. Söz konusu pazarda ihlale temel

teşkil eden davranış, rekabetçi bir piyasada olması gerekenden farklı olarak, teşebbüslerin birbirlerinin anlık fiyatlamaya davranışlarını takip etmeleri ve ortak bir iradeyi uygulamaya geçirmek amacıyla piyasayı şeffaflaştırmalarıdır.

Soruşturma tarafı teşebbüslerin ülke geneli toplam pazar paylarının %3'ü geçmediği, bu nedenle 4. madde ihlalinin fiilen mümkün olmadığı savunması.

- (337) Teşebbüslerin pazar payları ile 4054 sayılı Kanun'un 4. madde kapsamında bir ihlal arasında doğrudan bir ilişki kurulması hatalı sonuçlara sebep olabilecektir. Ülke genelinde çok fazla sayıda un üreticisi teşebbüs olmakla birlikte, teşebbüslerin bölgesel uygulamalarla fiyatların yönünün belirleyebilme potansiyellerinin olduğu anlaşılmaktadır.

2018 yılı yaz döneminde yaşanan ani döviz dalgalanması yaşandığı ve bu durumun maliyetleri ve fiyat istikrarını etkilediği, fiyatların bu nedenle arttığı, ayrıca teşebbüslerin farklı fiyattan satış yaptıkları hususunun fiyat listeleri ve faturalar incelendiğinde görülebileceği savunması.

- (338) 2018 yaz döneminde döviz dalgalanması gerçekleştiği bilinmekte olup, dosya kapsamında bu durumun aksini iddia eden bir tespit bulunulmamıştır. Ancak soruşturmaya konu edilen husus, maliyetler nedeniyle fiyatlarda yaşanan artış olmayıp, buğday unu fiyatlarına ilişkin toplantı ve/veya doğrudan iletişimler yoluyla piyasayı şeffaflaştırmak suretiyle rekabeti kısıtlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmeleridir.

Fiyat listelerinin KUSAD ya da rakiplerle paylaşılmadığı, kaldı ki fiyat listelerinin teşebbüslerin kendi inisiyatifleri dışında pazardan elde edebileceği, KUSAD tarafından gönderilen e-posta/e-postalara herhangi bir cevap verilmediği yönündeki savunmalar.

- (339) Soruşturma tarafı teşebbüslerin önemli bir çoğunluğunun fiyat listelerini KUSAD'a ya da birbirlerine doğrudan göndermiş olduğu, inceleme kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerden tespit edilebilmektedir. Teşebbüslerin fiyat listelerini piyasadan elde edebilme ihtimali her sektörde olduğu gibi un sektöründe de mevcuttur. Bununla birlikte, soruşturma kapsamında elde edilen belgeler incelendiğinde, teşebbüslerin en üst düzeydeki yöneticilerinin, birbirlerine fiyat listelerini yayımlandığı gün gönderdikleri hatta bazı durumlarda ileri tarihli fiyat listesinin paylaşılabilirdiği tespit edilmektedir. Öte yandan, KUSAD tarafından gelen e-postalar, diğer iletişimlerle birlikte desteklenerek incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Kurulun benzer nitelikteki bazı konularda soruşturma dahi açmaması, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 9/3. maddesinin uygulandığı emsal kararların olası bir ihlalin varlığı halinde dikkate alınması gerektiği savunması.

- (340) Soruşturma kapsamında teşebbüslerin tümü ihlalden sorumlu tutulmayıp, rakiplerle iletişimleri ve fiyat belirleme iradesine katılımları göz önüne alınarak birden fazla değerlendirme yapılmıştır.

29.06.2013 tarihinde Çorum Katipler Konağında düzenlenen toplantıya katılım sağlandığı, ancak toplantıda sektörel sorunların konuşulduğu ve un fiyatları üzerinde herhangi bir anlaşmaya varılmadığı savunması.

- (341) Anılan toplantının içeriği, yukarıda teşebbüslerde yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgeler kısmında yer verilen e-postalardan ve devamında rakip teşebbüslerin iç raporlamalarında açıkça anlaşılabilir.

08.01.2014 tarihli toplantı sonrası KUSAD tarafından taraflara gönderilen e-postada un fiyatlarının 60 TL seviyesinde olmasının tavsiye edildiği, ancak teşebbüsün o dönemde bu fiyattan farklı bir fiyattan satış yaptığı, bunun faturalarla sabit olduğu yönündeki savunmalar

- (342) Yukarıda ayrıntılı olarak ifade edildiği üzere, fiyat belirleme iradesinin varlığı esastır. KUSAD'ın e-postasında belirtilen fiyattan satış yapıyor olup olmamasının, ihlal konusu inceleme bakımından önemi bulunmamaktadır.

I.4.4.2. Savunmalarda Bazı Teşebbüsler Tarafından İleri Sürülen Diğer Hususlar

KUSAD toplantılarına iştirak edilse dahi orada alınan tüm kararların onaylanmadığı, teşebbüse ait fiyat listelerinin derneğin bilgisine sunulup paylaşılmadığı, KUSAD tarafından gönderilen maliyet çalışma tablosunun kendi maliyetlerini kontrol etmek ve pratik olması nedeniyle bilgisayarlara indirildiği, söz konusu tablonun piyasada ortak bir fiyat belirleme amacıyla kullanılmadığı gibi kendi fiyatlarını belirlemede de tek etken olmadığı, şayet ortada bir anlaşma ya da uzlaşma olsa idi alınan kararlara uyulmaması halinde KUSAD tarafından teşebbüse yaptırım ya da baskı uygulanması gerektiği savunması.

- (343) Dosya kapsamında elde edilen ve yukarıda ilgili kısımlarına yer verilen belgelerde, toplantılarda zam, fiyat gibi geleceğe yönelik, rekabete duyarlı stratejik bilgilerin rakipler arasında görüşüldüğü, ayrıca, en azından mevcut tespitlere göre, e-posta aracılığıyla doğrudan iletişime konu olduğu tespit edilmiştir. Rakibinden rekabete duyarlı bilgiyi alan teşebbüsün böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net karşılık vermemesi durumunda, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılmaktadır. Bu noktada, rekabete duyarlı bilgi değişimine ilişkin Yatay Kılavuz'daki açıklamalar, rakipler arasında değiştirilen bilginin niteliğinden bağımsız olarak katı bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Dolayısıyla toplantıdaki görüşmelerin onaylanmadığı şeklinde bir yaklaşımın kabulü mümkün görünmemektedir.

I.4.4.2.1. ALTINBAŞAK ve ÇİÇEK UN'un Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Teşebbüslerin KUSAD toplantılarının birçoğuna katılmadıkları, katılım sağladıkları KUSAD toplantılarında resmi olarak un fiyatlarının belirlenmesi ile ilgili bir sözleşme ve anlaşma yapılmadığı, soruşturma raporunda da bunu gösterir nitelikte bir belgenin bulunmadığı, soruşturma raporunda yer verildiği üzere toplantılara katılan işletmeler listesinde yer almadıkları, 2018-2019 yıllarındaki fiyat dalgalanmalarının KUSAD kararlarından değil ekonomik göstergelerin bozulmasından kaynaklandığı, ÇİÇEK UN ve ALTINBAŞAK'ın 4054 sayılı Kanunu ihlal ettiklerine dair somut bir bilgi ve belgenin raporda bulunmadığı, raporda sunulan belgelerin doğru olmadığı ve idari para cezası verilemeyeceği savunması.

- (344) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında teşebbüslerin rekabete duyarlı bilgi paylaşımında bulduklarını gösterir belgeler de ihlali kanıtlar nitelik taşıyabilmektedir. Ek olarak, 2018 yaz döneminde döviz dalgalanması gerçekleştiği bilinmekte olup dosya kapsamında bu durumun aksini iddia eden bir tespit bulunmamaktadır. Ancak soruşturmaya konu edilen husus, maliyetler nedeniyle fiyatlarda yaşanan artış olmayıp üreticilerin bir araya gelerek pazardaki fiyat, maliyet, karlılık gibi rekabete duyarlı hassas bilgiler birbirleriyle paylaşmaları ve bu yolla piyasada fiyat bilgisini şeffaf hale getirmeleridir.

- (345) Dosya kapsamında ALTINBAŞAK ve ÇİÇEK UN adlı teşebbüslerin Ocak 2014 tarihinden itibaren buğday unu fiyatlarına ilişkin toplantı ve/veya doğrudan iletişimler yoluyla piyasayı şeffaflaştırmak suretiyle rekabeti kısıtlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri tespiti yapılmıştır.
- (346) ALTINBAŞAK (.....), aynı zamanda ihlale taraf teşebbüs birliği olan ve toplantıları organize eden KUSAD'ın (.....) de yapmaktadır. Bu noktada, toplantı e-postalarını da edindiği tespit edilen ALTINBAŞAK'ın, toplantılar ve yanısıra toplantı öncesi/sonrası gerçekleştirilen iletişimlerden haberi olmadığı yönündeki savunması gerçekçi bulunmamıştır. Öte yandan, ALTINBAŞAK ve ÇİÇEK UN'un da aralarında bulunduğu bir grup rakip teşebbüs fiyatlarının, diğer KUSAD üyesi teşebbüslere gönderildiğine işaret eden belge (Belge-287/49), rekabete duyarlı bilgi değişimine örnek teşkil etmektedir.
- (347) Yatay Kılavuz'un 56. paragrafında piyasada rekabeti kısıtlama amacıyla yapılan her türlü bilgi değişiminin, etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığının kabul edildiği, bilgi değişiminin rekabeti kısıtlama amacı olup olmadığının değerlendirilmesinde bilgi değişiminin meydana geldiği hukuki ve iktisadi çerçevenin dikkate alınacağı ve bu kapsamda, bilgi değişiminin, doğası gereği rekabetin kısıtlanmasına yol açıp açmayacağı değerlendirileceği ifade edilmektedir. Diğer yandan İlgili Kılavuzun 18.paragrafında açıklandığı üzere "*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...*" Bu kapsamda rekabete duyarlı bilgilerin değişiminin amaç bakımından ihlal oluşturduğu değerlendirilmekle birlikte bazı durumların fiili etkisi de ortaya konulmaktadır.
- (348) Yatay Kılavuz'un 46. paragrafında ise "*...Örneğin, bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi- Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır.*" ifadesi yer almaktadır. ALTINBAŞAK ve ÇİÇEK UN'un kendilerine rekabete duyarlı bir bilgi gönderilmesi akabinde bu bilgiyi almak istemediklerine dair net olarak karşılık vermedikleri görülmüş, bu nedenle ilgili dönemde ihlalden sorumlu oldukları değerlendirilmiştir. Yukarıda buna ilişkin iletişim delillerine ve fiyat listelerine yer verilmiştir.

1.4.4.2.2. BAFRA ERİŞ'in Yazılı Savunması ve Değerlendirme

BAFRA ERİŞ tarafından 2010 yılında iflas erteleme davası açıldığı, mahkemelerce 1 yıl süre ile iflas ertelemesine karar verildiği, 2015 tarihinde iflas erteleme kararının kaldırıldığı, geçen 5 yıllık süreçte BAFRA ERİŞ'in kayyumlar tarafından yönetildiği, bu nedenle 2013-2014 yıllarında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğinin ileri sürülmesinin hukuka aykırı olduğu savunması.

- (349) İflas ve kayyum ile yönetilme süreçlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yapılacak bir ihlal değerlendirmesi ve ceza sorumluluğu bakımından bir önemi bulunmamaktadır.

Fiyat listelerinin bayiler veya pazarlamacılar tarafından rahatlıkla elde edilebileceği, fırıncılar tarafından temin edilmiş olan fiyat listelerinin BAFRA ERİŞ tarafından KUSAD'a gönderilmiş gibi yorumlanmasının hukuki olmadığı, kaldı ki BAFRA ERİŞ tarafından KUSAD'a ve Soruşturma Raporu'nda yer alan

firmalara herhangi bir e-posta gönderilmediği, BAFRA ERİŞ'in KUSAD'ın hiçbir toplantısına katılım sağlamadığı, KUSAD'a üye olunmasının T.C. Anayasası'nın 33. maddesine göre hukuka aykırı bir durum teşkil etmediği,

- (350) Dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde KUSAD'a üye olmanın ihlal niteliği taşıdığına ilişkin bir tespit bulunmamaktadır. Ayrıca, teşebbüslerin fiyat listelerinin piyasadaki çeşitli oyuncular tarafından elde edebilmesi birçok sektörde olduğu gibi un sektöründe de mümkündür. Bununla birlikte, soruşturma kapsamında elde edilen belgeler incelendiğinde, KUSAD tarafından, teşebbüsün üst düzeydeki yöneticilerinden (.....) ve teşebbüs yetkilisi (.....)'a rakip teşebbüslere ait fiyat listelerinin gönderildiği görülmektedir. Nitekim önceki bölümlerde detaylı olarak yer verildiği üzere, belirli tarihlerde KUSAD'ın diğer rakiplere ve BAFRA ERİŞ'e göndermiş olduğu e-postadan hareketle, BAFRA ERİŞ ve bazı rakip teşebbüslerin aynı tarihlerde fiyat listesi yayınladıkları ve fiyatlarının birbirine yakınlığı görülmektedir (örneğin 11.11.2013 tarihli fiyat listesi paylaşımına işaret eden Belge-287/38). 01.08.2013 tarihinde KUSAD tarafından gönderilen ve fiyat listelerini içeren e-postada "Dosya sadece listesini derneğimize gönderen üyelerimiz arasında paylaşılmaktadır. ..." notu ile KUSAD'ın bu ve sonraki toplantıları bakımından fiyat listelerinin karşılıklı paylaşımı yoluyla, hem KUSAD'ın hem teşebbüslerin rakip fiyatlarını takip etmeye yönelik ilişkin bir kontrol mekanizması kurdukları, kendi fiyat listelerini KUSAD'a göndermeyen teşebbüslerin rakiplerinin fiyat listesine de ulaşamayacağı anlaşılmaktadır.

KUSAD üyesi 12 firmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmedikleri kanaatine varılması ve bu kanaatin kendilerine uygulanmamasının manidar olduğu, soruşturma döneminde gönderilen maliyet verilerinin gerçek maliyet yapısını ortaya koymakta yetersiz kalacağı, gerçek maliyet yapılarını ortaya koymak amacıyla Polatlı Borsası ile BAFRA ERİŞ fiyatlarının mukayese tablosunun gönderildiği, BAFRA ERİŞ'in unu Polatlı Borsası'nın fiyatlarının aşağısındaki değerlerden sattığı savunması.

- (351) Soruşturma konusunu rekabete hassas bilgilerin rakipler arasında paylaşılması oluşturmaktadır. Teşebbüslerin maliyet yapıları bu bağlamda değerlendirmeye etki etmemektedir. Daha önce de ifade edildiği üzere, fiyatların hangi düzeyde belirlendiğinden bağımsız olarak, bilgi paylaşımı yoluyla piyasadaki un fiyatlarını şeffaflaştırma iradesinin varlığı ihlalde esastır.

I.4.4.2.3. BEŞGÖZ UN'un Yazılı Savunması ve Değerlendirme

08.01.2014 tarihli e-posta da yer alan un maliyet tablosunda fabrika teslim un fiyatının 61 TL/50 kg olduğunun görüldüğü, BEŞGÖZ'ün bu tarih öncesi ve sonrasındaki satış fiyatının farklılık arz ettiği, 2018 yılında yaşanan fiyat artışlarının Dolar/TL kurundaki artıştan kaynaklandığı, Soruşturma Raporu'nda ihlale konu olan uygulamalar hayata geçirilmiş olsaydı soruşturma kapsamındaki firmalarının hiçbirinin iflas etmeyeceği, bu nedenle KUSAD vasıtasıyla uygulanmış bir rekabet ihlalinin olmadığı, Soruşturma Raporu'nun farazi iddialara dayalı olarak düzenlendiği, BEŞGÖZ'ün KUSAD toplantılarına davet e-postaları almasından bahisle soruşturmaya dâhil edilmesinin ve rekabet ihlaline sebebiyet verecek fiyat artışlarına ne derecede etki ettiğinin incelenmemesinin hakkaniyetle bağdaşmadığı, inceleme yapılmadan BEŞGÖZ'ün 4054 sayılı Kanununun 4. maddesini ihlal ettiği değerlendirmesinin yapıldığı savunması.

- (352) Dosya konusu ihlalin tespitinde teşebbüslerin birlikte hareket ederek rekabete hassas bilgi paylaşmak suretiyle fiyat belirleme iradelerinin varlığı esastır. KUSAD'ın e-

postasında belirtilen fiyattan satış yapılıyor olup olmamasının, ihlal konusu inceleme bakımından önemi bulunmamaktadır. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca ihlalin varlığının kanıtlanabilmesi için amaç unsurunun gösterilmesi yeterlidir. Bu kapsamda, amacı ispatlamak üzere teşebbüslerin bilgi paylaşımı çeşitli belgelerle açıkça ortaya konmuştur. Ayrıca bilgi değişiminin piyasadaki etkileri de ayrıca tespit edilmeye çalışılmıştır.

- (353) Teşebbüslerde yapılan incelemelerde elde edilen ve yukarıda 1.3 numaralı bölümde yer verilen belgelerden, toplantılarda gelecekte uygulanacak fiyat bilgisi gibi rekabete duyarlı stratejik bilgilerin rakipler arasında paylaşıldığı, ayrıca e-postalar aracılığıyla doğrudan iletişime konu olduğu tespit edilmiştir.
- (354) Yatay Kılavuz'un 56. paragrafında piyasada rekabeti kısıtlama amacıyla yapılan her türlü bilgi değişiminin, etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığının kabul edildiği, bilgi değişiminin rekabeti kısıtlama amacı olup olmadığı değerlendirilmesinde bilgi değişiminin meydana geldiği hukuki ve iktisadi çerçevenin dikkate alınacağı ve bu kapsamda, bilgi değişiminin, doğası gereği rekabetin kısıtlanmasına yol açıp açmayacağı değerlendirileceği ifade edilmektedir. Diğer yandan İlgili Kılavuzun 18.paragrafında açıklandığı üzere "*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...*" Bu kapsamda rekabete duyarlı bilgilerin değişiminin amaç bakımından ihlal oluşturduğu değerlendirilmekle birlikte bazı durumların fiili etkisi de ortaya konulmaktadır.
- (355) Yatay Kılavuz'un 46. paragrafında ise "*...Örneğin, bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi-Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır.*" ifadesi yer almaktadır. BEŞGÖZ UN'un kendisine rekabete duyarlı bir bilgi gönderilmesi akabinde bu bilgiyi almak istemediğine dair net olarak karşılık vermediği görülmüş, bu nedenle ilgili dönemde ihlalden sorumlu olduğu değerlendirilmiştir. Dolayısıyla KUSAD'dan e-posta almanın rekabet ihlali olmayacağı şeklinde bir yaklaşımın kabulü mümkün görünmemektedir.
- (356) Nitekim teşebbüste yapılan yerinde incelemede de, un fiyatları ve vadelerini konu alan ve teşebbüslerden fiyat bilgilerini paylaşmaları talep edilen 29.06.2013 tarihli Çorum toplantısına davet e-postası (Belge-287/24), ULUSOY ve UNAY'ın fiyat listelerinin BEŞGÖZ UN dahil bir grup KUSAD üyesine gönderildiği 30.10.2013 tarihli yazışma (Belge-287/27), 29.06.2013 tarihinde yapılan Çorum toplantısında görüşülen un fiyat listelerinin derneğe iletilmesi talebini içeren 02.07.2013 tarihli e-posta (Belge-287/25) ve işletmelerin güncel fiyatlarını göndermeleri talep edilen 22.07.2013 tarihli e-posta (Belge-287/40) gibi iletişim delilleri elde edilmiştir.

1.4.4.2.4. BİRSAN'ın Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Soruşturma raporunda yapılan karartmadan dolayı 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddia edilen e-postanın BİRSAN tarafından anlaşılmadığı, bu nedenle somut bir savunma yapılamadığı, teşebbüs yetkilileri tarafından @birsan.com.tr uzantılı e-posta kullanıldığı, @gmail.com uzantılı e-posta hesaplarının BİRSAN yetkilileri tarafından kullanılmadığı savunması.

(357) Dosyaya Giriş Hakkının Düzenlenmesine ve Ticari Sırlarının Korunmasına İlişkin Tebliğ (2010/3 Sayılı Tebliğ) kapsamında son yazılı savunma süresi dolana kadar teşebbüsler dosyaya giriş talebinde bulunarak Soruşturma Raporu'nda kullanılan belgelere anılan Tebliğ kapsamında belirtilen esaslara göre erişebilmektedir. Bununla birlikte, okunamadığı ifade edilen e-postaya ek görüş ekinde yer verilmiştir.

BİRSAN ve diğer teşebbüsler arasında fiyat listesi değişimi yapılmadığı, BİRSAN tarafından KUSAD toplantılarına katılım sağlanmadığı, BİRSAN'a ulaşım yapılmadığı ve BİRSAN tarafından okunup okunmadığı belli olmayan bir e-posta nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği kanaatine ulaşıldığı, bu kanaatin ve ceza isteminin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu savunması.

(358) Yukarıda, I.4.1. ve I.4.2 numaralı bölümlerde BİRSAN'ın ilk kez 2019 tarihinde doğrudan bilgi değişiminde bulunduğu tespit edilmiştir.

(359) Yatay Kılavuz'un 56. paragrafında piyasada rekabeti kısıtlama amacıyla yapılan her türlü bilgi değişiminin, etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığının kabul edildiği, bilgi değişiminin rekabeti kısıtlama amacı olup olmadığının değerlendirilmesinde bilgi değişiminin meydana geldiği hukuki ve iktisadi çerçevenin dikkate alınacağı ve bu kapsamda, bilgi değişiminin, doğası gereği rekabetin kısıtlanmasına yol açıp açmayacağı değerlendirileceği ifade edilmektedir. Diğer yandan İlgili Kılavuzun 18.paragrafında açıklandığı üzere "*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...*" Bu kapsamda dosya kapsamında rekabete duyarlı bilgilerin değişiminin amaç bakımından ihlal oluşturduğu değerlendirilmekle birlikte bazı durumların fiili etkisi de ortaya konulmaktadır.

(360) Yatay Kılavuz'un 46. paragrafında "*...Örneğin, bir teşebbüsün fiyatlandırma politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi-Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır.*" açıklaması yer almaktadır. Mevcut durumda BİRSAN'ın e-postalarda yer alan fiyat listelerini almak istemediğine dair net bir karşılık vermediği, bu nedenle ilgili dönemle sınırlı olarak ihlalden sorumlu olduğu değerlendirilmiştir.

I.4.4.2.5. DERVİŞOĞLU'un Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Soruşturma raporunda somut tespitler yapılmadığı ve birtakım verilerle çeşitli varsayımlarda bulunduğu, bölgesel olarak faaliyet gösterdikleri halde ilgili coğrafi pazar olarak belirlenen Türkiye'de DERVİŞOĞLU'nun rekabeti nasıl bozduğunun anlaşılmadığı savunması.

(361) Coğrafi pazar, teşebbüslerin mal ve hizmetlerinin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri, rekabet koşullarının yeterli derecede homojen ve özellikle rekabet koşulları komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olduğu için bu bölgelerden kolayca ayrılabilen bölgelerdir. Bu bağlamda, buğday unu üretiminde ilgili coğrafi pazarın bölgesel olarak tanımlanmasını gerektirecek herhangi bir husus bulunmadığından, ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tanımlanmıştır. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi bakımından yapılan değerlendirmelerde ilgili ürün pazarı ve ilgili coğrafi pazar belirlenmesi yapılan değerlendirmeyi etkilemeyecekse, ilgili pazar

belirlenmeyebilmektedir. Dosya kapsamında, hem ilgili ürün pazarının hem de ilgili coğrafi pazarın tanımlanması, ulaşılan sonucu etkilememektedir.

DERVİŞOĞLU'nun bir kez KUSAD toplantısına katılmasının süreç içerisinde aktif olarak yer aldığı anlamına gelmediği, salt toplantıya katılmadan dolayı bu sonuca ulaşmanın hakkaniyetli olmadığı savunması.

- (362) Bilgi değişiminin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirildiği bahsi, Yatay Kılavuz'da açıklanmaktadır. Anılan Kılavuz'un 18. paragrafında "*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...*" açıklaması yer almaktadır. Dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde rekabete duyarlı bilgilerin değişimin amaç bakımından ihlal oluşturduğu vurgulanmış ve ek olarak bilgi paylaşımının fiili etkisi de ortaya konmuştur.

Yatay Kılavuz'un 46. paragrafında "...Örneğin, bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi- Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır." açıklaması yer almaktadır. DERVİŞOĞLU'nun KUSAD toplantısına bir kez katılmış olması dahi, konunun 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmesi için yeterlidir. DERVİŞOĞLU'nun kendisine rekabete duyarlı bir bilgi gönderilmesi akabinde bu bilgiyi almak istemediğine dair net olarak karşılık vermediği görülmüş, bu nedenle ilgili dönemde ihlalden sorumlu olduğu değerlendirilmiştir. I.3. numaralı bölümde teşebbüsün alıcı konumunda olduğu e-postaların yanı sıra teşebbüs fiyatlarının KUSAD aracılığı ile rakiplerle paylaşıldığına işaret eden iletişim delillerine ve ilgili görülen liste fiyatlarına yer verilmiştir (Belge-287/48, 49).

I.4.4.2.6. ELSA'nın Yazılı Savunması ve Değerlendirme

KUSAD toplantılarına katılım sağlanmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ihlali anlamına gelmeyeceği, Soruşturma Raporu'nda Ocak 2014'te KUSAD tarafından 39 teşebbüse güncel fiyat listelerinin gönderildiği belirtilse de kendilerine fiyat listesi gelmediği, ELSA'nın anılan teşebbüsler ile uyumlu eylem içerisinde olmadığı, ELSA'nın anlaşmayı kabul ettiği anlamına gelmemekle birlikte anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyetten yararlanacağı savunması.

- (363) KUSAD tarafından üye teşebbüslere gönderilen e-postalar arasında ELSA'nın da bulunduğu tespitine yukarıda detaylı bir şekilde yer verilmiştir (örneğin Belge 287/27, 287/48-49).
- (364) Rekabete duyarlı bilgi paylaşımı ile pazarı daha şeffaf hale getirmek ve bu suretle rekabeti amaç bakımından kısıtlamak, rekabeti ağır ihlal eden hallerden biri olması ve herhangi bir etkinlik doğurmaması nedenleriyle 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyetten yararlanamamaktadır.

I.4.4.2.7. EMİROĞLU'nun Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Katıldıkları KUSAD toplantılarında fiyat belirlenmesine ilişkin bir karar alınmadığı, KUSAD tarafından gönderilen e-postalarda yer alan fiyatlardan daha düşük fiyatlar ile satış yapıldığı ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediği savunması.

- (365) Rekabete duyarlı bilgi değişimi, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınmaktadır. Yatay Kılavuz'un 18. paragrafında "*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...*" açıklaması yer almaktadır. Dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde rekabete duyarlı bilgilerin değişimin amaç bakımından ihlal oluşturduğu vurgulanmış ve ek olarak bilgi paylaşımının fiili etkisi de ortaya konmuştur.
- (366) KUSAD üyesi olan ve toplantılara katıldığı bilinen EMİROĞLU'nun, KUSAD'ın toplantı ve rakip fiyat bilgilerini içeren e-postaların alıcısı ve aynı zamanda rakiplere güncel fiyat bilgileri iletilen teşebbüslerden olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu bilgi ve belgeler soruşturma raporunda detaylı olarak ele alınmıştır. Öte yandan, savunmanın aksine KUSAD'ın e-postalarında belirtilen fiyattan satış yapılıyor olup olmamasının ihlalde belirleyici etkisi bulunmamaktadır.

I.4.4.2.8. ERUN'nun Yazılı Savunması ve Değerlendirme

ERUN tarafından ihlal sonucuna varılmasının nedeninin anlaşamadığı, ERUN tarafından hiçbir zaman fiyat listesi hazırlanmadığı, Soruşturma Raporu'nda KUSAD tarafından gönderildiği belirtilen e-postaların ERUN'a ulaşip ulaşmadığı ve ERUN tarafından cevaplanıp cevaplanmadığı hususlarının tespit edilmediği, ERUN tarafından KUSAD'ın fiyat çalışmalarına dahil olunmadığı, iddiaların soyut olduğu ve varsayımlardan yola çıkılarak teşebbüslere ceza verilmemesi gerektiği savunması.

- (367) ERUN'un 2014 yılı bakımından buğday unu fiyatlarına ilişkin toplantılara katılmak ve/veya rakipler ile doğrudan iletişim kurmak suretiyle piyasayı şeffaflaştırarak rekabeti kısıtladığı ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği tespitine yukarıda I.4.1. ve I.4.2 numaralı bölümlerde detaylı biçimde yer verilmiştir.
- (368) Yatay Kılavuz'un 46. paragrafında "*... bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi- Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır.*" açıklaması yer almaktadır. ERUN'un kendisine rekabete duyarlı bir bilgi gönderilmesi akabinde bu bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermediği görülmüş, bu nedenle ilgili dönemde ihlalden sorumlu olduğu değerlendirilmiştir.

ERUN tarafından KUSAD'ın ilan ettiği fiyatlara uyulmadığı, KUSAD'a üye olmanın bir hak olduğu, KUSAD toplantılara katılmanın ve bu toplantılarda üyelere ait fiyat listeleri ile üretim politikalarına ilişkin olarak alınan kararları üyelerle paylaşmanın derneğin tüzüğü ile alakalı bir durum olduğu savunması.

- (369) Yatay Kılavuz'un 18. paragrafında "*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın*

pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...” açıklaması yer almaktadır. Dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde rekabete duyarlı bilgilerin değişimin amaç bakımından ihlal oluşturduğu vurgulanmış ve bazı durumlar fiili etkisi de ortaya konulmuştur. Yukarıda buna ilişkin iletişim delillerine ve fiyat listelerine yer verilmiştir.

I.4.4.2.9. ERENLER UN'nun Yazılı Savunması ve Değerlendirme

ERENLER UN tarafından KUSAD toplantılarına ara sıra katılım sağlandığı, fiyatların belirlendiği iddia edilen toplantıya katılım sağlanmadığı, toplantılara istinaden satış ve fiyat politikalarında değişiklik yapılmadığı, Soruşturma Raporu'nda un fiyatlarının 61 TL/50 kg olarak belirlendiği iddia edilen toplantıya ilişkin olarak o dönemdeki satış fiyatlarının 61 TL seviyesinin altında olduğunun faturalardan görüldüğü, KUSAD tarafından gönderilen maliyet tablosunun pratiklik sağlanması amacıyla indirildiği, söz konusu maliyet tablosunun piyasada ortak bir fiyat belirleme amacıyla kullanılmadığı, piyasaların dalgalı olduğu 2018 döneminde bile un satış fiyatlarının maliyetlere yakın seviyelerde olduğu savunması.

- (370) Rekabete duyarlı bilgi değişimi, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınmaktadır. Yatay Kılavuz'un 18. paragrafında “*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...”* açıklaması yer almaktadır. Dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde rekabete duyarlı bilgilerin değişimin amaç bakımından ihlal oluşturduğu vurgulanmış ve ek olarak bilgi paylaşımının fiili etkisi de ortaya konmuştur.
- (371) ERENLER UN'un 2013 Çorum ve 2014 Samsun toplantılarına katıldığı tespiti I.4.1. ve I.4.2 numaralı bölümlerde yapılmıştır. Öte yandan, teşebbüsün rakiplerinin fiyat listelerinin alıcısı konumunda olduğu, kimi zaman da güncel fiyatlarının rakiplerle paylaşıldığı I.3 numaralı bölümde yer verilen belgelerde görülebilmektedir (Belge 287/27, 48, 49). Son olarak, KUSAD'ın e-postasında belirtilen fiyatlardan farklı fiyatlar ile satış yapıyor olmasının ihlalde belirleyici etkisi bulunmamaktadır.

I.4.4.2.10. PAK PETROL'ün Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Soruşturma Raporu'nun eksik inceleme ve araştırma sonucu düzenlenerek PAK PETROL aleyhine bir durum oluşturduğu, soruşturma sürecinde Önaraştırma Raporu ve eklerinin taraflarına tebliğ edilmediği ve savunma haklarının kısıtlandığı, müvekkile net olarak hangi tarihte bildirim yapıldığının açık olmadığı ve yazılı tebliğ yoluna gidilmemesinin usule aykırı olduğu savunması.

- (372) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesine göre; “*Kurul, başlattığı soruşturmaları, soruşturmaya başlanması kararının verildiği tarihten itibaren 15 gün içinde ilgili taraflara bildirir ve tarafların ilk yazılı savunmalarını 30 gün içinde göndermelerini ister. Taraflara tanınan ilk yazılı cevap süresinin başlayabilmesi için Kurulun bu bildirim yazısı ile birlikte, iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgiyi ilgili taraflara göndermesi gerekir.”*
- (373) Anılan Kanun hükmünden de anlaşılacağı üzere yapılan bildirimde Önaraştırma Raporu'nun taraflara bildirilmesi gibi bir yükümlülük bulunmamaktadır. Kurulun almış olduğu soruşturma kararının ardından; PAK PETROL'ün de aralarında bulunduğu

teşebbüslere 05.11.2019 tarihinde 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca soruşturma açıldığına dair elden bildirimde bulunulmuştur.

Yerinde incelemelerde elde edilen bilgi ve belgelerin rekabeti sınırlayıcı bir anlaşmanın ispatı bakımından yeterli olmadığı, şirket içi yazışmalardan yola çıkarak başka teşebbüslerle rekabeti sınırlayıcı bir işbirliğine gidildiğinden bahsedilemeyeceği, Soruşturma Raporu'ndaki grafiklerinde PAK PETROL'ün diğer teşebbüslerden iki ay önce ve sonra fiyat artırdığının görüldüğü, Soruşturma Raporu'ndaki firmaların bazılarının aynı dönemde fiyat artışına gitmelerinin anlaşma ve uyumlu eylem içerisinde olduklarını kanıtlamayacağı, PAK PETROL'ün ULUSOY dışındaki herhangi bir firma ile doğrudan veya dolaylı iletişiminin olmadığı; Soruşturma Raporu'nda teşebbüslerin fiili uygulamada hangi fiyatları baz aldıklarının gösterilmediği, iktisadi analizin kesin bir yargıya varmada yeterli olmadığı belirtilmediği, bazı firmaların zarar ettiğinin vurgulandığı ama rekabetin sınırlandırıldığı bir ortamda tarafların hiçbirinin zarar edemeyeceği savunması.

(374) Rekabetin sınırlandırılması amaçlı veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek olan anlaşma, eylem ve kararlar 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yasaklanmıştır. Bu bağlamda, ihlal tespitinde bulunabilmek için, amaç ve etki unsurlarından birinin ortaya konulması yeterlidir. KUSAD'ın e-postasında belirtilen fiyattan satış yapıyor olup olmamasının, ihlal konusu inceleme bakımından önemi bulunmamaktadır. 1.3 numaralı bölümde yer alan fiyat listelerini içeren belgeler, taraflar arasındaki iletişimin varlığını kanıtlamaktadır.

(375) Öte yandan, dosya kapsamında un sektörüne ilişkin detaylı analizler yapılmıştır. İhhalin varlığı sonucuna varabilmek için amaç unsurunu göstermek yeterli olmakla birlikte, soruşturma konusu bilgi değişiminin piyasadaki fiili etkisi de tespit edilmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak amaç unsuru, ortak iradenin varlığı ve bu yönde gerçekleştirilen iletişim/işbirliği bakımından, açıkça ortaya konulmuştur.

Soruşturmaya taraf teşebbüslerin pazar payının %3'ü geçmediği, Karadeniz Bölgesinde 141 un fabrikasının olduğu ve 34 firmanın tamamının bir araya gelerek ortak bir fiyat politikası uygulamasının rekabeti sınırlamayacağı ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlalinin pazar payı eşiği gereği mümkün olmadığı savunması.

(376) Teşebbüslerin pazar payları ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal arasında doğrudan bir ilişki kurulması hatalı sonuçlara sebep olabilecektir. Ülke genelinde çok fazla sayıda un üreticisi teşebbüs olmakla birlikte, teşebbüslerin bölgesel uygulamalarla fiyatların yönünün belirleyebilme ya da bu amaca ilişkin iletişim ve işbirliğinde bulunma potansiyellerinin olduğu anlaşılmaktadır.

PAK PETROL'ün KUSAD toplantısına katıldığına duyuma dayalı olduğu, buna ilişkin herhangi bir somut delilin bulunmadığı, Soruşturma Raporu'nda PAK PETROL'ün toplantıya katıldığına açıkça ispat edilemediği, toplantıya katılım sağlanmış olsa dahi bu durumun salt rekabet ihlali sayılamayacağı savunması.

(377) Yukarıda 1.4.1. ve 1.4.2 numaralı bölümlerde taraf teşebbüslerin hangisinin ne zaman toplantılara katıldığına ilişkin bilgilere ayrıntılı olarak yer verilmiştir PAK PETROL'ün 2017 yılındaki KUSAD'ın Samsun toplantısına katıldığına ilişkin verilen bilginin aksi yönde bir kanıtla rastlanmamıştır.

PAK PETROL'ün KUSAD'dan gelen e-postaya net bir cevap vermemiş olmasının kabul ve anlaşma manasına geldiği yorumunun zorlama olduğu savunması.

- (378) I.3. numaralı bölümde yer verilen belgelerde, toplantılarda zam, fiyat gibi geleceğe yönelik, rekabete duyarlı stratejik bilgilerin rakipler arasında görüşüldüğü, ayrıca, en azından mevcut tespitlere göre, e-posta aracılığıyla doğrudan iletişime konu olduğu tespit edilmiştir. Rakibinden rekabete duyarlı bilgiyi alan teşebbüsün böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net karşılık vermemesi durumunda, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılmaktadır.

4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiğinin ispatlanamadığı gibi kesintisiz bir ihlal tespiti de olmadığından idari para cezası uygulanamayacağı, uygulansa dahi artırım gerçekleştirilemeyeceği savunması.

- (379) PAK PETROL'ün Mart 2017 tarihinden itibaren buğday unu fiyatlarına ilişkin toplantı ve/veya doğrudan iletişimler yoluyla piyasayı şeffaflaştırmak suretiyle rekabeti kısıtlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği, teşebbüsün 2017-2019 yılları arasında ihlale taraf olduğu tespiti yapılmış ve PAK PETROL'ün ihlal süresi dikkate alınmış ve Ceza Yönetmeliği uyarınca gerekli artırım yapılarak temel para cezası belirlenmiştir.

I.4.4.2.11. SARAY PETROL'ün Yazılı Savunması ve Değerlendirme

SARAY PETROL'ün KUSAD tarafından gönderilen e-postalar ile ilgili bilgisinin olmadığı, diğer teşebbüslere göre sadece değirmen hizmeti veren ve kapasite olarak küçük bir işletme olması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil edecek bir kartel yapılanmasını içerisinde bulunmasının fiilen mümkün olmadığı, un fiyatlarının soruşturmaya dâhil diğer teşebbüsler gibi artırılmadığı, maliyet bazlı artış dışında fiyatlarının piyasa şartlarına uygun olarak seyrettiği ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini amaç unsuru bakımından ihlal etmedikleri savunması.

- (380) Yukarıda ayrıntılı olarak ifade edildiği üzere, fiyat belirleme iradesinin varlığı esastır. SARAY PETROL'ün Haziran 2013 tarihinden itibaren ve bir yıldan kısa süreli olmak üzere buğday unu fiyatlarına ilişkin toplantı ve/veya doğrudan iletişimler yoluyla piyasayı şeffaflaştırmak suretiyle rekabeti kısıtlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Teşebbüslerin kapasite olarak küçük olmalarının ihlal tespiti bakımından önemi bulunmamaktadır.

SARAY PETROL'ün KUSAD'ın Çorum toplantısına katılım sağlamadığı, toplantıya katılım sağlandığını ispatlayan somut belge veya bilginin bulunmadığı, bahsi geçen fotoğrafta herhangi bir SARAY PETROL yetkilisinin bulunmadığı, fotoğraftaki kişilerin şirket yetkililerine benzetilerek katılım sağlandığı yönündeki tespitlerin hatalı olduğu ve KUSAD'ın bu çerçevedeki ifadelerini kabul etmediği, KUSAD'ın Amasya, Çorum, Samsun'da yapılan diğer toplantılarına davet edilmediği ve toplantıya katılım sağlamadığı, SARAY PETROL'ün KUSAD üyeliğine ilişkin olarak yazılı bir talebi olmadığı, re'sen dernek üyesi yapıldığı, bu durumun öğrenilmesi akabinde yoğun çabalara rağmen ancak 2018 yılında resmi olarak üyelikten çıkarıldıkları savunması.

- (381) SARAY PETROL'ün KUSAD tarafından 08.01.2014 tarihli toplantısına ilişkin gönderildiği anlaşılan 09.01.2014 tarihli e-postanın alıcısı konumunda olduğu ve e-postada yer alan "Sayın Üyelerimiz, Dün gerçekleştirdiğimiz toplantıda da kullanılan un maliyet tablosu ekte bilginize sunulur." ifadelerinden, un üreticileri tarafından fiyat listelerinin yanı sıra maliyet hesaplarının da görüşüldüğü ve paylaşıldığı anlaşılmaktadır.

- (382) Ayrıca SARAY PETROL, 30.10.2013 tarihinde KUSAD tarafından ULUSOY ve UNAY fiyat listelerinin gönderildiği teşebbüsler arasında yer almaktadır. Bu kapsamda hem raporda yer verilen tüm ilgili e-postalar, hem de KUSAD tarafından sunulan toplantı katılımcı listesi birlikte değerlendirilerek SARAY PETROL'ün ihlale katıldığı tespitine ulaşılmıştır.

ULUSOY, UNAY, UNSAN, AKMEHMET, PAK PETROL, BAFRA, ZAFER UN'un birlikte hareket ettiklerinin görüldüğü, ULUSOY ve iştiraklerinin un piyasasına hakim olmak adına birlikte hareket ederek bu sistemi kurduğunun açık olduğu, TUSAF ve KUSAD'ın yöneticilerinin yine ULUSOY ve bağlı iştiraklerinin yöneticileri olmalarının bu durumu ortaya çıkardığı savunması.

- (383) Savunmada adı geçen teşebbüslerin bazıları, ihlale en uzun süre taraf olan teşebbüsler olarak tespit edilmiş olup bu konuda detaylı değerlendirmeler I.4.1. ve I.4.2 numaralı bölümlerde yer almaktadır.

I.4.4.2.12. TAFLAN UN'un Yazılı Savunması ve Değerlendirme

TAFLAN UN olarak Çorum toplantısına katılım sağlandığı, ancak fiyat politikalarını ortak olarak hareket etme hususunda bir çalışma yapılmadığı, toplantıda pazarlamacıların kendi şirketlerini fiyat konusunda yanılttığı ve çözüm olarak şirketlerin fiyat listelerinin KUSAD'a gönderilmesi hususlarının görüldüğü, bu kapsamda 6 ay içinde 4 kez fiyat listesi hazırlayıp KUSAD'a gönderdikleri, bununla birlikte fiyat listeleri gönderilirken anlaşmalı olarak fiyat artırılması amacı güdülmeyeceği, sektörde ağır rekabetin olduğu, karlılık oranlarından bu durumun görüldüğü savunması.

- (384) İlgili pazarda firmaların birbirlerine ait fiyat ve diğer rekabete duyarlı stratejilerini piyasadan öğrenmek yerine KUSAD aracılığıyla ve/veya doğrudan birbirleri ile paylaştıkları ve fiyat oluşum süreçlerine dâhil olarak, rakip teşebbüslerin fiyatlama politikaları üzerinde kontrol mekanizması oluşturdukları tespit edilebilmektedir. Söz konusu pazarda ihlale temel teşkil eden davranış, rekabetçi bir piyasada olması gerekenden farklı olarak, teşebbüslerin birbirlerinin anlık fiyatlama davranışlarını takip etmeleri ve ortak bir iradeyi uygulamaya geçirmek amacıyla piyasayı şeffaflaştırmalarıdır.

I.4.4.2.13. TEKSİN UN'un Yazılı Savunması ve Değerlendirme

KUSAD'ın 03.07.2013 tarihli e postada fabrika teslim fiyatının 50,5-51,5 TL aralığına getirme çağırısına ilişkin olarak; kendilerinin 2013 Ocak ayından 30 Eylül 2013 tarihine kadar ekmeklik buğday unu satış fiyatlarını 57 TL/Çuval, Ekim-Kasım aylarında 60 TL, Kasım 2013 ayından itibaren ise 62 TL olarak gerçekleştiği, KUSAD üyelerinin 02.07.2013 tarihinde yeni fiyat listesi hazırladıkları halde kendilerinin 30 Eylül tarihine kadar 57 TL satış fiyatından devam ettikleri, satış listesi yayınlamadıkları ve rakip firmalarla fiyatlarla ilgili bir paylaşımında bulunmadıkları, Temmuz ayında rakiplerinin fiyat artışına gittiği halde kendilerinin Temmuz Ağustos ve Eylül aylarında fiyat artırmadıkları, bu aylarda satış fiyatlarının rakiplerinden 5,5 TL fazla olduğu, rakiplerle ortak hareket etmedikleri, KUSAD'ın 12.10.2013 tarihli e postasına ilişkin olarak Ocak 2013 tarihinde belirlenen 57 TL fiyattan satışın devam ettiği ve fiyat değişikliğine gidilmediği, KUSAD tarafından 09.01.2014 tarihli e posta da yer alan buğday unu fiyatının 60 gün vadeli 55 TL ve 61 TL arasında oluştuğuna ilişkin ifadeye ilişkin olarak Ocak 2014 ekmeklik buğday unu fabrika teslim peşin fiyatının 62 TL

olduğu, Ocak ayından sonrası ise 66 TL olduğu ve yılsonuna kadar da bu fiyattan satışının yapıldığı, 2014 yılında da 2013 yılında olduğu gibi fiyat listesi çıkarılmadığı ve kimse ile fiyat paylaşılmadığı, rakiplerin fiyat politikalarının kendilerini etkilemediği savunması.

- (385) Yukarıda ayrıntılı olarak ifade edildiği üzere, fiyat belirleme iradesinin varlığı esastır. KUSAD'ın e-postasında belirtilen fiyattan satış yapıyor olup olmamasının, ihlal

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlaline ilişkin somut bir isnatta bulunulmadığı, ihlal eyleminin gösterecek nitelikte bir delil ortaya koyulmadığı, 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmedikleri savunması.

- (386) Söz konusu pazarda ihlale temel teşkil eden davranış, rekabetçi bir piyasada olması gerekenden farklı olarak, teşebbüslerin birbirlerinin anlık fiyatlandırma davranışlarını takip etmeleri ve ortak bir iradeyi uygulamaya geçirmek amacıyla piyasayı şeffaflaştırmalarıdır. Bu kapsamda KUSAD tarafından gönderilen iletişim delillerine ve her teşebbüsün ihlal iradesine doğrudan ya da dolaylı olarak taraf olduğuna işaret eden belgelere ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Örneğin, 03.07.2014 tarihinde KUSAD'ın, ALAYBEYİ, BAFRA ERİŞ, TAFLAN UN, ULUSOY, UNAY ve UNSAN'a ait güncel fiyat listelerini, TEKSİN UN'un da aralarında bulunduğu bir grup teşebbüse gönderdiği tespit edilmiştir. Rakip teşebbüslerin güncel fiyatlarının KUSAD aracılığıyla paylaşılması, piyasanın şeffaflaştırılarak rekabetçi parametreleri ortadan kaldırmak iradesini yansıtmaktadır.

Özel amaçlı buğday unu ile ekmeklik buğdayunun üretim ve talep açısından ikame olmadığı, TEKSİN UN'un üretim ağırlığının %80 baklavalık un, %20 ekmeklik un olduğu, satış elemanı çalıştırmadıkları müşterilerinin fabrika yetkilileri ile görüşerek siparişleri kendileri verdikleri onun için sektörde üretici ve satıcılar arasında eylem birliği içerisinde olmanın mümkün olmadığı savunması.

- (387) Fiyat listesi paylaşımlarında ekmeklik un yanı sıra baklavalık ve diğer un fiyatları da bulunmakta olup, üretimdeki ağırlığın baklavalık un olması bakımından dosya kapsamında ulaşılan kanaati değiştirecek herhangi bir farklı tespit bulunmamaktadır.

Un satışları ilgili fiyat listesi hazırlanmadığı ve derneğe liste gönderilmediği, satışlarla ilgili bilgi paylaşımında bulunulmadığı, derneğin hiçbir toplantısına katılım sağlanmadığı ve e-postalarına cevap verilmediği, KUSAD tarafından üyelerinin tamamına gönderilen e-postalardaki teşebbüslere ait fiyat listelerine istinaden TEKSİN UN'un ihlale taraf olarak gösterilmesinin yasal dayanağının olmadığı, KUSAD'a satış listesi gönderen ve derneğin toplantılarına katılan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanunu ihlal etmedikleri kabul edildiği halde kendilerine sadece dernek tarafından satış fiyatı listesinin gönderilmesinin ihlal sayılamayacağı, teknoloji döneminde teşebbüslerin fiyat listelerine internet sitelerinde ulaşabileceği, kendileri için rakip firmalarının fiyat listelerinin önemini olmadığı savunması.

- (388) I.3. numaralı bölümde yer verilen belgelerde, toplantılarda zam, fiyat gibi geleceğe yönelik, rekabete duyarlı stratejik bilgilerin rakipler arasında görüşüldüğü, ayrıca, e-posta aracılığıyla doğrudan iletişime konu olduğu tespit edilmiştir. Rakibinden rekabete duyarlı bilgiyi alan teşebbüsün böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net karşılık vermemesi durumunda, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılmaktadır. Bu noktada, rekabete duyarlı bilgi değişimine ilişkin Yatay Kılavuz'daki açıklamalar, rakipler arasında değiştirilen rekabete duyarlı

bilginin niteliğinden bağımsız olarak katı bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Dolayısıyla toplantıdaki KUSAD e-postalarının cevaplanmadığı şeklinde bir yaklaşımın kabulü mümkün görünmemektedir..

- (389) Soruşturma kapsamında rakip firmaların fiyat listelerinin KUSAD vasıtasıyla dolaylı olarak birbirlerine ulaştığı, inceleme kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerden tespit edilebilmektedir. Teşebbüslerin fiyat listelerini piyasadan elde edebilme ihtimali elbette her sektörde olduğu gibi un sektöründe de mevcuttur.

I.4.4.2.14. TUNÇOĞLU'nun Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Sektörde rekabetin olduğu, ekonomik durumlarının güçlü olduğu istikrarlı olarak kar elde ettiği, hal böyleyken 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmek gibi bir riske girmenin kabulü akıl ve mantık dışı olduğu ve hayatın olağan akışına ters düştüğü savunması.

- (390) Sektördeki rekabet koşullarına yukarıda ilgili bölümlerde yer verilmiş olup, teşebbüsün mali yapısının kuvvetli olması ile ihlal isnadı arasında herhangi bir bağlantı kurulması mümkün bulunmamıştır.

KUSAD toplantılarına sektör sorunlarının konuşulması nedeniyle nezaket çerçevesinde katılım sağlandığı, dernek çatısı altında toplanmanın anayasal bir hak olduğu, fiyatlarının maliyet, vade göz önüne alınarak pazarlık yoluyla belirlendiği savunması.

- (391) Yukarıda I.4.1. ve I.4.2 numaralı bölümlerde KUSAD aracılığıyla yapılan toplantılarda zam, fiyat gibi geleceğe yönelik, rekabete duyarlı stratejik bilgilerin rakipler arasında görüşüldüğü, ayrıca, en azından mevcut tespitlere göre, e-posta aracılığıyla doğrudan iletişime konu olduğu tespit edilmiş ve bu çerçevede yapılan değerlendirmelere yer verilmiştir.

60 TL vadeli seviyesini konu alan e-postaya ilişkin olarak fiyatlarının ilgili dönemlerde 60 TL'nin altında olduğu, bu durumun sektörde anlaşma veya uyumlu eylemin olmadığını gösterdiği savunması.

- (392) Yukarıda ayrıntılı olarak ifade edildiği üzere, fiyat belirleme iradesinin varlığı esastır. KUSAD'ın e-postasında belirtilen fiyattan satış yapılıyor olup olmamasının, ihlal konusu inceleme bakımından önemi bulunmamaktadır.

Soruşturma kapsamında yeterli inceleme ve araştırmanın yapılmadığı, ihlal iddiasının hukuken geçerli somut bilgi belgelere dayandırılmadığı, iddiaların salt e-posta yazışmalarından varsayımlara dayandırıldığı bu nedenle idari para cezası uygulanmaması gerektiği savunması.

- (393) Söz konusu pazarda ihlale temel teşkil eden davranış, rekabetçi bir piyasada olması gerekenden farklı olarak, teşebbüslerin birbirlerinin anlık fiyatlama davranışlarını takip etmeleri ve ortak bir iradeyi uygulamaya geçirmek amacıyla piyasayı şeffaflaştırmalarıdır. Bu kapsamda soruşturma sürecinde birçok firmada yerinden incelemelerde bulunulmuş ve somut iletişim delilleri elde edilmiştir.

I.4.4.2.15. UNSAN'ın Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Soruşturma süresinin 6 ay uzatıldığına dair bildirimının kendilerine yapılmadığı, Soruşturmanın yasal süresi içerisinde yapılmadığı, soruşturma devam ederken Öneri Sonuçlandırılması başlıklı 41. maddesinin ek fıkra ile yapılan düzenleme doğrultusunda soruşturmanın kapatılması gerektiği savunması.

(394) 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinde yer alan "Önaraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul Başkanı, meslek personeli uzmanlardan bir ya da birkaçını raportör olarak görevlendirir. Önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportör 30 gün içinde elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurula yazılı olarak bildirir." hükmü çerçevesinde, önaraştırma süreci görevlendirme tarihi itibarıyla başlamaktadır. Mevcut durumda Kurulun 17.10.2018 tarihli ve 18-39/636-M sayılı toplantısında önaraştırma yapılmasına ilişkin olarak aldığı karar çerçevesinde, Başkanlık Makamı'nın 26.04.2019 tarihli ve 5103 sayılı yazısı uyarınca, önaraştırma yapmak üzere raportörler 30.04.2019 tarihinden itibaren görevlendirilmiş olup, Önaraştırma Raporu 29.05.2019 tarihinde öngörülen süre içinde teslim edilmiştir. Soruşturma açılmasına ise, Kurulun 13.06.2019 tarihli toplantısında 19-21/305-131 sayılı karar verilmiş ve Soruşturma Bildirimi Unsan'a 25.06.2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Kurulun 14.11.2019 tarihli, 19-40/638-M sayılı Kararıyla soruşturma süresinin altı ay uzatılmış ve UNSAN'a süre uzatım bildirimini 19.11.2019 tarihinde yapılmıştır. İşaret edilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında, 4054 Kanun'da öngörülen sürelerle riayet edildiği açıktır.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde belirtilen yasaklı hallerin ihlaline sebebiyet verecek somut ve kabul edilebilir eylem isnat edilmediği, isnat edilen hususlardan Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediği savunması.

(395) İhlale dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler, taraf teşebbüslere Soruşturma Raporu kapsamında iletilmiştir.

Soruşturma konusu dönemin bir bölümünde enflasyonla mücadeleye destek ve tüketiciyi koruma adına düşük fiyattan satış yaptıkları, ekonomiye verdikleri bu katkı sebebiyle teşekkür edilmiş iken haklarında soruşturma başlatılmasının hukuken kabul etmedikleri savunması.

(396) Soruşturma konusu, ilgili savunma ile farklılık arz etmektedir. Soruşturma konusunu rakipler arasında rekabete duyarlı bilgi değişimi vasıtasıyla 4054 sayılı Kanunun ihlali oluşturmaktadır. Belirli bir süreyle düşük fiyattan yapılan satışlar, soruşturma konusu ve ihlal isnadı ile ilişkili bulunmamaktadır.

Soruşturmaya dâhil edilen oyuncuların pazar paylarının düşük olduğu bu nedenle pazar kapamaya yol açamayacakları ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edemeyecekleri savunması.

(397) Teşebbüslerin pazar payları ile 4. madde kapsamında bir ihlal arasında doğrudan bir ilişki kurulması hatalı sonuçlara sebep olabilecektir. Ülke genelinde çok sayıda un üreticisi teşebbüs olmakla birlikte, teşebbüslerin bölgesel uygulamalarla fiyatların yönünü belirleyebilme ve/veya piyasayı şeffaflaştırma potansiyellerinin olduğu anlaşılmaktadır.

Rakipler ve kendi fiyat listelerindeki farklılıklardan dolayı rakiplerle birlikte hareket edilmediğinin anlaşıldığı, fiyat listelerinin şirketlerinin internet sitelerinden ya da perakende noktalarından elde edilebileceği savunması.

(398) Dosya kapsamında ilgili pazarda teşebbüslerin birbirlerine ait fiyat ve diğer rekabete duyarlı stratejilerini piyasadan öğrenmek yerine doğrudan birbirleri ile paylaştıkları ve fiyat oluşum süreçlerine dâhil olarak, rakip teşebbüslerin fiyatlama politikaları üzerinde kontrol mekanizması oluşturdukları tespit edilmiştir. Söz konusu pazarda ihlale temel teşkil eden davranış, rekabetçi bir piyasada olması gerekenden farklı olarak, teşebbüslerin birbirlerinin anlık fiyatlama davranışlarını takip etmeleri ve ortak bir iradeyi uygulamaya geçirmek amacıyla piyasayı şeffaflaştırmalarıdır.

İhlal iddialarını kabul etmemekle beraber, muafiyetten yaralanabilecekleri savunması.

- (399) Söz konusu değerlendirme yukarıda "I.4.3. 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Kapsamında Değerlendirme" başlıklı bölümde yapılmıştır.

I.4.4.2.16. ÜNSAN ÜNYE'nin Yazılı Savunması ve Değerlendirme

5236 sayılı Kabahatler Kanunu kapsamında belirlenen soruşturma zamanasını süresi dolduktan sonra soruşturmaya başlandığı, önaraştırmadaki 30 günlük süreye uyulmadığı, bu nedenle soruşturmanın taraflar açısından düşmesi gerektiği savunması.

- (400) 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinde yer alan "Önaraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul Başkanı, meslek personeli uzmanlardan bir ya da birkaçını raportör olarak görevlendirir. Önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportör 30 gün içinde elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurula yazılı olarak bildirir." hükmü çerçevesinde, önaraştırma süreci görevlendirme tarihi itibarıyla başlamaktadır. Mevcut durumda Kurulun 17.10.2018 tarihli ve 18-39/636-M sayılı toplantısında önaraştırma yapılmasına ilişkin olarak aldığı karar çerçevesinde, Başkanlık Makamının 26.04.2019 tarihli ve 5103 sayılı yazısı uyarınca, önaraştırma yapmak üzere raportörler 30.04.2019 tarihinden itibaren görevlendirilmiş olup Önaraştırma Raporu 29.05.2019 tarihinde öngörülen süre içinde teslim edilmiştir. Soruşturma açılmasına ise, Kurulun 13.06.2019 tarihli toplantısında karar verilmiştir. İşaret edilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında, 4054 Kanun'da öngörülen sürelerle riayet edildiği açıktır.
- (401) Öte yandan, soruşturma kapsamında AKSU, AYDINGÜLER, BAFRA ERİŞ, BİRSAN, DAYIOĞLU, GÖZELİ, GUSAD, KOZLU, NİHORUZ, ÖZMERCAN, ULUSOY ve ÜNSAN'da yapılan yerinde incelemelerde, soruşturma tarafı olmayan teşebbüsler hakkında rekabet ihlali şüphesi doğuran bazı yazışmalara ve bilgi paylaşımlarına rastlanmıştır.
- (402) Söz konusu bilgi ve belgelerin değerlendirilebilmesi amacıyla Kurulun 24.10.2019 tarih ve 19-36/540-M sayılı kararı ile hâlihazırda soruşturma tarafı olmayan ÜNSAN ÜNYE hakkında soruşturma açılmasına ve bu soruşturmanın 13.06.2019 tarih ve 19-21/305-M sayılı Kurul kararıyla açılan soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine karar verilmiştir.

ÜNSAN ÜNYE'nin 2013-2014 yılları arasında hangi eylemlerle piyasayı şeffaflaştırarak 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiklerinin Soruşturma Raporu'nda açıkça belirtilmediği savunması.

- (403) Söz konusu pazarda ihlale temel teşkil eden davranış, rekabetçi bir piyasada olması gerekenden farklı olarak, teşebbüslerin birbirlerinin anlık fiyatlama davranışlarını takip etmeleri ve ortak bir iradeyi uygulamaya geçirmek amacıyla piyasayı şeffaflaştırmalarıdır. ÜNSAN ÜNYE'NİN 2013-2014 yılları arası dönemde buğday unu fiyatlarına ilişkin toplantı ve/veya doğrudan iletişimler yoluyla piyasayı şeffaflaştırmak suretiyle rekabeti kısıtlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği kanaat ve sonucuna ulaşılmıştır. İhlale işaret eden belgelere yukarıda I.3. numaralı bölümde detaylı olarak yer verilmiştir.

ÜNSAN ÜNYE'nin kendisine ait fiyat listesi ya da piyasayı şeffaflaştıracak herhangi bir bilgiyi KUSAD ve rakipleriyle paylaşmadığının görüldüğü savunması.

- (404) ÜNSAN ÜNYE'nin KUSAD tarafından rakiplere ait fiyat listeleri içeren e-postaların alıcısı konumunda bulunduğu ve bu kapsamda rakipler arasında iletişimin sağlandığı ve rekabete duyarlı bilgi paylaşımının gerçekleştiğine işaret eden belgelere yukarıda detaylı olarak yer verilmiştir.

11.11.2013 tarihli e-postanın ekinde kendilerine ait olduğu belirtilen 31.10.2013 tarihli un fiyat listesinin var olduğu ancak böyle bir fiyat listesinin kendileri tarafından herhangi bir kimse ile paylaşılmadığı, nitekim raporda kendilerinin fiyat listelerinin paylaşıldığına dair bir delilin bulunmadığı, raporda yer verilen 287/38 numaralı belgede böyle bir e-postanın olduğundan bahsedildiği ama kendilerine tebliğ edilen raporun ekinde e-postaya ilişkin belge eklerinin yer almadığı savunması.

- (405) Yukarıda I.3 numaralı bölümde yer verilen belgelerden, toplantılarda gelecekte uygulanacak fiyat bilgisi gibi rekabete duyarlı stratejik bilgilerin rakipler arasında paylaşıldığı, ayrıca e-postalar aracılığıyla doğrudan iletişime konu olduğu tespit edilmiştir. Belge 287/38 tarafa ek görüş ekinde gönderilmiştir.

KUSAD'a toplantı veya fiyat listelerinin gönderilmesi hususunda bir taleplerinin olmadığı, bilgileri dışında çalışanlarına gönderilmiş olan e-postaların isnat delili olabilmesinin hukuken mümkün olmadığı, keza rapordan e-postalarının hangi çalışanlarına gönderildiği hususunda bilgi yer almadığı, bu nedenle e-postaların isnat delili olamayacağı, KUSAD toplantılarına katılmadıkları, fiyat listelerini KUSAD ve rakipleri ile paylaşmadıkları, anlaşmanın iki taraflı icap ve kabul ile oluşan bir hukuki işlem olduğu kendilerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklanmış eylemlerde bulunmak üzere KUSAD ve rakipleri ile aralarında açık ya da kapalı nitelikte bir anlaşmanın bulunmadığı, kendilerinin 2013 ve 2014 yıllarında yapılan bir anlaşmanın içerisinde olması halinde 2013 ve 2014 yıllarında yapılan toplantılara katılmış olması gerektiğinin aşikar olduğu, ancak 2014 yılında toplantılara davet edilmedikleri, bu durumun ihlal olarak nitelendirilebilecek bir anlaşmanın içerisinde olmadıklarını ortaya koyduğu, KUSAD'ın 02.07.2013 tarihli e-postalarına geri dönüş yapılmadığı ve fiyat listelerinin gönderilmediği bu durumda rakipleri ile ihlal olarak nitelendirilebilecek bir anlaşmanın içerisinde olmadıklarını ortaya koyduğu savunması.

- (406) ÜNSAN ÜNYE'ye gönderilmiş olan e-postalar, kime gönderdiği bilgisi görünecek şekilde tarafa ek görüş kapsamında gönderilmiştir. Yukarıda I.3. numaralı bölümde yer verilen belgelerde, toplantılarda zam, fiyat gibi geleceğe yönelik, rekabete duyarlı stratejik bilgilerin rakipler arasında görüşüldüğü, ayrıca, en azından mevcut tespitlere göre, e-posta aracılığıyla doğrudan iletişime konu olduğu tespit edilmiştir. Rakibinden rekabete duyarlı bilgiyi alan teşebbüsün böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net karşılık vermemesi durumunda, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılmaktadır. Bu noktada, rekabete duyarlı bilgi değişimine ilişkin Kılavuz'daki ifadeler, rakipler arasında değiştirilen bilginin niteliğinden bağımsız olarak katı bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

Un fiyatlarının görüşülmesi ve güncel fiyat listelerinin paylaşılmasınının 4. madde kapsamında olan bir eylem olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, fiyat listelerinin tamamının güncel olduğu, bu bilgilerin stratejik ve rekabeti engelleyecek nitelikte olmadığı, inceleme konusu ürün homojen olduğundan üreticilerin ürünlerini rakiplerinden farklılaştırarak kendilerine avantaj sağlayamayacakları, reklam faaliyeti yoluyla pazar payını artıramayacakları,

marka bağımlılığının oluşturulmasının mümkün olmayacağı, fiyatın müşteri tercihlerinde önemli bir husus olduğu, en küçük fiyat farklılaşmasının pazarın kaybedileceği bir piyasada firmalarının paralel fiyat sergilemeleri uyumlu eylem olarak değerlendirilemeyeceği, ihlalin varlığından bahsedilmesi için bilgi paylaşımının çok sık olması gerektiği ve kamuya açık bir bilgi olmaması gerektiği, kendilerinin incelenen döneme ilişkin olarak bilgi değişimlerinin az olduğu, güncel fiyat listelerinin kamuya açık bilgiler olduğu, bu nedenle kamuya açık nitelikte bulunan bilgilerin paylaşılmasının ihlal olarak değerlendirilemeyeceği, anılan nedenlerle ÜNSAN ÜNYE'ye cezai müeyyide uygulanmaması gerektiği savunması.

- (407) Rekabete duyarlı bilgi değişimi, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınmaktadır. Yatay Kılavuz'un 18. paragrafında "*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...*" açıklaması yer almaktadır. Dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde rekabete duyarlı bilgilerin değişimin amaç bakımından ihlal oluşturduğu vurgulanmış ve ek olarak bilgi paylaşımının fiili etkisi de ortaya konmuştur
- (408) Anılan Kılavuz'un 46. paragrafında ise "*...Örneğin, bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi-Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır.*" açıklaması yer almaktadır. ÜNSAN ÜNYE'nin kendisine rekabete duyarlı bilgi gönderilmesi akabinde bu bilgiyi almak istemediğine dair net olarak karşılık vermediği görülmektedir.

Un pazarında 700 fabrikanın bulunduğu, bilgi paylaşımında bulunduğu iddia edilen işletmelerin Karadeniz Bölgesinde ve Türkiye'de pazarın önemli bir bölümünü kapsamadığı, bu nedenle bilgi paylaşımı yoluyla yapılan bir ihlalin varlığından bahsedilmesinin hukuken mümkün olmadığı savunması.

- (409) Teşebbüslerin pazar payları ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal arasında doğrudan bir ilişki kurulması hatalı sonuçlara sebep olabilecektir. Ülke genelinde çok fazla sayıda un üreticisi teşebbüs olmakla birlikte, teşebbüslerin bölgesel uygulamalarla fiyatların yönünü belirleyebilme potansiyellerinin olduğu anlaşılmaktadır.

I.4.4.2.17. YÜKSEL UN'un Yazılı Savunması ve Değerlendirme

İhlal iddialarının geçtiği 2013-2015 yılları arasında %25-40 arasında bir kapasite ile üretim yaptıkları, bu nedenle fiyat belirleme ve yönlendirme konularında belirleyici bir rollerinin olmadığı, un piyasasını etkileyecek üretim ve satışa sahip olmadıkları, buğday fiyatlarının un fiyatlarını belirleyen en önemli etken olduğu, dövizin satış fiyatlarını etkilediği savunması.

- (410) Un sektörüne ilişkin bilgiler yukarıda "İlgili Pazar" başlıklı bölümde değerlendirilmiş olup, savunmada belirtilen hususların dosya kapsamında ulaşılan kanaati değiştirmeyeceği değerlendirilmiştir.

I.4.4.2.18. ZAFER UN'un Yazılı Savunması ve Değerlendirme

ZAFER UN'un Tokat ve Sivas dışında başka şehirlerde faaliyeti bulunmadığı, başka şehirlerde faaliyet gösteren işletmelerle rekabeti önleyecek şekilde anlaşma yapmalarını gerektirecek bir ihtiyacın söz konusu olmadığı, TUSAF ve KUSAD üyesi oldukları, ancak derneklerin sadece Genel Kurul seçimlerine katıldıkları, bu derneklerden kendilerine hiçbir şekilde fiyatlarla alakalı telkin veya tavsiyede bulunulmadığı, rakiplerle bir temaslarının bulunmadığı, KUSAD'ın 2013 Haziran ayındaki Amasya ve Çorum toplantılarına katılmadıkları, 2014 yılındaki Samsun toplantısına da katılmadıkları, sadece anılan derneklerin 04.04.2018 ve 06.12.2019 tarihlerinde gerçekleşen Genel Kurul Seçimlerine katıldıkları, taraf teşebbüslerle Genel Kurul seçimleri dışında temaslarının bulunmadığı savunması.

- (411) ZAFER UN'un KUSAD tarafından 2013 yılında organize edilen toplantıya katılım sağlamadığı, ancak 22.03.2017 tarihinde Samsun'da düzenlenen toplantıya katılım sağlandığına yönelik tespitler KUSAD tarafından sunulan bilgiler kapsamında yukarıda yer almaktadır. Öte yandan, ZAFER UN ile rakipleri aralarında fiyat listesi paylaşımı yapıldığına işaret eden belgelere I.4.1. ve I.4.2 numaralı bölümlerde yer verilmiştir.

Fiyat listelerinin başkaca firma veya dernekler ile paylaşılmadığı, e-postalara geri dönüş yapılmadığı, soruşturma raporunda aleyhlerine kayıt bulunmadığı, 2016 yılına aite-posta nedeniyle bilgi değişimi tarafı olarak ihlale katıldıkları iddiasına yönelik olarak, e-postaya karşılık verilmediği, bu nedenle tek taraflı olarak gönderilen e-postaya dayanarak ihlal iddiasının hakkaniyetle bağdaşmadığı savunması.

- (412) I.3 numaralı bölümde yer verilen belgelerde, toplantılarda zam, fiyat gibi geleceğe yönelik, rekabete duyarlı stratejik bilgilerin rakipler arasında görüşüldüğü, ayrıca, en azından mevcut tespitlere göre, e-posta aracılığıyla doğrudan iletişime konu olduğu tespit edilmiştir. Rakibinden rekabete duyarlı bilgiyi alan teşebbüsün böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net karşılık vermemesi durumunda, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılmaktadır. Bu noktada, Yatay Kılavuz'daki açıklamalar, rakipler arasında değiştirilen rekabete duyarlı bilginin niteliğinden bağımsız olarak katı bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Dolayısıyla toplantıdaki KUSAD e-postalarının cevaplanmadığı şeklinde bir yaklaşımın kabulü mümkün görünmemektedir.

Anlaşmanın karşılıklı irade uyumu ile meydana geldiği, nitekim Kurulun 13.06.2019 tarih 19-21/306-132 sayılı kararında bu durumun anlaşıldığı, rakiplerden birisinin münferiden kendilerine attığı ve cevaplamadıkları e-postaların rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olduğu bir an için kabul edilse dahi hiçbir şekilde karşılıklı irade uyuşması ve rekabeti bozma kasıtlarının bulunmadığı savunması.

- (413) Yatay Kılavuz'un 46. paragrafında "... bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi- Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır." açıklaması yer almaktadır. ZAFER UN'un kendisine rekabete duyarlı bir bilgi gönderilmesi akabinde bu bilgiyi almak istemediğine dair net olarak karşılık vermediği görülmüş, bu nedenle ilgili dönemde ihlalden sorumlu olduğu değerlendirilmiştir.

Rakiplerle uyumlu eylem içerisinde olmadıkları dönemlik fiyatlarından görüldüğü, fiyatlarını kendileri bağımsız belirledikleri 2018 yılındaki fiyat artışının dövizden kaynaklandığı, rakip işletmelerle aralarında anlaşma ya da uyumlu eylem olmadığı soruşturma raporuyla bu durumu destekler nitelikteyken aksi kanaatte ceza verilmesinin hukuka aykırı olduğu savunması.

- (414) 2018 yaz döneminde döviz dalgalanması gerçekleştiği bilinmekte olup, dosya kapsamında bu durumun aksini iddia eden bir tespit bulunmamaktadır.
- (415) Sonuç olarak, ihlale işaret eden bilgi ve belgelere yukarıda detaylı bir şekilde yer verilmekte olup dosya kapsamında ulaşılan kanaati değiştirecek herhangi bir tespit bulunulamamıştır.

I.4.4.2.19. NİHORUZ'un Yazılı Savunması ve Değerlendirme

4054 Sayılı Kanun'un 4. maddesiyle belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri yasakladığı, 4054 Sayılı Kanun'un 16. maddesine dayalı olarak bir rekabet ihlaline idari para cezası uygulanabilmesi için, Kanun'un 4. maddesinde belirtilen rekabete aykırı bir anlaşmanın yapılmasına ya da uyumlu eylemin gerçekleşmesi ve ayrıca bu hukuka aykırı davranışların varlığının ortaya konulması gerektiği, Soruşturma Raporu'nun 97. sayfasında "28.11.2015 tarihinde NİHORUZ yetkilisi tarafından MİSAFİR UN ..." e gönderilen e- postalarda ileri tarihli (01.12.2015) NİHORUZ fiyat listesi yer almaktadır" ibaresinin bulunduğu, raporun devamında 103. sayfada "NİHORUZ ve ALAYBEYİ KUSAD üyesi olmadığı halde söz konusu teşebbüsler ile irtibatlı olduğu için analizlere dahil edilmiştir." denildiği, ancak Danıştay 13. Dairesinin kararında (16.12.2015 tarih ve 2015/2624 Esas-2015/4608) rekabet açısından önemli olduğunda kuşku bulunmayan geleceğe dair fiyat ve maliyet gibi bilgilerin piyasada rekabet edilen başka bir teşebbüsle paylaşılmasında rekabeti ihlal edici bir amacın olduğu şüphesinin ortaya çıkacağı bununla birlikte hassas bilgilerin paylaşımının belirli bir süreç dahilinde tekrarlanıyor olmasının da bu şüpheyi destekler ve bir anlaşmanın varlığını ortaya koyar nitelikte olduğunun belirtildiği, Soruşturma Raporunda NİHORUZ'un sadece bir eyleminden bahsedildiği, bu eylemin ise tamamen başka bir gerekçeden dolayı fiyat listesinin e-posta ile gönderilmesinden ibaret olduğu, başkaca devam eden yada tekrarlanan bir bilgi paylaşımı olmadığı, bu durumun ise NİHORUZ'un diğer şirketlerle uyumlu eylem içinde olmadığını kanıtı olduğu, öte yandan yukarıda yer verilen Danıştay kararına göre anlaşmanın unsurlarının belirlenmesi, uygulanması ve takibinin taraflar arasında gerçekleştirilen bir dizi iletişim, bilgi paylaşımı ve mutabakat vasıtasıyla ifa edilmesi gerektiği, NİHORUZ'da yapılan incelemelerde ise uyumlu eyleme ilişkin olarak hiçbir belge temin edilemediği, belge ya da belgelere rastlanmadığı, sonuç olarak tek bir e-postanın hukuka aykırılık arz etmediği savunması.

- (416) NİHORUZ'da yapılan yerinde incelemede herhangi bir belge bulunamamış olsa da, MİSAFİR UN'da yapılan incelemede NİHORUZ'un rakiplerle iletişim halinde olduğunu kanıtlar nitelik taşıyan NİHORUZ'a ait ileri tarihli fiyat listesi elde edilmiştir.
- (417) 28.11.2015 tarihinde NİHORUZ'un, MİSAFİR UN ile ileri tarihli (01.12.2015) fiyat listesini paylaştığı anlaşılmaktadır. Söz konusu fiyat listesinin doğrudan rakipler arasında paylaşılması ve ileriye dönük olması, teşebbüslerin gelecekte

uygulayacakları fiyatları da rakiplerine ilettiklerini göstermektedir. Söz konusu belgede bilgi değişimine taraf olan MİSAFİR UN, aynı zamanda 2013 ve 2014 döneminde ihlale taraftır. Mevcut veriler doğrultusunda ise, NİHORUZ'a ilişkin ihlalin başlangıcının 28.11.2015 tarihi olduğu ve ihlalin bir yıldan kısa süreli olduğu kanaati muhafaza edilmiştir.

I.4.4.2.20. AKMEHMET'in Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesi raporunun kendilerine tebliğ edilmediği, Soruşturma Raporu'nda yapılan karartmaların belgeleri anlaşılabilir kılarak savunma yapmayı imkansız kıldığı savunması.

- (418) 2010/3 sayılı Tebliğ'in 8/4. maddesine göre dosyaya giriş talepleri, Tebliğ'in ekinde yer alan Dosyaya Giriş Talep Formu'nun doldurulması suretiyle yapılır. Soruşturma süreci içerisinde ilgili teşebbüs tarafından ilgili formun doldurulmasıyla Kuruma ulaşılmış bir talep bulunmadığı için talebi değerlendirme imkânı da olmamıştır. Bu nedenle savunma hakkının kısıtlandığı iddiası gerçeği yansıtmamaktadır.
- (419) Dosyaya giriş hakkının kullanılabilmesi süre ve hakkın kullanılma şekli, Anılan Tebliğ'in 8. maddesi ve devamında yer almaktadır. Söz konusu maddenin üçüncü fıkrası, "Taraflar nihai olarak, son yazılı savunma sürelerinin dolmasına kadar dosyaya giriş talebinde bulunabilirler." hükmünü içermektedir. Ayrıca anılan Tebliğ'in 12/2. maddesi "Olayın ve teşebbüsün özelliklerine göre, teşebbüslerin iç kuruluş yapısı ve organizasyonu, malî, iktisadî, kredi ve nakit durumu, araştırma ve geliştirme çalışmaları, faaliyet stratejisi, hammadde kaynakları, üretim ve imalata ilişkin teknik bilgiler, fiyatlandırma politikaları, pazarlama taktikleri ve masrafları, pazar payları, toptancı ve perakendeci müşteri potansiyeli ve ağları, izne tâbi veya tâbi olmayan sözleşme bağlantıları gibi bilgi ve belgeler ticari sır olarak kabul edilebilir." hükmünü haizdir. Bu çerçevede Soruşturma Raporu'nda ticari sır niteliğini haiz olduğu değerlendirilen kimi hususlar (şahıs isimleri, fiyat politikaları, karlılık oranları vb.), 2010/3 sayılı Tebliğ'in "Ticari Sırların Korunması" başlıklı 15. maddesi doğrultusunda kamu menfaati ile özel menfaat dengesi gözetilerek ve ölçülülük kriterine uygun olarak açıklanmış, ihlalin ispatlanabilmesi için delil olarak kullanılan hususlar ise taraflardan gizlenmemiştir.

Rekabeti kısıtlama amacı taşıyan anlaşmalar süreklilik arz eden düzenli iletişim vasıtasıyla gerçekleşirken, mevcut olayda bu durumun oluşmadığı, KUSAD bünyesinde yapılan toplantıların rekabeti kısıtlama amacı taşımadığı, toplantılarda sektör sorunların ele alındığı, Soruşturma Raporu'nda kullanılan belgelerden bu durumun görüldüğü, teşebbüsler arası iletişim ve koordinasyonun gerçekleşmediği, Soruşturma Raporu'nda yer verilen belgelerden KUSAD'ın aldığı ve bağlayıcı nitelik arz etmeyen aksiyon ve önerilerin pazarda kalıcı nitelik arz etmediği ve rekabeti kısıtlayıcı amacı taşımadığı savunması.

- (420) Soruşturma kapsamında KUSAD üyesi olan bazı teşebbüslerin Çorum, Amasya gibi çeşitli illerde belirli aralıklarla KUSAD bünyesinde bir araya gelerek un fiyatları, zam, vadeler gibi fiyatlandırma politikalarına ilişkin konuları görüştüğü ve hatta bu görüşmelerin ardından ortak fiyat listeleri yayımladıkları yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgeler vasıtasıyla ispatlanmıştır. Hatta 08.01.2014 tarihli toplantının ardından KUSAD tarafından aralarında AKMEHMET'in de bulunduğu teşebbüslere gönderilen e-postada "fiyatların fabrika teslimi 60 tl vadeli seviyesine gelmesi gerektiği konusunda görüş birliğine varıldığı" şeklindeki bir ifade yer almaktadır. Dolayısıyla düzenli iletişim kurmadıkları, iletişim ve koordinasyon halinde olmadıkları ve rekabeti

kısıtlamayı amaçlamadıkları şeklindeki savunma gerçeği yansıtmamaktadır. AKMEHMET'in dâhil olduğu doğrudan veya dolaylı iletişime yukarıda detaylı olarak yer verilmiş bulunmaktadır.

İlgili coğrafi pazarın Türkiye seçildiği ama ihlal iddiasına ilişkin analizlerin Karadeniz Bölgesi özelinde yapıldığı, Karadeniz bölgesinin kapalı bir pazar olarak değerlendirilmesinin rasyonel olmadığı, coğrafi pazarın Türkiye olarak tanımlandığı dosyada Karadeniz bölgesi özelinde pazar payı analizi yapılmasının sektördeki rekabetçi dinamiklerin anlaşılmasını engellediği savunması.

(421) İlgili Pazarın Tanımlanmasına ilişkin Kılavuz kapsamında coğrafi pazar, *“teşebbüslerin mal ve hizmetlerinin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri, rekabet koşullarının yeterli derecede homojen ve özellikle rekabet koşulları komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olduğu için bu bölgelerden kolayca ayrılabilen bölge”* olarak tanımlanmıştır. Yukarıda da belirtildiği üzere; buğday unu üreticilerinin tüm Türkiye’de faaliyet gösterebilmesi ve ilgili ürün pazarı bakımından bölgesel pazar tanımlanmasını gerektirecek herhangi bir husus bulunmadığından ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak tespit edilmiştir.

(422) Öte yandan soruşturma kapsamında teşebbüs birliği niteliğinde olan KUSAD ile üreticilerin buğday unu fiyatlarına ilişkin görüşmeler ile piyasayı şeffaflaştırarak rekabeti kısıtladıkları ve ihlalin belirli bir bölgedeki teşebbüsler tarafından gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Bu durum, coğrafi pazarın yanlış tanımlandığı yahut pazardaki rekabetçi dinamiklerin anlaşılmadığı anlamına gelmemektedir. Çünkü ihlalin gerçekleştiği bölgenin kendine has herhangi bir özelliği, anılan rekabet ihlalinin haklı çıkarmayacaktır. Ayrıca belirtmek gerekir ki, coğrafi pazarın Karadeniz Bölgesi olarak tanımlanması halinde dahi soruşturma kapsamında yapılan ihlal değerlendirmesi bu coğrafi pazar tanımından etkilenmeyecektir.

Toplam pazar payı %8,37 ile sınırlı kalan teşebbüsler arasında yapılacak bilgi değişiminin, yaklaşık olarak 700 oyuncunun oluşturduğu Türkiye coğrafi pazarında rekabet kısıtlayıcı etkisini göstermesinin mümkün olmadığı savunması.

(423) 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin birinci fıkrası, *“Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.”* şeklindedir. Görüldüğü üzere, rekabetin sınırlandırılması amaçlı veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek olan anlaşma, eylem ve kararlar 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında yasaklanmıştır.

(424) Soruşturmaya taraf olan bazı teşebbüslerin dönemsel olarak buğday unu fiyatlarına ilişkin olarak görüştükleri ve fiyat tespit ettiklerine işaret eden belgelere ulaşıldığından; anılan bilgi değişiminin rekabeti kısıtlama amacına dönük olduğu, dolayısıyla *“rekabetin amaç bakımından kısıtlanması”* olarak değerlendirilmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, ihlali gerçekleştiren teşebbüslerin pazar payları ile rekabeti kısıtlayıcı etki önem arz etmemektedir. İhlalin varlığı sonucuna varabilmek için amaç unsurunu göstermek yeterli olmakla birlikte, soruşturma konusu anlaşmanın piyasadaki etkisi de tespit edilmeye çalışılmıştır.

Yalnızca fiyat rekabeti ile hayatta kalmanın mümkün olduğu un sektöründe, fiyat listelerine dahi sahada uyulmadığının görüldüğü, pazarın büyük ölçüde

rekabetçi olduğu bu pazarda rekabete aykırı bir anlaşmanın ortaya çıktığı iddiasının rasyonel olmadığı savunması.

- (425) Dosya kapsamındaki ihlal iddiası, gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elde edilen çok sayıda delil ile ispat edildiğinden, iddianın rasyonel olmadığı yönündeki bu savunma dayanaktan yoksun bulunmaktadır. Yukarıda “Değerlendirme” kısmında yer verilen tüm bilgi ve belgeler bir arada değerlendirildiğinde, fiyat listelerinin uygulanıp uygulanmamasının dosya konusu ihlal bakımından önemi bulunmadığı görülmektedir.

Pazarda müşterilerden kaynaklı olarak ortaya çıkan şeffaflığın, un üreticileri üzerinde fiyat rekabetini artırdığı, Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz’un bilgi değişimine ilişkin bölümünde pazarın bilgi değişimi sonrası şeffaflık düzeyinin nasıl değiştiğine bakılması gerektiğinin altı çizildiği, dosya kapsamında değerlendirilen eylemlerin şeffaflık oranını değiştirmedeğini söylemenin mümkün olduğu, rakiplerin stratejilerinin anlaşılması noktasında fayda sağlanamayacak bilgilerin pazardan rahatlıkla toplanabileceği bu nedenle bu tür bilgi toplama faaliyetlerinin rekabeti kısıtlamayacağı savunması.

- (426) Dosya kapsamında yapılan değerlendirmeye temel teşkil eden bazı deliller bakımından, piyasayı şeffaflaştırarak rekabetçi parametreleri ortadan kaldırma iradesinin, teşebbüslerin fiyatlama davranışlarına olan etkileri de ortaya konulabilmektedir. Nitekim teşebbüslerin fiyatlama politikalarına ilişkin olarak gerçekleştirdikleri toplantıların ardından, aynı tarihlerde fiyat artırdıkları listeleri yayımlamış olmaları bilgi değişiminin piyasada etki gösterdiğini göstermek için yeterlidir. Çok oyunculu piyasalarda fiyatlar şeffaflık arz edebilmekle birlikte, pazardaki oyuncuların bir araya gelerek fiyatlarda hangi tarihte ne kadar artış yapacaklarını görüşmeleri ve bu konuda ortak bir karara varmaları, piyasadaki şeffaflığı azaltmanın ötesinde rekabeti doğrudan amaç bakımından kısıtlamaktadır.

Ekmek fiyatlarının kamuoyu tarafından takip edilmesi ve sıkı bir şekilde regüle edilmesinden dolayı, sektördeki bu durumun ekmek üreticilerini un fiyatlarını disipline edebilecek bir alıcı gücüne sahip konuma getirdiği, sektörde kar marjının düşük olduğu, un fiyatına etki eden en önemli girdi kalemi olan buğdayın ithal edildiği ve fiyatının küresel düzeyde belirlendiği, döviz kurunda meydana gelen değişikliklerin dolaylı olarak buğday unu fiyatına yansıdığı, kapasite kullanım oranlarının düşük olduğu sektörde anlaşma yapılmasının ve işbirlikçi sonuç doğurabilecek bilgi paylaşılmasının güç olduğu savunması.

- (427) Dosya kapsamındaki ihlal iddiası, yerinde incelemelerde elde edilen çok sayıda delil ile ispat edilmiştir. Bu doğrultuda, pazarın çok oyunculu yapısı, ihlalin olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Nitekim söz konusu pazar koşullarında dahi bazı teşebbüsler ortak bir irade sergileyerek rekabeti amaç ve etki bakımından kısıtlamışlardır.

Ekonomik Analiz Raporu’nda değinilen mark-up oranlarında artış görülmemesi hususunun sektördeki fiyat artışlarının maliyet artışlarıyla açıklanabildiği, Ekonomik Analiz Raporu’nun kendileri ve diğer oyuncular lehine tespitler içerdiği ve 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlal edilmediğini desteklediği savunması.

- (428) Ekonomik Analiz Raporu’nun teşebbüs tarafından yanlış yorumlandığı görülmektedir. Nitekim anılan Rapor’da, KUSAD üyesi teşebbüsler bakımından olası ihlale dair ilk belge tarihi olduğu anlaşılan 2013 yılı Temmuz ayından önceki ve sonraki 42’şer aylık döneme dair teşebbüslerin bireysel ve ağırlıklı ortalama reel fiyatları üzerinde yapılan moment analizi neticesinde, genel itibarıyla olası ihlal dönemi olarak varsayılan

dönemdeki reel fiyatların, ihlal dışı olduğu varsayılan dönemdeki reel fiyatlara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek seyrettiği, bunun yanında aynı dönemde fiyatların varyasyonunun ise düştüğü; bu açıdan söz konusu gözlemin, teori ve literatürde genel olarak anlaşma dönemleri için gözlenmesi beklenen fiyat hareketleri ile uyumlu bir görünüm arz ettiği belirtilmiştir. Ayrıca, her halükarda salt iktisadi analiz üzerinden kesin bir yargıya varmanın imkânsız olduğu ifade edilmiş; analiz kapsamında yapılan tespitler ile ulaşılan bulgu ve sonuçların, dosya kapsamında elde edilen tüm bilgi ve belgeler ışığında birlikte değerlendirilmesinin uygun olacağı kanaat ve sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim dosya konusu soruşturmada esas olarak dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler değerlendirilmek suretiyle ihlal tespitinde bulunulmuştur.

I.4.4.2.21. KOZLU'nun Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Soruşturma Raporu'nun 182. Paragrafında (Kararın 103 nolu paragrafı) bahsi geçen belgenin rekabet ihlalini kanıtlamadığı, 183. Paragrafta (Kararın 104 nolu paragrafı) yer alan belgenin raportörlerce yanlış yorumlandığı, her iki belgenin de teşebbüsün iç yazışmaları olduğu savunması.

- (429) Anılan belgeler, tek başına ihlal değerlendirmesinde esas alınmamış olup KOZLU'nun ihlalini kanıtlayan belgeler KUSAD tarafından teşebbüslerin fiyatlandırma politikalarına ilişkin olarak çeşitli illerde farklı tarihlerde gerçekleştirilen toplantılar ve akabinde yapılan e-posta yazışmalarıdır. Öte yandan, 182. paragrafta yer alan belgedeki "müşterileri aramış" ifadesinin, savunmadaki gibi üçüncü bir kişi aracılığıyla rakip teşebbüsün zam yapacağına ilişkin bilgi alındığını gösterdiği yönündeki savunmaya katılmak mümkün olmamıştır. Belge, rakip iki teşebbüsün müşteri konumundaki işletmeleri arayarak, üretici teşebbüslerin piyasaya zam olacağı yönünde söylemde buldukları, ancak zammın uygulama tarihine ilişkin bilgi vermediklerine işaret etmektedir

KUSAD çatısı altında gerçekleştirilen toplantıların rekabeti kısıtlayıcı amaç ile değil sektörel bir çözüm arayışı çerçevesinde gerçekleştirildiği; rekabeti kısıtlayıcı amaç taşıyan anlaşmaların tipik özelliğinin teşebbüsler arasındaki koordinasyonun süreklilik arz etmesi iken, KUSAD toplantılarının sektördeki sorunların artmaya başladığı dönemlerde gerçekleştiriliyor olduğu ve toplantıların süreklilik arz etmediği savunması.

- (430) Soruşturma kapsamında KUSAD üyesi olan bazı teşebbüslerin Çorum, Amasya gibi çeşitli illerde belirli aralıklarla KUSAD bünyesinde bir araya gelerek un fiyatları, zam, vadeler gibi fiyatlama politikalarına ilişkin konuları görüştükleri ve hatta bu görüşmelerin ardından ortak fiyat listeleri yayımladıkları yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgeler vasıtasıyla ispatlanmıştır. Dolayısıyla teşebbüslerin sürekli iletişim ve koordinasyon halinde olmadıkları ve rekabeti kısıtlamayı amaçlamadıkları şeklindeki savunma gerçeği yansıtmamaktadır. Ayrıca anılan toplantı tarihlerinin sektördeki sorunların olduğu dönemler ile örtüşmesi, toplantıların rekabeti kısıtlayıcı amacı olmadığını göstermemektedir.

Raporun 219. ve 221. paragraflarında (Kararın 141 ve 143. Paragrafları) kullanılan belgelerin rekabeti kısıtlayıcı amacın varlığına dayanak olması açısından kullanıldığı, aslında sektörde döviz kurundaki artıştan kaynaklanan panik ortamının etkisiyle yanlış bir dil kullanılarak sektördeki sorunlara çözüm arayışında bulunulmaya çalışıldığı savunması.

- (431) Soruşturma Raporu'nun 219. paragrafında bahsi geçen ve KOZLU'nun da alıcıları arasında olduğu e-postada "Elimizden ne gelir bilemiyorum ama, bize öncülük edecek, zam yapıp arkasında duracak bir firmaya ihtiyaç var anladığım kadarıyla." şeklinde bir ifade yer almaktadır. Akabindeki e-postalarda sürekli artan döviz kuruna, ithal buğday fiyatlarının un fiyatlarına yansıtılmamasına değinilmiş, fiyatlara müdahale etmenin gerekliliğinden bahsedilmiştir. Teşebbüslerin piyasadaki ekonomik sorunlar nedeniyle dahi olsa, un fiyatlarına ilişkin bilgi değişiminde bulunmak ve fiyatları birlikte artırmak yönünde karar almaları rekabeti amaç bakımından kısıtlamaktadır. Dosya kapsamında yer verilen, ihlale işaret eden belgelerle ortaya konulan süreç içerisinde döviz kurunda dönem dönem hareketlenmeler yaşanmış olması olağandır.

Un fiyatlarına etki eden en önemli kalemin buğday fiyatı olduğu, üretimde ithal buğdayın kullanıldığı, bu nedenle buğday fiyatlarının küresel düzeyde belirlendiği ve dövizdeki artışın un fiyatlarını artırdığı, un ihracatında dışa bağımlı olduğu, dolayısıyla son yıllarda döviz kurunda yaşanan artışların fiyatlara yansıdığı savunması.

- (432) Yukarıda detaylı olarak izah edildiği üzere dosya kapsamından yer verilen ihlal iddiaları ile buğday fiyatları arasında doğrudan bir ilişki bulunmamaktadır.

Rekabeti kısıtlayıcı amaç unsurunun ortaya çıkmadığı, teşebbüsler arası iletişimin KUSAD çatısı altında gerçekleştirildiği, teşebbüsler arasında herhangi bir şekilde bireysel bir iletişimin olmadığı, mevcut iletişimin rekabetçi parametreleri koordine edildiğini göstermediği, aksine sektörel zararlara ilişkin çözüm üretme arayışının mevcudiyeti olduğunun anlaşıldığı, KUSAD kaynaklı yazışmaların dışında gerçekleşen tüm yazışmaların KUSAD toplantılarına hazırlık niteliği taşıdığı savunması.

- (433) Teşebbüsler arası iletişimin KUSAD çatısı altında gerçekleştirilmiş olması, teşebbüslerin birbirleri ile iletişim halinde olmadıklarını göstermemekte ve ayrıca ihlal değerlendirmesi bakımından önem arz etmemektedir. KUSAD, anılan ihlalde bilgilerin bir arada toplandığı ve yeniden dağıtıldığı bir aracı rolünü üstlenmiştir. Teşebbüsler arasında KUSAD aracılığıyla gerçekleştirilen iletişim, teşebbüslerin uyguladığı un fiyatlandırma politikalarına ilişkin olduğundan rekabetçi bir parametreye ilişkin bilgi değişimi olduğu görülmektedir. Öte yandan, teşebbüsler arası bireysel iletişimlerde bulunmakta olup, kararın ilgili bölümlerinde bu belgelere yer verilmiş ve taraflara bu belgeler gönderilmiştir.

Ekonomik Analiz Raporu'nda değinilen mark-up oranlarında artış görülmemesi hususunun sektördeki fiyat artışlarının maliyet artışlarıyla açıklanabildiği, Ekonomik Analiz Raporu'nun kendileri ve diğer oyuncular lehine tespitler içerdiği ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediğini desteklediği savunması.

- (434) Ekonomik Analiz Raporu'nun teşebbüs tarafından yanlış yorumlandığı görülmektedir. Nitekim anılan Rapor'da, KUSAD üyesi teşebbüsler bakımından olası ihlale dair ilk belge tarihi olduğu anlaşılan 2013 yılı Temmuz ayından önceki ve sonraki 42'şer aylık döneme dair teşebbüslerin bireysel ve ağırlıklı ortalama reel fiyatları üzerinde yapılan moment analizi neticesinde, genel itibarıyla olası ihlal dönemi olarak varsayılan dönemdeki reel fiyatların, ihlal dışı olduğu varsayılan dönemdeki reel fiyatlara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek seyrettiği, bunun yanında aynı dönemde fiyatların varyasyonunun ise düştüğü; bu açıdan söz konusu gözlemin, teori ve literatürde genel olarak anlaşma dönemleri için gözlenmesi beklenen fiyat hareketleri ile uyumlu bir görünüm arz ettiği belirtilmiştir. Ayrıca, her halükarda salt iktisadi analiz

üzerinden kesin bir yargıya varmanın imkânsız olduğu ifade edilmiş; analiz kapsamında yapılan tespitler ile ulaşılan bulgu ve sonuçların, dosya kapsamında elde edilen tüm bilgi ve belgeler ışığında birlikte değerlendirilmesinin uygun olacağı kanaat ve sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim dosya konusu soruşturmada esas olarak dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler değerlendirilmek suretiyle ihlal tespitinde bulunulmuştur.

Grafik 1 ve Grafik 2'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlalin bulunmadığını desteklediği, Grafik 3 ve Grafik 4'ün maliyet artışları ve kar marjlarını dikkate almadan yalnızca fiyat artışlarına dayanılarak bir ihlal sonucuna varılmasının hatalı bir yaklaşım olacağı, fiyat artışlarının maliyetlere paralel ortaya çıktığı ve sıkı fiyat rekabetinin varlığı nedeniyle fiyatlarının yakından takip edildiği sektördeki benzeşen fiyatların ihlal tespitine dayanak teşkil edemeyeceği, sonuç olarak kar marjları ve maliyetlerin bütüncül olarak değerlendirilmesi gerektiği savunması.

- (435) Soruşturma kapsamında KUSAD üyesi olan bazı teşebbüslerin Çorum, Amasya gibi çeşitli illerde belirli aralıklarla KUSAD bünyesinde bir araya gelerek un fiyatları, zam, vadeler gibi fiyatlama politikalarına ilişkin konuları görüştükleri ve hatta bu görüşmelerin ardından ortak fiyat listeleri yayımladıkları yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgeler vasıtasıyla ispatlanmıştır. Bu çerçevede, anılan grafikler, dosya kapsamında edinilen bilgileri toplulaştırmak amacıyla çizilmiş olup fiyat artışlarındaki paralelliği göstermede destekleyici belge olarak kullanılmıştır. Bu grafikler, tek başına ihlalin varlığını göstermediği gibi ihlalin yokluğunu da kanıtlamamaktadır.

Yaklaşık 700 oyuncunun bulunduğu un sektöründe ulusal düzeyde yoğun bir rekabetin olduğu, rekabete aykırı anlaşmanın ortaya çıkma ihtimalinin zayıf olduğu, ilgili coğrafi pazarın Türkiye olarak tanımlanmasına rağmen ihlal iddiasına ilişkin analizlerin Karadeniz Bölgesi ile sınırlandırılmasının pazardaki rekabetçi yapıyı göstermek açısından yanıltıcı olduğu savunması.

- (436) İlgili Pazarın Tanımlanmasına ilişkin Kılavuz kapsamında coğrafi pazar, "teşebbüslerin mal ve hizmetlerinin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri, rekabet koşullarının yeterli derecede homojen ve özellikle rekabet koşulları komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olduğu için bu bölgelerden kolayca ayrılabilen bölge" olarak tanımlanmıştır. "İlgili Pazar" başlıklı kısımda belirtildiği üzere; buğday unu üreticilerinin tüm Türkiye'de faaliyet gösterebilmesi ve ilgili ürün pazarı bakımından bölgesel pazar tanımlanmasını gerektirecek herhangi bir husus bulunmadığından ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

- (437) Öte yandan soruşturma kapsamında teşebbüs birliği niteliğinde olan KUSAD ile üreticilerin buğday unu fiyatlarına ilişkin görüşmeler ile piyasayı şeffaflaştırarak rekabeti kısıtladıkları ve ihlalin belirli bir bölgedeki teşebbüsler tarafından gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Bu durum, coğrafi pazarın yanlış tanımlandığı yahut pazardaki rekabetçi dinamiklerin anlaşılmadığı anlamına gelmemektedir. Çünkü ihlalin gerçekleştiği bölgenin kendine has herhangi bir özelliği, anılan rekabet ihlalini haklı çıkarmayacaktır. Ayrıca belirtmek gerekir ki, coğrafi pazarın Karadeniz Bölgesi olarak tanımlanması halinde dahi soruşturma kapsamında yapılan ihlal değerlendirmesi bu coğrafi pazar tanımından etkilenmeyecektir.

%8,27'lik pazar payına sahip teşebbüsler arasında iddia edilen bilgi değişiminin gerçekleşmiş olması ve yoğun bir rekabet ortamında pazarda etki doğurma ihtimalinin rasyonel olmadığı savunması.

(438) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrası, "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.*" şeklindedir. Görüldüğü üzere, rekabetin sınırlandırılması amaçlı veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek olan anlaşma, eylem ve kararlar 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yasaklanmıştır.

(439) Soruşturmaya taraf olan bazı teşebbüslerin dönemsel olarak buğday unu fiyatlarına ilişkin olarak görüştükleri ve fiyat tespit ettiklerine işaret eden belgelere ulaşıldığından; anılan bilgi değişiminin rekabeti kısıtlama amacına dönük olduğu, dolayısıyla "*rekabetin amaç bakımından kısıtlanması*" olarak değerlendirilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır. Bu bağlamda, ihlali gerçekleştiren teşebbüslerin pazar payları ile rekabeti kısıtlayıcı etki önem arz etmemektedir. İhlalin varlığı sonucuna varabilmek için amaç unsurunu göstermek yeterli olmakla birlikte, soruşturma konusu anlaşmanın piyasadaki etkisi de tespit edilmeye çalışılmıştır.

Fiyat rekabetinin ilgili pazar açısından hayati önem arz ettiği, teşebbüslerin kendi yayınladıkları fiyat listelerine dahi uymadıkları ve agresif fiyatlandırmalarla hayatta kaldıkları gerçeğinin Soruşturma Raporu'nda mevcut olduğu, ekmek fiyatlarının sıkı regülasyona tabi olmasından dolayı ekmek üreticilerin un üreticileri karşısında önemli alıcı gücüne sahip olduğu, bu nedenle un üreticilerinin diledikleri biçimde fiyat artışına gittikleri iddiasının dayanıksız olduğu, kapasite kullanım oranlarının düşük seyrettiği bu tür pazarlarda rekabete aykırı bir anlaşmanın ortaya çıkması veya işbirlikçi sonuç doğurabilecek bir bilgi değişiminin yapılmasının imkansız olduğu, oyunbozan bir teşebbüsün ortaya çıkma olasılığının yüksek olduğu savunması.

(440) Dosya kapsamındaki ihlal iddiası, gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elde edilen çok sayıda delil ile ispat edilmiştir. Bu doğrultuda, pazarın yapısının ihlale elverişli olmadığına ilişkin savunmalar doğruluk payı içermekle birlikte ihlalin olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Bu ihlale elverişsiz ve çok oyunculu pazar koşullarında dahi bazı teşebbüsler ortak bir irade sergileyerek rekabeti amaç ve etki bakımından kısıtlamışlardır. Ek olarak, fiyat listelerine uyulmamış olması, ihlale ilişkin değerlendirmeleri dayanaksız hale getirmemektedir.

Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'da yer verildiği üzere şeffaf pazarlarda yapılan bilgi değişimlerin işlevsiz olacağı, ayrıca Türkiye pazarında oldukça düşük pazar payına sahip teşebbüslerin gerçekleştirdiği varsayılan yatay bilgi değişimi ile pazarın tümüne yönelik fiyat belirlenemeyeceği ve olası bir fiyat belirleme çabasının rekabete aykırı anlaşmanın tarafı olmayan teşebbüslerin düşük fiyatlandırması ile bozulabileceği savunması.

(441) Dosya kapsamında yer verilen bazı deliller bakımından, piyasayı şeffaflaştırarak rekabetçi parametreleri ortadan kaldırma iradesinin, teşebbüslerin fiyatlama davranışlarına olan etkileri de ortaya konulabilmektedir. Nitekim teşebbüslerin fiyatlama politikalarına ilişkin olarak gerçekleştirdikleri toplantıların ardından, aynı tarihlerde fiyat artırdıkları listeleri yayımlamış olmaları bilgi değişiminin piyasada etki gösterdiğini göstermek için yeterlidir. Çok oyunculu piyasalarda fiyatlar şeffaflık arz edebilmekle birlikte, pazardaki oyuncuların bir araya gelerek fiyatlarda hangi tarihte ne kadar artış yapacaklarını görüşmeleri ve bu konuda ortak bir karara varmaları, piyasadaki şeffaflığı azaltmanın ötesinde rekabeti doğrudan amaç bakımından kısıtlamaktadır.

Soruşturma Raporu'nda yer alan karartmaların savunma haklarını kısıtladığı, bu belgelerin ihlal iddialarına ispatına yönelik delil olarak kullanılması halinde belgelerde yapılan karartmaların giderilerek kendilerine iletilmesi gerektiği, Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesinin Raporu'nun kendilerine tebliğ edilmediği, bu durumun kapsamlı bir savunma geliştirmelerini engellediği ve savunma hakkını kısıtladığı savunması.

- (442) 2010/3 sayılı Tebliğ'in 8/4. maddesine göre dosyaya giriş talepleri, anılan Tebliğ'in ekinde yer alan Dosyaya Giriş Talep Formu'nun doldurulması suretiyle yapılır. Soruşturma süreci içerisinde ilgili teşebbüs tarafından ilgili formun doldurulmasıyla Kuruma ulaşılmış bir talep bulunmadığı için talebi değerlendirme imkânı olmamıştır. Bu nedenle savunma hakkının kısıtlandığı iddiası gerçeği yansıtmamaktadır.
- (443) Dosyaya giriş hakkının kullanılabilmesi süre ve hakkın kullanılma şekli, söz konusu Tebliğ'in 8. maddesi ve devamında yer almaktadır. Maddenin üçüncü fıkrası, "*Taraflar nihai olarak, son yazılı savunma sürelerinin dolmasına kadar dosyaya giriş talebinde bulunabilirler.*" hükmünü içermektedir.
- (444) Ayrıca 2010/3 sayılı Tebliğ'in 12/2. maddesi "*Olayın ve teşebbüsün özelliklerine göre, teşebbüslerin iç kuruluş yapısı ve organizasyonu, malî, iktisadî, kredi ve nakit durumu, araştırma ve geliştirme çalışmaları, faaliyet stratejisi, hammadde kaynakları, üretim ve imalata ilişkin teknik bilgiler, fiyatlandırma politikaları, pazarlama taktikleri ve masrafları, pazar payları, toptancı ve perakendeci müşteri potansiyeli ve ağları, izne tâbi veya tâbi olmayan sözleşme bağlantıları gibi bilgi ve belgeler ticari sır olarak kabul edilebilir.*" hükmünü haizdir. Bu çerçevede ticari sır niteliğini haiz olduğu değerlendirilen kimi hususlar (şahıs isimleri, fiyat politikaları, karlılık oranları vb.), 2010/3 sayılı Tebliğ'in "Ticari Sırların Korunması" başlıklı 15. maddesi doğrultusunda kamu menfaati ile özel menfaat dengesi gözetilerek ve ölçülülük kriterine uygun olarak açıklanmış, ihlalin ispatlanabilmesi için delil olarak kullanılan hususlar ise taraflardan gizlenmemiştir.

I.4.4.2.22. USTA UN'un Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Raportör heyetince KUSAD'ın organizatörü olduğu faaliyetler nedeniyle ihlal iddiasında bulunduğu, bu nedenle KUSAD üyelerinin sorumlu tutulmasının doğru olmadığı; dolayısıyla KUSAD'a para cezası verilmesi ve rekabetçi açıdan hassas konularda toplantı yapılmaması, bilgi toplanmaması ve dağıtılmamasına yönelik görüş bildirilmesi gerektiği, müvekkillerinin bilgi değişimi sürecinde belirleyici ya da yönlendirici bir rolünün olmadığı savunması.

- (445) Teşebbüsler arası iletişimin KUSAD aracılığıyla gerçekleştirilmiş olması, teşebbüslerin birbirleri ile iletişim halinde olmadıklarını göstermemekte ve ayrıca ihlal değerlendirmesi bakımından önem arz etmemektedir. KUSAD, toplantılara katılım çağrılarını üstlenmiş ve teşebbüslerin fiyat listelerinin birbirlerine ulaştırılmasına aracılık etmiştir. Öte yandan, yukarıda detaylı olarak yer verildiği üzere KUSAD haricinde de rakip teşebbüslerin rekabete duyarlı bilgi değişimine işaret eden pek çok doğrudan iletişimi söz konusudur.

2013-2014 yıllarında rakiplerle doğrudan bilgi değiştiğine dair delile yer verilmediği bu nedenle müvekkillerinin taraf olduğu ileri sürülen ihlalin süresinin

bir yılın altında olduğu, 2014 tarihinde AYSER BAK tarafından gönderilen e-postanın da sürenin hesaplanması bakımından dikkate alındığının tahmin edildiği, münferit bir olay olan tek bir iletişimin verilecek temel para cezasının yarısı oranında artışa sebep olacak bir unsur olarak dikkate alınmasının yerinde olmayacağı savunması.

- (446) USTA UN'un Haziran 2013 tarihindeki Çorum toplantısına katıldığı, Ağustos 2013 döneminde hem rakiplere fiyat listesi gönderilen, hem de rakip fiyat listelerinin alıcısı konumunda bulunduğu; öte yandan 02.08.2013, 12.10.2013 ve 11.11.2013 tarihlerinde rakip fiyat listelerinin alıcısı konumundaki teşebbüslerden olduğu, rakip fiyat listelerinin gönderim tarihleriyle USTA UN'un da aralarında bulunduğu bir grup teşebbüsün fiyat listesi yayımlama tarihlerinin çakıştığı, benzer şekilde Ocak 2014 ve Temmuz 2014 döneminde rakip teşebbüs fiyat listelerinin alıcısı konumunda olduğu, tespitleri yapılmıştır. Bu noktada, USTA UN bakımından ihlal süresinin bir yıldan uzun olduğu yönündeki tespit geçerliliğini korumaktadır.

İhlal iddialarını kabul etmemekle beraber, COVID 19 pandemisinin yarattığı ekonomik tahribatın yaşandığı dönemde teşebbüslere verilecek para cezasından indirim yapılması gerektiği, 09-57/1393-362 sayılı Beyaz Et kararında dışsal kaynaklı şokların piliç eti pazarına etkileri dikkate alındığı ve para cezalarında indirimle gidildiği, nitekim 13-13/198-100 sayılı Banka II kararında da hafifletici unsurların göz önüne alındığı savunması.

- (447) Kurul tarafından Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesi uyarınca, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar ile ihlal süresi dikkate alınarak temel para cezasını belirlenmiştir. Bunun dışında dosya kapsamında yapılan değerlendirmede Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi çerçevesinde temel para cezasının artırılmasını gerektirecek herhangi bir ağırlaştırıcı unsur, 7. maddesi kapsamında temel para cezasının indirilmesini gerektirecek herhangi bir hafifletici unsur bulunmamaktadır.

Etkinin oluşmasının olası bir para cezası bakımından önem taşıdığı, Soruşturma Raporu'nda ihlale dair etki analizin yapılmadığı, Ekonomik Analiz ve Araştırma Dairesinin Raporu'nda pazarda var olduğu ileri sürülen ihlalden kaynaklanan bir etkinin söz konusu olmadığına gösterildiği, iddia konusu ihlalin pazarda rekabeti sınırlayıcı etkilerinin olmadığı ya da sınırlı olduğunun Soruşturma Raporu'nda kabul edildiğinin düşünüldüğü, bu nedenle olası bir para cezasında indirim yapılmasına yol açacak nitelikte hafifletici unsur olarak kabul edilmesi gerektiği savunması.

- (448) Öncelikle belirtmek gerekir ki, Ekonomik Analiz Raporu teşebbüs tarafından yanlış yorumlanmaktadır. Nitekim anılan raporda, KUSAD üyesi teşebbüsler bakımından olası ihlale dair ilk belge tarihi olduğu anlaşılan 2013 yılı Temmuz ayından önceki ve sonraki 42'şer aylık döneme dair teşebbüslerin bireysel ve ağırlıklı ortalama reel fiyatları üzerinde yapılan moment analizi neticesinde, genel itibarıyla olası ihlal dönemi olarak varsayılan dönemdeki reel fiyatların, ihlal dışı olduğu varsayılan dönemdeki reel fiyatlara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek seyrettiği, bunun yanında aynı dönemde fiyatların varyasyonunun ise düştüğü; bu açıdan söz konusu gözlemin, teori ve literatürde genel olarak anlaşma dönemleri için gözlenmesi beklenen fiyat hareketleri ile uyumlu bir görünüm arz ettiği belirtilmiştir. Ayrıca, her halükarda salt iktisadi analiz üzerinden kesin bir yargıya varmanın imkânsız olduğu ifade edilmiş; analiz kapsamında yapılan tespitler ile ulaşılan bulgu ve sonuçların, dosya

kapsamında elde edilen tüm bilgi ve belgelerin yanında ikincil bir unsur olarak değerlendirilmesinin uygun olacağı kanaat ve sonucuna ulaşılmıştır. Bu noktada, dosya konusu soruşturmada öncelikli olarak dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler incelenmiş ve değerlendirme yapılmıştır.

I.4.4.2.23. AMASYA UN'un Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Raporda yapılan karartmaların savunma haklarının kullanılmasını engellediği savunması.

- (449) 2010/3 sayılı Tebliğ'in 8/4. maddesine göre dosyaya giriş talepleri, Tebliğ'in ekinde yer alan Dosyaya Giriş Talep Formu'nun doldurulması suretiyle yapılır. Soruşturma süreci içerisinde ilgili teşebbüs tarafından ilgili formun doldurulmasıyla Kuruma ulaşılmış bir talep bulunmadığı için talebi değerlendirme imkânı olmamıştır. Bu nedenle savunma hakkının kısıtlandığı iddiası gerçeği yansıtmamaktadır.
- (450) Dosyaya giriş hakkının kullanılabilmesi süre ve hakkın kullanılma şekli, anılan Tebliğ'in 8. maddesi ve devamında yer almaktadır. Maddenin üçüncü fıkrası, "*Taraflar nihai olarak, son yazılı savunma sürelerinin dolmasına kadar dosyaya giriş talebinde bulunabilirler.*" hükmünü içermektedir.
- (451) Ayrıca 2010/3 sayılı Tebliğ'in 12/2. maddesi "*Olayın ve teşebbüsün özelliklerine göre, teşebbüslerin iç kuruluş yapısı ve organizasyonu, malî, iktisadî, kredi ve nakit durumu, araştırma ve geliştirme çalışmaları, faaliyet stratejisi, hammadde kaynakları, üretim ve imalata ilişkin teknik bilgiler, fiyatlandırma politikaları, pazarlama taktikleri ve masrafları, pazar payları, toptancı ve perakendeci müşteri potansiyeli ve ağları, izne tâbi veya tâbi olmayan sözleşme bağlantıları gibi bilgi ve belgeler ticari sır olarak kabul edilebilir.*" hükmünü haizdir. Bu çerçevede ticari sır niteliğini haiz olduğu değerlendirilen kimi hususlar (şahıs isimleri, fiyat politikaları, karlılık oranları vb.), 2010/3 sayılı Tebliğ'in "Ticari Sırların Korunması" başlıklı 15. maddesi doğrultusunda kamu menfaati ile özel menfaat dengesi gözetilerek ve ölçülülük kriterine uygun olarak açıklanmış, ihlalin ispatlanabilmesi için delil olarak kullanılan hususlar ise taraflardan gizlenmemiştir.

KUSAD tarafından gönderilen e-postaların tavsiye niteliğinde olduğu, piyasayı şeffaflaştırma amacı taşımadığı, fırıncıların önemli alıcı gücüne sahip olduğu bu nedenle satışların fiyat listeleri baz alınarak yapılmadığı, e-postaların sadece alıcısı konumunda oldukları, soruşturma tarafı olan teşebbüslerin üretim kapasitelerinin Türkiye'deki üretimin %9'unu oluşturduğu bu nedenle fiyat belirleyici bir konumda olmadıkları, uygulanan fiyatların e-postalarda belirtilen fiyatlarla benzerliğinin olmadığı savunması.

- (452) Soruşturma konusunu rekabete hassas bilgilerin rakipler arasında paylaşılması oluşturmaktadır. Teşebbüslerin kapasiteleri bu bağlamda değerlendirmeye etki etmemektedir. Yukarıda ayrıntılı olarak ifade edildiği üzere, fiyatların hangi düzeyde belirlendiğinden bağımsız olarak, bilgi paylaşımı yoluyla piyasadaki un fiyatlarını şeffaflaştırma iradesinin varlığı ihlalde esastır.
- (453) AMASYA UN'un Haziran 2013 tarihinden itibaren buğday unu fiyatlarına ilişkin toplantı ve/veya doğrudan iletişimler yoluyla piyasayı şeffaflaştırmak suretiyle rekabeti kısıtlayarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği tespitine ulaşılmıştır. Söz konusu iletişime işaret eden belgeler ve iletişimle eş zamanlı olarak rakiplerin yayımladıkları fiyat listelerine I.3. numaralı bölümde detaylı olarak yer verilmiştir.

(454) Yatay Kılavuz'un 18. paragrafında "*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...*" açıklaması yer almaktadır. Dosya kapsamında rekabete duyarlı bilgilerin değişimin amaç bakımından ihlal oluşturduğu vurgulanmış ve bazı durumlarda fiili etkisi de ortaya konulmuştur. Öte yandan, vadeli satışlar, komisyon oranları gibi hususlar nedeniyle fiili olarak uygulanan fiyatların değişebildiği dosya kapsamında elde edilen belgelerden anlaşılabilir. Ancak söz konusu uygulama değişiklikleri, ihlal tespitini değiştirmemektedir. Yukarıda buna ilişkin iletişim delillerine ve fiyat listelerine yer verilmiştir.

I.4.4.2.24. AYSER BAK ve ŞİMŞEKLER'in Yazılı Savunması ve Değerlendirme

AYSER-BAK'ın diğer teşebbüsler ile açık veya örtülü olarak ortak bir amaca yönelik bir eyleminin bulunmadığı, rakipleri ile birlikte fiyat belirlemediği, dosya kapsamında AYSER-BAK'tan elde edilmiş bir bilgi veya belgenin bulunmadığı, sadece dernek tarafından gönderilen "şu an bakımdayız, daha sonra bildireceğiz." şeklindeki cevabı nedeniyle ihlale konu eylemlerle suçlandığı, halbuki Soruşturma Raporunun 115. sayfasında teşebbüs ve altı diğer şirketin fiyatlarının artış göstermediği bilgisinin verildiği¹⁰⁴, bu bağlamda rapordaki tespitin çelişkili olduğu, AYSER-BAK'ın şirketin etkinliğinin ve verimliliğinin artırılmasını sağlamak amacıyla KUSAD toplantılarına katıldığı, KUSAD toplantılarında sektör sorunlarının konuşulduğu ve dernek toplantısına katılma nedeniyle ihlal tespiti yapılmasının hukuka aykırı olduğu savunması.

(455) Yatay Kılavuz'un 18. paragrafında "*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...*" açıklaması yer almaktadır. Dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde rekabete duyarlı bilgilerin değişimin amaç bakımından ihlal oluşturduğu vurgulanmış ve bazı durumların fiili etkisi de ortaya konulmuştur.

(456) Yatay Kılavuz'un 46. paragrafında "*... bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi- Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır.*" açıklaması yer almaktadır. Yukarıda I.3 numaralı bölümde söz konusu rekabete duyarlı bilgi değişimine işaret eden belgelere açıkça yer verilmiştir. Örneğin, uygulanacak fiyatların görüşüldüğü Ocak 2014 toplantısının ardından, aralarında AYSER BAK'ın da bulunduğu rakip teşebbüsün güncel fiyat listelerinin, KUSAD üyeleriyle paylaşıldığı anlaşılmaktadır.

(457) KUSAD üyesi olmak tek başına bir ihlal isnadına esas teşkil etmemektedir. Ancak, I.3, I.4.1. ve I.4.2 numaralı bölümlerde, toplantılarda zam, fiyat gibi geleceğe yönelik, rekabete duyarlı stratejik bilgilerin rakipler arasında görüşüldüğü, ayrıca bu bilgilerin e-posta aracılığıyla doğrudan iletişime konu olduğu tespit edilmiş ve bu çerçevede yapılan değerlendirmelere yer verilmiştir.

¹⁰⁴ Aynı savunma ŞİMŞEKLER hakkında da yapılmış olup, savunmaya ortak cevap verilmiştir.

- (458) Öte yandan, daha önce de açıklandığı üzere liste fiyatlarının uygulamada vade, komisyon gibi çeşitli faktörlerin etkisiyle değişebildiği görülmektedir. Ancak bu durum, ihlal tespitini etkilememektedir.

ŞİMŞEKLER'den alınan herhangi bir belge bulunmadığı, teşebbüsün sadece iki toplantıya katılmış olması nedeniyle ihlale taraf gösterilmesinin hukuka aykırı olduğu, KUSAD tarafından gönderilen 26.06.2013, 02.07.2013, 22.07.2013 tarihli ve diğer e-maillerin ŞİMŞEKLER'e gönderilmediği, teşebbüsün maillerin alıcısı konumunda olmadığı, diğer teşebbüslerin fiyat politikalarını öğrenmediği gibi kendi fiyat politikasını da paylaşmadığı savunması.

- (459) Teşebbüsün toplantılara katılımının yanı sıra, Ocak 2014 döneminde yapılan bilgi değişimine taraf olduğu görülmektedir. Yukarıda yer verilmiş olan Belge-287/48-49'da, ilgili toplantının ardından rakipler arası yapılan güncel fiyat listesi paylaşımları açıkça tespit edilebilmektedir.

ŞİMŞEKLER'in 29.08.2013 tarihinde KUSAD'a üye olduğu, Çorum ve Amasya toplantılarının teşebbüsün KUSAD'a üyeliğinden önce gerçekleştiği, dolayısıyla bu durumun müvekkil şirketin söz konusu toplantılara fiyat politikası belirleme amacı ile katılmadığını açıkça gösterdiği savunması.

- (460) Teşebbüsün KUSAD üyeliğinin toplantılara katılımından önce veya sonra olması, belgeler aracılığıyla tespit edilebilen toplantıların içeriğini ve teşebbüsün toplantıya katıldığı gerçeğini değiştiren bir husus değildir.

Buğday sektörünün rekabetçi bir sektör olduğu, sektörde üretim maliyetlerinin en önemli kalemi olarak buğday maliyetinin yer aldığı, bu durumda gerek pazar yapısı gerekse maliyet yapılarının birbirine yakın olmasından dolayı fiyat politikaları arasında benzerlik görülmesinin doğal olduğu, Soruşturma Raporu'ndaki fiyat değişim tarihleri ve oranları arasında görülen benzerliklerin iktisadi gerekçelerle açıklanabildiği savunması.

- (461) Dosya konusu ihlal iddiası, yerinde incelemelerde elde edilen çok sayıda delil ile ispat edilmiştir. Bu doğrultuda, pazarın yapısına ilişkin hususlar, ihlal tespitini değiştirmemektedir. Söz konusu pazar koşullarında dahi KUSAD üyesi bazı teşebbüslerin aralarındaki doğrudan/dolaylı iletişimlerle pazardaki rekabet ortamını bozmayı amaçlayan eylemlerde bulunabildikleri görülmüştür.

Un fiyatlarının piyasa fiyatının altında olduğu, KUSAD tarafından gönderilen e-postalardaki fiyatlardan satış gerçekleştirilmediği, KUSAD toplantısı sonrasında fiyat artışı gerçekleştirilmediği, Soruşturma Raporu'nda yapılan belirgin bir fiyat artışı gerçekleştirilmediği tespitinin ardından idari para cezası talep edilmesinin çelişki arz ettiği savunması.

- (462) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrası, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." şeklindedir. Görüldüğü üzere, rekabetin sınırlandırılması amaçlı veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek olan anlaşma, eylem ve kararlar 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yasaklanmıştır.

- (463) Soruşturmaya taraf olan bazı teşebbüslerin dönemsel olarak buğday unu fiyatlarına ilişkin olarak görüştükleri ve fiyat tespit ettiklerine işaret eden belgelere ulaşıldığından; anılan bilgi değişiminin rekabeti kısıtlama amacına dönük olduğu, dolayısıyla

“rekabetin amaç bakımından kısıtlanması” olarak değerlendirilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır. Bu bağlamda, ihlali gerçekleştiren teşebbüslerin pazar payları ile rekabeti kısıtlayıcı etki önem arz etmemektedir. İhlalin varlığı sonucuna varabilmek için amaç unsurunu göstermek yeterli olmakla birlikte, soruşturma konusu anlaşmanın fiyat listeleri aracılığıyla piyasadaki dönemsel etkilerine de yer verilmiştir.

I.4.4.2.25. MERZİFON GÜLBAHAR'ın Yazılı Savunması ve Değerlendirme

Bir derneğe üye olmanın T.C. Anayasası'nın 33. maddesine göre suç teşkil etmediği, üyeliğin doğal bir sonucu olarak dernek toplantılarına katılmanın bir yükümlülük olduğu, katıldıkları toplantılarda 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri yönündeki suçlamaları kabul etmedikleri, yayınladıkları bir fiyat listesinin olmadığı, KUSAD'a bir fiyat listesi göndermedikleri, KUSAD tarafından gönderilen e-postalara cevap vermedikleri, KUSAD'tan fiyat listesi paylaşımı ile ilgili bir taleplerinin olmadığı savunması.

(464) KUSAD'a üye olmanın ihlal niteliği taşıdığına ilişkin dosya kapsamında yapılan bir tespit veya değerlendirme bulunmamaktadır. Yatay Kılavuz'un 18. paragrafında “*Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır...*” açıklaması yer almaktadır. Dosya kapsamında yağılan değerlendirmelerde rekabete duyarlı bilgilerin değişiminin amaç bakımından ihlal oluşturduğu vurgulanmış ve bazı durumlarda fiili etkisi de ortaya konulmuştur.

(465) Yatay Kılavuz'un 46. paragrafında ise “*...Örneğin, bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi-Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır.*” açıklaması yer almaktadır. MERZİFON GÜLBAHAR'ın kendilerine rekabete duyarlı bir bilgi gönderilmesi akabinde bu bilgiyi almak istemediklerine dair net olarak karşılık vermedikleri görülmüş, bu nedenle ilgili dönemde ihlalden sorumlu oldukları değerlendirilmiştir. Soruşturma Raporu'nda buna ilişkin iletişim delillerine ve fiyat listelerine yer verilmiştir. Söz konusu iletişim KUSAD toplantıları ile sınırlı olmayıp, MERZİFON GÜLBAHAR'ın da dahil olduğu rakip teşebbüsler arası doğrudan pek çok iletişim belgesi elde edilmiştir (örneğin Belge-287/58).

(466) Öte yandan, savunmada belirtilenin aksine dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde MERZİFON GÜLBAHAR'ın “*genel ticari ahlak ve başkalarının haklarını ihlal edici anlaşmalar yaptığı*” şeklinde bir ifade yer almamaktadır.

MERZİFON GÜLBAHAR'ın düşük kapasitesi ile piyasaya yön verecek gücünün olmadığı, rakiplerle birlikte hareket etmediği, KUSAD toplantılarında alınan kararlara iştirak etmediği, kartelleşmenin içerisinde bulunmadığı, Covid-19 salgını döneminde devlet kredileri ile faaliyetlerini sürdürmeye çalıştığı ve ekonomik olarak zorlayıcı bu dönemde teşebbüse idari para cezası verilmesine gerek olmadığı savunması.

(467) Soruşturma konusunu rekabete hassas bilgilerin rakipler arasında paylaşılması oluşturmaktadır. Teşebbüslerin kapasiteleri bu bağlamda değerlendirmeye etki

etmemektedir. Bu aşamada Soruşturma Raporu sonucunda ulaşılan kanaati değiştirecek nitelikte herhangi bir farklı tespit ya da değerlendirme bulunmamaktadır.

I.4.4.2.26. ULUSOY, UNAY VE KUSAD'ın Yazılı Savunmaları ve Değerlendirme

Usule Yönelik Savunmalar

Soruşturma Bildiriminin iddiaların türü ve niteliğine ilişkin yeterli bilginin soruşturma tarafları ile paylaşılmadığı, bu nedenle birinci yazılı savunma hakkının etkin şekilde kullanılmadığı, ayrıca ilk etapta 12 olan soruşturma tarafı sayısının daha sonra 46'ya yükseldiği, açılan iki yeni soruşturma ile 34 yeni teşebbüs ve teşebbüs birliğinde yapılan yerinde incelemeler ve bilgi ve belgelerden ULUSOY, UNAY ve KUSAD'ın haberdar olmadığı ve ilk aşamadaki deliller ile sınırlı olarak birinci yazılı savunmanın yapılabildiği savunması.

- (468) ULUSOY'un da aralarında bulunduğu 12 teşebbüse 13.06.2019 tarih ve 19-21/305-M sayılı Kurul kararı ile açılan soruşturma kapsamında teşebbüslerde yapılan yerinde incelemelerde, soruşturma tarafı olmayan bazı teşebbüsler hakkında rekabet ihlali şüphesi doğuran bazı yazışmalara ve bilgi paylaşımlarına rastlanmış, bunun üzerine açılan yeni soruşturmalar, usul ekonomisi ve aynı konudaki ihlal iddiasına ilişkin olması nedeniyle ilk soruşturma ile birleştirilmiştir. Hazırlanan 15.06.2020 tarih ve 2018-3-77/SR-01 sayılı Soruşturma Raporu, dosya kapsamında elde edilmiş olan tüm bilgi ve belgeleri içermekte olup, ULUSOY da dahil olmak üzere bütün teşebbüsler hakkında elde edilen bilgi ve belgeler rapora eklenerek taraflara tebliğ edilmiştir. Bu noktada, ULUSOY ya da diğer teşebbüslerin lehine ya da aleyhine olabilecek tüm deliller, anılan Soruşturma Raporu'nda yer almış olup, ihlal isnadına temel teşkil eden Soruşturma Raporu'na karşı teşebbüslerin tümü eşit şekilde savunma haklarını kullanma imkanına sahip olmuşlardır.

Yerinde inceleme esnasında yürürlükte olan Rekabet Kanunu'nda dijital verilerin toplanmasına yönelik açık bir düzenleme olmadığı ve incelemenin yetkisiz olduğu savunması.

- (469) 4054 sayılı Kanun'un "Yerinde İnceleme" başlıklı 15. maddesinin önceki halinde Kurula, "bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunma" yetkisi verilmiştir. Bu kapsamda yapılan yerinde incelemelerde rutin inceleme prosedürü uygulanmıştır. Esasen, bilgisayarlarda dijital verilerin kopyalanarak elde edilmesinin Kurumun yetki alanında olduğu yönünde çok sayıda mahkeme kararı da bulunmaktadır.

Esasa Yönelik Savunmalar

Tarım sektörüne girdi ile ana ürün ve nihai ürün pazarlarının birbirinden bağımsız şekilde değerlendirilmemesi gerektiği, un sektöründe girdi maliyetinin toplam üretim maliyetinin çok büyük kısmını teşkil ettiği, Türkiye'de hektar başına üretim verimliliğinin düştüğü, bu durumun un üretim tesisi sayısında azalma olarak yansıdığı, 2018 yılında 700 iken TOBB verilerine göre 2020'de bu rakamın 563'e gerilediği, raporda da bahsedildiği üzere hammadde buğday maliyetinin 2015-2019 yılları arasında düzenli arttığı, 2018-2019 döneminde ise yüksek artış gerçekleştiği, fabrika sayısındaki azalmanın sektördeki kırılganlığı gösterdiği, sektörde kapasite fazlası bulunduğu, kar marjının %2-3 arasında seyrettiği, nitekim ULUSOY'un 2018 yılında %1,67 kar ettiği, 2019 yılında kar etmediği ve zarar ile yılı kapattığı, ayrıca ana hammadde buğday bakımından TMO'nun piyasa yapıcı konumunda olduğu ve un fiyatında dolaylı olarak benchmark fiyat yarattığı, bu nedenle salt TMO alımlarının buğday piyasasındaki

rekabeti engellediği, nitekim soruşturmaya konu fiyat paralelliklerinde TMO alım fiyatlarının önemli olduğu savunması.

- (470) Savunmada da değinildiği üzere un sektöründe hammadde olan buğday ürününe ilişkin bilgiler, sektördeki atıl kapasite sorunu ve kar marjlarına ilişkin bilgilere yukarıda ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Dosya kapsamında yapılan değerlendirmelerde tarımsal sektörlerin genelinde olduğu gibi buğday ve dolaylı olarak un piyasasında da yapısal sorunlar bulunduğu aksı yönünde bir iddia yer almamaktadır. Öte yandan, TMO'nun buğday fiyatlarına dolaylı müdahaleleri nedeniyle soruşturmaya konu fiyat paralelliklerinin olduğu savunmasına iştirak edilememektedir. Yukarıda .I.3, I.4.1. ve I.4.2 numaralı bölümlerde ifade edildiği üzere, inceleme konusu dönemde teşebbüsler arasında basit bir fiyat paralelliklerinden farklı olarak, maliyetler ve liste fiyatlarının görüldüğüne işaret eden pek çok doğrudan ve dolaylı iletişim bulunmaktadır.

İhlal iddiasına konu bilgi değişimi teorisi bakımından, işbirlikçi sonucun ortaya çıkabilmesi için etkili bir iletişimin kurulabileceği az sayıda teşebbüsün bulunduğu oligopolistik pazarlarda ortaya çıkabileceği, bilgi değişiminin taraflar arası bilgi asimetrisi sorununu ortadan kaldırarak etkinlik kazanımlarına da yol açabileceği, nitekim Kurulun 02.01.2018 tarih, 17-23/383-166 sayılı Zorunlu Trafik Sigortası Kararında bilgi değişimine yönelik olarak teşebbüslerin rakiplerinin piyasadaki rekabetçi konumlarını yakından takip ederek kendi konumlarını buna göre belirledikleri yönüne rekabet yanlısı bir yaklaşım olduğu, 30.03.2016 tarih, 16-12/194-88 sayılı EBS Otomotiv kararında pazarda bilgi değişimi öncesi şeffaflık düzeyinin önemine dikkat çekildiği ve dikkat edilmesi gereken noktanın "teşebbüslerin mevcut bilgiyi, rakiplerinin davranışlarını öngörmek için ne ölçüde kullanabileceğinin belirlenmesi" olduğu, 22.11.2018 tarih, 18-44/702-344 sayılı Çelik Otokorkuluk kararında Kurul tarafından yoğunlaşmanın az olduğu ve pazarın karmaşık olduğu durumlarda rekabete aykırı koordinasyonun zor olduğunun kabul edildiği, 24.11.2016 tarih ve 16-41/667-300 sayılı FX kararında müşteri alım satım tutarları ve traderların döviz pozisyonuna ilişkin bilgilerin bankalar arasında paylaşılmasının tek başına kartel veya per se ihlal olmadığı, bu faaliyetin amacının fiyat tespiti değil manipülasyon olduğunun kabul edildiği, incelemeye konu un sektörünün de yoğunlaşmadan uzak, çok oyunculu, aksaklıklar ve yapısal sorunların olduğu bir yapıda olduğu, piyasanın zaten şeffaf yapıda olduğu ve teşebbüslerin çoğu bilgiyi piyasadaki elde edebildiği, sonuç olarak bahse konu bilgi değişimlerinin piyasadaki mevcut şeffaflık düzeyini artırmadığı savunması.

- (471) Sigorta sektörü ve özelinde Trafik Sigortacılığı, yoğun düzenlemelere tabi olup, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği (TSB) tarafından sigorta şirketlerine yol göstermek amacıyla hazırlanan Rehber Tarife kapsamında, Trafik Sigortası tarifesinde yer alan araç türleri için il bazında fiyat önerisinde bulunmaktadır. Rehber Tarife hazırlanırken sigorta şirketlerince Trafik Sigortası Bilgi Merkezi veri tabanına iletilen veriler kullanılmakta, araç türü, sigortalı türü ve il bakımından şirketlerce gönderilen verilerin toplamı kullanılarak genel bir tarife hazırlanmaktadır. 2014 yılından itibaren Trafik Sigortası primlerinde tam serbestliğe geçilmesine rağmen teminat miktarları, ödeme biçimleri ve süreçleri düzenlemelerle tespit edilmeye devam edilmektedir. Hazine Müsteşarlığının, yukarıda sayılan şartlar çerçevesinde gerekli gördüğü durumlarda Trafik Sigortası prim tutarlarına müdahale etme yetki ve sorumluluğunun bulunduğu, ayrıca Trafik Sigortası branşında ruhsat sahibi sigorta şirketleri tarafından belirlenecek azami brüt prim tutarları tespit edilmiş olup, azami brüt prim tutarlarının belirlenen prim tutarlarını geçemeyeceği belirtilmiştir. Kararda,

teşebbüsler arası yazışmaların, Rehber Tarife'nin enflasyon ve asgari ücretteki gelişmeler neticesinde güncellenmesi, azami brüt prim uygulaması gibi hususlardaki görüşmelerle sınırlı olduğu tespiti yapılmıştır.¹⁰⁵ Teşebbüs iç yazışmaları incelendiğinde ise teşebbüslerin, pazar hacmi büyük olan -özellikle AXA, ALLIANZ, GROUPAMA, ANADOLU, MAPFRE, AK, SOMPO, GÜNEŞ gibi- rakiplerinin pazardaki konumlarını ve genellikle il bazındaki fiyatlamalarını takip ettiği gözlenmiştir. Kararı işbu soruşturmadan farklı kılan esas unsur ise teşebbüslerin rekabet karşıtı sonuçlar doğurabilecek bir anlaşma ve/veya uyumlu eylem kapsamında hareket ettiklerine dair herhangi bir delile rastlanılmamış olmasıdır¹⁰⁶.

(472) EBS Otomotiv Kararında inceleme konusu, bu dosyadaki soruşturma konusundan oldukça farklı olarak, TÜİK tarafından yayımlanan kamuya açık otomobil satış verileridir. Kararda öncelikle Yatay Kılavuz'un 58. paragrafına atıfla, bilgi değişiminin rekabet üzerindeki olası etkilerinin, her somut olayın kendine has özellikleri bağlamında incelenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Kararın değerlendirme bölümünde, bilgilerin EBS OTOMOTİV internet sitesine eklenmesinin, sadece zaten kamuya açık olan verilerin, sektörün istediği şekilde, çeşitli teknikler kullanılarak daha görsel ve daha pratik hale getirilmesinden ibaret olacağı, bu niteliğiyle söz konusu bilgi paylaşımının otomotiv pazarında rekabeti kısıtlayıcı bir etkisi bulunmayacağı tespiti yapılmıştır. Benzer şekilde, Kurulun Çelik Korkuluk kararında, dosya kapsamında rekabetçi kaygı uyandıran stratejik bir bilgi değişimine ve/veya salt ihalelere yönelik iletişime rastlanmadığı tespiti yapılmıştır.

(473) Son olarak, Kurulun spot döviz piyasası kararında, önaraştırma sürecinde temin edilen belge ve yazışmaların büyük ölçüde olağan iletişim ihtiva ettiği, 24 yazışmanın da genel olarak bu görüntüde olduğu, bununla birlikte yazışmaların bazı bölümlerinde, müşterilere ait gizli bilgi olarak değerlendirilebilecek müşterinin alım satım tutarlarına ve traderın döviz pozisyonuna ilişkin bilgilerin ilgili trader tarafından diğer traderlar ile paylaşıldığı, fixing süresinde diğer traderdan yanıltıcı kotasyon girilmesi talebinde bulunduğu belirtilmiş, sonuç olarak incelemeye konu eylemin doğrudan müşteri sırrı ve yararı hilafına hareket edilmesine ve kendisinden alım ya da satım emri alınan müşterilerden daha fazla kar elde edilmesine yönelik olması dolayısıyla manipülasyon tarafının ön planda olduğu tespitinde bulunulmuştur.

Un pazarında yoğunlaşma seviyesinin düşük olduğu, herkesin ihlale iştirak edeceği bir yapıda dahi ihlale iştirakin uzun süreli ve istikrarlı olamayacağı, nitekim Kurulun 21.03.2012 tarih, 12-13/389-118 sayılı Nakliyeciler Derneği kararında pazardaki oyuncu sayısı ve sektördeki yoğunlaşma oranının düşüklüğüne dikkat çekilerek uygulamaya bireysel muafiyet tanındığı, Kurulun Finansal Kiralama hizmetleri pazarına yönelik 01.10.2014 tarih, 14-37/15-320 sayılı kararında pazardaki oyuncu sayısına dikkat çekilerek pazardaki rekabeti tamamen ortadan kaldıracak bir bilgi paylaşımı olmadığı tespiti yapıldığı savunması.

(474) Nakliyeciler Derneği kararında paylaşımına konu olan bilginin, akaryakıt maliyetleri ve bu maliyetlerde meydana gelen değişim oranı olduğu, esas itibarıyla maliyetlerin önemli bir kalemi olan akaryakıt fiyat değişikliklerinin her bir teşebbüs tarafından elde edilmesi mümkün olan ve bireysel olarak teşebbüslere dair maliyet yapıları gibi ticari bakımdan hassas bilgiler içermeyen bir maliyet kalemi olduğu tespiti bulunmaktadır. Dolayısıyla bilgi değişiminin değerlendirilmesindeki odak noktası, sektörde çok sayıda

¹⁰⁵<https://www.rekabet.gov.tr/Karar?kararId=2d95eb1c-2fd9-4d1b-8236-ee7d2dfa5805>, para 548.

¹⁰⁶ para 685.

oyuncu olmasından ziyade, yayımlanacak bilginin pazardaki oyuncular tarafından sinyal olarak algılanıp algılanmayacağıdır.

- (475) Finansal Kiralama kararında, ilgili teşebbüs birliği tarafından finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri pazarındaki gelişmelerin takip edilmesi ve endüstri büyüklükleri hakkında bilgilerin oluşturulması amacıyla söz konusu pazara ilişkin olarak özellikle bilanço ve gelir tablosu gibi mali tablolarda yer alan verilerin belirli periyotlarla üyelerinden alınması ve geçmiş verisi olarak üyeleri ile paylaşılması işlemi konu edinmektedir. Pazardaki teşebbüs sayısından ziyade, geçmişe yönelik toplulaştırılmış ve/veya teşebbüs bazında veri paylaşımını konu edinen karar, mevcut dosyadaki soruşturma konusuna göre oldukça farklılık arz etmektedir.

Soruşturmaya konu piyasada paylaşılan bilgilerin doğruluğunun liste altı indirimler ile gerçekliğini yitirdiği, gerek ULUSOY gerekse UNAY'ın (ve KUSAD) rakiplerinin nasıl hareket edeceğine ilişkin önceden bilgi sahibi olmadığı, nitekim 04.11.2016 tarihine ait bir yazışma olan Belge 287/5'te rakip davranışlarının sahadan gözlemlendiğinin görüldüğü, anılan belgede Kasım ayı başında başlatılan rakip uygulamalarının ancak Kasım ayı sonlarında ortaya çıkacağına değerlendirildiği, raporda yer verilmemekle birlikte belgenin devamına bakıldığında, zam söylentisinin kaynağının sahadaki söylentiler olduğunun görüleceği, ULUSOY'un sahadan toplayabildiği bilgilerle kendi zam oranlarını belirlemeye çalıştığı, oyuncular arası rekabetin 23.11.2015 tarihli Belge 287/4'te de görülebildiği, anılan belgede "bölge fabrikalarının müşteri kaptırmamak için maliyet altı fiyatlar verdiği" değerlendirmesinin yapıldığı savunması.

- (476) Yukarıda değerlendirme kısmında anılan belgeye yer verilmemiştir. Öte yandan, rakip teşebbüs fiyat hareketlerinin her sektörde olduğu gibi un sektöründe de saha elemanları aracılığıyla takip edilmesi olağan bir uygulamadır. Savunmada belirtildiği üzere rakip teşebbüs uygulamalarının Kasım ayı sonlarına doğru ortaya çıkacağı değerlendirilmesi önemlidir. Ancak buradaki kritik husus, teşebbüsler arasındaki iletişim ve fiyat listesi tarihlerindeki çakışmaların, rekabete duyarlı bilgi değişimin yönünde güçlü bir işaret oluşturmasıdır. Nitekim Kasım 2016 sonunda ULUSOY ve UNSAN/OSMANLI UN'un birer gün arayla fiyat listelerini güncelledikleri ve aynı kategorideki benzer ürünlerinin fiyatlarını eşitledikleri görülmektedir:

SR Tablo 1350- Kasım 2016 Döneminde Yayımlanan Fiyat Listeleri (TL)

Teşebbüs	Eski Fiyat Listesi Tarihi	Eski Fiyat	Yeni Fiyat Listesi Tarihi	Yeni Fiyatı
UNSAN	28.09.2016	65	29.11.2016	69
ULUSOY	05.10.2016	67	28.11.2016	69

- (477) 29.11.2016 tarihinde ULUSOY (.....) Müdürü (.....) tarafından "RE: FİYAT GEÇİŞ BİLDİRİMİ / 28.11.16 tarihli Fiyat Listeleri" konulu e-posta ULUSOY yetkililerine gönderilmiş olup e-postada UNSAN/OSMANLI UN fiyat listesi bulunmaktadır (Belge-287/6). UNSAN'ın 29.11.2016 tarihli fiyat listesinin, ULUSOY içerisinde "28.11.16 tarihli fiyat listeleri" olarak paylaşılmış olması anlamlıdır. Savunmalarda söz konusu fiyat değişimi ve buna ilişkin ULUSOY iç yazışmasına ilişkin savunma bulunmadığı görülmektedir. Öte yandan, yukarıda "Değerlendirme" kısmında da ifade edildiği üzere fiyat geçişlerinin sahadaki yansımalarına ilişkin raporlamalar bulunmaktadır. Nitekim 05.12.2016 tarihli ULUSOY iç yazışmasında yukarıda yer verilen 29.11.2016 zammına atıfta bulunularak, "üst segment unların direk fiyat geçişini uyguladığı, alt ve orta segment unlarda bu geçiş ara fiyat uygulamaları ile devam ediyor gözüktüğü, rakip Eriş

Un temsilcisinin ekmeklik unların 66-69 arası, olduğu ancak kota adı altında 64-67 ile devam ettikleri” raporlaması yapılmıştır (Belge-287/7). Bu noktada, yukarıda değinilen ve ayrıca birden çok örneğine yer verilen doğrudan ve/veya dolaylı iletişimlerin varlığı karşısında, listelerin yayımlanmasından sonraki süreçlerde rakiplerden ayrılarak farklı hareket edilen durumların varlığı, ihlali ortadan kaldıran bir unsur olarak görülememektedir. Belge 287/4’te rakiplerin sahadaki davranışlarına ilişkin yapılan analiz de benzer şekilde değerlendirilebilecektir.

ULUSOY’un saha ekiplerinin yaptığı çalışmaların etkinlik kazanımı doğurucu olduğu, saha operasyonlarının rekabete duyarlı bilgi değişimi yönündeki motivasyonu azalttığı, UNAY’ın ise küçük bir şirket olduğu ve sıkı bir saha takibi yapmasının zaten mümkün olmadığı, saha ziyaretlerine ilişkin değerlendirmeleri içeren Belge 287/4’te alıcıların, eski fiyat listelerinden satış yapabilmek için direndiği ve rakip fiyatlar pazarlık unsuru olarak kullanabildiği, müşterilerin etkin rekabet içerisinde olduğu ve piyasadaki rakip teklifleri zikrederek indirimli fiyat talep ettiği, 287/5’teki “fiyat geçişi Mis Un ile beraber uygulamaya aldığımız 1 lira olarak piyasada yansıma buldu” ifadesinde yer alan 1 tl zamların aynı tarihte yapılmadığı, Mis Un ile ürün kaliteleri ve fiyatlarının aynı düzeyde olmadığı, 1 tl zamma ilişkin ifadenin saha personelinin benzer dönemlerde gerçekleşen artırımları tek bir önerme içerisinde ele almasından kaynaklandığı savunması.

- (478) Saha ekiplerinin piyasada gerçekleşen fiyatlarla ilgili duyum ve yorumlarına ilişkin değerlendirmeye yukarıda ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Belge 287/11’in AKMEHMET UN tarafından sektör sorunlarına ilişkin serzenişte bulunmak amacıyla KUSAD’a gönderilen bir mesajdan ibaret olduğu ve dernekten müdahale talep edildiği, KUSAD’ın toplantı gibi organizasyonlar düzenlemesinin de bu tür mesajlar ile açıklanabileceği, KUSAD’ın toplantılar ile konjonktürel sorunlara meşru sektörel çözümler getirmeyi amaçladığı, belgedeki fiyatlara müdahale talebine ilişkin olarak dernek başkanının doğrudan müdahale edilmeyeceğini belirttiği mesajının, dolaylı müdahale için açık kapı bırakmak gibi algılanmasının hukuken hatalı bir yaklaşım olduğu savunması.

- (479) Anılan belgede, AKMEHMET yetkilisinin fiyatlara müdahale talebine karşılık KUSAD (.....) ve aynı zamanda ULUSOY (.....)’un “Maliyetler üzerine tartışılacak bir toplantıyı acil olarak düzenleyecekleri” şeklinde olumlu cevap verdiği anlaşılmaktadır. Yazışmanın önceki bölümünde dernek başkanının fiyatlara doğrudan müdahale edilmeyeceği yönündeki ifadesinin, dolaylı müdahale olarak anlaşıldığına ilişkin bir yorum, soruşturma raporunda yer almamaktadır. Belge bakımından önemli olan husus, diğer doğrudan iletişimi gösteren belgelerle bir arada değerlendirildiğinde, toplantılarda rekabete duyarlı bilgilerin görüşülüp paylaşıldığına ilişkin görüşü kuvvetlendirmesidir.

- (480) Nitekim bu yazışmanın akabinde, 14.05.2018 tarihinde fiyat geçişi yapıldığına ilişkin olarak Belge-287/13, “14 Mayıs tarihinde gerçekleştirdiğimiz fiyat geçişi sonrası bölgemizde tüm fabrikaların bizim ile birlikte fiyat geçişini deklare ettiğini ve uygulamaya başladığını takip ediyoruz...” ifadesini içermektedir. Yukarıda anılan dönem ve o dönemde birden fazla teşebbüsün aynı tarihli fiyat artırımlarına ilişkin bilgi ve belgelere ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

UNAY’ın adının KUSAD bünyesindeki yazışmalarda geçtiği, ancak teşebbüsün rakiplerle iletişimini gösteren herhangi bir belge bulunmadığı savunması.

- (481) Yukarıda I.4.1 ve I.4.2 numaralı bölümde UNAY’ın KUSAD toplantılarına davet edildiği, fiyatlar ve maliyetlerin görüşüldüğü toplantılara katıldığı, rakip teşebbüslerin güncel

fiyat listelerinin alıcısı konumunda olduğu, zamansal olarak çeşitli tarihlerde rakip teşebbüslerle aynı tarihte fiyat listesi yayımladığı tespitleri yapılmıştır.

Belge 287/14'ün de yukarıdaki belgelere benzer şekilde pazarın rekabetçi yapısını ve rakiplere ilişkin bilgilerin saha kaynaklı olduğunu gösterdiği, benzer şekilde Belge 287/15'in içeriğinde bir fiyat geçişi sonrası ULUSOY'un kendi ekibini yeni listeyi uygulamaya teşvik ettiği savunması.

(482) Belge 287/14, yukarıda yer verilen Belge 287/13'te görülen ve Soruşturma Raporu'nda bununla bağlantılı diğer belgeleri açıklayıcı fonksiyona sahiptir. Nitekim belgede geçen, "mayıs 15 itibarı ile fiyat gecisimizden hemen sonra islerimiz oldukça dusmus durumdadır. malesef her zaman olduğu gibi rakiplerimiz bizim arkamızdan geldiği gibi bazıları fiyat değişikliği bile yapmamıştır." şeklindeki değerlendirmenin, savunmada sıklıkla ifade edilen "fiyatların sahadan öğrenildiği" yönündeki argümandan farklı bir durum sergilediği değerlendirilmektedir. Belge 287/15 ise 18.07.2018 tarihini taşımakta olup, Mayıs 15 fiyat geçişine ilişkindir. Belgede "Piyasada fiyat geçişini hemen hemen her bölge fabrikası uyguluyor. Fiyat söylemekten çekinmeyin." ifadelerinin açık olduğu değerlendirilmektedir.

(483) Son olarak, savunmalarda yer verilmemiş olmakla birlikte aynı konuyu ele alan 06.06.2018 tarihli "RAKİP FİRMA FİYAT GEÇİŞİ SONRASI PİYASA UYGULAMALARI" konulu belgenin (Belge-287/13) hatırlatılmasında fayda görülmektedir. Belgede;

"14 Mayıs tarihinde gerçekleştirdiğimiz fiyat geçişi sonrası bölgemizde tüm fabrikaların bizim ile birlikte fiyat geçişini deklare ettiğini ve uygulamaya başladığını takip ediyoruz ancak, zaman zaman deklare edilen uygulamaların bozulduğunu deklare edilen dışı satışlar olduğunu tespit etsek de genele yayılmadığını gözlemleyebiliyoruz.

Piyasalarda Ulusoy Un ve (.....) un ne kadar dik durduğu özellikle takip edilmekte olup, diğer oyuncular bu iki firmanın hareketlerini takip ettiği de açıkça ortada. Ulusoy Un olarak bizler kesinlikle hiçbir konuda (Fiyat, vade vs.) taviz vermeden deklare ettiğimiz uygulamaları yapmaya devam ediyoruz. ... Bu tespitlere bizim ekibimize söylediğimiz Osmanlı un ve biz oyun kurucuyuz merak etmeyin ya sahte bilgidir ya da Osmanlı unun talimatı dışı bir harekettir, ...Biz Ulusoy olarak yayınladığımız tüm kuralları eksiksiz uygulamaya devam etmekteyiz..."

ifadeleri yer almaktadır. Söz konusu belgenin, saha uygulamalarını takip iddiasıyla açıklanmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir. Nitekim anılan dönemde, aynı tarihli fiyat listelerinin yayımlanması, üstelik rakip teşebbüslerin bu listeleri yayımlandığı gün üst düzey yönetici seviyesinde aralarında paylaşıyor olmaları, rastlantı olarak kabul edilemeyecektir. Bu noktada yukarıda da yer verilen Tablo 20'ye değinilmekte fayda görülmektedir. Tablodan ilgili dönemde ULUSOY, UNAY, UNSAN, USTA UN, TUNÇOĞLU ve DERVİŞOĞLU'nun aynı gün liste yayımladığı görülmektedir. Söz konusu tarihsel kesişimin, yukarıda yer verilen aynı döneme ilişkin diğer belgelerle birlikte değerlendirildiğinde savunmayı haklı göstermediği söylenebilecektir. Zira anılan fiyatlar saha ekiplerince toplanan fiyatlar değil, teşebbüs yöneticilerinin bizzat onaylayarak yayımladığı fiyat listeleridir.

KUSAD'ın 11.01.2014 tarihinde yolladığı e-postanın (Belge 287/49), buğday fiyatları ve döviz kurlarındaki dalgalanmalara binaen fiyatlama bandının bu dışsal faktörler karşısında piyasanın zarar görmesini engelleme amacına yönelik olduğu, anılan dönemde piyasada teşebbüslerin fiyat düşürdüğü, maliyetlerin ise arttığı, böyle dönemlerde teşebbüslerin günü kurtarmak amacıyla fiyat

düşürebildiği, öte yandan KUSAD mesajının tek taraflı bir beyan olduğu ve teşebbüsler bakımından bağlayıcılığı bulunmadığı, teşebbüslerin bu mutabakatı teyit ettiklerine ilişkin herhangi bir bulgu bulunmadığı, tüm teşebbüslerin farklı bir kalite düzeyi ve kapasitesi olduğundan ortak bir fiyat tespitinin de mümkün olmadığı, KUSAD'ın üyelere fiyat empoze etme gücü bulunmadığı, "üyelerin her hafta bir araya gelip değerlendirme yapmalarının önemine işaret edilmiştir" ifadesini içeren belgenin de aynı şekilde değerlendirilmesi gerektiği, bu toplantıya istinaden fiyatların hizalandığına veya teşebbüslerin belirtilen sıklıkta toplanmaya başladıklarına ilişkin herhangi bir bulgu elde edilmediği, KUSAD'ın kurumsal gereklilikler ve sektörel gerçeklikler arasında iletişimsel köprü görevi gördüğü ve kurumsal bellek vazifesi görerek sektörel veri sağladığı savunması.

- (484) KUSAD'ın 11.01.2014 tarihli e-postasını içeren belgede (Belge 287/49) 08.01.2014 tarihli toplantıya atıf yapılmakta ve toplantıya katılan rakip un üreticilerinin aralarında görüşükten sonra fiyat listelerini KUSAD'a ilettikleri, KUSAD'ın bu listeleri aynı teşebbüsler ve diğer KUSAD üyeleri olmak üzere toplam 39 teşebbüse e-posta yoluyla gönderdiği görülmektedir. Belgenin sonunda, ULUSOY dahil olmak üzere 25 teşebbüsün fiyatları tabloda listelenmiştir. Belgede yer alan "fiyatların vadeli olarak 60 tl seviyesine gelmesi gerektiği" ifadesi yer almakta, tablodaki fiyatların 56-59 tl arasında olduğu görülmektedir. Bu noktada, teşebbüslerin aralarında un fiyatlarını görüşükleri ve birbirlerinin güncel fiyatlarını piyasadan değil, doğrudan birbirlerinden edindikleri konusunda bir şüphe bulunmamaktadır. Ayrıca Ocak 2014 dönemindeki iletişimlerin, 19.12.2013 tarihli Belge 287/28'de bulunan, AKMEHMET'in ULUSOY yöneticisi ve o dönemki KUSAD (.....)dan talebini içeren "ŞU AN İTİBARİYLE EN AZ 3.50 TL İLE 4.00 TL ARASINDA UN ÇUVAL FİYATLARINI ARTTIRALIM." ifadesindeki talep ile birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (485) Söz konusu bilgi ve belgelerden hareketle, savunmada iddia edildiğinin aksine konunun sadece KUSAD'ın tek taraflı beyanından ibaret olmadığı anlaşılmaktadır. Öte yandan, KUSAD ve ULUSOY arasındaki organik bağ düşünüldüğünde, KUSAD'a ait toplantı daveti, fiyat listeleri paylaşımları ve toplantıda çıkan kararlarla ilgili paylaşımların, aynı zamanda ULUSOY'un iradesini de doğrudan yansıttığı söylenebilecektir. Nitekim yukarıda tümüne yer verilememiş olmakla birlikte, ULUSOY'da yapılan yerinde incelemede rakiplere ait oldukça kapsamlı bir fiyat listeleri arşivi olduğu görülmüştür. Münferit bir şekilde piyasadan toplandığını iddia etmenin anlamlı olmadığı bu arşiv, KUSAD e-postaları ve eklerindeki fiyat listeleriyle birlikte, KUSAD ve ULUSOY'un, üye teşebbüslerin fiyatlama mekanizmasını kontrolüne ilişkin önemli bir gösterge oluşturmaktadır. Savunmanın aksine dosya kapsamında KUSAD'ın üyelere fiyatı empoze ettiği yönünde bir iddiada bulunulmamıştır. Burada öne çıkan husus, KUSAD ve ULUSOY'un aktif rol oynadığı iletişim sürecinde üye teşebbüslerin, rekabete duyarlı bilgileri aralarında görüşmeleri ve bu görüşmeler sonucunda birbirlerinin en hassas rekabet parametresi olan fiyat belirleme kararlarını doğrudan etkilemeleridir.

Paylaşılan bilginin niteliğinin ihlal nitelendirmesi bakımından ayırt edici olduğu, fiyat listelerinin sadece bir çıkış noktası oluşturduğu ve olay bazlı indirimler uygulandığı için, fiyat listelerinin geleceğe yönelik olması durumunda dahi stratejik kabul edilemeyeceği, nitekim Soruşturma Raporu paragraf 293'te fiyat listelerinin rekabetçi anlamda önemli fark oluşturmayaacağı kabul edildiği savunması.

- (486) Soruşturma Raporu'nun 293.paragrafında (Kararın 216. paragrafı), buğday unu fiyatlarında peşin ve vadeli satışlarda fiyat farklılığı oluşması, kredi kartı çekimlerindeki

komisyon farkı, nakliye gibi unsurlar nedeniyle anlık olarak uygulanan fiyatların, liste fiyatından farklılaşabildiği değerlendirilmesi yapılmıştır. Ardından, bazı teşebbüslerin daha sık fiyat listesi yayımladıkları, bazı küçük teşebbüslerin ise daha az sıklıkla fiyat listesi yayımlayabildiği, elde edilen fiyat listelerine bakılarak bir gözlem olarak belirtilmiştir. Ancak bu durum hiçbir şekilde fiyat listelerinin paylaşılmasının stratejik olarak kabul edilemeyeceği anlamına gelmemektedir. Özellikle teşebbüsler arası iletişimlerle desteklendiği durumlarda, anlık fiyat listesi paylaşımları, piyasanın yönü ve rakiplerin fiyatlarını etkileyebilme potansiyeline sahip, güçlü sinyaller üretebilmektedir.

GUSAD ve bünyesindeki un üreticilerinin yaptığı paylaşımların soruşturma raporunda kapsam dışı bırakıldığı, söz konusu incelenen bilgi türlerinin soruşturmaya devam edilen diğer teşebbüsler bakımından bir tür temiz kağıdı vasfı taşıdığı savunması.

- (487) Güneydoğu Anadolu Bölgesi bakımından yapılan değerlendirmede, KUSAD ve üyelerinden farklı olarak, rakipler arası temasa işaret eden bir bilgi ya da belge elde edilememiştir. Ayrıca, yine KUSAD'dan farklı olarak, teşebbüs birliği olan GUSAD'ın, bölgedeki un üreticilerinin fiyat listelerini toplamak ya da fiyatlama politikalarını takip etmek gibi bir işlevi bulunduğu dair herhangi bir bilgi ya da belge bulunmamaktadır. Bununla birlikte üye teşebbüslerin fiyat hareketleri incelendiğinde, KUSAD üyelerinin aksine GUSAD üyelerinin fiyatlarında benzerlik tespit edilememiştir. Soruşturma kapsamında, GUSAD tarafından 2019 yılında tavsiye satış fiyatı belirlendiği yönünde bulunan belge ve kepek fiyatlarına ilişkin kepeğin ucuza satılmaması yönünde beyan içeren bir yazışma silsilesi bulunmuş olup, soruşturma konusu un fiyatlarına ilişkin olarak, tavsiye fiyata ilişkin münferit bir duyurunun ötesinde herhangi bir iletişime rastlanmamıştır.

Ekonomik Analiz Raporu'nda yapılan sayısal analizler neticesinde inceleme konusu pazardaki görünümün rekabet karşısı bir davranışa işaret ettiğine ilişkin herhangi bir tespit yapılmadığı savunması.

- (488) EAAD Raporu'nda, KUSAD üyesi teşebbüsler bakımından olası ihlale dair ilk belge tarihi olduğu anlaşılan 2013 yılı Temmuz ayından önceki ve sonraki 42'şer aylık döneme dair teşebbüslerin bireysel ve ağırlıklı ortalama reel fiyatları üzerinde yapılan moment analizi neticesinde, genel itibarıyla olası ihlal dönemi olarak varsayılan dönemdeki reel fiyatların, ihlal dışı olduğu varsayılan dönemdeki reel fiyatlara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek seyrettiği, bunun yanında aynı dönemde fiyatların varyasyonunun ise düştüğü; bu açıdan söz konusu gözlemin, teori ve literatürde genel olarak anlaşma dönemleri için gözlenmesi beklenen fiyat hareketleri ile uyumlu bir görünüm arz ettiği belirtilmiştir. Ayrıca, her halükarda salt iktisadi analiz üzerinden kesin bir yargıya varmanın imkânsız olduğu ifade edilmiş; analiz kapsamında yapılan tespitler ile ulaşılan bulgu ve sonuçların, dosya kapsamında elde edilen tüm bilgi ve belgeler ışığında birlikte değerlendirilmesinin uygun olacağı kanaat ve sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim dosya konusu soruşturmada esas olarak dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler değerlendirilmek suretiyle ihlal tespitinde bulunulmuştur.

4054 sayılı Kanun'un 41. maddesinde yapılan değişiklikle birlikte "de minimis" uygulamasının rekabet hukuku literatürüne dahil olduğu, Kurul tarafından belirlenen ciro ve pazar payı eşiklerini aşmayan rakipler arasındaki fiyat anlaşması, bölge/müşteri paylaşımı ve arzın kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlaller dışındaki anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları hakkında Kurul tarafından soruşturma açılmayabileceğinin düzenlendiği, ikincil mevzuat

yürürlüğe girmemiş olmakla birlikte işbu soruşturma kapsamında de minimis uygulanmasında hukuki engel bulunmadığı, AB uygulamasında pazar payı eşiğinin yatay ihlallerde %10 olarak uygulandığı, pazar payı eşiği bakımından Soruşturma Raporunda KUSAD üyelerinin Türkiye toplam üretimi içerisindeki paylarının %8,37 olarak tespit edildiği, dolayısıyla somut olayın de minimis'e uygun olduğu, nitekim soruşturmanın başından itibaren ULUSOY UNAY ve KUSAD bakımından derhal gerekli rekabet uyum çalışmalarının yapıldığı, ayrıca soruşturma raporunun önemli bir kılavuz rolü oynadığı ve rekabet savunuculuğu görevini ifa ettiği, ihlalin varlığı anlamına gelmemekle birlikte ceza verilmesi durumunda ihlaller aralarında oluşan boşluklardan dolayı ihlalin 5 yıldan az sürdüğünün kabul edilmesi, KUSAD bakımından son ihlal tarihinin anlaşılmadığı, ULUSOY ve UNAY bakımından cezanın sadece un satışları üzerinden hesaplanması ve ULUSOY ve UNAY arası grup içi satışlar ile ihracat satışlarının hariç tutulması gerektiği savunması.

- (489) Mevcut dosya konusu soruşturma kapsamında ihlalin süresi, taraf sayısının çokluğu ve tarafların her ne kadar Türkiye toplam üretimi içerisinde büyük pazar payları bulunmasa da Karadeniz bölgesi kapsamında önemli bir pazar gücüne sahip oldukları, bu noktada de minimis'in somut olayda uygulanamayacağı değerlendirilmektedir. İhlalin varlığı ve süresine ilişkin olarak ULUSOY, UNAY ve KUSAD bakımından yukarıda yer verilen tespitler geçerliliğini korumaktadır. KUSAD'a ilişkin bölümde belirtildiği üzere, 2012-2019 yılları arası dönemde KUSAD'ın (.....)¹⁰⁷, aynı zamanda bir dönem ULUSOY'un (.....) yapan, mevcut durumda (.....) olan (.....) yürütmektedir. KUSAD ofisinin ULUSOY binasında olduğu bilgisi ile birlikte, (.....)'un KUSAD faaliyetlerinde birinci derecede aktif olarak rol aldığı değerlendirilmektedir. Bu noktada, ULUSOY ve KUSAD bakımından ihlal başlangıç ve bitiş döneminin aynı olduğu tespiti yinelenmektedir.

I.4.5. İdari Para Cezasına İlişkin Değerlendirme

- (490) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında "*Bu Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yılsonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yılsonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir*" hükmüne yer verilmiştir. "*Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik*"ın (Ceza Yönetmeliği) 1. maddesinde ise Yönetmeliğin amacı; "*4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyeleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, aynı Kanunun 16 ncı maddesi gereğince verilecek para cezasının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek*" şeklinde belirlenmiştir.
- (491) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanmış davranışlarda bulunduğu değerlendirilen buğday unu üreticisi 34 teşebbüs ve bu teşebbüslerin üye oldukları KUSAD'a 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi ve Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca idari para cezası uygulanması gerektiği kanaatine varılmıştır.

¹⁰⁷ (.....).

- (492) Ceza Yönetmeliği uyarınca nihai para cezası miktarı belirlenirken, öncelikle temel para cezası belirlenmekte ve ardından varsa ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar uygulanarak nihai para cezası tespit edilmektedir. Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinde temel para cezasının hesaplanması bakımından "karteller" ve "diğer ihlaller" şeklinde bir ayırım yapılmış, ardından 6 ve 7. maddelere göre ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurların dikkate alınması öngörülmüştür.
- (493) Ceza Yönetmeliği'nin 3. maddesinin (b) bendine göre diğer ihlaller, "*Kartel tanımı dışında kalan, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışları*" ifade etmektedir. Bu bağlamda, teşebbüs birliği niteliğinde olan KUSAD ile üreticilerin buğday unu fiyatlarına ilişkin görüşmeler ile piyasayı şeffaflaştırarak rekabeti kısıtlamalarının diğer ihlaller tanımı kapsamında değerlendirilmiştir.
- (494) Ceza Yönetmeliği'nin "Temel Para Cezası" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca diğer ihlaller için temel para cezasının belirlenmesinde; teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yılsonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yılsonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin binde beşi ile yüzde üçü arasında bir oranın esas alınacağı hükme bağlanmıştır. Anılan maddenin ikinci fıkrasında ise birinci fıkrada yazılı oranların belirlenmesinde ilgili teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususların dikkate alınacağı hükmüne yer verilmiştir. Bu hususlar dikkate alınarak temel para cezasına başlangıç oranı buğday unu üreticisi 34 teşebbüs ve bu teşebbüslerin üye oldukları KUSAD bakımından %(...) olarak belirlenmiştir.
- (495) Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ise temel para cezasının belirlenmesinde ihlalin süresinin dikkate alındığı görülmektedir. Yukarıda değerlendirme bölümünde yer verilen tespit ve değerlendirmeler doğrultusunda, soruşturma tarafı teşebbüslerin 29.06.2013 ve 08.01.2014 tarihli toplantılara katılımları ile doğrudan rakip teşebbüslerin fiyat listelerine ilişkin olarak bilgi değişiminde bulunmuş olmaları göz önünde bulundurularak belirlenen ihlal sürelerine ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmektedir. Buna göre;
- (496) DERVİŞOĞLU 2014, ÇİÇEK UN 2014, TEKSİN UN 2014, BEŞGÖZ UN 2014, ALTINBAŞAK 2014, ELSA 2013-2014, YILMAZ UN 2013-2014, ZAFER UN 2016-2017, AYSER BAK 2013-2014, ERENLER UN 2013-2014, HİTİT UN 2013-2014, HÜSEYİNOVA 2013-2014, ŞİMŞEKLER 2013-2014, ERUN 2014, SARAY PETROL 2013, BİRSAN 2019, BAFRA ERİŞ 2013-2014, ÜNSAN ÜNYE 2013-2014, NİHORUZ 2015 tarihlerinde ihlale taraf olmuştur. Anılan 19 teşebbüsün ihlal süresinin bir yıldan kısa süreli olduğu görülmektedir¹⁰⁸. Dolayısıyla söz konusu teşebbüsler bakımından herhangi bir para cezası artırımına gidilmesi gerekmediği değerlendirilmektedir.
- (497) AKMEHMET 2013-2018, TAFLAN 2013-2015, UNSAN 2013-2017, KOZLU 2013-2015, USTA 2013-2014, YÜKSEL UN 2013-2015, EMİROĞLU 2013-2014, UNAY 2013-2014, MERZİFON GÜLBAHAR 2013-2015, TUNÇOĞLU 2013-2015, PAK PETROL 2017-2019 ve MİSAFİR UN 2013-2015 yılları arasında ihlale taraf olmuştur.

¹⁰⁸ İşbu paragrafta bahsi geçen ihlal sürelerinden 2013-2014 olarak belirtilenler, ay bazında hesaplanan ihlal süresinin 12 aydan kısa olmasından ötürü bir yıldan kısa süreli ihlal kategorisine alınmıştır. Ayrıca tek bir yıl olarak ifade edilen ihlal süreleri de o yıl içerisindeki belirli ayları ifade etmektedir. İlgili aylar değerlendirme bölümünde belirtilmiştir.

Anılan 12 teşebbüsün ihlal süresinin bir ila beş yıl arasında olduğu¹⁰⁹ ve Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca yarısı oranında artırılarak temel para cezası olarak %(.....) oranına ulaşılmıştır.

(498) ULUSOY 2013-2019, AMASYA UN 2013-2019 ve KUSAD 2013-2019 yılları arasında ihlale taraf olmuştur. Anılan iki teşebbüsün ve KUSAD'ın ihlal süresinin beş yıldan uzun olduğu tespit edilmiş olup belirlenen temel para cezasına esas oran Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca bir katı oranında artırılarak %(.....) oranına ulaşılmıştır.

(499) Diğer taraftan Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi kapsamında temel para cezasının artırılmasını gerektirecek herhangi bir ağırlaştırıcı unsur, 7. maddesi kapsamında temel para cezasının indirilmesini gerektirecek herhangi bir hafifletici unsur bulunmamaktadır.

J. SONUÇ

(500) 13.06.2019 tarih ve 19-21/305-M sayılı, 24.10.2019 tarih ve 19-36/540-M sayılı ve 02.01.2020 tarih ve 20-01/5-M sayılı Kurul kararları uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre;

1-

- Akmehmet Gıda San. ve Tic. A.Ş.,
- Altınbaşak Un İrmik ve Yem Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
- Amasya Un Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Ay-Ser Bak Tarım Ürünleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.,
- Bafra Un Yem Gıda San. ve Tic A.Ş.,
- Beşgöz Araboğulları Unculuk Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
- Birsan Birlik Gıda San. ve Tic. A.Ş.,
- Çiçek Un Ve İrmik Tarım Ürünleri Gıda Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic Ltd. Şti.,
- Çorum Hitit Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.,
- Dervişoğlu Un Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş.,
- Elsa Ticaret Sanayi Turizm Nakliye ve Pazarlama Ltd. Şti.,
- Emiroğlu Gıda Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.,
- Erenler Un İrmik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.,
- Erun Erbaa Un Sanayi Tarım Ürünleri Taşımacılık Dış Ticaret A.Ş.,
- Hüseyinova Gıda İnşaat Mühendislik Pazarlama Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.,
- Kozlu Gıda İmalat Sanayi Ticaret ve Taşımacılık A.Ş.,
- Merzifon Gülbahar Untarım Ürünleri Hayvancılık Gübre Zirai Aletler Sanayi İç-Dış Ticaret Nakliyecilik A.Ş.,

¹⁰⁹ İşbu paragrafta bahsi geçen ihlal sürelerinden 2013-2014 olarak belirtilenler, ay bazında hesaplanan ihlal süresinin 12 ayı geçmesinden ötürü 1-5 yıl süreli ihlal kategorisine alınmıştır.

21-01/18-8

- Misafir Mis Başak Un Gıda Pazarlama Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.,
- Nihoruz Gıda San. Tic. A.Ş.,
- Pak Petrol Ürünleri Gıda ve İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Saray Petrol Turizm Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.,
- Şimşekler Grup Tarım Ürünleri Taşımacılık Akaryakıt Otomotiv İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.,
- Taflan Un İnş. San. Tic. Ltd. Şti.,
- Teksin Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
- Tunçoğlu Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
- Ulusoy Un Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
- Unay Un San. ve Tic. A.Ş.,
- Unsan Un Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
- Usta Un Gıda Motorlu Araçlar Nak. Tur. San. Tic. A.Ş.,
- Ünsan Ünye Un San. ve Tic. A.Ş.,
- Yılmaz Un ve Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.,
- Yüksel Un İrmik ve Bakliyat Unları San. ve Tic. A.Ş.,
- Zafer Un Fabrikası ve
- Karadeniz Un Sanayicileri Derneğinin

bilgi alışverişi yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYBİRLİĞİ ile,

2- Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası,

a) uyarınca 2019 mali yılı sonunda oluşan ve yurt içi net satışları dikkate alınarak Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren, %(.....) oranında olmak üzere;

1. Altınbaşak Un İrmik ve Yem Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 221.280,51 TL,
2. Ay-Ser Bak Tarım Ürünleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.'ye 800.384,33 TL,
3. Bafra Un Yem Gıda San. ve Tic A.Ş.'ye 268.102,08 TL,
4. Beşgöz Araboğulları Unculuk Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 56.330,46 TL,
5. Birsan Birlik Gıda San. ve Tic. A.Ş.'ye 495.724,81 TL,
6. Çiçek Un Ve İrmik Tarım Ürünleri Gıda Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 131.038,21 TL,
7. Çorum Hitit Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ye 1.418,12 TL,
8. Dervişoğlu Un Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş.'ye 384.057,51 TL,

9. Elsa Ticaret Sanayi Turizm Nakliye ve Pazarlama Ltd. Şti.'ye 1.540,79 TL,
10. Erenler Un İrmik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ye 97.886,87 TL
11. Erun Erbaa Un Sanayi Tarım Ürünleri Taşımacılık Dış Ticaret A.Ş.'ye 70.629,50 TL,
12. Hüseyinova Gıda İnşaat Mühendislik Pazarlama Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.'ye 107.325,01 TL,
13. Nihoruz Gıda San. Tic. A.Ş.'ye 587.921,34 TL,
14. Saray Petrol Turizm Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ye 53.809,77 TL,
15. Şimşekler Grup Tarım Ürünleri Taşımacılık Akaryakıt Otomotiv İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 262.066,85 TL,
16. Teksin Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 158.360,01 TL,
17. Ünsan Ünye Un San. ve Tic. A.Ş.'ye 303.305,20 TL,
18. Yılmaz Un ve Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.'ye 236.303,72 TL,
19. Zafer Un Fabrikasına 35.005,43 TL,

b) üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca 2019 mali yılı sonunda oluşan ve yurt içi net satışları dikkate alınarak Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren, %(.....) oranında olmak üzere;

1. Akmehmet Gıda San. ve Tic. A.Ş.'ye 161.213,50 TL,
2. Emiroğlu Gıda Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.'ye 464.107,72 TL,
3. Kozlu Gıda İmalat Sanayi Ticaret ve Taşımacılık A.Ş.'ye 5.629.374,41 TL,
4. Merzifon Gülbahar Üntarım Ürünleri Hayvancılık Gübre Zirai Aletler Sanayi İç-Dış Ticaret Nakliyecilik A.Ş.'ye 457.099,47 TL,
5. Misafir Mis Başak Un Gıda Pazarlama Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ye 1.240,20 TL,
6. Pak Petrol Ürünleri Gıda ve İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye 1.494.048,57 TL,
7. Taflan Un İnş. San. Tic. Ltd. Şti.'ye 444.066,33 TL,
8. Tunçoğlu Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 222.909,47 TL,
9. Unay Un San. ve Tic. A.Ş.'ye 750.348,81 TL,
10. Unsan Un Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 1.329.406,52 TL,
11. Usta Un Gıda Motorlu Araçlar Nak. Tur. San. Tic. A.Ş.'ye 835.062,47 TL,
12. Yüksel Un İrmik ve Bakliyat Unları San. ve Tic. A.Ş.'ye 369.531,04 TL,

c) üçüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca 2019 mali yılı sonunda oluşan ve yurt içi net satışları dikkate alınarak Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren, %(.....) oranında olmak üzere

1. Amasya Un Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. 'ye 256.679,30 TL,
2. Ulusoy Un Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye 8.256.092,61 TL,
3. Karadeniz Un Sanayicileri Derneğine 2.302,63 TL

idari para cezası verilmesine OYBİRLİĞİ ile,

3-

1. Akçaabatlılar Gıda Maddeleri Sanayi Nakliyat ve Ticaret A.Ş.,
2. Akkarun Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.,
3. Aksu Gıda İhtiyaç Maddeleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.,
4. Alaybeyi Gıda San. ve Tic. A.Ş.,
5. Aydıngüler Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
6. Darıca Un İnşaat Hafriyat Nakliyat Turizm Madencilik Ambalajlama Mühendislik Hizmetleri Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.,
7. Dayıoğlu Un Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.,
8. Gür Un Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.,
9. Hatap Değirmenleri Gıda San. ve Tic. A.Ş.,
10. Gözeli Un Yem Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.,
11. Güneydoğu Un Sanayicileri Derneği,
12. Özmercan Kardeşler Gıda İnş. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediklerine, dolayısıyla adı geçen teşebbüslere idari para cezası verilmesine yer olmadığına OYBİRLİĞİ ile,

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, karar verilmiştir.